

ผลการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรที่มีต่อทัศนคติทางเพศในการ
รักษาสงวนตัวของวัยรุ่นหญิงที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองและบุคลิกภาพแตกต่างกัน

สารนิพนธ์

ของ

นางสาวจิราภรณ์ ตามประวัติ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ
พฤษภาคม 2547

155.333

๑ 535๘

๖.3

1

ผลการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรที่มีต่อทัศนคติทางเพศในการ
รักษาวลสงวนตัวของวัยรุ่นหญิงที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองและบุคลิกภาพแตกต่างกัน

บทคัดย่อ

ของ

นางสาวจิราภรณ์ ตามประวัติ

155.333

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ

พฤษภาคม 2547

155.333

จิราภรณ์ ตามประวัติ. (2547). ผลการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรที่มีต่อทัศนคติทางเพศในการรักษาวงสวन्दัวของวัยรุ่นหญิงที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองและบุคลิกภาพแตกต่างกัน. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : รองศาสตราจารย์ ดร.นวลละอ อสุภาผล.

การวิจัยเชิงทดลองเรื่อง “ผลการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควรที่มีต่อทัศนคติทางเพศในการรักษาวงสวन्दัวของวัยรุ่นหญิงที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองและบุคลิกภาพแตกต่างกัน” มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาผลการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควรที่มีต่อทัศนคติทางเพศในการรักษาวงสวन्दัวของวัยรุ่นหญิง 2) เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ร่วมกับลักษณะทางชีวสังคมกับกลุ่มที่ได้รับกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษ ร่วมกับลักษณะทางชีวสังคมที่มีต่อทัศนคติทางเพศในการรักษาวงสวन्दัวของวัยรุ่นหญิง 3) เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ร่วมกับความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเอง ร่วมกับบุคลิกภาพเก็บตัว - แสดงตัว กับกลุ่มที่ได้รับกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษ ร่วมกับความรู้สึกเห็นคุณค่า ร่วมกับบุคลิกภาพเก็บตัว - แสดงตัว ที่มีต่อทัศนคติทางเพศ ในการรักษาวงสวन्दัวของวัยรุ่นหญิง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 และ 2/4 โรงเรียนศรีอยุธยา ปีการศึกษา 2546 จำนวน 70 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 35 คน กลุ่มทดลองได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควร ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับกิจกรรมการเรียนภาษาอังกฤษ แต่ละกลุ่มได้รับการฝึกรวม 9 ชั่วโมง โดยแบ่งเป็น 9 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง ก่อนการทดลองและหลังการทดลองได้ทำการวัดทัศนคติทางเพศในการรักษาวงสวन्दัวทั้งในกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง

ผลการวิจัยที่สำคัญ มีดังนี้

1. วัยรุ่นหญิงที่ได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร มีทัศนคติทางเพศในการรักษาวงสวन्दัวมากกว่าวัยรุ่นหญิงที่รับกิจกรรมการเรียนภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .1

2. วัยรุ่นหญิงที่ได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควรและบิดามารดาอุปการะ มีทัศนคติทางเพศในการรักษาวงสวन्दัวมากกว่าวัยรุ่นหญิงที่รับกิจกรรมการเรียนภาษาอังกฤษและผู้อื่นอุปการะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. วัยรุ่นหญิงที่ได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควรและ
ผู้ปกครองประกอบอาชีพประเภท 1 มีทัศนคติทางเพศในการรักษามวลสงวนตัวไม่แตกต่างจากวัยรุ่น
หญิงที่รับกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและผู้ปกครองประกอบอาชีพประเภท 2

4. วัยรุ่นหญิงที่ได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควรและ
ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง มีทัศนคติทางเพศในการรักษามวลสงวนตัวไม่แตกต่างจากวัยรุ่น
หญิงที่รับกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ

5. วัยรุ่นหญิงที่ได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควรและ
มีสติปัญญาค่อนข้างสูง มีทัศนคติทางเพศในการรักษามวลสงวนตัวแตกต่างจากวัยรุ่นหญิงที่ได้รับ
กิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและมีสติปัญญานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. วัยรุ่นหญิงที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองสูง ร่วมกับบุคลิกภาพแสดงตัว และได้รับ
การสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร มีทัศนคติทางเพศในการรักษามวลสงวนตัว
ไม่แตกต่างจากวัยรุ่นหญิงที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองต่ำ ร่วมกับบุคลิกภาพเก็บตัว และได้รับ
กิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษ

**THE IMPACT OF THE CAMPAIGN TO PROMOTE THE REALIZATION OF PREMATURE
SEXUAL RELATIONSHIP ON SEXUAL ATTITUDES OF FEMALE TEENAGERS WITH
DIFFERENT TYPES OF PERSONALITY AND DIFFERENT LEVELS OF SELF – ESTEEM**

AN ABSTRACT

BY

MISS JIRAPORN TAMPRAWATI

**Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education in Developmental Psychology
at Srinakharinwirot University**

May 2004

JIRAPORN TAMPRAWATI. (2004). *The Impact of the campaign to promote the Realization of premature Sexual Relationship on Sexual Attitudes of female Teenagers With Different Types of Personality and Different Levels of Self – Esteem*. Master Project, M.Ed. (Developmental Psychology). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Master Project Advisor : Assoc.Prof. Dr.Nuanla-or Supapon

The experimental research on “The Impact of the campaign to promote the Realization of premature Sexual Relationship on Sexual Attitudes of female Teenagers With Different Types of Personality and Different Levels of Self – Esteem” had three major objectives: (1) to study the effectiveness of sexual awareness training on early female adolescents' sexual attitudes; (2) to study the interaction effectiveness between the sexual awareness training and bio – sociological variables on early female adolescents' sexual attitudes; (3) to study the interaction effectiveness between the sexual awareness training and five patterns of upbringing variables, which were loved – oriented practices, reasoning – oriented practices, control – practices, physicals psychological punishment practices and independence training.

The sampling group used in this research consisted of 70 grade eight students of Sri Ayudhaya School (class of B. E. 2546), selected by Multistage random sampling method. The subjects were randomly divided into two equal groups, the experimental group and the control group. The experimental group received the sexual awareness training and the control group received English studying program. Both groups were trained for 9 periods, which one period was 60 minutes. Tests on sexual attitudes in both groups were carried out before the training and immediately after the training.

The statistics used for analyzing the data were t – test and Two – Way Analysis of Variance and Three – Way Analysis of Variance.

The major findings in this study were:

1. Female teenagers in the trained group had better sexual attitude than the untrained ($p < .01$).
2. There were interactive effects between the sexual awareness training and bio-sociological variables on sexual attitudes which were parents' guardian and others' guardian ; the trained female teenagers with parents guardian had higher scores of sexual attitude than the untrained female teenagers with parents guardian and others guardians ($p < .05$).

3. There were no interaction between the sexual awareness training and parents occupation.

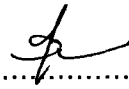
4. There were no interaction between the sexual awareness training and family's economical state.

5. There were interactive effects between the sexual awareness training and the intelligence of the teenagers; the trained female teenagers with high intelligence had.

6. There were no interaction between the sexual awareness training and self – esteem and personality on sexual attitude.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
๒๐๖๓๐๐

(รองศาสตราจารย์ ดร.นวลละออ สุภาผล)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....

(อาจารย์ ดร.นิยะดา จิตต์จรัส)

คณะกรรมการสอบ

๒๐๖๓๐๐

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.นวลละออ สุภาผล)

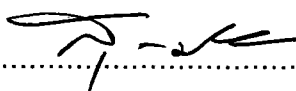
.....

.....กรรมการสอบสารนิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัฒนา ศรีสัตย์วาจา)

๒๐๖๓๐๐

.....กรรมการสอบสารนิพนธ์
(รองศาสตราจารย์อัจฉรา สุขารมณ)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....

.....คณบดีคณะมนุษยศาสตร์
(รองศาสตราจารย์สุภา ปานเจริญ)

วันที่ ๒๖ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๗

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดี เป็นเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.นวลละอ อ สุภาผล ประธานกรรมการควบคุมสารนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วัฒนา ศรีสัตย์วาจา และ รองศาสตราจารย์อัจฉรา สุขารมณ์ กรรมการควบคุมสารนิพนธ์ ท่านทั้งสามได้เสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำปรึกษา แนะนำในการจัดทำงานวิจัยนี้ทุกขั้นตอน อีกทั้งทำให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์ในการทำงานวิจัยในโรงเรียน และรู้ถึงคุณค่าของงานวิจัยที่จะช่วยให้การทำงานในด้านการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรที่มีต่อทัศนคติทางเพศในการรักษาวลสงวนตัวของวัยรุ่นหญิง เป็นไปอย่างมีคุณค่ามากขึ้น และท่านทั้งสามยังเป็นแบบฉบับของอาจารย์ที่ทุ่มเทให้กับศิษย์ และงานด้านวิชาการอย่างไม่เหน็ดเหนื่อย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ให้ความรู้แก่ผู้วิจัยในการศึกษาตามหลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยรู้ว่าการศึกษาระดับปริญญาโทของผู้วิจัยนั้นมีได้สิ้นสุดลงเพียงการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลงได้ หากผู้วิจัยได้ซึมซับเอากระบวนการเรียนรู้ที่ถูกจุดประกายขึ้นในระยะเวลา 2 ปีที่ผ่านมา ให้กลายเป็นการเรียนรู้ที่ต้องสืบเนื่องต่อไปอย่างไม่สิ้นสุด และจะต้องนำเอาความรู้นั้นไปยังประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นต่อ ๆ ไปอีกด้วย จึงจะสมตามเจตนารมณ์ของการศึกษาอย่างสมบูรณ์

ท้ายสุดผู้วิจัยขอขอบพระคุณ พ่อ แม่ พี่ น้อง และเพื่อน ๆ ทุกคน ที่ให้ทั้งกำลังใจ และกำลังใจที่ดีเยี่ยมตลอดระยะเวลาที่ศึกษาและทำงานวิจัย

จิราภรณ์ ตามประวัติ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
/ ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	6
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	6
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	6
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	6
/ ตัวแปรที่ศึกษา	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
นิยามปฏิบัติการ	8
กรอบแนวคิดในการวิจัย	11
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	12
2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	13
เอกสารเกี่ยวกับทัศนคติและพฤติกรรม	14
ความหมายของทัศนคติ	14
ความหมายของพฤติกรรม	17
เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับวัยรุ่น	23
ความหมายของวัยรุ่น	23
พัฒนาการของวัยรุ่น	24
พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น	28
ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ	34
ลักษณะ ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมไทย กับแบบแผน	
พฤติกรรมในเรื่องเพศ	42
การมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน	45
การตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนา	58
การทำแท้ง	61
ทฤษฎีเกี่ยวข้องกับเพศ	64
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส	
ในวัยรุ่น	66

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ) งานวิจัยเกี่ยวกับเพศศึกษา	72
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเอง	75
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว	87
3 วิธีดำเนินการวิจัย	95
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	95
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	95
รูปแบบและขั้นตอนการวิจัย	96
/เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	97
วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	100
วิธีดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล	105
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	106
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	107
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	108
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	118
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	118
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	118
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	119
การเก็บรวบรวมข้อมูล	122
การวิเคราะห์ข้อมูล	122
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	122
อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า.....	123
ข้อเสนอแนะ	126
บรรณานุกรม	128

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก	133
ภาคผนวก ก	134
ภาคผนวก ข	137
ภาคผนวก ค	146
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์	201

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายระหว่างเพศชายและเพศหญิง	25
2 ขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย	96
3 การเปรียบเทียบลักษณะทางชีวสังคม บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว และความรู้สึก เห็นคุณค่าในตัวเองของกลุ่มตัวอย่าง โดยพิจารณาตามกลุ่มที่ได้รับการสร้าง ความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรและกลุ่มที่ได้รับการสอน ภาษาอังกฤษ	108
4 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษาวงสวนตัว ของกลุ่มที่ได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร กับกลุ่มที่ได้รับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ	110
5 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนทัศนคติทางเพศ ในเรื่องการรักษาวงสวนตัวโดยพิจารณาตามการสร้างความตระหนักในเรื่อง เพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรกับผู้อุปการะ	111
6 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติทางเพศในการรักษาวงสวนตัวของกลุ่ม แบ่งตาม การสร้างความตระหนักกับผู้อุปการะ	112
7 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนทัศนคติทางเพศ ในเรื่องการรักษาวงสวนตัว โดยพิจารณาตามการสร้างความตระหนักในเรื่อง เพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรกับอาชีพผู้ปกครอง	113
8 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนทัศนคติทางเพศ ในเรื่องการรักษาวงสวนตัว โดยพิจารณาตามการสร้างความตระหนักในเรื่อง เพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรกับระดับเศรษฐกิจของครอบครัว	114
9 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนทัศนคติทางเพศ ในการรักษาวงสวนตัวโดยพิจารณาตามการสร้างความตระหนักในเรื่อง เพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรกับระดับสติปัญญา	115
10 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติทางเพศในการรักษาวงสวนตัวของกลุ่ม แบ่งตาม การสร้างความตระหนักกับระดับสติปัญญา	116
11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนทัศนคติทางเพศในเรื่อง การรักษาวงสวนตัวของวัยรุ่นหญิง โดยพิจารณาตามการสร้างความตระหนัก ในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรกับความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเอง และ บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว	117

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย	11
2 องค์ประกอบของทัศนคติ	16
3 ขั้นตอนการนำความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหา	19
4 ส่วนประกอบของพฤติกรรมทางด้านความรู้สึก ทำที่ ความชอบ ฯลฯ	22

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาให้มีความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจมีความทันสมัยทางด้านเทคโนโลยีซึ่งได้ก่อให้เกิดการหลั่งไหลของวัฒนธรรมตะวันตกเข้าสู่ประเทศอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทางสังคมทั้งลักษณะของครอบครัว รูปแบบการดำเนินชีวิต ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านการสื่อสารทำให้ผู้คนในสังคมเห็นรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนในสังคมวัฒนธรรมอื่นๆ อย่างกว้างขวางมากขึ้นและเกิดการเรียนรู้และเลียนแบบอย่างรวดเร็ว ดังนั้นพฤติกรรมและค่านิยมจึงมีการเปลี่ยนแปลงแทบจะคล้ายคลึงกันทั่วทุกสังคม

อิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกที่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นคล้ายคลึงกับประเทศอื่น ๆ โดยเฉพาะกลุ่มของวัยรุ่นไทยที่ได้รับอิทธิพล ค่านิยมและการเลียนแบบจากประเทศตะวันตก ไม่ว่าจะเป็นการคบเพื่อนต่างเพศ การออกเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศ การแต่งกายให้ดึงดูดความสนใจเพศตรงข้ามตลอดจนการประพฤติปฏิบัติทางเพศที่ไม่เหมาะสม ซึ่งการเผยแพร่ข้อมูลในปัจจุบันเป็นไปอย่างรวดเร็วและทันสมัย สื่อต่างๆ มีมากมายไม่ว่าจะเป็นหนังสือ วารสาร นิตยสารต่างๆ รวมทั้ง สื่อโทรทัศน์ วิทยุ ภาพยนตร์ที่นำเสนอในลักษณะของการตอบสนองทางด้านกามารมณ์มากกว่าทางด้านวิชาการที่เป็นประโยชน์ อาจทำให้เยาวชนได้รับข้อมูลที่ผิดพลาดไม่กระจ่างชัดและทำให้เกิดปัญหาตามมามากมาย ได้แก่ ปัญหาการลาออกจากสถานศึกษากลางคัน การตั้งครรภ์นอกสมรส การทำแท้งที่ผิดกฎหมาย การมั่วสุมในที่ต่างๆ และแหล่งเร่ร่อน ปัญหาอาชญากรรมที่เพิ่มขึ้นแล้วมารวมถึงโรคเพศสัมพันธ์ต่างๆ โดยเฉพาะโรคเอดส์ที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วซึ่งผู้ติดเชื้อเอดส์ส่วนใหญ่ร้อยละ 90 จะอยู่ในกลุ่มอายุ 15-39 ปี และขณะนี้ผู้ติดเชื้อเอดส์สะสมสูงถึง 1 ล้านคน คาดว่าในปี พ.ศ. 2543 จะมีผู้ป่วยเพิ่มขึ้น 300,000 คน ปัจจุบันเฉลี่ยอัตราการติดเชื้อ 300 คนต่อวัน โดยมีผู้ป่วยเอดส์เสียชีวิตประมาณ 40 คนต่อวัน (วีรสิทธิ์ สิทธิไตรย์. 2538 : 10)

ในปัจจุบันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการแต่งงานในกลุ่มของนักเรียนวัยรุ่นได้กลายมาเป็นประเด็นทางสังคมที่ได้รับความสนใจ ประสพการณ์การมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นอาจกล่าวได้ว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดาในหลายสังคมโดยเฉพาะสังคมตะวันตก แต่ในสังคมไทยเป็นสังคมที่ได้ชื่อว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดาในหลายสังคมโดยเฉพาะสังคมตะวันตก แต่ในสังคมไทยเป็นสังคมที่ได้ชื่อว่ามีความเข้มงวดในเรื่องเพศมากโดยเฉพาะผู้หญิงคือ หญิงไทยมักจะรักษานวลสงวนตัว ไม่ซิงสุก

ก่อนห้ามหรือมีเสรีภาพทางเพศ ผู้หญิงไทยจะต้องไม่แสดงความต้องการทางเพศอย่างเปิดเผย ย้อนหลังไปประมาณ 20 – 30 ปีก่อนนั้น ผู้หญิงไทยถือว่าเป็นกุลสตรี ไม่คบหาผู้ชาย การจะรู้จักกับเพศตรงข้ามต้องอยู่ภายใต้ความดูแลของบิดา มารดา หรือผู้ควบคุม (วันทนี วาสิกะสิน. 2526: 51) ซึ่งเด็กวัยรุ่นทั่วไปก็ต้องการที่จะมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเพศ หากผู้ใหญ่ไม่ส่งเสริมให้วัยรุ่นแสดงความสนใจในเพศตรงข้ามออกตามธรรมชาติ โดยตรงหรือขาดการแนะนำที่ถูกต้อง หรือกีดกันขัดขวางอาจทำให้เด็กวัยรุ่นมีจิตใจหดหู่ ซึมเศร้าและเกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาตามมา สอดคล้องกับ สุพัตรา สุภาพ (2529 : 19) กล่าวถึงเด็กวัยรุ่นว่าเด็กวัยรุ่นในปัจจุบันได้รับอิทธิพลต่างๆ เมื่อสภาพสังคมจำเป็นต้องรับเอาแบบแผนความประพฤติจากวัฒนธรรมตะวันตก โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศซึ่งวัยรุ่นส่วนใหญ่ขาดหลักและขอบเขตของความประพฤติตัวต่อเพศตรงข้าม ไม่รู้จักป้องกันปัญหาอื่นๆ สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ และอาจทำให้เกิดปัญหาตามมาทั้งตัวเด็กและปัญหาสังคม กลับปรากฏว่าการมีเพศสัมพันธ์ในกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นชายหญิง มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้การมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นในวัยเรียนกลับเพิ่มมากขึ้นในระดับอายุที่ลดลงเรื่อยๆ และจากการศึกษาของจุฑามาส นุชนารถ (2531 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีเพศสัมพันธ์และการคุมกำเนิดของกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นมีอายุเฉลี่ย 16 ปี และมีแนวโน้มจะลดลงเรื่อยๆ

จากการมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมทำให้เกิดปัญหาสังคม เช่น ปัญหาความล้มเหลวทางการศึกษา ปัญหาการทำแท้ง ปัญหาเด็กกำพร้าที่ถูกทิ้งโดยพ่อแม่วัยรุ่น ปัญหาการขายบริการทางเพศของวัยรุ่น (กองวางแผนครอบครัวและประชากร. 2540 : 31) จากการมีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่อายุน้อยและโดยมิได้แต่งงานของวัยรุ่นหญิงนำไปสู่โอกาสเสี่ยงที่จะตั้งครรภ์สูง วัยรุ่นบางส่วนจำเป็นต้องยอมรับสภาพการเป็นมารดา บางส่วนต้องยุติการตั้งครรภ์ด้วยการไปทำแท้ง ส่วนมากที่ไม่สามารถทำแท้งได้หรือทำไม่สำเร็จต้องอุ้มท้องจนคลอดอย่างทรมานใจ การตั้งครรภ์และให้กำเนิดบุตรของวัยรุ่นที่ไม่ได้ตั้งใจมีผลสืบเนื่องด้านสุขภาพอนามัยของวัยรุ่นอย่างมาก กล่าวคือมีอัตราการเจ็บป่วยและตายด้วยการไปทำแท้งของวัยรุ่นสูงมากในประเทศที่มีการทำแท้งผิดกฎหมาย นอกจากผลเสียด้านสุขภาพอนามัยที่จะเกิดแก่ผู้เป็นมารดาวัยรุ่นและบุตรของวัยรุ่นแล้ว ยังมีผลเสียระยะยาวที่สำคัญ คือ โอกาสที่จะมีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมในระดับที่ตลดน้อยลง เพราะมารดาวัยรุ่นต้องออกจากโรงเรียนกลางคันเป็นการขาดโอกาสทางการศึกษา และยังขาดโอกาสที่ได้งานทำที่ดีต่อเนื่องจากการมีบุตรมาขัดขวาง และถึงแม้การที่เด็กวัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควรแล้วไม่เกิดการตั้งครรภ์ตามมา แต่ปัญหาที่น่ากลัวก็คือมีโอกาสเกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์สูงมาก โดยเฉพาะโรคเอดส์ ทั้งนี้เนื่องจาก

การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควรมักเกิดจากความไม่พร้อมหรือไม่ได้ตั้งใจให้เกิดขึ้น จึงไม่มีการเตรียมพร้อมเรื่องการคุมกำเนิด หรือโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

กล่าวโดยสรุปพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสในวัยรุ่นนั้น อาจนำไปสู่ปัญหาการตั้งครรภ์โดยมิได้ตั้งใจ และการทำแท้งเนื่องจากไม่ต้องการบุตรหรือการสมรสโดยจำยอม อย่างไรก็ตามปัญหาดังกล่าวนี้อาจจะมีทางป้องกันได้ หากเราเข้าใจพฤติกรรมหรือแนวโน้มในการประกอบพฤติกรรมเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสของวัยรุ่น อันได้แก่ทัศนคติหรือความเชื่อของวัยรุ่น ดังคำกล่าวของ อาทิตย์ อุไรรัตน์ อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข กล่าวว่า การทำแท้งเป็นเพียงปัญหาปลายเหตุของสังคมไทย แต่อย่างน้อยก็เป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าสภาพสังคมไทยแตกต่างจากอดีตมากสำหรับต้นเหตุคือ การขาดความรู้เรื่องเพศ และการคุมกำเนิด และปัญหาของครอบครัว นับว่าเป็นปัญหาที่รุนแรง ควรจะต้องเร่งให้ความรู้ และทัศนคติในทางที่ถูกต้อง (ไทยรัฐ. 2537 : 17)

ดังนั้นการที่วัยรุ่นได้มีโอกาสแสดงหรือกระทำในสิ่งที่เหมาะสมกับระดับความสามารถ ความถนัดและความสนใจพร้อมทั้งให้การช่วยเหลือโดยไม่ตั้งความคาดหวังต่อตัวเขาจนเกินกำลังความสามารถ ทั้งนี้เพื่อให้เขาประสบความสำเร็จ และเกิดความรู้สึกมีคุณค่าในตัวเอง (สมพิศ ไชยเจริญ. 2536 : 15 ; อ้างอิงจาก วชิร ทรัพย์มี. 2528 : 17 ; Townsend. 1993 : 226 ;citing Erikson. 1963) กล่าวคือ ความรู้สึกมีคุณค่าในตัวเองเป็นการประเมินคุณค่าของตัวเองตามที่ตนคิด ซึ่งประกอบด้วยความรู้สึกต่างๆ คือ มีความเชื่อมั่นในตัวเอง มีความสามารถ มีความสำคัญ มีคุณค่า ตลอดจนความชื่นชม พึงพอใจในตัวเอง สามารถใช้ศักยภาพของตนได้อย่างเต็มที่ในการดำเนินชีวิต สามารถเผชิญกับอุปสรรคต่างๆ ที่ผ่านเข้ามาได้ด้วยความมั่นใจ มีจิตใจเปิดกว้างในการรับรู้ ทำให้สามารถแสดงพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกลมกลืน จึงเป็นบุคคลที่ประสบความสำเร็จ มีความสุข ดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ (Coopersmith. 1984 : n.d.; Del. 1977 : n.d.; จันทร์ฉาย พิทักษ์ศิริกุล. 2532 : 19) ในทางตรงกันข้าม ถ้าบุคคลขาดความรู้สึกต่างๆดังกล่าวแล้วย่อมนำไปสู่ความรู้สึกและทัศนคติของปมด้อย เกิดความรู้สึกอ่อนแอ รับรู้ตนในทางนิเสธ (Negative) อาจก่อให้เกิดความรู้สึกว่าตนเองไม่มีประโยชน์ ไม่พึงพอใจในตนเอง และสิ้นหวังในสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของชีวิต (นวลละอ อสุภาผล. 2527 : 270 ; Rosenberg and Schooler. 1989 : n.d.)

นักจิตวิทยา กล่าวว่าความรู้สึกมีคุณค่าในตัวเองของเด็ก จะขยายจากความรักความเอาใจใส่ของพ่อแม่ออกมาสู่บุคคลอื่นในครอบครัว และขยายกว้างออกมาสู่เพื่อน ซึ่งเมื่อโตขึ้น ปฏิกริยาจากบุคคลรอบข้างจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่เขาแสดงออก หากเด็กได้รับความรักจากครอบครัวและเพื่อนๆ ก็จะมองตนเองในทางบวก แต่ถ้าครอบครัวและเพื่อนๆ ไม่เห็นคุณค่าของ

เขาแสดงความรังเกียจ วิพากษ์วิจารณ์และยอมรับเขา สิ่งเหล่านี้ก็จะนำไปสู่ความรู้สึกมีคุณค่าในตัวเองในทางลบ (Barry. 1989 : 98) จากการศึกษาของ ฮาร์เตอร์ (Pinyuchon. 1992 ; อ้างอิงมาจาก Harter. 1990) กล่าวว่า ความรู้สึกมีคุณค่าในตัวเองของบุคคลจะมีการเปลี่ยนแปลงในขณะที่อยู่ในวัยรุ่นมากกว่าระยะใดๆ เพราะเมื่อเด็กอยู่ระหว่างวัยรุ่นโรงเรียนและเพื่อนๆ จะแสดงความต้องการใหม่ซึ่งบิดามารดาไม่สามารถสนองให้ได้ นั่นคือความต้องการตำแหน่งในสังคม เพราะฉะนั้นเด็กจึงต้องมีการปรับตัวเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของเพื่อน มีความเข้าใจตัวเอง มีความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพ มีเจตคติที่ดีต่อเพื่อน และมีความสามารถในการทำงานร่วมกับเพื่อน เด็กจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่เพื่อนๆ ในวัยเดียวกันได้สนองตอบต่อเขา ยอมรับและวิพากษ์วิจารณ์ตัวเขาทั้งในทางบวกและทางลบ เป็นผลให้เขาเกิดทัศนคติต่อตัวเอง ดังนั้น สัมพันธภาพกับเพื่อนจึงมีอิทธิพลต่อความรู้สึกมีคุณค่าในตัวเองของวัยรุ่น และพบว่าการยอมรับจากเพื่อนเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้บุคคลคงไว้ซึ่งความรู้สึกมีคุณค่าในตัวเองในทางบวก (Pinyuchon. 1992 ; อ้างอิงจาก Eskilson Wiley, Muchlbauer and Dodder. 1986) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของโรเซนเบิร์ก (Rosenberg. 1986) พบว่าทัศนคติของบิดามารดาเกี่ยวกับตนมีความสำคัญต่อวัยเด็กตอนต้น คำวิพากษ์วิจารณ์และการยอมรับจากเพื่อนมีความสำคัญมากขึ้นในวัยเด็กตอนปลายและวัยรุ่นตอนปลาย การให้คุณค่าต่อตัวเองได้รับอิทธิพลจากการสนับสนุนจากเพื่อนมากกว่าการได้รับการสนับสนุนจากบิดามารดา และถ้าอายุมากขึ้นจะมีความมั่นใจในการประเมินตนมากขึ้น และมีความรู้สึกมีคุณค่าในตัวเองมากขึ้นด้วย

วัยรุ่นเป็นวัยระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต มีการเจริญเติบโตไปสู่การมีวุฒิภาวะ มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และอารมณ์ ทำให้วัยรุ่นประสบปัญหามากมายในการดำเนินชีวิต และมีความลำบากในการปรับตัว (สุชา จันทน์เอม. 2537 : 113) ถ้าวัยรุ่นได้รับความรัก ความเอาใจใส่จากบิดามารดา เป็นที่ยอมรับไว้วางใจจากเพื่อน ปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้ดี วัยรุ่นก็จะเป็นบุคคลที่มีความสุขรู้สึกที่ชีวิตของตนเองมีคุณค่า (Erickson. 1968 : 128 ; Goebal and Brown. 1981 : 811) ผลการศึกษาที่ได้จะใช้เป็นแนวทางในการสร้างเสริมและพัฒนาความรู้สึกมีคุณค่าในตัวเองของวัยรุ่นให้มีระดับสูงขึ้น ซึ่งจะทำให้วัยรุ่นสามารถพัฒนาไปเป็นผู้ใหญ่ที่พึ่งตนเองได้ และประสบความสำเร็จในด้านต่างๆ เป็นบุคคลที่มีศักยภาพต่อไป

ลักษณะบุคลิกภาพบางอย่างมีความสำคัญมากต่อการดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะบุคลิกภาพแบบเก็บตัว-แสดงตัว ตามความคิดของ Jung นั้น การแสดงตัวและการเก็บตัวมีอิทธิพลต่อการปรับตัวอย่างยิ่ง ถ้าบุคคลมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งแต่เพียงอย่างเดียวหรือมากเกินไปไม่พอเหมาะกันแล้ว บุคคลนั้นย่อมประสบปัญหาในการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น และอาจกลายเป็นโรคจิตได้ในที่สุด (Hall and Lindzey. 1957 : 89 - 91)

ซึ่ง ไอเซนดท์ (Wilson. 1977 : 180 ; Eysenck. 1970 : 59 - 60) ได้กล่าวถึงบุคลิกภาพการเก็บตัวและแสดงตัวว่า ลักษณะของบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัวจะเป็นบุคคลที่มีแรงกระตุ้นในตนเอง และมีความสามารถทางสังคม พวกนี้ไม่ชอบการเรียนรู้หรือทำงานตามลำพัง รับการกระตุ้นจากภายนอกได้มาก ชอบความสนุกสนานร่าเริง ค่อนข้างมองโลกในแง่ดี ส่วนลักษณะของบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวกล่าวได้ว่าเป็นบุคคลที่มีการควบคุมตนเอง และมีพฤติกรรมรับผิดชอบ พวกนี้มีลักษณะเจียวยะเยือก ชอบคิดพิจารณาตัวเอง รับการกระตุ้นจากภายนอกได้น้อย ใช้ชีวิตอย่างเคร่งเครียด มีระเบียบแบบแผน ค่อนข้างมองโลกในแง่ร้าย มีค่านิยมที่ยึดมาตรฐานทางศีลธรรม จากการศึกษาของฮอลล์เวิร์ท (Hallworth. 1964 : 171 - 177) ได้ศึกษาถึงลักษณะบุคลิกภาพของเด็กวัยรุ่นของโรงเรียนมัธยมแบบประสมในเขตอุตสาหกรรมตอนกลางของประเทศอังกฤษโดยให้ครูประเมินลักษณะของเด็กชายและเด็กหญิงอายุ 14 ปี พบว่า ลักษณะพฤติกรรมที่เด็กแสดงตัวมีเป็นอันดับหนึ่งคือ มีคนรู้จักมาก อันดับสองคือปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ อันดับสามคือ เข้ากับคนได้ทุกประเภท อันดับสี่ คือ ถ้ามีโอกาสจะเป็นผู้นำที่ดี อันดับห้า คือ ชอบการปฏิบัติและการทดลอง อันดับหก คือ มักจะไต่ถามเพื่อนเมื่อมีความสงสัย ไอเซนดท์ (Eysenck. 1968 : 117 - 131) ได้ศึกษาอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางครอบครัวที่มีต่อบุคลิกภาพของเด็ก โดยศึกษาเด็กอายุ 11 - 12 ปี พบว่า เด็กที่มีลักษณะเก็บตัวมักมาจากครอบครัวใหญ่ เด็กแสดงตัวมักเกิดในอันดับแรกๆ มากกว่าเด็กเก็บตัว พ่อแม่ที่มีระดับอาชีพสูงจำนวนมากเป็นพ่อแม่ของเด็กที่แสดงตัวและอารมณ์มั่นคง ส่วนในด้านความสนใจของพ่อแม่ที่มีต่อลูกพบว่าเด็กผู้หญิงได้รับความสนใจจากพ่อแม่มากกว่าเด็กผู้ชาย และการที่เด็กได้รับความสนใจจากพ่อแม่นั้นมีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพด้านการแสดงตัวของเด็กด้วย วันเพ็ญ อายุการ (2512 : 105) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัวและเก็บตัว การยอมรับตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่าเด็กวัยรุ่นชายมีลักษณะแสดงตัวมากกว่าเด็กหญิง และผู้ที่มีลักษณะแสดงตัวสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ ได้ง่ายและเป็นผู้นำที่ดี ที่กล่าวมาจะชี้ให้เห็นว่า การพัฒนาสังคมให้เจริญก้าวหน้านั้น ควรเน้นความสำคัญของการพัฒนาบุคลิกภาพของคนในสังคมให้เป็นคนกล้าคิดกล้าแสดงออก เพราะเป็นลักษณะของบุคคลที่มีความสำคัญลักษณะหนึ่ง (มัทนา เฟิงหนู. 2522 : 4) การที่บุคคลจะมีบุคลิกภาพตามที่สังคมต้องการนั้นต้องฝึกตั้งแต่วัยเยาว์เป็นเด็กเล็กๆหรือตั้งแต่ระดับอนุบาลเป็นต้นมา (มลวิภา สุวรรณมาลัย. 2514 : 4) ดังนั้นการศึกษามโนทัศน์บุคลิกภาพจึงมีความสำคัญยิ่งเพราะจะทำให้เราเข้าใจ และทำนายพฤติกรรมของบุคคลในอนาคตได้ และบุคคลจะมีลักษณะบุคลิกภาพหรือพฤติกรรมอย่างไรในอนาคตนั้นย่อมเป็นผลมาจากบุคลิกภาพในปัจจุบันของบุคคลนั่นเอง

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาผลของการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรที่มีต่อทัศนคติทางเพศในการรักษาวงสวนตัวของวัยรุ่นหญิง ในกลุ่มที่ได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรและกลุ่มที่ได้รับกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษ
2. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรร่วมกับลักษณะทางชีวสังคมกับกลุ่มที่ได้รับกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษร่วมกับลักษณะทางชีวสังคมที่มีต่อทัศนคติทางเพศในการรักษาวงสวนตัวของวัยรุ่นหญิง
3. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรร่วมกับ ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเอง ร่วมกับบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว กับกลุ่มที่ได้รับกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษ ร่วมกับความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเอง ร่วมกับบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัวที่มีต่อทัศนคติทางเพศในการรักษาวงสวนตัวของวัยรุ่นหญิง

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อให้วัยรุ่นหญิงตระหนักถึงอันตรายและผลเสียอันเนื่องมาจากการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร รู้จักวิธีป้องกันที่ถูกต้อง ได้แก่ การคุมกำเนิด เป็นต้น
2. เพื่อให้ทราบถึงลักษณะทางด้านชีวสังคมและลักษณะทางจิตวิทยา คือความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองและบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว ที่เข้ามามีส่วนร่วมกับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร เพื่อจะได้พัฒนาลักษณะที่ค้นพบต่อไป
3. เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าและในโอกาสต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศรีอยุธยา ปีการศึกษา 2546 สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศรีอยุธยา ปีการศึกษา 2546 จำนวน 70 คน ซึ่งได้มาแบบสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1. การสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร
 - ให้กิจกรรมการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร
2. ลักษณะทางชีวสังคม ได้แก่
 - ผู้อุปการะ
 - อาชีพของผู้ปกครอง
 - ระดับเศรษฐกิจของผู้ปกครอง
 - ระดับสติปัญญา
3. ลักษณะทางจิตวิทยา ได้แก่
 - ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเอง
 - บุคลิกภาพเก็บตัว - แสดงตัว

ตัวแปรตาม ได้แก่ ทศนคติทางเพศในการรักษานวลสงวนตัวของวัยรุ่นหญิง

นิยามศัพท์เฉพาะ

ลักษณะทางชีวสังคม หมายถึง ลักษณะทางชีวภาพทางสังคมของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมี 6 ประการ คือ ผู้อุปการะ อาชีพของผู้ปกครอง ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว การศึกษาของบิดามารดา ภูมิสำเนา และสติปัญญา โดยแต่ละตัวแปรแบ่งกลุ่มผู้ตอบเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. ผู้อุปการะ หมายถึง บุคคลที่นักเรียนพักอาศัยอยู่ด้วย แบ่งเป็น
 - กลุ่มบิดามารดาอุปการะ
 - กลุ่มผู้อื่นอุปการะ ได้แก่ พี่ น้อง ญาติคนอื่น ๆ
2. อาชีพของผู้ปกครอง หมายถึง งานอันนำมาซึ่งรายได้ของผู้ปกครองของนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย
 - อาชีพประเภทหนึ่ง ได้แก่ รับราชการ/พนักงานของรัฐ , ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว
 - อาชีพประเภทสอง ได้แก่ เกษตรกร/รับจ้าง
3. ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว หมายถึง รายได้ของครอบครัวต่อเดือน แบ่งเป็น 2 ระดับ
 - ระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง หมายถึง ครอบครัวมีรายได้ตั้งแต่ 10,000 บาท/เดือนขึ้นไป

- ระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ หมายถึง ครอบครัวมีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท/เดือน

4. ระดับสติปัญญา หมายถึง ผลการเรียนรู้ของนักเรียน แบ่งเป็น

- กลุ่มสติปัญญาปานกลาง หมายถึง ผู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยผลการเรียนสะสมชั้นปีที่ 2 น้อยกว่า 2.00

- กลุ่มสติปัญญาสูง หมายถึง ผู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยผลการเรียนสะสมชั้นปีที่ 2 ตั้งแต่ 2.00 ขึ้นไป

นิยามปฏิบัติการ

1. ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเอง หมายถึง ความรู้สึกที่บุคคลมีต่อตัวเองในด้านการยอมรับเกี่ยวกับตัวเอง ความเชื่อที่บุคคลมีต่อความสามารถ การให้ความสำคัญตัวเอง และความสำเร็จในตัวเอง ซึ่งทราบได้จากการตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบบวัดนี้สามารถวัดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองโดยรวมของบุคคลให้ผู้ตอบแสดงความรู้สึกของตัวเองต่อข้อความที่ให้มา โดยแบ่งออกเป็น 5 ช่องของความรู้สึกตั้งแต่ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จนถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง ซึ่งประกอบด้วยคำถามทั้งหมด 20 ข้อ การให้คะแนนขึ้นอยู่กับข้อความที่เป็นคำถามว่าเป็นข้อความทางบวก หรือทางลบ ผู้ที่ได้คะแนนสูงแสดงว่ามีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองสูง ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำแสดงว่ามีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองต่ำ

2. ลักษณะบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว บุคลิกภาพด้านนี้เป็นคุณสมบัติส่วนตัวทางด้านจิตวิทยา ลักษณะเก็บตัว หมายถึง ลักษณะเงียบขรึม ชอบคิดพิจารณาตัวเอง ไม่ชอบพบปะพูดคุยกับคนอื่นยกเว้นเพื่อนสนิท ชอบอ่านหนังสือมากกว่าบุคคล ชอบวางแผนต่างๆ ไว้ล่วงหน้า รับการกระตุ้นจากภายนอกได้น้อย ไม่ชอบความตื่นเต้น ใช้ชีวิตอย่างเคร่งเครียด มีระเบียบแบบแผนควบคุมอารมณ์และความรู้สึกได้ดี ไม่มีความประพฤติในทางก้าวร้าว ค่อนข้างมองโลกในแง่ร้าย มีค่านิยมที่ยึดถือมาตรฐานทางศีลธรรม มีการควบคุมตนเองและรับผิดชอบ ลักษณะแสดงตัว หมายถึง ลักษณะความสามารถในการเข้าสังคม ชอบงานรื่นเริงต่างๆ มีเพื่อนมาก ไม่ชอบการเรียนรู้หรือการทำงานตามลำพัง ชอบความตื่นเต้น รับการกระตุ้นจากภายนอกได้มาก ชอบการเปลี่ยนแปลง ชอบทำกิจกรรมต่างๆ ตลอดเวลา ชอบความเป็นอิสระและความสนุกสนานร่าเริง ค่อนข้างมองโลกในแง่ดี ก้าวร้าวอารมณ์เสียได้ง่าย (นวลละออสุภาพผล : 2532)

ตัวแปรนี้วัดโดยแบบลักษณะเก็บตัว-แสดงตัว ของ ไอเซนด (Introversion - Extraversion in the Eysenck Personality Inventory) (Wilson. 1977 : 182) ซึ่งเป็นประโยคประกอบด้วยมาตราส่วนประเมินค่า 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ประกอบเป็นจำนวน 17 ประโยค คะแนนเก็บตัว-แสดงตัวของผู้ตอบแต่ละคน จึงมีพิสัยระหว่าง 17-102 คะแนน ผู้ที่ตอบ “จริงที่สุด” ในประโยคที่แสดงถึงลักษณะเก็บตัวจะได้คะแนนน้อย ในกรณีแบ่งผู้ตอบเป็น 2 ประเภท คือ เก็บตัวและแสดงตัว ใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม ผู้ได้คะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยจัดว่าเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพแสดงตัว ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยจัดว่าเป็นบุคลิกภาพเก็บตัว

3. ทศนคติทางเพศในการรักษาสงวนตัวของวัยรุ่นหญิง หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจ ความเชื่อและแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ ในด้านการเห็นประโยชน์ของการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์ในเรื่องต่างๆ เช่น การป้องกันการเสียตัว การปรึกษาผู้ที่ไว้วางใจได้เมื่อมีปัญหาทางเพศ การทำกิจกรรมทดแทน ความต้องการทางเพศ การสอนเพศศึกษาในโรงเรียน ความรู้สึกว่าการมีเพศสัมพันธ์กับคนรักก่อนวัยอันควร เป็นการไม่สมควร กระทำ การตระหนักถึงโทษของโรคติดต่อทางเพศ การทำแท้ง การเรียนรู้เรื่องการวางแผนครอบครัว และความภาคภูมิใจต่อความมีคุณค่าในเพศหญิง ซึ่งสามารถวัดได้โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติทางเพศในการรักษาสงวนตัว ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วย

- แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเรื่องเพศศึกษา จำนวน 10 ข้อ
- แบบสอบถามความรู้สึกที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นหญิง จำนวน 10 ข้อ
- แบบสอบถามเกี่ยวกับความพร้อมที่จะปฏิบัติ จำนวน 10 ข้อ

ในแต่ละข้อคำถามประกอบด้วยลักษณะประโยคประกอบด้วยมาตราวัดประมาณค่า 5 หน่วย จาก “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ถึง “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” การแปลความหมายคะแนนจากแบบวัดทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศ คือ ผู้ที่มีทัศนคติทางเพศระดับสูง หมายถึงผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม

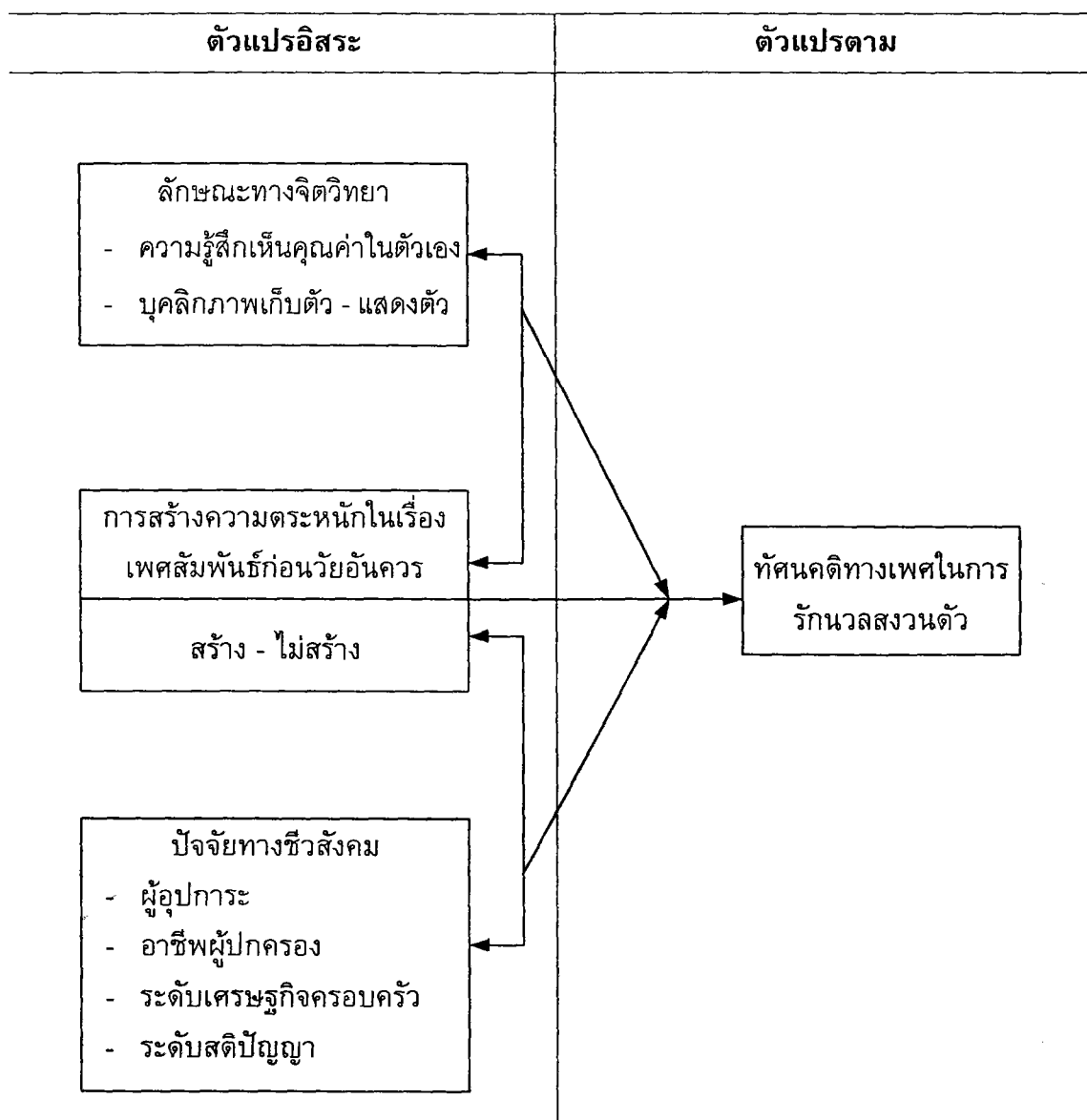
4. การสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร หมายถึง การให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์กับวัยรุ่นหญิงหลายๆ ประการ เพื่อให้เกิดความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรว่ามีผลเสียอย่างไรบ้าง อันจะทำให้ผู้ที่เข้ารับการสร้างความตระหนักดังกล่าวได้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องถึงผลเสียที่เกิดขึ้นและก่อให้เกิดความรู้สึกกลัว ไม่กล้ามีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร

ซึ่งการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นจาก การศึกษาและรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยด้านเพศสัมพันธ์ แล้วนำมาสร้างชุดการ สร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร จำนวน 9 ชุด แบ่งเป็น

1. เพศศึกษากับวัยรุ่นหญิง
2. ความรักกับการควบคุมอารมณ์
3. คุณค่าความเป็นหญิง
4. ผลเสียของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร
5. ผลเสียจากการทำแท้งและวิธีป้องกันก่อนตัดสินใจทำแท้ง
6. โรคที่เกิดจากเพศสัมพันธ์
7. การป้องกันและการแก้ปัญหาการเสียตัว
8. ความรู้เกี่ยวกับการคุมกำเนิด
9. ตัวแบบของผู้ประสบความสำเร็จในความรักและในชีวิตครอบครัว

ซึ่งชุดการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรทั้ง 9 ชุดนี้นำไป ใช้กับกลุ่มที่เข้าร่วมโครงการ (กลุ่มทดลอง) เพื่อสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัย อันควร โดยมีลักษณะรูปแบบเป็นการบรรยายเนื้อหา การถาม-ตอบ การให้กิจกรรมกลุ่ม และ ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น โดยแต่ละชุดฝึก ใช้เวลาประมาณ 60 นาที เมื่อสิ้นสุดโครงการ คือการฝึกครบทั้ง 9 ชุด แล้วทำการวัดทัศนคติทางเพศในการรักษาวงสรวงนตัวของวัยรุ่นหญิงที่ ได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. วัยรุ่นหญิงที่ได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรมีทัศนคติทางเพศในการรักษามวลสงวนตัวมากกว่าวัยรุ่นหญิงที่ได้รับการจัดการสอนภาษาอังกฤษ
 2. วัยรุ่นหญิงที่ติดตามดาอุประกาศ เมื่อได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรมีทัศนคติทางเพศในการรักษามวลสงวนตัวมากกว่าวัยรุ่นหญิงที่มีผู้อื่นเป็นผู้ประกาศและได้รับการจัดการสอนภาษาอังกฤษ
 3. วัยรุ่นหญิงที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพประเภท 1 เมื่อได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรมีทัศนคติทางเพศในการรักษามวลสงวนตัวมากกว่าวัยรุ่นหญิงที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพประเภท 2 และได้รับการจัดการสอนภาษาอังกฤษ
 4. วัยรุ่นหญิงที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง เมื่อได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรมีทัศนคติทางเพศในการรักษามวลสงวนตัวมากกว่าวัยรุ่นหญิงที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ และได้รับการจัดการสอนภาษาอังกฤษ
 5. วัยรุ่นหญิงที่มีระดับสติปัญญาในระดับสูง เมื่อได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรมีทัศนคติทางเพศในการรักษามวลสงวนตัวมากกว่า วัยรุ่นหญิงที่มีระดับสติปัญญาปานกลาง และได้รับการจัดการสอนภาษาอังกฤษ
 6. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว กับความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองกับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรมีต่อทัศนคติทางเพศในการรักษามวลสงวนตัวของวัยรุ่นหญิง
- โดยวัยรุ่นหญิงที่มีลักษณะบุคลิกภาพแสดงตัว ร่วมกับความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองสูง และได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรมีทัศนคติทางเพศในการรักษามวลสงวนตัวมากกว่าวัยรุ่นหญิงที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว ร่วมกับความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองต่ำ และได้รับการจัดการสอนภาษาอังกฤษ

บทที่ 2

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาในครั้งนี้ เพื่อวัตถุประสงค์ในการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ ก่อนวัยอันควรที่มีต่อทัศนคติทางเพศในการรักษาวล สงวนตัวของวัยรุ่นหญิง ซึ่งได้รวบรวม แนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. เอกสารเกี่ยวกับทัศนคติ และพฤติกรรม
 - 1.1 ความหมายของทัศนคติ
 - 1.2 ความหมายของพฤติกรรม
 2. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับวัยรุ่นกับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น
 - 2.1 ความหมายของวัยรุ่น
 - 2.2 พัฒนาการของวัยรุ่น
 - 2.3 พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น
 - 2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ
 - 2.5 ลักษณะขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมไทยกับแบบแผนพฤติกรรม
- ในเรื่องเพศ
- 2.6 การมีเพศสัมพันธ์ทางเพศก่อนแต่งงาน
 - 2.7 การตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนา
 - 2.8 การทำแท้ง
 - 2.9 ทฤษฎีเกี่ยวข้องกับเพศ
 - 2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสในวัยรุ่น
 - 2.11 งานวิจัยเกี่ยวกับเพศศึกษา
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเอง
 4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพเก็บตัว - แสดงตัว

1. เอกสารเกี่ยวกับทัศนคติ และพฤติกรรม

1.1 ความหมายของทัศนคติ

ทัศนคติเป็นความเชื่อ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ เช่น บุคคล สิ่งของ การกระทำสถานการณ์ และอื่น ๆ รวมทั้งท่าทีที่แสดงออกที่บ่งถึงสภาพของจิตใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ทัศนคติเป็นนามธรรม และเป็นส่วนที่ทำให้เกิดการแสดงออกด้านการปฏิบัติ แต่ทัศนคติไม่ใช่แรงจูงใจ (Motivation) และแรงขับ (Drive) หากแต่เป็นสภาพแห่งความพร้อมที่จะโต้ตอบ (State of Readiness) และแสดงให้เห็นถึงแนวทางของการตอบสนองตอบของบุคคลต่อสิ่งเร้า

ความหมายของทัศนคตินั้น ยังไม่เป็นที่ยอมรับตรงกันในกลุ่มนักจิตวิทยา หรือกลุ่มผู้ที่ทำการศึกษาเรื่องทัศนคติ ดังนั้นแต่ละกลุ่มก็ให้ความหมายไปคนละอย่างตามความเชื่อของตนเอง เนื่องจากการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติก้นมากในประเทศสหรัฐอเมริกา จึงขอทำความเข้าใจความหมายของทัศนคติของนักจิตวิทยาบางท่านมาให้องค์พิจารณา ดังนี้

L.L.Thurstone :

“...ทัศนคติ เป็นผลรวมทั้งหมดของมนุษย์เกี่ยวกับความรู้สึกอคติ ความคิด ความกลัวต่อสิ่งบางอย่าง... การแสดงออกทางด้านการพูดเป็นความคิด (Opinion) และความคิดนี้เป็นสัญลักษณ์ของทัศนคติ ดังนั้น ถ้าเราอยากจะวัดทัศนคติ เราก็สามารถทำได้โดยวัดความคิดของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ”

“...ทัศนคติเป็นระดับของความมากน้อยของความรู้สึกในด้านบวกและลบที่มีต่อสิ่งหนึ่ง (Psychological Object) ซึ่งอาจจะเป็นอย่างใดได้หลายอย่าง เป็นต้นว่า สิ่งของ บุคคล บทความ องค์การ ความคิด ฯลฯ ความรู้สึกเหล่านี้ ผู้รู้สึกสามารถบอกความแตกต่างว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย”

Milton Rokeach :

“...ทัศนคติ เป็นการผสมผสาน หรือการจัดระเบียบของความเชื่อที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ผลรวมของความเชื่อนี้ จะเป็นตัวกำหนดแนวโน้มของบุคคลในการที่จะมีปฏิกิริยาตอบสนองในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ”

ตามคำจำกัดความของ Rokeach นี้ เขาได้ให้ความหมายของความเชื่อ (Beliefs) ว่าเป็นส่วนประกอบในตัวบุคคล ซึ่งอาจจะรู้ตัวว่ามีหรือไม่รู้ตัวก็ได้ แต่สามารถจะรู้ว่ามีได้จากการที่บุคคลนั้นพูดหรือกระทำ เริ่มต้นด้วย “ฉันเชื่อว่า.....” ส่วนเนื้อหาของความเชื่อนี้

อาจจะเป็นการอธิบาย (Describe) หรือสิ่งของ หรือเหตุการณ์ว่า ถูก หรือ ผิด ประเมินค่า (Evaluate) ว่าดี หรือ ไม่ดี หรือสนับสนุน (Advocate) ว่าเป็นสิ่งพึงประสงค์ หรือไม่พึงประสงค์ ไม่ว่าความเชื่อจะออกมาในรูปแบบลักษณะใด (อธิบาย หรือ ประเมินค่า หรือสนับสนุน) ก็ตาม แต่ละลักษณะจะเป็นส่วนที่กำหนดแนวโน้มของบุคคลในการที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งลงไปเกี่ยวกับ วัตถุ สิ่งของ บุคคล หรือสถานการณ์นั้นๆ Rokeach เชื่อว่า ความเชื่อจะเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดบุคคล กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งลงไป ถ้าได้รับการกระตุ้นอย่างเหมาะสม

จากคำจำกัดความของนักทฤษฎีที่ศึกษาเรื่อง “ทัศนคติ”ทั้งหลาย พอจะสรุปคำจำกัดความได้เป็นรวมๆ ดังนี้

“ทัศนคติ เป็นความคิดเห็นซึ่งมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ เป็นส่วนที่พร้อมที่จะมี ปฏิกริยาเฉพาะอย่างต่อสถานการณ์ภายนอก” จากคำจำกัดความนี้ พอจะแยกแยะองค์ประกอบของทัศนคติเป็น 3 องค์ประกอบด้วยกัน คือ

1. องค์ประกอบทางด้านพุทธิปัญญา (Cognitive Component)

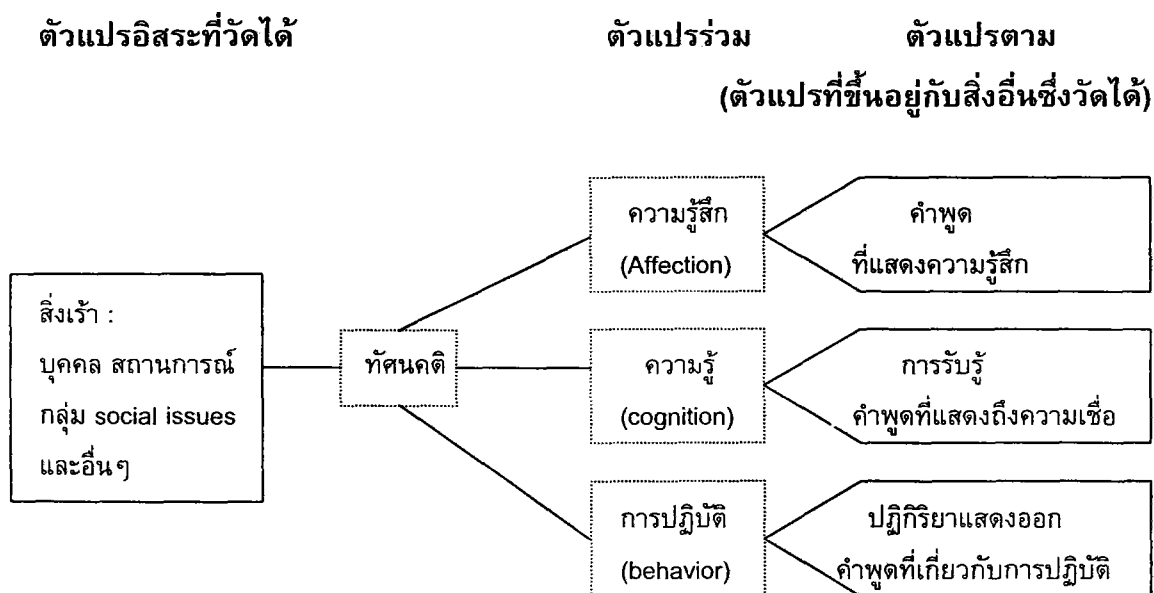
ได้แก่ ความคิด ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มนุษย์ใช้ในการคิด ความคิดนี้อาจจะอยู่ในรูปใดรูปหนึ่งแตกต่างกัน เช่น เมื่อคนหนึ่งพูดถึง หรือนึกถึง “รถยนต์” อาจจะนึกถึงรถยนต์ยี่ห้อฟอร์ด หรือยี่ห้ออื่นๆ ส่วนประกอบทางทัศนคติส่วนนี้แสดงให้เห็นชัดเจน เมื่อเรามองเห็นประโยคที่ว่า รถยนต์เป็น.....” หรือ “รถยนต์.....” ซึ่งการที่อธิบายถึงรถยนต์นั้น จะต้องมีความเข้าใจก่อนว่า “รถยนต์” มีความหมายต่อผู้พูดอย่างไร หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ความคิดความเข้าใจเกี่ยวกับรถยนต์เป็นอย่างไรนั่นเอง

2. องค์ประกอบทางด้านท่าทีความรู้สึก (Affective Component)

เป็นส่วนประกอบทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก ซึ่งเป็นตัวเรา “ความคิด” อีกต่อหนึ่ง ถ้าบุคคลมีภาวะความรู้สึกที่ดี หรือไม่ดี ขณะที่คิดถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น เมื่อคิดถึง หรือนึกถึงรถยนต์ (ซึ่งอาจจะออกมาในรูปลักษณะที่แตกต่างกัน) แสดงว่าบุคคลนั้นมีความรู้สึกในด้านบวก (Positive) และมีความรู้สึกในด้านลบ (Negative) ตามลำดับต่อรถยนต์นั้น

3. องค์ประกอบด้านการปฏิบัติ (Behavioral Component)

องค์ประกอบนี้เป็นองค์ประกอบที่มีแนวโน้มในทางปฏิบัติ หรือถ้ามีสิ่งเร้าที่เหมาะสม จะเกิดการปฏิบัติหรือมีปฏิกริยาอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ขับรถยนต์ ชื้อ หรือให้คำชมเชยรถยนต์ เป็นต้น

ภาพประกอบ 2 องค์ประกอบของทัศนคติ

ประโยชน์ของการวัดทัศนคติ

เรณู เจริญศรี (2528 : 18-19) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวัดทัศนคติ ดังนี้

1. วัดเพื่อทำนายพฤติกรรม การมีทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคลเป็นเครื่องแสดงว่า เขามีความรู้ทาง ด้านดี – ไม่ดี เกี่ยวกับสิ่งนั้นมากน้อยเพียงใด มีความรู้สึก ชอบ – ไม่ชอบ ต่อสิ่งนั้นเพียงใด ทัศนคติของบุคคลต่อสิ่งนั้นเป็นเครื่องทำนายว่า บุคคลมีการกระทำต่อสิ่งนั้นไปทำนองใด ดังนั้น การทราบทัศนคติของบุคคล ย่อมช่วยให้สามารถทราบการกระทำของบุคคลนั้นได้

2. วัดเพื่อหาทางป้องกันและแก้ไข โดยทั่วไปการที่บุคคลมีทัศนคติต่อสิ่งใดอย่างนั้นเป็นสิทธิของเขา แต่ละบุคคลมีทัศนคติต่อเรื่องหนึ่งเรื่องใดแตกต่างกันไปในบางเรื่อง จึงจำเป็นจะต้องให้กลุ่มมีความคิดเห็นและทัศนคติที่สอดคล้องกัน เพื่อป้องกันปัญหาข้อขัดแย้งในเรื่องต่างๆ เพื่อการอยู่ร่วมกันด้วยความสงบสุขของสังคม และยอมเป็นไปได้ถ้าพลเมืองมีทัศนคติไปในแนวทางเดียวกัน ความร่วมมือย่อมเกิดขึ้นง่าย

3. วัดเพื่อเข้าใจสาเหตุและผล ทัศนคติ เปรียบเทียบสาเหตุภายในที่ผลักดันให้บุคคลกระทำในสิ่งต่างๆ แตกต่างกัน และสาเหตุภายในหรือทัศนคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดของบุคคลนี้อาจจะได้รับผลกระทบมาจากสาเหตุภายนอกอีกส่วนหนึ่ง ฉะนั้นการเข้าใจอิทธิพลของสาเหตุ

ภายนอกที่มีต่อการกระทำของบุคคลต่างๆ ได้อย่างชัดเจน บางกรณีอาจจำเป็นต้องวัดทัศนคติของบุคคลต่อสาเหตุภายนอกนั้นด้วย

จากข้อความดังกล่าวข้างต้นเห็นได้ว่า ถ้าเราทราบทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด เราสามารถทำนายพฤติกรรมของบุคคลได้ สามารถจะหาทางป้องกันและแก้ไขหรือลดข้อขัดแย้งในเรื่องต่างๆ ที่เกิดขึ้นพร้อมทั้งเข้าใจสาเหตุและผลของพฤติกรรมหรือการกระทำของบุคคล

1.2 ความหมายของพฤติกรรม

พฤติกรรม หมายถึง กิจกรรมทุกประเภทที่มนุษย์กระทำ ไม่ว่าสิ่งนั้นจะสังเกตได้หรือไม่ได้ เช่น การทำงานของหัวใจ ของกล้ามเนื้อ การเดิน การพูด การคิด ความรู้สึก ความชอบ ความสนใจ เป็นต้น

นักจิตวิทยาเชื่อว่าพฤติกรรมเป็นผลที่เกิดจากการทำปฏิกิริยาของมนุษย์ หรือ อินทรีย์ (Organism) กับสิ่งแวดล้อม (Environment) ซึ่งเขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

B	=	f(O,B)
B	=	พฤติกรรม
เมื่อ f	=	ผลที่เกิดขึ้นจากการมีปฏิริยาระหว่างองค์ประกอบ
O	=	อินทรีย์ (organism)
E	=	สิ่งแวดล้อม (environment)

พฤติกรรมดังกล่าวมีส่วนประกอบอยู่สามส่วนด้วยกัน คือ

1. พฤติกรรมด้านพุทธิปัญญา (Cognitive Component)

พฤติกรรมด้านนี้เกี่ยวข้องกับการรู้ การจำ ข้อเท็จจริงต่างๆ รวมทั้งการพัฒนาความสามารถ และทักษะทางสติปัญญา การใช้วิจารณญาณ เพื่อประกอบการตัดสินใจ พฤติกรรมด้านพุทธิปัญญานี้ประกอบด้วยความสามารถระดับต่างๆ ซึ่งเริ่มต้นจากการรู้ในระดับง่ายๆ และเพิ่มการใช้ความคิดและพัฒนาสติปัญญามาขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งขั้นของความสามารถต่างๆ มีดังนี้

1.1 ความรู้ (Knowledge)

ความรู้ในที่นี้เป็นพฤติกรรมขั้นต้น ซึ่งผู้เรียนเพียงแต่จำได้ อาจจะได้โดยการนึกได้ หรือโดยการมองเห็น ได้ยินก็จำได้ ความรู้ในขั้นนี้ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับคำจำกัดความ ความหมาย ข้อเท็จจริง ทฤษฎี กฎ โครงสร้าง วิธีการแก้ปัญหา มาตรฐาน

1.2 ความเข้าใจ (Comprehension)

เมื่อบุคคลได้มีประสบการณ์กับข่าวสารหนึ่งๆ อาจจะโดยการได้ฟัง ได้อ่าน หรือได้เขียน เป็นที่คาดว่าบุคคลนั้นจะทำความเข้าใจกับข่าวสารนั้น ๆ ความเข้าใจนี้อาจจะแสดงออกในรูปของทักษะหรือความสามารถต่อไปนี้

ก. การแปล (Translation) หมายความว่า ความสามารถเขียนบรรยายเกี่ยวกับข่าวสารนั้นๆ โดยใช้คำพูดของตนเอง ซึ่งอาจจะออกมาในรูปแบบที่แตกต่างจากเดิม หรือออกมาในภาษาอื่น แต่ความหมายยังเหมือนเดิม

ข. การให้ความหมาย (Interpretation) หมายถึงการให้ความหมายต่อสิ่งต่างๆ หรือข่าวสารต่างๆ ซึ่งอาจจะออกมาในรูปความคิดเห็นหรือข้อสรุป

ค. การคาดคะเน (Extrapolation) หมายถึง ความสามารถในการตั้งความคาดหมาย หรือคาดหวังว่าจะอะไรจะเกิดขึ้น

1.3 การประยุกต์หรือการนำความรู้ไปใช้ (Application)

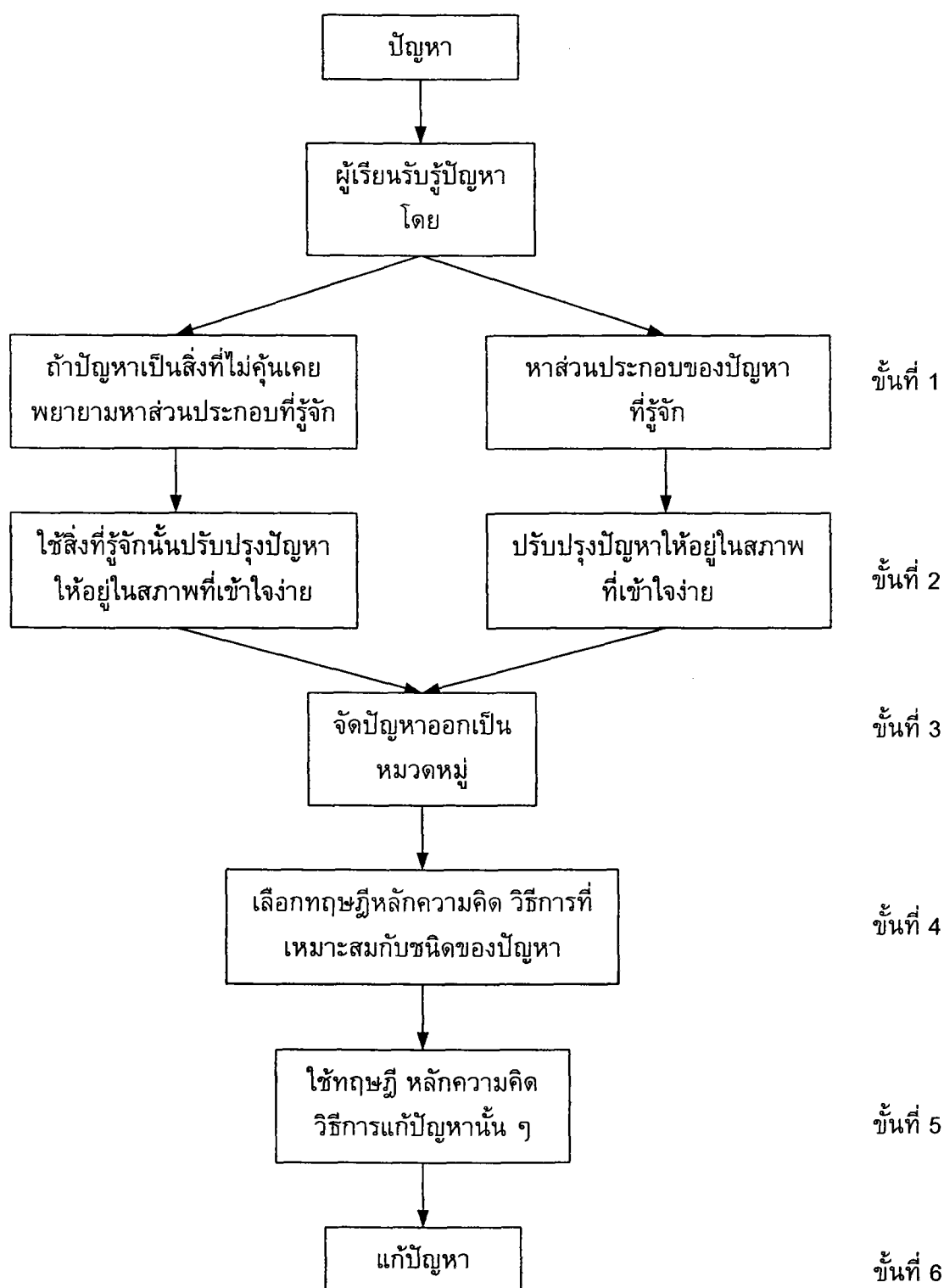
ความสามารถในการนำความรู้ไปใช้เชิงพฤติกรรมขั้นหนึ่งในหมวดพุทธิปัญญา ซึ่งจะต้องอาศัยความสามารถหรือทักษะทางด้านความเข้าใจ

1.4 การวิเคราะห์ (Analysis)

ความสามารถในการวิเคราะห์เป็นขั้นหนึ่งของพฤติกรรมทางด้านพุทธิปัญญา ซึ่งอาจจะแบ่งเป็นความสามารถขั้นย่อยๆ ได้ 3 ขั้น ด้วยกัน คือ ความสามารถขั้นที่ 1 ผู้เรียนสามารถแยกแยะองค์ประกอบของปัญหาหรือสภาพการณ์ออกเป็นส่วนๆ เพื่อทำความเข้าใจกับส่วนประกอบต่างๆ ให้ละเอียด ความสามารถขั้นที่ 2 ผู้เรียนสามารถมองเห็นความสัมพันธ์อย่างแน่ชัดระหว่างส่วนประกอบเหล่านั้น และความสามารถขั้นที่ 3 ผู้เรียนสามารถมองหลักของการผสมผสานระหว่างส่วนประกอบที่รวมกันขึ้นเป็นปัญหาหรือสภาพการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง

1.5 การสังเคราะห์ (Synthesis)

หมายถึง ความสามารถในการนำเอาส่วนประกอบย่อยหลาย ๆ ส่วนมารวมกันเข้าเป็นส่วนรวมที่มีโครงสร้างที่แน่ชัด

ภาพประกอบ 3 ขั้นตอนของการนำความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหา

2. พฤติกรรมด้านทัศนคติค่านิยมความรู้สึกชอบ (Affective Domain)

พฤติกรรมด้านนี้หมายถึงความถึง ความสนใจ ความรู้สึก ทำที่ ความชอบ ความไม่ชอบ การให้คุณค่า การรับ-การเปลี่ยน หรือปรับปรุงค่านิยมที่ยึดถืออยู่ พฤติกรรมด้านนี้ยากต่อการอธิบาย เพราะเกิดภายในจิตใจของบุคคล ซึ่งจะต้องใช้เครื่องมือพิเศษในการวัดพฤติกรรม

การวัดพฤติกรรมด้านทัศนคติ แบ่งออกเป็นขั้นตอน ดังนี้

- (1) การรับ (receiving)
- (2) การตอบสนอง (responding)
- (3) การให้คุณค่า (valuing)
- (4) การจัดกลุ่มค่า (organization)
- (5) การแสดงคุณลักษณะตามค่านิยมที่ยึดถือ (Characterization by a Value or Value Complex)

ขั้นตอนของการเกิดพฤติกรรมทางด้านทัศนคติ มีขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1. การรับหรือการให้ความสนใจ (Receiving or Attending)

ขั้นของการรับหรือการให้ความสนใจนี้เป็นขั้นที่แสดงว่า บุคคลนั้นได้ถูกกระตุ้นให้รับทราบว่ามีเหตุการณ์หรือสิ่งเร้าบางอย่างปรากฏอยู่ และบุคคลนั้นจะมีความยินดีหรือมีภาวะจิตใจที่พร้อมที่จะรับสิ่งเร้านั้นหรือให้ความสนใจต่อสิ่งเร้านั้น การยอมรับนี้มีส่วนประกอบย่อยสามส่วน ดังต่อไปนี้

1.1 ความตระหนัก (Awareness)

ความตระหนักนี้เกือบจะคล้ายพฤติกรรมขั้นแรกของพฤติกรรมทางด้านพุทธิปัญญา (Cognitive Domain) คือ ความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง (Knowledge) แต่มีข้อแตกต่างตรงที่ว่าความตระหนักไม่ได้เกี่ยวข้องกับการจำหรือความสามารถที่จะระลึกได้ แต่ความตระหนักนี้ หมายถึงการที่บุคคลได้ถูกคิด หรือการเกิดขึ้นในความรู้สึกว่ามีสิ่งหนึ่ง มีเหตุการณ์หนึ่งหรือสถานการณ์หนึ่งซึ่งการรู้สึกว่ามี หรือการได้ถูกคิดถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งนี้เป็นความรู้สึกที่เกิดในสภาวะของจิตใจ

1.2 ความยินดีหรือเต็มใจที่จะรับ (Willingness to Receive) ในขั้นนี้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจที่จะรับสิ่งที่มากระตุ้นความรู้สึกเอาไว้

2. การตอบสนอง (Responding)

2.1 ความเต็มใจที่จะตอบสนอง (Willingness to Respond) ในขั้นนี้บุคคลเกิดความรู้สึกผูกมัดที่จะทำปฏิกิริยาบางอย่าง ซึ่งไม่ใช่เพียงเพื่อจะหลีกเลี่ยงจากสิ่งที่

ไม่พึงพอใจ หรือหลีกเลี่ยงการลงโทษ แต่จะเนื่องมาจากความเต็มใจของบุคคลนั้นจริงๆ อาจจะกล่าวได้ว่าบุคคลนั้น “เกิดความสมัครใจที่จะกระทำ” ซึ่งเป็นผลมาจากการเลือกของบุคคลนั่นเอง

2.2 ความพอใจในการตอบสนอง (Satisfaction in Respond)

พฤติกรรมขั้นนี้สืบเนื่องมาจากการเต็มใจที่จะตอบสนองเมื่อบุคคลทำปฏิกิริยาบางอย่างไปแล้ว บุคคลนั้นเกิดความรู้สึกพอใจซึ่งเป็นสภาวะทางด้านอารมณ์ของบุคคล อาจจะออกมาในรูปความพอใจ ความสนุกสนาน เป็นต้น

3. การให้ค่าหรือการเกิดค่านิยม (Valuing)

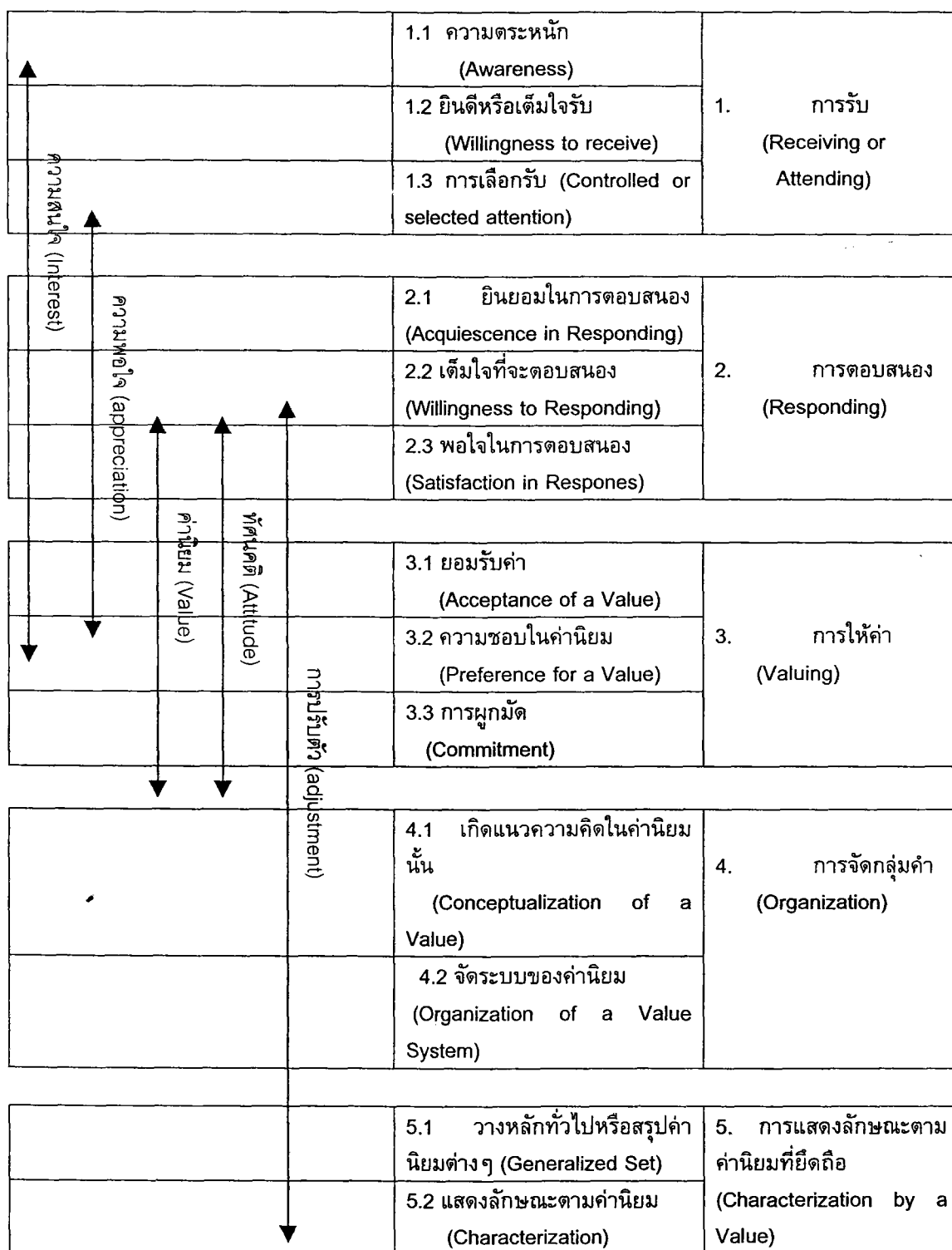
พฤติกรรมขั้นนี้อาจจะอธิบายให้ชัดเจนโดยใช้คำว่า “ความเชื่อ” (Belief) หรือ “ทัศนคติ” (Attitude) ในขั้นนี้ บุคคลกระทำปฏิกิริยาหรือมีพฤติกรรมซึ่งแสดงว่าเขายอมรับ หรือรับรู้สิ่งนั้นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญสำหรับตัวเขา หรือแสดงว่าเขามีค่านิยมอย่างใดอย่างหนึ่ง ในขั้นนี้ เราจะไม่พิจารณาถึงความสัมพันธ์ของค่านิยมต่าง ๆ แต่จะพิจารณาเฉพาะถึงขบวนการยอมรับในตัวบุคคลเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เขาเห็นว่ามีความสำคัญ ซึ่งเราเรียกขบวนการนี้ว่า Internalization หรือกล่าวอีก นัยหนึ่งก็คือ พฤติกรรมของบุคคลในขั้นนี้เป็นขั้นที่บุคคลได้พัฒนาหรือปรับปรุง สิ่งที่เขาเกิดความตระหนักให้อยู่ในภาวะที่เขาสามารถบังคับได้ หรือเป็นสิ่งที่เป็นอย่างอย่างแท้จริง พฤติกรรมขั้นนี้ส่วนมากจะใช้คำว่า “ทัศนคติ” และ “ค่านิยม”

4. การจัดกลุ่มค่า (Organization)

ในขั้นนี้บุคคลเกิดค่านิยมต่าง ๆ ขึ้นแล้ว ค่านิยมที่เกิดขึ้นจะมีหลายชนิด จึงมีความจำเป็นจะต้องจัดระบบของค่านิยมต่าง ๆ ให้เข้ากลุ่ม โดยพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมเหล่านั้น

5. การแสดงลักษณะตามค่านิยมที่ยึดถือ (Characterization by a Value)

พฤติกรรมในขั้นนี้อาจจะแสดงให้เห็นได้โดยบุคคลสร้างปรัชญาสำหรับตัวเอง หรือคติกฎต่าง ๆ ในการปฏิบัติตนโดยพิจารณาถึงเหตุผลทางด้านศีลธรรมจรรยา และทางด้านหลักประชาธิปไตย ดังปรากฏตามภาพประกอบต่อไปนี้

ภาพประกอบ 4 ส่วนประกอบของพฤติกรรมทางด้านความรู้สึก ทำที่ ความชอบ ฯลฯ

2. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับวัยรุ่น

2.1 ความหมายของ “วัยรุ่น”

คำว่า วัยรุ่น ในภาษาอังกฤษใช้คำว่า “Adolescence” มาจากภาษาละติน ว่า “Adolescere” ซึ่งหมายถึง to grow into Maturity แปลว่าการเจริญเติบโตสู่วุฒิภาวะหรือเป็นวัยที่พัฒนามาจากสภาวะความเป็นเด็กไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ จาก (Hurlock. 1974 : 391) องค์การอนามัยโลกได้ให้ความหมายของวัยรุ่น เป็นบุคคลในช่วงอายุ 10-19 ปี และมีลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ

1. มีพัฒนาการด้านร่างกาย โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงของอวัยวะเพศ จนมีวุฒิภาวะทางเพศอย่างสมบูรณ์
2. มีพัฒนาการด้านจิตใจ โดยเป็นระยะที่เปลี่ยนแปลงจากเด็กเป็นผู้ใหญ่
3. มีการเปลี่ยนด้านเศรษฐกิจ สังคม โดยเปลี่ยนจากพึ่งพาครอบครัว มาเป็นผู้ที่สามารถประกอบอาชีพ และมีรายได้ของตนเอง หรือมีสิทธิทางกฎหมายในเรื่อง ๆ ต่าง เช่น ในประเทศไทยกำหนดให้บุคคลอายุ 18 ปีขึ้นไป ใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งได้ เป็นต้น

สุชา จันทน์เอม (2513 : 23 – 24) กล่าวว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่สิ้นสุดความเป็นเด็ก เป็นวัยที่เป็นสะพานไปสู่วัยผู้ใหญ่ไม่มีขีดเส้นแน่นอนว่าเริ่มเมื่อใด และสิ้นสุดเมื่อใด แต่กำหนดเอาความเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย และรูปร่างเป็นสำคัญ โดยถือเอาตอนที่เด็กหญิงเริ่มมีประจำเดือน และมีขนในที่ลับ ส่วนเด็กชายถือเอาตอนที่เริ่มมีน้ำสุจิ วัยรุ่นชายหรือวัยรุ่นหญิงเมื่อมีเพศสัมพันธ์กันอาจให้กำเนิดบุตรได้ เด็กชายจะเริ่มเข้าสู่วัยรุ่นเมื่ออายุ 13 ปี ส่วนเด็กหญิงจะเริ่มเข้าสู่วัยรุ่นเมื่ออายุ 11 ปี และทั้งสองเพศจะสิ้นสุดสภาพของวัยรุ่นเมื่ออายุ 21 ปี

เฮอร์ล็อก (Hurlock. 1974 : 391) ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง การเจริญเติบโต หรือเจริญเติบโตไปสู่วุฒิภาวะ ซึ่งเด็กจะบรรลุถึงขั้นวุฒิภาวะนั้นไม่ใช่จะเจริญเติบโตแต่ทางด้านร่างกายด้านเดียวเท่านั้น ทางจิตใจก็เจริญเติบโตเป็นเงาตามตัวไปด้วยนั่นคือ จะต้องมีการพัฒนาทั้ง 4 ด้านไปพร้อม ๆ กัน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ สติปัญญาและสังคม

วัยรุ่นเป็นช่วงวัยเด็กที่มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายไปในทางที่แสดงให้เห็นชัดว่าเป็นชายหนุ่ม และหญิงสาว วัยนี้จะสิ้นสุดลงก็ต่อเมื่อบุคคลนั้นบรรลุถึงวุฒิภาวะมีความสามารถพอที่จะดำรงชีวิตอย่างอิสระ ไม่ต้องตกอยู่ภายใต้การคุ้มครองของบิดามารดา สามารถรับผิดชอบต่อชีวิตของตนเอง และมีพฤติกรรมเป็นที่ยอมรับของสังคม

สุพัตรา สุภาพ (2525 : 2) ได้ให้ความหมายว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่มีความเจริญทางร่างกาย และจิตใจ “ร่างกาย” หมายถึง การไม่เป็นเด็กต่อไป “จิตใจ” หมายถึง การรู้จักใช้เหตุผล

รู้จักควบคุมอารมณ์ รวมทั้งสามารถเข้าร่วมกลุ่ม หรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ในสังคมได้ กล่าวโดยสรุปแล้ว วัยรุ่น คือ วัยที่เพิ่งพ้นจากวัยเด็กไปสู่วัยผู้ใหญ่

โดยสรุป เราอาจให้ความหมายของวัยรุ่นว่า เป็นวัยที่บุคคลพัฒนาจากความเป็นเด็กไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ถือเกณฑ์การเข้าสู่วัยรุ่นจากการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย รูปร่าง และการเจริญทางวุฒิทางเพศอย่างสมบูรณ์ โดยปกติเด็กหญิงจะเข้าสู่วัยรุ่นเร็วกว่าเด็กชายประมาณ 1-2 ปี ช่วงอายุของวัยรุ่นจะอยู่ระหว่าง 12 – 21 ปี

2.2 พัฒนาการของวัยรุ่น

2.2.1 การพิจารณาช่วงอายุ

อายุเป็นเกณฑ์หนึ่งที่นักจิตวิทยาใช้ในการแบ่งวัยรุ่นให้แตกต่างกันออกไปจากวัยอื่น ๆ การให้นิยามวัยรุ่นโดยใช้อายุนี้นี้ มักจะไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากนัก เพราะเด็กแต่ละคนเจริญเติบโตเข้าสู่วัยรุ่นไม่พร้อมกัน เป็นแต่เพียงโดยประมาณเท่านั้น

มินล์เนอร์ และลาวาเดียน (ซูลีพร อินทรไพบุรณ. 2536 : 37 ; อ้างอิงจาก Milner & Valadian. 1963 : 10) ได้กำหนดช่วงอายุของวัยรุ่นไว้ ดังนี้

อายุ 10 – 14 ปี เป็นระยะวัยรุ่นตอนต้น (Early Adolescence)

อายุ 15 – 19 ปี เป็นระยะวัยรุ่นตอนปลาย (Late Adolescence)

เฮอร์ลอค (ซูลีพร อินทรไพบุรณ. 2536 : 37 ; อ้างอิงจาก Hurlock. 1969 : 27 – 28)

อายุ 10 - 12 ปี เป็นระยะวัยก่อนวัยรุ่น (Preadolescence)

อายุ 13 – 16 ปี เป็นระยะวัยรุ่นตอนต้น (Early Adolescence)

อายุ 17 – 20 ปี เป็นระยะวัยรุ่นตอนปลาย (Late Adolescence)

2.2.2 พัฒนาการของวัยรุ่น

พัฒนาการที่สำคัญของวัยรุ่นคือ การเปลี่ยนแปลงทางเพศ ร่างกายมีการเจริญเติบโตทางด้านต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว ตามปกติแล้วร่างกายของเด็กชาย และเด็กหญิงจะมีฮอร์โมนเพศชาย (Androgens) และฮอร์โมนเพศหญิง (Estrogens) แต่ต่อมาเมื่อเข้าสู่วัยรุ่นสัดส่วนของฮอร์โมนจะแตกต่างกันมาก กล่าวคือ เพศชายจะผลิตฮอร์โมนเพศชายออกมามากขึ้น ส่วนเพศหญิงก็จะผลิตฮอร์โมนเพศหญิงออกมามากขึ้นเช่นกัน ในช่วงที่เข้าสู่วัยรุ่นต่อมโกนแอดส์ (Gonads) จะผลิตฮอร์โมนออกมาเร่งการเจริญเติบโตของอวัยวะเพศ (Primary Sex Characteristics) และปรากฏลักษณะประจำเพศขั้นที่สอง (Secondary Sex Characteristics) เด็กหญิงจะมีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายพร้อมมีวุฒิภาวะทางเพศ (Sexual Maturity) ตาม

ลำดับดังนี้ คือ หน้าอกขยาย มีขนขึ้นในที่ลับ มีการเจริญเติบโตทางร่างกายอย่างรวดเร็ว มีประจำเดือน ส่วนการเปลี่ยนแปลงของเด็กชาย คือ อัณฑะมีการเติบโต อวัยวะเพศเจริญสมบูรณ์ มีขนขึ้นในที่ลับ เสียงห้าว มีขนขึ้นตามแขนขา และลำตัวเหมือนผู้ใหญ่ เป็นต้น เนื่องจากวัยรุ่นมีพัฒนาการอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะพัฒนาการทางเพศ วัยรุ่นจึงมักมีความกังวลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของร่างกายในระยะแรก จึงจำเป็นต้องมีผู้ใหญ่ที่เข้าใจพัฒนาการของวัยรุ่น เป็นผู้ให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด ในช่วงนี้เด็กวัยรุ่นจะมีความรู้สึกทางเพศ และอาจจะระบายออกในรูปแบบของการคิดฝัน เช่น ฝันเปียก (Wet Dream) การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง (Masturbation) แรงผลักดันทางเพศของวัยรุ่น ประกอบกับความอยากรู้อยากเห็น อยากทดลองของวัยรุ่นจะนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์กับเพศตรงข้ามได้ (ชัยวัฒน์ ปัญญาพงษ์ และคณะ. 2524) การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายที่แสดงให้เห็นว่าบุคคลนั้นได้เข้าสู่วัยรุ่นแล้วเขียนเป็นตารางเปรียบเทียบระหว่างเพศชายและเพศหญิงได้ดังนี้ (Cole Luellin. 1964 : 72)

ตาราง 1 เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายระหว่างเพศชายและเพศหญิง

เพศหญิง	เพศชาย
1. มีขนที่อวัยวะเพศ	1. มีขนที่อวัยวะเพศ
2. มีขนรักแร้	2. มีขนรักแร้
3. มีขนตามใบหน้าน้อย	3. มีขนตามใบหน้า
4. มีขนขึ้นตามตัวน้อย	4. มีขนขึ้นตามตัวมาก
5. มีลูกกระเดือกขึ้นไม่มาก	5. มีลูกกระเดือกใหญ่ขึ้นมาก
6. การเปลี่ยนแปลงของกล่องเสียงมีน้อย	6. การเปลี่ยนแปลงของกล่องเสียงมีมาก
7. ไหล่ขยายไม่กว้างนัก	7. ไหล่ขยายกว้าง
8. หน้าอกและสะโพกขยายมาก	8. หน้าอกและสะโพกขยายเล็กน้อย
9. การเปลี่ยนแปลงของกล้ามเนื้อ ไหล่ต้นแขน และน่องจะมีไม่มากนัก	9. การเปลี่ยนแปลงของกล้ามเนื้อ ไหล่ต้นแขน และน่องมีมาก
10. ต่อมเหงื่อมีประสิทธิภาพในการทำงานเพิ่มขึ้น	10. ต่อมเหงื่อมีประสิทธิภาพในการทำงานเพิ่มขึ้น

นอกจากการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายดังกล่าวแล้ว สิ่งที่เราเห็นได้ชัดอีกประการหนึ่ง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าวัยรุ่นชายและหญิงได้เข้าสู่วัยรุ่นแล้ว คือ การมีประจำเดือนของหญิง และการหลั่งน้ำกามของชาย ในระยะนี้ถ้าชายและหญิงมีเพศสัมพันธ์กันก็จะสามารถให้กำเนิดบุตรได้ (ปราณี งามสุด. 2528 : 18)

โดยสรุปการเจริญเติบโตของระบบเพศ และฮอร์โมนเพศ ทำให้มี (สุชา จันทน์เอม. 2533 : 51)

1. การเจริญเติบโตของอวัยวะเพศ และพร้อมที่จะมีพฤติกรรมทางเพศ
2. การเริ่มต้นและควบคุม Secondary Sex Characteristics ซึ่งในเพศหญิง ได้แก่ การมีหน้าอก สะโพกขยาย เสียง ขน ฯลฯ ในเพศชาย ได้แก่ การมีเสียงห้าว ไหล่กว้าง มีขน หนวด ฯลฯ

โรเจอร์ (Rogers. 1972 : 115 – 119) กล่าวว่าวัยรุ่น เป็นวัยที่มีอารมณ์รุนแรง จึงได้ชื่อว่า “วัยพายุบูแคม” ชอบแสดงอารมณ์หรือความรู้สึกตรงไปตรงมา เปิดเผย วัยรุ่นมักจะทำกิจกรรมแทบทุกอย่างด้วยการใช้อารมณ์รุนแรง การปรับตัวในชีวิตของวัยรุ่นจึงค่อนข้างสับสน ในระยะนี้ความต้องการทางเพศจะมีอิทธิพลสูงมาก วัยรุ่นจะเกิดความอยากรู้ อยากเห็น อยากลอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องเพศ ซึ่งเป็นเรื่องแปลกใหม่ในชีวิต ในช่วงนี้วัยรุ่นมักเกิดปัญหา การติดต่อสัมพันธ์หรือปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่น เพราะวัยรุ่นเกิดความไม่แน่ใจ เนื่องจากเขาไม่ใช่เด็กแต่เขายังไม่เป็นผู้ใหญ่ การที่เกิดอารมณ์รุนแรงเช่นนี้ จึงเป็นเรื่องง่ายต่อการชักนำเด็กให้เกิดความรู้สึกอยากลองดี ทั้งในทางที่ดีและที่เลว ความคิดชั่ววูบของอารมณ์ วัยรุ่นอาจเป็นสิ่งที่ทำให้แสดงพฤติกรรมผิดๆ ออกมา ซึ่งอาจหมายถึง ชีวิตและอนาคตของตนเอง

2.2.3 ความต้องการของวัยรุ่น

ความต้องการ (Needs) คือ สภาพที่อินทรีย์ขาดสมดุล ซึ่งจะก่อให้เกิดแรงผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อกลับเข้าสู่สมดุลตามเดิม (จันทอ บรรณบรรพต. 2518 : 69) ลักษณะความต้องการเฉพาะของวัยรุ่นที่มีผลไปสู่พฤติกรรมที่แสดงออกของวัยรุ่น สมาคมการศึกษาแห่งชาติ (National Education Association) ของสหรัฐอเมริกา ได้รวบรวมและสรุปว่า วัยรุ่นมีความต้องการ 10 ประการ (สุโท เจริญสุข. 2517 : 245) ดังนี้

- 1) ความชำนาญ และความเข้าใจเกี่ยวกับการอุปโภค บริโภค ในชีวิตประจำวัน
- 2) ความมีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์
- 3) ความเข้าใจในความสำคัญของชีวิตครอบครัว

- 4) ความเป็นผู้มีอาชีพหาเลี้ยงตนเองได้อย่างสามารถ
- 5) ความเข้าใจในระเบียบวิธีวิทยาศาสตร์ที่มีอิทธิพลต่อชีวิตประจำวัน
- 6) ความเข้าใจในสิทธิและหน้าที่ของพลเมือง
- 7) การมีโอกาสได้ชื่นชมกับความงาม และซาบซึ้งในศิลป วรรณคดี

ดนตรี และธรรมชาติ

8) การมีความสามารถในการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และแบ่งเวลาได้เหมาะสมในกิจกรรมต่างๆ

ในบรรดาพฤติกรรมที่เป็นปัญหานั้นเนื่องมาจากความต้องการของวัยรุ่นนั้น จะมีพฤติกรรมที่เกี่ยวกับเรื่องเพศรวมอยู่ด้วย กรณีการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสในวัยรุ่น เพราะในช่วงวัยรุ่นจะมีการสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ มีการกระทำที่เรียกร้องความสนใจซึ่งกันและกัน เด็กวัยรุ่นจะพยายามแสดงบทบาทของตนและมีกิจกรรมในสังคมมากขึ้น เด็กชายจะเริ่มสนใจเด็กหญิงเมื่ออายุประมาณ 14 ปี เด็กหญิงจะสนใจเด็กชายที่มีอายุมากกว่า เนื่องจากเด็กหญิงมีวุฒิภาวะทางเพศเร็วกว่าเด็กชายวัยเดียวกัน (ประสาร ทิพย์ธารา. 2521 : 21) ถ้าวัยรุ่นสามารถปรับตัวในเรื่องเพศได้ดีและเหมาะสม วัยรุ่นก็จะสามารถผ่านพ้นในพฤติกรรมที่เป็นปัญหาไปได้ แต่ถ้าวัยรุ่นปรับตัวไม่ได้หรือกระทำพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมเกี่ยวกับเรื่องเพศก็อาจนำไปสู่พฤติกรรมที่เป็นปัญหา คือ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสได้

จะเห็นได้ว่าความต้องการของวัยรุ่นนั้นมีหลายประการ ซึ่งเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย และจิตใจ กระบวนการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวอาจนำปัญหามาสู่วัยรุ่นได้ ในบรรดาพฤติกรรมที่เป็นปัญหานั้นเนื่องมาจากความต้องการของวัยรุ่นนั้น จะมีพฤติกรรมที่เกี่ยวกับเรื่องเพศรวมอยู่ด้วย ผู้วิจัยสนใจพฤติกรรมที่เกี่ยวกับเรื่องเพศ กรณีการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร

เพราะในช่วงวัยรุ่นจะมีการสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ มีการกระทำที่เรียกร้องความสนใจซึ่งกันและกัน เด็กวัยรุ่นจะพยายามแสดงบทบาทของตน และมีกิจกรรมในสังคมมากขึ้น เด็กชายจะเริ่มสนใจเด็กหญิง เมื่ออายุประมาณ 14 ปี เด็กหญิงจะสนใจเด็กชายที่มีอายุมากกว่า เนื่องจากเด็กหญิงมีวุฒิภาวะทางเพศเร็วกว่าเด็กชายวัยเดียวกัน ถ้าวัยรุ่นสามารถปรับตัวในเรื่องเพศได้ดีและเหมาะสม วัยรุ่นก็จะสามารถผ่านพ้นในพฤติกรรมที่เป็นปัญหาไปได้ แต่ถ้าวัยรุ่นปรับตัวไม่ได้ หรือกระทำพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมเกี่ยวกับเรื่องเพศก็อาจนำไปสู่พฤติกรรมที่เป็นปัญหา คือ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรได้

2.3 พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น

พฤติกรรมทางเพศครอบคลุมทั้งพฤติกรรมที่อยู่ภายใน (Covert Behavior) ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ไม่ได้แสดงออกมาให้เห็น เช่น การคิด ความรู้สึก การตัดสินใจ เป็นต้น และพฤติกรรมภายนอก (Overt Behavior) ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกมาให้เห็นเพศเมื่อมีการนัดพบกัน (Dating) ได้สรุปพฤติกรรมทางเพศที่แสดงออกภายนอกออกเป็น 8 ลักษณะจากน้อยไปหามาก ดังนี้ 1) ไม่มีการถูกเนื้อต้องตัว 2) จูบหน้าผาก หรือแก้มเบาๆ ตอนลากลับ 3) โอบกอด จูบเล็กๆ น้อยๆ บ่อยครั้ง 4) โอบกอด และจูบอย่างลึกซึ้ง 5) กอดรัดเบาๆ ในระดับที่เหนือเอวขึ้นมา 6) กอดรัดในระดับที่ต่ำกว่าเอว 7) สำเร็จความใคร่ให้กันและกัน และ 8) ร่วมเพศ นอกจากนี้ยังพบว่าหากความสัมพันธ์ล่วงเลยมาถึงขั้นที่ 4 เป็นต้นไป มักมีการร่วมเพศเกิดขึ้นไม่ครั้งใดก็ครั้งหนึ่ง เช่นเดียวกับการศึกษาในประเทศไทย

เฮอร์ลอค (Hurlock. 1967 : 122) เน้นถึงพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นเป็นระยะที่มักมีเรื่องรักใคร่ทั้งเด็กชายและเด็กหญิง สนใจอย่างจริงจังกับทุกแง่มุมของเรื่องเพศ เกิดความอยากรู้อยากเห็น ซึ่งทำให้เฝ้าหาความรู้โดยการสร้างสรรค์ และการอ่านหนังสือในที่สุดก็ทดลอง เพราะวัยรุ่นมีความพร้อมทางร่างกายที่จะสืบพันธุ์หรือให้กำเนิดทารกได้ ส่วนจิตใจก็มีความเจริญทางเพศ เช่น มีความสนใจต่อเพศตรงข้าม อยากรู้จักหรือแฟน มีความรู้สึกทางเพศ หรือกามารมณ์รุนแรง (สุชาติ โสมประยูร และ วรณี โสมประยูร. 2521 : 56)

เคอเคนดอล (Kirkendall. 1960 : 8) ได้อธิบายความหมาย และขอบเขตในเรื่องเพศ ไว้ดังนี้

1. เรื่องเพศเป็นแรงผลักดันที่สำคัญอย่างหนึ่ง ซึ่งทำให้เราเกิดมีความปรารถนาที่จะประสบความสำเร็จ และสามารถกระทำหรือแสดงพฤติกรรมในรูปต่างๆ เพื่อให้บรรลุผลตามที่ได้ตั้งใจเอาไว้

2. เรื่องเพศเป็นแรงกระตุ้นหรือเครื่องเร้าใจอันทรงพลังยิ่ง ที่ทำให้เพศชาย และเพศหญิงมีความสนใจซึ่งกันและกัน เพื่อช่วยทำให้การประกอบกิจการต่างๆ เป็นไปอย่างราบรื่น

3. เรื่องเพศเป็นสิ่งที่สามารถกำหนดบทบาทกิริยาท่าทาง ลักษณะการดำเนินชีวิตของคนเราอย่างเห็นได้ชัด นอกเหนือไปจากความสามารถที่เพียงแต่จะแบ่งมนุษย์ออกเป็นเพศชายและเพศหญิงให้แตกต่างกันเท่านั้น แต่ทั้งนี้ก็ไม่ได้หมายความว่าเพศใดจะยิ่งหย่อนไปกว่ากัน

3. เรื่องเพศเป็นธรรมชาติที่แฝงอยู่ในร่างกาย และจิตใจของคนเราอย่างลึกซึ้งถาวร ซึ่งจะแสดงบทบาทสำคัญที่สุดให้เห็นได้ในชีวิตรักและการครองเรือน

4. เรื่องเพศเป็นสิ่งที่สามารถดลบันดาลให้ชีวิตมีความต่อเนื่องกัน จากช่วงชีวิตหนึ่งไปยังอีกชีวิตหนึ่ง โดยกระบวนการทางการสืบพันธุ์ ซึ่งความต่อเนื่องนี้จะช่วยทำให้ลักษณะชีวิตหลายสิ่งหลายอย่างของพ่อแม่สามารถถ่ายทอดไปสู่ลูกได้

รอย (Roy. 1977) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น โดยรวบรวมข้อมูลระหว่างปี 1930 – 1970 ผลการวิจัยพบข้อสรุปใหญ่ ๆ 3 ประการ คือ

1. วัยรุ่นตอนปลาย (ระดับวิทยาลัย) ที่มีประสบการณ์ทางเพศในปัจจุบันมีจำนวนมากกว่าวัยรุ่นสมัยก่อน
2. การที่ผู้หญิงมีความสัมพันธ์ทางเพศก่อนแต่งงาน มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นกว่าผู้ชาย
3. วัยรุ่นตอนต้นทั้งชายหญิงมีแนวโน้มที่จะมีประสบการณ์ทางเพศเร็วขึ้นกว่าแต่ก่อน (มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2522 : 15)

เรื่องเพศเป็นเรื่องละเอียดลึกซึ้งซึ่งเป็นผลสืบเนื่องที่ต้องสร้างความเข้าใจนับแต่วัยเด็กทารก แต่ความสนใจของผู้ใหญ่มักให้ความสนใจในช่วงวัยรุ่น เพราะเป็นระยะที่เด็กแสดงพฤติกรรมสนใจจริงจังกับเพศตรงข้าม พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นมีดังนี้ (ฉวีวรรณ สุขพันธ์ โพธาราม. 2527 : 45)

1. การรักสนใจเพศตรงข้าม วัยรุ่นจะสนใจเพศตรงข้ามรุ่นเดียวกับตน วัยรุ่นในระหว่าง 15 – 18 ปี จะเริ่มมีความสัมพันธ์ทางเพศกับเพศตรงข้าม ลักษณะของความรักเพศตรงข้ามในวัยรุ่นที่พบบ่อยคือความลุ่มหลงแต่ฝ่ายเดียวโดยเฉพาะกับคนที่เขาจะไม่มีวิสัยสมปรารถนาในความรัก เช่น รักครูหรือรักดาราดาราภาพยนตร์ แต่ความรักเช่นนี้จะเกิดขึ้นชั่วคราวเท่านั้น (อเนก อารีพรค. 2525 : 110)

2. การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง เป็นพฤติกรรมที่ทำให้เกิดความพอใจทางเพศด้วยการกระตุ้นจับต้องอวัยวะเพศ จนเกิดความสุขความพอใจ พฤติกรรมเหล่านี้เป็นเรื่องธรรมดาอย่างหนึ่งของพัฒนาการทางเพศในมนุษย์

3. การสนใจเรื่องเพศ เด็กในวัยหนุ่มสาวจะสนใจทางเรื่องเพศ เพราะเป็นระยะที่ตนจะมีความรู้สึกทางเพศความสนใจเริ่มแสดงให้เห็นจากการพิถีพิถันในการแต่งกาย การแสดงกิริยาเพื่อดึงดูดความสนใจจากเพศตรงข้าม การสนใจซื้อหาหนังสือเรื่งรมย์มาอ่าน บางทีแสดงความสนใจแอบดูเพศตรงข้ามในเวลาหรือสถานที่ลับเฉพาะที่เรียกว่า ถ้ำมอง (Peeping Tom)

4. รักร่วมเพศ (Homosexuality หรือ Lesbian) ระยะวัยรุ่นเป็นระยะการเปลี่ยนแปลงทางด้านต่าง ๆ ความรู้สึกทางเพศที่ยังเขินอายหรือไม่แน่ใจตนเองที่จะแสดงความสนใจเพศตรงข้าม จึงหันมาระบายความสนใจกับเพื่อนเพศเดียวกันกับตน (ฉวีวรรณ สุขพันธ์โพธาราม. 2527 : 45) แต่ก่อนนั้นจิตเวชศาสตร์ถือว่าเป็นโรคกามวิถกการ (Sexual Perversion) จนกระทั่ง

เมษายน 1974 สมาคมจิตแพทย์อเมริกันได้มีมติให้เรียกชื่อใหม่เป็น Sexual Orientation Disturbance ไม่ถือว่าเป็นความผิดปกติหรือวิตถารอีกต่อไป (สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย. 2526 : 285)

2.3.1 พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นในปัจจุบัน

๑. วัยรุ่นเป็นวัยที่มีปัญหามาก ถ้าผู้ใหญ่เองไม่ค่อยได้ช่วยแก้ไขหรือไม่เข้าใจวัยรุ่น เมื่อมีปัญหาใดก็ตามเด็กไม่กล้าขอคำปรึกษาเพราะกลัวว่าตนจะหมดอิสระภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเป็นปัญหาทางเพศ (วัชร ทรัพย์มี. 2518 : 38 – 40) บิดามารดา หรือ ผู้ปกครองมักจะไม่เข้าใจ และละเลยในเรื่องนี้ มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงพฤติกรรม และปัญหาทางเพศของวัยรุ่นในปัจจุบันไว้ดังนี้

✓ พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นในประเทศไทยปัจจุบันเริ่มเห็นเด่นชัดกว่าแต่ก่อน เพราะการยึดมั่นในวัฒนธรรมของชาติในวัยรุ่นหย่อนยานลง มีการถ่ายทอดวัฒนธรรมจากประเทศอื่นๆ เข้ามาในประเทศไทย ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลบางประการแก่วัยรุ่น เช่น การแต่งกาย อิสระเสรีทางเพศ โกลัซติดสนิทสนมกันง่าย ประกอบกับอิทธิพลสิ่งแวดล้อมภายนอก เอกสาร ภาพยนตร์ วีดีโอ สถานเริงรมย์มีมากทำให้วัยรุ่นขาดความยังคิดปล่อยตัวปล่อยใจให้เป็นไปตามความปรารถนาของธรรมชาติ ลืมคิดถึงความพร้อมของตนเองด้านเศรษฐกิจและสังคม (กุลขลิ สุกัญหะเกตุ. 2521 – 2522 : 51)

✓ วัยรุ่นในปัจจุบันนี้กล้าที่จะมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส เพราะมีการคุมกำเนิดที่ดีขึ้น และการทำแท้งที่มีความปลอดภัยกว่าเดิม จากการเปิดเผยของนายแพทย์วรพจน์ สุระวีระธรรม แพทย์ประจำโรงพยาบาลพัฒนาเวช เมื่อวันอาทิตย์ที่ 29 พฤษภาคม 2537 พบว่ามีหญิงที่มารับบริการทำแท้งกันมากโดยส่วนใหญ่เป็นเด็กนักเรียนที่มีอายุระหว่าง 13 – 14 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่แทบทั้งสิ้น (ไทยรัฐ. 2537 : 11)

✓ ปกติวัยรุ่นปัจจุบันที่เริ่มมีความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศนั้น มักจะมีความคิดที่แตกต่างกันในวัยรุ่นหญิงนั้น ความต้องการมีเพียงอยากใกล้ชิดสนิทสนม รู้สึกอบอุ่นที่อยู่ใกล้ชิด ต้องการสัมผัสที่นุ่มนวลอ่อนโยน โดยไม่มีความต้องการถึงขั้นมีเพศสัมพันธ์ อาจเรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า Romantic Love โดยฝ่ายชายมักจะคิดว่า การที่ฝ่ายหญิงยินยอมให้มีการสัมผัสถูกเนื้อต้องตัวเช่นนี้เพราะยินยอมพร้อมใจ และคงยินยอมได้มากกว่านั้นถึงขั้นการร่วมเพศกัน (พนม เกตุมาน. 2534 : 115)

ในสังคมไทยมีลักษณะหรือเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติในเรื่องเพศคือ หญิงไทยมักจะรักนวลสงวนตัว ไม่ชิงสุกก่อนห่ามหรือมีเสรีภาพทางเพศ เช่นเดียวกับประเทศส่วนมากทางตะวันตกผู้หญิงไทยจะต้องไม่แสดงความต้องการทางเพศอย่างเปิดเผย

ย้อนหลังไปประมาณอีก 20-30 ปี ก่อนนั้นผู้หญิงไทยถือว่าเป็นกุลสตรี ไม่คบหาผู้ชาย การจะรู้จักกับเพศตรงข้ามต้องอยู่ภายใต้ความดูแลของบิดา มารดา หรือผู้ควบคุม (วันทนี วาสิกะสิน. 2526 : 51)

✓ จากการวิจัยในประเทศไทยเกี่ยวกับทัศนคติ และพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นในปัจจุบันพบว่า (นายแพทย์พนม เกตุมาน. 2534 : 115)

- 1) วัยรุ่นสมัยนี้ มีแนวโน้มจะมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสมากขึ้นและเร็วขึ้น
- 2) วัยรุ่นชายมีประสบการณ์ทางเพศมากกว่าวัยรุ่นหญิง
- 3) มีแนวโน้มว่า เพศชายจะต้องมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนหญิงด้วยกันมากขึ้น
- 4) วัยรุ่นชายส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสว่าเป็นเรื่องไม่เสียหาย

5) วัยรุ่นหญิงส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสในวัยนี้ แต่มีแนวโน้มจะยอมรับมากขึ้น

จากการศึกษา จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นปัจจุบันมีการแสดงออกมากกว่าแต่ก่อน ทั้งนี้เนื่องมาจากการได้รับข่าวสาร การศึกษาและการรับเอาวัฒนธรรมจากชาติต่างๆ ประกอบกับวัยรุ่นมีการเจริญเติบโตอย่างเต็มที่ทางด้านร่างกาย จึงทำให้พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นปัจจุบันเห็นเด่นชัด และให้การยอมรับมากขึ้น

2.3.2 พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นไทย

จากการทบทวนสถานการณ์พฤติกรรมทางเพศของเด็กและเยาวชน อายุ 16 – 24 ปี ที่กำลังศึกษาในสถานศึกษาระหว่างปี พ.ศ. 2532 – 2542 ของศิริกุล อิศรานุรักษ์ และวรรณ เดชวณิชย์พงศ์ ได้ข้อดังนี้

1) เยาวชนระดับอุดมศึกษา

1.1) นักศึกษาชาย ร้อยละ 72 และหญิง ร้อยละ 21.6 ที่มีความรู้ดีเกี่ยวกับถุงยางอนามัย

1.2) ผู้หญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเสมอภาคของบทบาททางเพศในสัดส่วนที่สูงกว่าเพศชาย เช่น ร้อยละ 25 ของผู้ชาย เห็นว่า ผู้ชายสามารถมีภรรยาได้หลายคนในเวลาเดียวกัน ในขณะที่ผู้หญิงเห็นด้วยเพียงร้อยละ 4.1 ส่วนร้อยละ 85.1 ของผู้หญิง เห็นว่าผู้ชายควรมีหน้าที่ทำงานบ้านเช่นเดียวกับผู้หญิงไทย ในขณะที่ร้อยละ 62.2 ของผู้ชายที่เห็นด้วย

1.3) ร้อยละ 49.6 และ 33.8 ของนักศึกษาเห็นด้วย และเห็นด้วยอย่างยิ่ง ที่ควรสอนเพศศึกษาในมหาวิทยาลัย

1.4) ร้อยละ 67 ของเพศชายยอมรับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส ในขณะที่เพศหญิงเพียงร้อยละ 9.8 ที่ยอมรับ

1.5) ร้อยละ 24 – 40.5 ของนักศึกษาชายสายอุดมศึกษาในเขต กรุงเทพฯ และร้อยละ 58.2 ในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เคยมีเพศสัมพันธ์

1.6) ร้อยละ 17.4 – 18.3 ของนักศึกษาหญิงในเขตกรุงเทพฯ เคยมีสัมพันธ์

1.7) บุคคลที่นักศึกษาปรึกษาปัญหาพฤติกรรมทางเพศ คือ เพื่อน (ร้อยละ 47.4) มารดา (ร้อยละ 21.3) และพี่น้อง (ร้อยละ 12.5) ส่วนอีกร้อยละ 13.8 ไม่ปรึกษาใคร

2) เยาวชนสายอาชีวศึกษา

2.1) ร้อยละ 68.2 มีความรู้เรื่องเพศศึกษาระดับปานกลาง ร้อยละ 17.9 มีความรู้ระดับสูง

2.2) ร้อยละ 4.1 มีความรู้ดีเรื่องถุงยางอนามัยและสามารถอธิบายได้อย่างถูกต้อง

2.3) ร้อยละ 91.3 เห็นว่า ควรมีงานทำที่มั่นคงก่อนมีคู่ครอง

2.4) ส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าเมื่อยังไม่พร้อมมีบุตร ควรคุมกำเนิด และควรแต่งงานเมื่อมีฐานะทางเศรษฐกิจที่มั่นคง

2.5) ร้อยละ 36.7 เห็นว่าการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานเป็นสิทธิส่วนบุคคล ร้อยละ 27.2 เห็นว่าเป็นเรื่องเสียหาย

2.6) ร้อยละ 85.6 ของนักศึกษาหญิงเห็นด้วยกับการรณรงค์สงวนตัว

2.7) ร้อยละ 30.3 ของนักศึกษาชายเห็นว่าสามีสามารถมีภรรยาหลายคนได้ ขณะที่หญิงเพียงร้อยละ 8.3 ที่เห็นด้วย

2.8) ร้อยละ 33 – 68.5 ของนักศึกษาชายในเขตกรุงเทพฯ เคยมีเพศสัมพันธ์ อายุที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกอยู่ระหว่าง 11 – 21 ปี ส่วนหญิงพบร้อยละ 12.5

2.9) ร้อยละ 46.4 ของนักศึกษาชายในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือเคยมีเพศสัมพันธ์อายุน้อยที่สุดที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก คือ 12 ปี ส่วนหญิงพบร้อยละ 4.2 – 25.4 และอายุน้อยที่สุดที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก คือ 12 - 15 ปี

2.10) ร้อยละ 44 ของนักศึกษาชาย และร้อยละ 15 ของนักศึกษาหญิงในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือเคยมีเพศสัมพันธ์

2.11) ร้อยละ 47.3 ของนักศึกษาชาย และร้อยละ 8 ของนักศึกษาหญิงในจังหวัดภาคเหนือเคยมีเพศสัมพันธ์

2.12) ร้อยละ 37 ของนักศึกษาชาย ในจังหวัดภาคใต้เคยมีเพศสัมพันธ์

2.13) แหล่งข้อมูลเรื่องเพศที่สำคัญ คือ เพื่อน และสื่อมวลชน

3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

3.1) ส่วนใหญ่มีความรู้เรื่องเพศศึกษาระดับปานกลาง เรื่องที่มักเข้าใจไม่ถูกต้อง คือ เรื่องประจำเดือน ระยะเวลาที่มีโอกาสตั้งครรภ์ได้ และการใช้วิธีคุมกำเนิด

3.2) ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการสอนเพศศึกษาในโรงเรียน

3.3) ร้อยละ 60.1 เห็นว่าการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานไม่ใช่เรื่องเสียหาย ในขณะที่นักเรียนหญิงร้อยละ 80.3 – 94 เห็นว่าการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานเป็นเรื่องน่าอาย

3.4) ร้อยละ 44.2 ของนักเรียนหญิงเห็นว่าควรมีบริการทำแท้งในกรณีเกิดการตั้งครรภ์ โดยไม่ตั้งใจ

3.5) ร้อยละ 13.2 ของนักศึกษาชายในเขตกรุงเทพฯ เคยมีเพศสัมพันธ์ ส่วนหญิงพบ ร้อยละ 0.8 – 5.7

3.6) ร้อยละ 16 – 25.8 ของนักศึกษาชายในจังหวัดภาคตะวันออก เจียงเหนือเคยมีเพศสัมพันธ์ อายุน้อยที่สุดที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก คือ 12 ปี ส่วนหญิงพบ ร้อยละ 0.5 – 0.9 และอายุน้อยที่สุดที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก คือ 15 ปี

3.7) ร้อยละ 47.3 ของนักศึกษาชาย และร้อยละ 8 ของนักศึกษาหญิงในจังหวัดภาคเหนือเคยมีเพศสัมพันธ์ โดยร้อยละ 35.1 มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเมื่ออายุ 12 ปี ส่วนหญิงพบร้อยละ 8.8 ที่เคยมีเพศสัมพันธ์

3.8) ร้อยละ 21.2 – 23.2 ของนักศึกษาชาย ในภาคตะวันออกและภาคกลาง เคยมีเพศสัมพันธ์ ส่วนหญิงพบร้อยละ 5.6 – 15.2

3.9) แหล่งข้อมูลเรื่องเพศที่สำคัญ คือ เพื่อน และหนังสือเกี่ยวกับเพศ การศึกษาของ อรรถ อัฐวิลาภ เรื่องพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นในจังหวัดภูเก็ต โดยศึกษาในนักเรียนศึกษาปีที่ 4 – 6 จำนวน 426 คน ในเดือนพฤศจิกายน – ธันวาคม 2543 พบว่า

1) ชาย ร้อยละ 27.7 และหญิง ร้อยละ 11.9 เคยกอดจูบกับเพื่อนต่างเพศ

2) ชาย ร้อยละ 24.7 และหญิง ร้อยละ 5 เคยมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ

3) ชายเคยกอดจูบกับเพื่อนต่างเพศ ร้อยละ 63.0 และหญิง ร้อยละ 32.3 เคยมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ

4) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม คือ เพศชาย เจตคติต่อเรื่องเพศเชิงลบ การไปเที่ยวสถานบริการ การรับสื่อปลุกเร้าอารมณ์ และการสูบบุหรี่

5) ชายมีเจตคติเรื่องเพศเชิงลบในสัดส่วนที่สูงกว่าหญิง มีการรับรู้บทบาททางเพศน้อย ในสัดส่วนที่สูงกว่าเพศหญิง ไปเที่ยวสถานบันเทิง และดูโทรทัศน์ หรือภาพยนตร์ หรืออ่านหนังสือปลุกเร้าอารมณ์เพศในสัดส่วนที่สูงกว่าเพศหญิง

2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ

ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ หมายถึง การที่ชายหญิงมีปฏิสัมพันธ์กัน หรือร่วมกันแสดงกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายๆ อย่างเพื่อแสดงออกถึงการชดเชยกัน หรือช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างเพศ ความสำคัญ หรือความจำเป็นที่ต้องมีความสัมพันธ์ระหว่างเพศ

ประสาท อิศรปริดา (2532 : 140) ได้สรุปภาวะเงื่อนไขที่มีส่วนสนับสนุนให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างเพศไว้ คือ

1. อิทธิพลของต่อมไร้ท่อในร่างกาย ถ้าต่อมไร้ท่อทำงานผิดปกติ หรือไม่มีประสิทธิภาพก็มีผลทำให้พัฒนาการทางเพศเป็นไปอย่างล่าช้าโดยเฉพาะต่อมเพศ ต่อมใต้สมอง และต่อมไทรอยด์

2. อิทธิพลทางสังคม เป็นสภาวะสำคัญอย่างยิ่งต่อการกำหนดรูปแบบการตอบสนองทางเพศ สังคมโดยทั่วไปมุ่งหวังให้เพศหญิงอยู่ในกรอบประเพณี และวัฒนธรรมอย่างเคร่งครัดกว่าชาย หญิงไทยทั่วไปจึงถูกสั่งสอนให้รักนวลสงวนตัว ไม่แสดงออกถึงความรู้สึกทางเพศอย่างรุนแรงเหมือนเพศชาย

3. สื่อสารมวลชน ภาพยนตร์ โทรทัศน์ และสื่ออื่นๆ มีส่วนเร่งเร้าให้วัยรุ่นเรียนรู้การปรับปรุงทางเพศได้

4. อายุของการมีวุฒิภาวะทางเพศ วุฒิภาวะทางเพศเป็นตัวเร่งให้เกิดความสนใจในเพศตรงข้าม เด็กที่ย่างเข้าสู่วุฒิภาวะทางเพศเร็วกว่าย่อมจะมีความสัมพันธ์ระหว่างเพศก่อนผู้ที่เข้าสู่วุฒิภาวะทางเพศช้า

5. โอกาสในการเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ “โอกาส” เป็นภาวะเงื่อนไขที่สำคัญอย่างหนึ่งวัยรุ่นที่มีเพื่อนต่างเพศมากย่อมมีโอกาสเรียนรู้มากกว่านอกจากนี้การได้รับ

การสนับสนุน และข้อเสนอแนะที่ดีจากผู้ปกครอง จะทำให้มีโอกาสนในการเรียนรู้และปรับตัวได้มากกว่า

2.4.1 การคบเพื่อนต่างเพศ

การคบเพื่อนต่างเพศในวัยรุ่น จะเริ่มขึ้นระหว่างช่วงปลายของวัยรุ่นตอนต้น และช่วงต้นของวัยรุ่นตอนปลาย คือ เด็กหญิงจะเริ่มเร็วกว่าเด็กชายประมาณ 1 ปี ในระยะวัยรุ่นตอนปลายเด็กจะเริ่มมีเพื่อนต่างเพศมากขึ้น ในระยะวัยรุ่นนี้เป็นวัยที่เด็กต้องการความสนใจจากเพศตรงข้ามซึ่งเป็นสัญชาตญาณทางเพศอย่างหนึ่ง โดยแท้จริงแล้วสัญชาตญาณทางเพศนั้นมีได้หมายถึงเฉพาะความต้องการทางเพศอย่างเดียวเท่านั้น การต้องการความสนใจ การวางตัว ความรักจากเพศตรงข้าม และการคบเพื่อนต่างเพศตรงข้ามก็เป็นส่วนหนึ่ง (วันทนี วาสิกะสิน. 2526 : 11) การเริ่มมองหาเพศตรงข้ามที่ถูกต้องซึ่งเป็นก้าวแรกที่จะนำไปสู่ความรักระหว่างเพศ และการแต่งงาน ดังนั้นชายและหญิง จะต้องเรียนรู้ว่าแต่ละเพศควรปฏิบัติตัวอย่างไรจึงจะเป็นที่น่าคบหา ชายหญิงควรมีโอกาสได้ออกเที่ยวด้วยกัน โดยตระหนักในประโยชน์ของการคบเพื่อนต่างเพศ และข้อควรระวังเมื่อออกไปเที่ยวเกี่ยวกับเพื่อนต่างเพศ ข้อดี ข้อเสียของการไปเที่ยวเป็นคู่ และเที่ยวกันหลายคน หรือเที่ยวกับคนเดียวเป็นประจำ (สมาคมคหเศรษฐศาสตร์. 2518 : 114)

วัยรุ่นมักจะมีกังวลใจและลำบากใจ ในการที่จะปรับตัว ให้เข้ากับเพื่อนต่างเพศ ความสัมพันธ์ของวัยรุ่นกับเพื่อนต่างเพศนั้น มีทั้งในสภาพที่เป็นเพื่อนฝูง และในฐานะคู่สมรสในอนาคต สิ่งที่สำคัญคือผู้ใหญ่ไม่ควรขัดขวาง การคบหาสมาคมกันระหว่างเด็กหญิงชาย เพราะแทนที่จะทำให้เด็กเลิกคบกัน เขากลับจะพยายามหาทางหลบซ่อน มาพบกันเอง โดยไม่ให้ผู้ใหญ่ล่วงรู้ และความกดดันที่ถูกกีดกัน อาจผลักดันให้เกิดความประพฤติในทางที่ผิดได้ ทางที่ดีควรสนับสนุนให้คบกันได้ภายในขอบเขตที่เหมาะสม ผู้ใหญ่ควรเข้าใจว่า ความรักของวัยรุ่นยังเป็นเรื่องไม่จริงจังนัก เป็นธรรมดาที่เด็กวัยรุ่นมักเกิดความฝันในเรื่องรักๆ ใคร่ๆ ซึ่งมักได้รับการกระตุ้นจากหนังสือ ภาพยนตร์ และแรงยุจากเพื่อน เมื่อเกิดความรู้สึกเช่นนั้นแล้ว สิ่งที่เขาต้องการมากที่สุดขณะนั้นคือ ต้องการได้เป็นที่รัก โดยที่จะเป็นที่รักของใครนั้นไม่สำคัญ ขอเพียงแต่ให้ได้ความรักเท่านั้น เพราะคิดว่าจะทำให้ชีวิตของตนสมบูรณ์ยิ่งเหมือนคนอื่น

วัยรุ่นทั้งชายและหญิง มักจะกำหนดคุณภาพของเพื่อนต่างเพศที่หวังไว้เกณฑ์ในการกำหนดคุณภาพของเพื่อนต่างเพศ จะแตกต่างจากเกณฑ์คุณภาพของเพื่อนเพศเดียวกันเด็กหญิงจะชอบเพื่อนชายที่มีลักษณะดีเป็นสุภาพบุรุษ รูปร่างดี แต่งกายสะอาดเรียบร้อย เป็นนักสนทนาที่ดี ทั้งที่เป็นสาระและเรื่องเบาสมอง เป็นผู้ฟังที่ดี ไม่ยกตนข่มท่าน มีอารมณ์ขัน แต่ไม่พูดจาหยาบโลน มีน้ำใจนักกีฬา มีความสามารถในทางร้องรำทำเพลงมาก สำหรับวัยรุ่นชายต้องการเพื่อนหญิงที่มีลักษณะดีเป็นสุภาพสตรี มีลักษณะสมหญิง แต่งตัวเหมาะสมสวยงาม

มีมารยาทดี การแสดงออกเป็นธรรมชาติ ไม่เสแสร้งไม่ใช่คนชอบอวด ส่วนทักษะทางสังคมนั้น วัยรุ่นชายจะชอบเพื่อนหญิงที่สามารถพูดจาสนทนาได้ดี ไม่ผิดนัก ไม่เห็นแก่เงิน ปากกับใจตรงกัน เด็กชายไม่ชอบเด็กหญิงประเภทจัดจ้านเกิดอายุและมีลักษณะก้าวร้าว ต้องการเพื่อนหญิงที่มีพฤติกรรมเหมาะสมกับอายุ มีน้ำใจนักกีฬา ไม่ร้องไห้ หรือแสดงสิ่งใดที่ไม่เหมาะสมในชุมชน

จะเห็นว่าเกณฑ์กำหนดคุณภาพของเพื่อนต่างประเทศในวัยรุ่นนั้น มักเป็นเพื่อนในอุดมคติมากกว่าที่จะเป็นจริง พื้นฐานค่านิยมเกี่ยวกับคุณภาพของเพื่อนต่างประเทศ ในระยะวัยรุ่นนี้ จะได้รับอิทธิพลมาจากสื่อมวลชน หรือจากผู้ใหญ่ที่เขานิยมชมชอบเป็นส่วนใหญ่

2.4.2 การเลือกเพื่อนต่างประเทศ

ฉวีวรรณ สุขพันธ์โพธาราม (2527 : 25) ได้กล่าวถึงวัยรุ่นกับเพศตรงข้ามว่า ความเป็นเพื่อนต่างประเทศเกิดจากความสัมพันธ์ในการร่วมกิจกรรมต่างๆ ของหมู่คณะ การร่วมกิจกรรมหมู่คณะบ่อย ๆ ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความสนใจซึ่งกันและกัน อันอาจพัฒนาเป็นเพื่อนสนิท มิตรสหาย หรืออาจพัฒนาเป็นความสัมพันธ์ฉันท์คนรักได้ สำหรับวัยรุ่นบางคน การเลือกเพื่อนต่างประเทศในระดับความเป็นเพื่อนโดยทั่วไปจากหมู่คณะนั้น อาจเกิดจากการคาดหมายคุณสมบัติของเพื่อน ๆ เพศตรงข้ามในหมู่คณะที่ตนเข้าร่วมกิจกรรม หรือเป็นสมาชิกอยู่เป็นสำคัญ โดยอยู่บนพื้นฐานของความชอบหรือไม่ชอบเป็นเกณฑ์ และการคบหาสมาคมกับเพื่อนต่างประเทศวัยรุ่นควรมีพฤติกรรมต่อเพื่อนต่างประเทศตามปทัสถานของสังคม ซึ่งหมายถึง พฤติกรรมที่อยู่ในกรอบของประเพณีที่สังคมไทยยอมรับได้รู้จักระมัดระวังในการคบกันให้ถูกต้องตามศีลธรรมจรรยาอันดี

2.4.3 แนวทางในการปฏิบัติตนต่อเพื่อนต่างประเทศ

ในสังคมไทย ความเชื่อ ค่านิยม ทัศนคติ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ศาสนา เป็นปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมของบุคคลในสังคม โดยเฉพาะเรื่องเพศ จะเห็นว่ามี การห้ามคบเพื่อนต่างประเทศในสมัยก่อน แต่เมื่ออารยธรรมตะวันตกเริ่มเข้ามาในประเทศไทย มีผลทำให้ความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติเริ่มเปลี่ยนแปลง สังคมไทยจึงยอมรับให้มีการคบเพื่อนต่างประเทศได้มากขึ้น ทั้งนี้จะต้องอยู่ภายในขอบเขตของขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม และศาสนา การคบเพื่อนต่างประเทศ เป็นสิ่งที่สังคมได้กำหนดแนวทางปฏิบัติไว้ เพื่อให้สังคมมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ค่านิยมส่วนมากมักจะเปลี่ยนแปลงตามสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป พฤติกรรมต่างๆ ของบุคคลจึงเปลี่ยนตาม หากยังคงยึดมั่นค่านิยมสังคมเดิม จะเกิดความล้าหลัง (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา. 2530 : 88 - 89) ดังนั้นในการคบเพื่อนต่างประเทศ จึงมีลักษณะเป็นสากลมากขึ้น ซึ่ง เต็มสิริ บุญยสิงห์ (2526 : 93 - 95) ได้เสนอแนวทางในการปฏิบัติตนต่อเพื่อนต่างประเทศไว้ดังนี้

1) มารยาทสังคม แม้ตามกฎหมายหลาย ๆ ประเทศ จะให้สิทธิผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย แต่ในเรื่องของมารยาทอันเป็นวัฒนธรรม มีหลักว่าผู้ชายจะต้องถือว่า ผู้หญิงเป็นเพศที่อ่อนแอกว่าจะต้องช่วยเหลือ ให้ความสะดวกและให้เกียรติ

2) มารยาทสังคมระหว่างเพศ จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของมารยาทสากล แต่จะต้องเป็นไปในขอบเขตของวัฒนธรรมไทย

2.1) การคบหาระหว่างหญิงและชายในขอบเขตของวัฒนธรรมไทย จะไม่สัมผัสร่างกายซึ่งกันและกันโดยไม่จำเป็น

2.2) การใช้ภาษาและถ้อยคำ ถ้อยคำที่ใช้ในกลุ่มผู้ชายที่เป็นเพื่อน และสนิทสนมกันไม่ควรจะนำไปใช้กับเพื่อนหญิง หรือต่อหน้าหญิง

2.3) ไม่พักแรมร่วมกันโดยไม่ระมัดระวัง

2.4) วางตัวเช่นสุภาพบุรุษ และสุภาพสตรี สุภาพบุรุษ คือ ลูกชายที่ได้รับการอบรมสั่งสอนมาอย่างดี จนเกิดบุคลิกที่น่าไว้วางใจและมีความรับผิดชอบ ส่วนสุภาพสตรีคือลูกผู้หญิงที่ได้รับการอบรมสั่งสอนมาอย่างถูกต้อง จนเกิดบุคลิกที่เป็นเสน่ห์และทำให้ผู้ชายไม่กล้าล่วงเกิน

3) การเรียกชื่อจริงหรือชื่อเล่น การใช้คำว่า “คุณ” และสรรพนามให้สอดคล้องกับความสนิทสนมชอบพอกันเป็นส่วนตัว

4) การพูดคุย ให้คิดก่อนพูด เรื่องที่จะพูดคุยจะต้องฟังได้ทั้ง 2 เพศคุยในเรื่องที่เพศของตนสนใจ ไม่ควรถามเรื่องส่วนตัว

5) ไม่พูดเรื่องของตนหรือคนอื่น

6) ไม่พูดเรื่องที่ไม่สุภาพเรื่องเกี่ยวกับเพศ หรือสิ่งที่ฟังแล้วไม่สบายใจทำให้เกิดความกระอักกระอ่วนใจ

7) ผู้ชายต้องแสดงตน เป็นผู้พิทักษ์ผู้หญิงในโอกาสต่างๆ เช่น การเดินริมถนน ผู้หญิงจะต้องเดินด้านในการเดินคู่และหลีกเลี่ยงบนบันได ผู้หญิงต้องเดินชิดราวบันไดบนรถโดยสารผู้หญิงและเด็กจะต้องได้นั่ง การสูบบุหรี่จะต้องขออนุญาตก่อน

นอกจากนี้ นภาพร มัชฌมากร (2539 : 134 - 135) กล่าวถึงการทำให้วัยรุ่นสามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ควรปฏิบัติดังนี้

วัยรุ่นหญิง

1. เป็นคู่สนทนาที่ดี เป็นผู้พูดและผู้ฟังที่รู้จักฟังอย่างตั้งใจ ไม่คุยเรื่องส่วนตัว ควบคุมอารมณ์ของตนได้ รู้จักขอภัยเมื่อทำผิด
2. มีกิริยามารยาทดี มีความอดทนอดกลั้น ใช้เหตุผลในการพิจารณา ลดความเพ้อฝัน ความหวั่นไหว
3. ตรงต่อเวลา ไม่ควรเที่ยวกับผู้ชายให้เกินเวลา
4. ไม่ควรตามใจผู้ชาย ให้เขาล่วงเกิน ไม่ควรไปตามสถานที่ที่ไม่สมควร

วัยรุ่นชาย

1. เป็นผู้พูดและผู้ฟังที่ดี ไม่คุยโอ้อวด ยกตนข่มท่าน มีความรู้รอบตัว มีอารมณ์ขัน ใช้ถ้อยคำที่เหมาะสมไม่หยาบคาย
2. สำรวมกิริยามารยาท ลดความเห็นแก่ตัว อดทนต่อความจุกจิกหยุมหยิมของผู้หญิงบ้าง
3. รักษาเวลานัดหมาย ไม่ถ่วงเวลาผู้หญิงไว้ให้เกินเวลาอันควร
4. ให้เกียรติยกย่อง ไม่ล่วงเกิน ให้ผู้หญิงเสียหาย ถูกครหานินทา

2.4.4 การนัดหมายกับเพื่อนต่างเพศ

การคบเพื่อนต่างเพศ โดยเฉพาะการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศในวัยรุ่นนั้น เด็กหญิงมีพฤติกรรมการนัดกับเพื่อนต่างเพศเร็วกว่าเด็กชาย ทั้งนี้เนื่องจากเด็กหญิงเจริญเติบโตเร็วกว่า จากค่านิยมและขนบธรรมเนียมประเพณีแบบไทยในสมัยก่อน ชายหนุ่มหญิงสาวเมื่อเกิดความสนใจหรือเกิดต้องตาต้องใจกันขึ้น มักจะเกี่ยวพาราสีโดยวิธีเขียนจดหมายรักหรือเขียนเพลงยาวส่งให้กันหรือไม่ก็ให้พ่อสื่อแม่สื่อติดต่อให้ เพราะโอกาสที่ชายหญิงจะพบปะติดต่อกันโดยอิสระ หรือพันพัวพันตา ผู้ใหญ่นั้นมีน้อย และกำหนดให้หญิงไทยพึงรักษานวลสงวนตัว ไม่ควรมีเพศสัมพันธ์กันก่อนแต่งงาน หญิงจึงพึงเล็งในการที่หญิงมีนัดกับเพื่อนชายเป็นพิเศษ สังคมจะไม่ยอมรับการไปสองต่อสองในเวลากลางคืนด้วยกัน โดยเฉพาะการค้างคืนด้วยกัน เพราะอาจจะเป็นสาเหตุให้มีเพศสัมพันธ์เกิดขึ้นได้ ดังนั้นการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศในขณะที่เรียนจึงเป็นการร่วมกิจกรรมเกี่ยวข้องกับการเรียนและเป็นกลุ่ม ไม่ไปเที่ยวสองต่อสอง ไปในที่ลับตามคน หรือไปในบางสถานที่ เช่น โรงภาพยนตร์ ในดิสโก้คลับ ดิสโก้เทค เพราะบรรยากาศเย้ายวนให้อารมณ์เคลิบเคลิ้มในทางกามารมณ์และเพื่อป้องกันข้อครหานินทา หากจำเป็นจะต้องไปกับเพื่อนชายควรมีบุคคลที่ไว้ใจได้หรือเพื่อนฝูงที่ไว้ใจได้ร่วมเดินทางไปด้วย การมีนัดกับเพื่อนต่างเพศในวัยรุ่น จะต้องระมัดระวังตัวให้มาก แม้ว่าบุคคลนั้นจะเป็นผู้ที่สนิทสนมไว้ใจได้ เพราะว่าบางครั้งสิ่งแวดล้อมต่างๆ เช่น บรรยากาศ เวลา สถานที่ เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ผสมอยู่ อาจทำให้ผู้ที่ไว้ใจได้เปลี่ยนแปลงเป็นผู้ที่ไม่น่าไว้ใจ การตัดสินใจมีนัดกับเพื่อนต่างเพศจึงควรให้ผู้ใหญ่ หรือผู้ปกครองพิจารณาว่าสมควรหรือไม่

ในปัจจุบันหนุ่มสาวมีโอกาสติดต่อไปมาสู่กันได้ง่ายขึ้น เพราะสังคมเปลี่ยนแปลงไปมาก หญิงสาววัยรุ่นก็จำเป็นต้องออกไปนอกบ้าน เพื่อศึกษาเล่าเรียนหรือประกอบธุรกิจการงานต่าง ๆ เช่นเดียวกับชายหนุ่มเหมือนกัน ถึงแม้ว่าจะเป็นยามวิกาลหรือมืดค่ำแล้วก็ตาม ดังนั้นคนวัยรุ่นหนุ่มสาวในปัจจุบันจึงมีโอกาสรู้จักมักคุ้นกันง่าย การติดต่อสื่อสารเพื่อการเกี้ยวพาราสี ก็เปลี่ยนรูปแบบไป จากการส่งจดหมายหรือเขียนเพลงยาว เปลี่ยนมาเป็นการพูดจาปราศรัยกันโดยตรง รวมทั้งสถานที่ต่างๆ ที่เหมาะสำหรับการพบปะหรือนัดหมายพบกัน ก็มียุ่่มากมาย (สุชาติ โสมประยูร และวรรณ โสมประยูร. 2531 : 72) ซึ่ง เต็มสิริ บุญยสิงห์ (2526 : 95-96) ได้เสนอข้อแนะนำในการนัดหมายกับเพื่อนต่างเพศดังนี้

- 1) การนัดหมาย จะต้องมึเจตนาบริสุทธิ์ เพื่อรู้จักกันไ้มากขึ้น ในระยะต้น ควรนัดหมายกันเป็นกลุ่ม
- 2) สถานที่ที่ไม่ควรไป ได้แก่
 - 2.1 ไกลเกินไปจนต้องพักแรม ไม่ควรไป สองต่อสอง
 - 2.2 โรงแรมที่มีลักษณะไม่เหมาะสม แม้แต่จะพากันเข้าไปด้วยเจตนาบริสุทธิ์ เพราะจะเสี่ยงต่อข้อกล่าวหาของผู้ที่ได้พบเห็น
 - 2.3 ที่เปลี่ยวและรโหฐาน อาจมีการเฝ้าทางเพศได้ง่ายขึ้น
 - 2.4 ในระยะทำความรู้จักเพื่อจะมักคุ้น จะไปไหนกับเพศตรงข้ามฝ่ายหญิงควรปรึกษาและขอผู้ใหญ่ทุกครั้งไป
 - 2.5 เมื่อแน่ใจว่าทางฝ่ายชาย เป็นที่น่าไว้วางใจ จึงควรให้ความสนิทสนมมากขึ้น จึงไปนัดหมายการด้วยกันได้
 - 2.6 หากเป็นนักเรียน นักศึกษา ซึ่งยังไม่มีอาชีพ ไม่ควรเลือกที่นัดหมายราคาแพง และจะต้องใช้เงินมาก เช่น คอฟฟี่ชอป สถานที่เต้นรำร้อนแรง อันอาจจะมีการเฝ้าทางเพศสูง
 - 2.7 ไม่นัดหมายกัน ไปตามสถานที่ที่ประกอบธุรกิจ หากำไรจากเยาวชน โดยขาดความรับผิดชอบและศีลธรรม มีการจัดกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ทางเพศได้โดยง่าย
 - 2.8 ควรหยั่งรสนิยมซึ่งกันและกัน โดยการเลือกสถานที่ระหว่างสถานที่ ที่ให้ความบันเทิงมหรสพ และสถานที่ที่จะก่อประโยชน์ เช่น พิพิธภัณฑ์ หอสมุด หอประชุมที่มีปารุกถา ที่ทำให้เกิดสติปัญญา

2.4.5 ประโยชน์ของการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศ

การมีนัดหรือการนัดหมายกับเพื่อนต่างเพศ มีผลดังต่อไปนี้

1) ความสนใจในเพื่อนต่างเพศ เป็นลักษณะเฉพาะของวัยรุ่น ดังนั้นการคบหาสมาคม จึงเป็นการตอบสนองความสนใจดังกล่าว และได้นำเอาสิ่งที่ตนได้รู้ ได้พบเห็นจากการติดต่อกับเพื่อนต่างเพศ มาฝึกฝนตนเอง เช่น เดิมเป็นเด็กขี้อาย เก็บตัว ไม่มีความมั่นใจในตนเอง แต่งตัว ไม่ถูกกาลเทศะ ถ้าได้มีโอกาสออกเกี่ยวกับเพื่อนต่างเพศ ซึ่งส่วนมากจะออกกันไปเป็นกลุ่มใหญ่ ก็จะช่วยได้โดยปริยาย เช่น การปรับปรุงบุคลิกภาพของตนให้ดีขึ้น

2) ตามหลักจิตวิทยา มนุษย์มีความต้องการสำคัญอย่างหนึ่งคือ ต้องการมีพวกพ้องมีเจ้าของและเป็นเจ้าของ โดยเฉพาะเด็กวัยรุ่นมีความต้องการ ในเรื่องการเป็นที่ยอมรับจากผู้อื่นว่าเป็นคนหนึ่งของพวกเขา และเป็นที่รู้จัก ดังนั้นการนัดพบเพื่อน ไม่ว่าเพศใดก็ตาม เป็นการตอบสนองความต้องการดังกล่าว หากเพื่อนในกลุ่มสามารถนัดเกี่ยวกับเพื่อนต่างเพศได้ ดูเหมือนเป็นสิ่งที่น่ากระทำตามได้

3) ทำให้ได้รับความสนุกสนาน เป็นการพักผ่อนหย่อนใจอย่างหนึ่ง การนัดเที่ยวกัน อาจออกมาในรูปของการดูภาพยนตร์ ฟังเพลง เดินรำ รับประทานอาหาร สถานที่บางแห่ง ต้องการผู้ชายดูแลคุ้มครอง ฉะนั้นผู้ชายจึงได้มีโอกาสฝึกฝนตนเองให้ทำหน้าที่สุภาพบุรุษ

4) การคบเพื่อนต่างเพศมากๆ ทำให้ได้พบเห็นบุคลิกภาพหลายแบบ ทำให้เกิด ความชำนาญ ในการปรับตัวเองให้เข้ากับผู้อื่น รับรู้ถึงความต้องการและความรู้สึกของผู้อื่น และรู้จักที่จะเลือกคบแต่คนที่ถูกใจและไปกับตนได้

ผลเสียของการมีนัด หรือนัดหมายกับเพื่อนต่างเพศ

1) การมีนัดเกี่ยวกับคนหลายๆ คน มักไม่ค่อยดี โดยเฉพาะฝ่ายหญิง ถ้าเปลี่ยนคู่มักจะได้รับคำครหาจากชาวบ้าน หรือถ้าไปไหนมาไหนด้วยกันบ่อยๆ ก็มักจะถูกเหมารวมว่าเป็นแฟนกัน ทำให้เปลี่ยนคู่ยาก

2) เมื่อออกเที่ยวกันบ่อยๆ นานเข้าก็จะเลิกกันได้ยาก อาจมีการเรียกร้องสิทธิบางอย่างเกินความเป็นเพื่อนกัน ถ้าอยากเลิกก็ไม่กล้า เพราะไม่อยากทำให้อีกฝ่ายหนึ่งเสียใจ

3) เมื่อชายชวนหญิงเที่ยว หมายความว่าต้องออกค่าใช้จ่ายทั้งหมด ถ้ายังไม่มีรายได้เป็นของตนเอง ก็จะทำให้เกิดเป็นปัญหาขึ้นได้ อาจจะไปสู่การกระทำผิดได้ หรือการไปเที่ยวกันแล้ว ก็จะทำให้เสียเวลาเรียน และเวลาทำงาน

4) อาจมีความสัมพันธ์ทางเพศอย่างลึกซึ้งขึ้นได้ หากออกเที่ยวด้วยกัน และมีการถูกเนื้อต้องตัวกัน (สมาคมคหเศรษฐศาสตร์. 2518 : 128 - 130)

2.4.6 การมีคู่รักในวัยเรียน

เรื่องรักต่างเพศในวัยเรียน ที่มักจะพบเห็นในโรงเรียนทั่วๆ ไปได้แก่การให้ความสนิทสนม ใกล้ชิดติดต่อกับเพศตรงข้ามคนใดคนหนึ่งเป็นประจำสักระยะเวลาหนึ่ง ฝ่ายหญิงจะถูกมองว่าเป็นผู้ที่มีความรักในวัยเรียน เป็นเด็กทำอะไรล้ำสมัย ไม่สำรวม รักในวัยเรียนจึงเป็นสิ่งต้องห้ามในสมัยก่อน แต่พฤติกรรมเหล่านี้เป็นปกติวิสัยในเด็กวัยรุ่นซึ่งเป็นช่วงวัยที่จะจัดรูปตัวเองว่าเป็นผู้ใหญ่หรือยัง การมีเพศตรงข้ามมาสนใจทำให้วัยรุ่นแน่ใจว่าเป็นหนุ่มเป็นสาวฉะนั้นการมีคู่จึงเป็นการกระทำที่เด็กเองมีความบริสุทธิ์ใจ โดยเป็นการประกาศว่าฉันเป็นรุ่นหนุ่มรุ่นสาวแล้วเท่านั้น ผู้ใหญ่จึงไม่ควรบังคับให้เลิกสนใจ หรือห้ามไม่ให้เด็กทำกิจกรรมร่วมกัน เพราะถ้าบังคับให้เด็กทำกิจกรรมเฉพาะเพศเดียวกันอาจทำให้กลายเป็นลักเพศและรักร่วมเพศได้ แต่ก็ไม่ได้หมายความว่า จะปล่อยเลยทีเดียว หากต้องเตรียมเด็กให้เข้าใจขอบเขตของการวางตัว ให้เข้าใจธรรมชาติของอารมณ์เพศของตนเองและเพศตรงข้าม ค่านิยมเรื่องรักษาพรหมจารีเพื่อให้กับชายที่ตกลงปลงใจที่จะแต่งงานด้วย การคบหาสนิทสนมกันมาก ปล่อยให้มีการจับมือถือแขน อาจจะเลยไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ได้ง่ายในโอกาสที่ลับตาคนหากเป็นช่วงเวลาที่ฝ่ายชายมีความต้องการทางเพศอาจจะเผลอใจให้เด็กหญิงเกิดอารมณ์เพศตามมา เกิดการสมยอมและเสียสาวได้ การคบหากันจึงควรอยู่ในข้อจำกัด เช่น ไม่อยู่ในที่ลับตาคนสองต่อสอง ละเว้นการจับเนื้อต้องตัวที่ไม่จำเป็น เด็กวัยรุ่นผู้นั้นก็จะพัฒนาไปเต็มที่ เป็นชายจริงหญิงแท้ที่ประนีประนอมถนอมจิตใจผู้ใหญ่ การบังคับของผู้ใหญ่มักทำให้เกิดการต่อต้าน ในทำนองที่ว่ายิ่งว่าเหมือนยิ่งยุ ทำให้เกิดปัญหามากขึ้น จนอาจลงเอยด้วยปัญหาการตั้งครรภ์ หนีออกจากบ้าน หรือสอบตก ถูกไล่ออกจากโรงเรียน เป็นต้น

2.4.7 การเกี้ยวพาราสี

สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้หญิงสาววัยรุ่นต้องออกไปนอกบ้าน เพื่อการศึกษาเล่าเรียน หรือประกอบธุรกิจ หรือการงานต่าง ๆ เช่นเดียวกับชายหนุ่ม ดังนั้นคนวัยหนุ่มสาวจึงมีโอกาสมักคุ้นกันง่าย ยิ่งกว่านั้นมีเด็กวัยรุ่นหนุ่มสาวไม่น้อยที่ได้ศึกษาเล่าเรียนหรือทำงานอยู่ในสถานที่เดียวกันอีกด้วย โอกาสของชายหญิงในการติดต่อเพื่อเกี้ยวพาราสีมีอยู่ได้เกือบตลอดเวลา การติดต่อสื่อสารเป็นการพูดจาปราศรัยกันโดยตรงอย่างเห็นหน้าเห็นตากัน รวมทั้งการใช้การติดต่อสื่อสารโทรคมนาคมที่ทันสมัย จึงทำให้เด็กวัยรุ่นทุกวันนี้มีความสัมพันธ์ระหว่างเพศได้อย่างอิสระมากขึ้น (สุชาติ โสมประยูร. 2531 : 72 - 73)

2.4.8 การระบายอารมณ์ทางเพศ

การปล่อยให้เกิดอารมณ์ทางเพศบ่อยๆ และมากเกินไปโดยไม่เลือกเวลา และสถานที่ที่จะกลายเป็นปัญหาลำบากใจให้กับเจ้าของอารมณ์นั้น เพราะนอกจากจะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนการทำงานของตนแล้ว ยังอาจนำความเดือดร้อนไปสู่ผู้อื่นได้อีกด้วย วิธีผ่อนคลายความรู้สึกทางเพศของทั้งชาย และหญิง ทำได้หลายวิธี ดังนี้

- 1) หลีกเลี่ยงการกระตุ้นลู่โล้ววัยวะต่างๆ ของร่างกายที่จะก่อให้เกิดความรู้สึกทางเพศ
- 2) หลีกเลี่ยงสื่อ (หนังสือ รูปภาพ ภาพยนตร์ ฯลฯ) เสียง แสง และบรรยากาศยั่วความรู้สึกทางเพศ
- 3) จะต้องทำจิตใจไม่ให้หมกมุ่นแต่ในเรื่องเพศ
- 4) ออกกำลังกายทุกวัน
- 5) หลีกเลี่ยงความสบายเกินไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การใช้เวลาว่างไปในทางเพื่อฝัน สร้างจินตนาการ หรือนอนคว่ำหน้านาน ๆ ในที่อ่อนนุ่ม
- 6) ไม่คบเพื่อนที่มั่วสุมแต่เฉพาะเรื่องกามารมณ์
- 7) จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษาพอสมควร
- 8) จะต้องมุ่งมั่นในการเรียน การงาน เพื่ออนาคตของตนเอง และครอบครัว

การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง เนื่องจากการมีอารมณ์ทางเพศติดต่อกันนาน หรือรุนแรงอาจจะก่อปัญหาความเดือดร้อนให้แก่ตนเอง และผู้อื่นได้ง่าย การรอให้ธรรมชาติช่วย อาจจะเป็นการทรมานตนเองโดยไม่จำเป็น ดังนั้น ผู้มีอารมณ์ทางเพศเกิดขึ้นมากก็ควรทำการผ่อนคลายอารมณ์นี้โดยการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง

✓ 2.5 ลักษณะขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมไทย กับแบบแผนพฤติกรรมในเรื่องเพศ

สังคมไทยเป็นสังคมที่มีอิทธิพลของประเพณีและวัฒนธรรมต่อบุคลิกภาพ และวิถีการดำเนินชีวิตของคนในสังคมเช่นเดียวกับสังคมอื่นๆ ในเอเชีย และมีลักษณะเด่นในการอบรมสมาชิกของสังคม คือ เน้นการเชื่อฟังผู้ใหญ่โดยไม่จำเป็นต้องถือเรื่องเหตุผล แต่ถือตามอาวุโส เด็กไทยต้องเคารพและเชื่อฟังในผู้สูงอายุกว่าเสมอ ทศนคติและการอบรมในเรื่องเพศของสังคมไทยต่อผู้หญิงรุนแรง เข้มงวดมาก มีกฎเกณฑ์และระเบียบเคร่งครัด ผู้หญิงต้องมีขอบเขตของความประพฤติที่ยึดถือว่าดี สมควรและถูกต้องตามสายตาสังคมสมัยนั้นผู้หญิงต้องอยู่กับเหย้าเฝ้ากับเรือน ทำงานบ้าน ไม่แต่งตัวเกินงาม หรือเที่ยวนอกบ้านตามลำพัง หญิงที่ดี

ต้องปฏิบัติตัวตามกรอบประเพณีหญิงไทยถูกรอบมอย่างเข้มงวดเกี่ยวกับการติดต่อกับเพศตรงข้าม ครอบครัวที่มีลูกสาวต้องระมัดระวังชื่อเสียง และการนินทาของเพื่อนบ้าน ต้องเป็นกุลสตรีรักษานวลสงวนตัว เชื่อเรื่องบุพเพสันนิวาส การแต่งงานต้องเป็นไปโดยถูกต้องตามประเพณีและระบะกฎเกณฑ์ของธรรมชาติ สังคมไทยโดยหลักการถือมากในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน เพราะฝ่ายหญิงจะปรากฏประจักษ์พยานทางร่างกายอย่างชัดเจน จึงมีปฏิกิริยาโต้ตอบทางสังคมอย่างรุนแรง ซึ่งจะตรงข้ามกับฝ่ายชาย ไม่ถือเป็นเรื่องเสียหาย

ประเพณีการคบเพื่อน การนัดพบและเที่ยวตามลำพังกับเพื่อนต่างเพศของหญิงไทยสมัยก่อนไม่เป็นที่รู้จักของคนไทย เพราะหนุ่มสาวไม่มีโอกาส พบปะกันตามลำพัง ต่อมาเริ่มเปลี่ยนไปภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่มีการติดต่อกับตะวันตกทำให้คุ้นเคยต่อการสมาคมกับเพศตรงข้ามและมีแนวโน้มที่จะเลือกคู่ครองให้สอดคล้องกับรสนิยมมากขึ้น อิทธิพลของวัฒนธรรมของสังคมตะวันตก ทำให้ชนบทรอบนิยมประเพณี อุดมการณ์ ค่านิยมแบบเฉพาะตัวของสังคมไทยที่ยึดถือและถ่ายทอดมาหลายรุ่นอายุได้รับความกระทบกระเทือน การเชื่อถือเชื่อฟังผู้ใหญ่ ที่เคยมีมาอย่างมากมายในปัจจุบันก็ลดน้อยลง นิยมแก้ปัญหาด้วยตนเอง การเชื่ออำนาจเหนือธรรมชาติ บุญบาป ก็เสื่อมศรัทธาลง (สุชา จันทน์เอม. 2529 : 75-77)

คณะอนุกรรมการศึกษาอาชีพและวัฒนธรรม (ศิริพร สินธน์. 2539 : 23 – 24 ; อ้างอิงจาก คณะอนุกรรมการศึกษาอาชีพและวัฒนธรรม. ม.ป.ป.) ได้ทำการศึกษาร่องกระบวนการเรียนรู้ทางสังคม ในครอบครัวด้านบทบาทหญิงชาย เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูลูกชายลูกสาว รวมทั้งการสอดส่องดูแลในเรื่องของการคบเพื่อนต่างเพศ พบว่า การอบรมเลี้ยงดูลูกชายและลูกสาวจะไม่แตกต่างกันมาก ในวัยเด็กการเข้มงวดในการอบรมลูกสาวจะมากกว่า ลูกชายจะมีอิสระไปเที่ยวนอกบ้านหากทำงานเสร็จ บางครั้งกลับค่ำ หรือไปนอนค้างบ้านเพื่อน ค้างวัดก็ได้ แต่ลูกสาวต้องอยู่ในสายตาไปไหนต้องมีเพื่อนไปเป็นกลุ่ม หรือมีผู้ใหญ่ไปด้วย การสอดส่องดูแลความประพฤติของเด็กในหมู่บ้าน มักอยู่ในสายตาของเพื่อนบ้านทุกคน

สำหรับการคบเพื่อนต่างเพศ พ่อแม่มักให้อิสระลูกชายมากกว่า เพราะคิดว่าไม่เสียหาย ทั้งๆ ที่ยอมรับว่า มีหลายกรณีที่ไปทำผู้หญิงท้อง แล้วพ่อแม่พี่น้องต้องเดือดร้อนหาเงินหาทองไปสู้ของทำพิธีแต่งงานทั้งๆ ที่ฝ่ายชายยังไม่มืงานทำเป็นหลักแหล่ง บางครั้งก็ต้องกู้เงินมาแต่งงานเพื่อรักษาหน้าตาของครอบครัว ส่วนผู้หญิงจะเน้นให้รักษานวลสงวนตัวและให้รักษาพรหมจารี ถือว่าหากสูญเสียไปแล้วจะทำให้ตนเองหมดคุณค่า ชาวบ้านรู้จักจะถูกด่า ดูถูก และเป็นเรื่องที่นินทากัน ถ้าลูกสาวใครทำไม่ดีคือหนีตามหรือท้องก่อนแต่งเป็นเรื่องที่ผู้เป็นพ่อแม่กลัวมาก การตัดสินใจในเรื่องคู่ครองแม้พ่อแม่จะให้อิสระตามใจแต่ก็ต้องได้รับความเห็นชอบยินยอมจากพ่อแม่ด้วยหากลูกไม่เชื่อมักจะปล่อยและบอกว่าสมัยนี้ลูกเรียนหนังสือหรือเห็นโลก

กว้างขวางทันสมัยกว่ารุ่นพ่อแม่ หนุ่มสาวจึงมีอิสระมากขึ้น มีโอกาสพบปะกันมากกว่า สมัยก่อนจะพบกันได้ในช่วงงานบุญ งานเทศกาลเท่านั้น ปัจจุบันลูกที่ทำงานในเมือง กรุงเทพฯ หรือในโรงงานใกล้บ้าน จะมีเพื่อนต่างเพศมากขึ้นและกล้ามากขึ้นด้วย

✓ อิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกในเรื่องเพศ

ประเทศไทยเป็นประเทศแห่งชนบทรรมนิยมประเพณีที่เคร่งครัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสมัยโบราณ ผู้หญิงได้ถูกกำหนดขอบเขตแห่งความประพฤติว่า สิ่งใดควรหรือไม่ควรอย่างละเอียด สำหรับประเพณีการนัดพบและติดต่อกับเพื่อนต่างเพศนั้น ก็ไม่เคยปรากฏว่าเป็นที่รู้จักในหมู่ชาวไทยสมัยโบราณ เพราะในสมัยนั้นบิดามารดามีอิทธิพลในการเลือกทางดำเนินชีวิตของบุตร ตั้งแต่คลอดออกมาจนถึงเวลาที่มีเหย้ามีเรือน หนุ่มสาวจึงไม่มีโอกาสพบปะกัน (สุพัตรา สุภาพ. 2518 : 47)

ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 4 วัฒนธรรมตะวันตกหลายอย่างได้เข้ามามีบทบาทและมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของชาวไทยเป็นอย่างมาก สังคมไทยเริ่มเปลี่ยนแปลงไปในหลายๆ ด้าน เช่น การค้า การเมือง การศึกษา และการแต่งกาย เป็นต้น ประชาชนเริ่มสนใจการดำเนินชีวิตแบบฝรั่งมากขึ้น และเริ่มรับเอาวัฒนธรรมตะวันตก มาไว้เป็นวัฒนธรรมของตนทีละน้อย

หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ฝรั่งเข้ามาในประเทศไทยมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งนำเอาชนบทรรมนิยมประเพณีของตนเข้ามาด้วย ชาวไทยยิ่งตื่นตัวยอมรับวัฒนธรรมดังกล่าวไว้ ซึ่งรวมถึงการคบเพื่อนต่างเพศ การมีนัดกับเพื่อนต่างเพศ หรือการนัดพบประกอบกับคนไทยสมัยนั้น นิยมเรียนภาษาอังกฤษกันอย่างแพร่หลาย สามารถอ่านภาษาอังกฤษได้ ทำให้มีโอกาสเรียนรู้ถึงการเป็นอยู่และความคิดของตะวันตกหลายด้าน ชนบทรรมนิยมประเพณีดั้งเดิม ซึ่งได้ยึดถือกันมาก็เริ่มเปลี่ยนไป สำหรับหนุ่มสาวนั้นก็ค่อยๆ เปลี่ยนจากการที่ไม่มีโอกาสพบปะกันมาเป็นการมีโอกาสนัดพบพูดคุย หรือเที่ยวเตร่นอกบ้านกันอย่างเสรี พฤติกรรมเหล่านี้ ไม่เป็นที่ชื่นชอบของผู้ใหญ่ทุกคน ทำให้มีการโต้แย้งและขัดแย้งกันเสมอ

การคบเพื่อนต่างเพศและการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศของหนุ่มสาวไทยนั้นก็กระทำกันอย่างมีความระมัดระวังใจบ้างเพราะจากจิตใต้สำนึกว่าเป็นคนไทย จากการอบรมแบบคนไทยทำให้เลียนแบบการมีนัดการคบเพื่อนแบบฝรั่งไม่ได้อย่างเต็มที่ จึงกลายเป็นแบบครึ่งๆ กลางๆ เพราะแทนที่จะออกไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศโดยไม่เกรงกลัวอะไรก็ถือว่าไปเพื่อการสนุกสนานและพักผ่อนหย่อนอารมณ์แบบที่ชาวตะวันตกเขาคิดกัน กลายเป็นว่าไปแล้วก็กลัวคนที่รู้จักจะเห็นแล้วนำไปนินทาว่ากล่าวประพฤติดูไม่ดี หนุ่มสาวไทยที่มีนัดกันจึงมักเลือกสถานที่และเวลาที่ไม่ค่อยเหมาะสมทำให้เกิดเรื่องไม่ดีไม่งามขึ้นได้ นอกจากนั้นการที่ไม่ได้รับความรู้ทาง

เพศศึกษาอย่างดีพอ ประกอบกับสิ่งแวดล้อมและความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ บางครั้งจึงทำให้หนุ่มสาวไม่รู้จักระวังระวังใจก่อให้เกิดพฤติกรรมในทำนองที่เสื่อมเสียต่อศีลธรรมได้ด้วย

ปัจจุบันการคบเพื่อนต่างเพศ กำลังเป็นที่นิยมแพร่หลายในหมู่เด็กวัยรุ่นอย่างมาก เพราะอิทธิพลของสื่อมวลชนต่างๆ ทำให้เด็กวัยรุ่นได้เรียนรู้ถึงโลกภายนอกโดยเฉพาะโลกตะวันตกมากขึ้น ดังนั้นหากไม่พยายามทำความเข้าใจ คอยขัดขวาง หรือไม่ยอมรับพฤติกรรมดังกล่าว อาจเป็นการยั่วให้เด็กได้ประพฤติปฏิบัติในทางที่ไม่เหมาะสมไม่ควรมากขึ้น อาจนำมาซึ่งผลเสียต่อตัวเด็กเอง ต่อบิดามารดา ผู้ปกครอง และต่อสังคมส่วนรวม (วิชานุกร เศรษฐา และคณะ. 2519 : 2-5)

2.6 การมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน

ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ เป็นจุดเริ่มต้นที่จะนำวัยรุ่นไปสู่ความรัก และการแต่งงาน หรือการมีเพศสัมพันธ์กับเพศตรงข้ามในอนาคต โดยพฤติกรรมทางเพศ จะเริ่มต้นจากการจับมือถือแขน การจูบ การโอบกอด การเต้นรำที่ใกล้ชิด และวัยรุ่นชาย อาจมีพฤติกรรมที่เกินเลยขอบเขตโดยการแตะต้องสัมผัส ลูบคลำร่างกายของฝ่ายหญิง ทั้งระดับท่อนบนและระดับท่อนล่าง ซึ่งการที่วัยรุ่นหญิง เปิดโอกาสให้เพศตรงข้ามถูกเนื้อต้องตัว และมีการเล้าโลมได้ จะเป็นขั้นแรกที้นำไปสู่การได้เสียกันในที่สุด (ชัยวัฒน์ ปัญญา และคณะ. 2524 : 161)

การมีความสัมพันธ์ทางเพศก่อนแต่งงาน (Premarital Sex) เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นและมีอยู่ทั่วไป โดยเฉพาะในสังคมปัจจุบัน ที่มีสภาพแวดล้อมเปลี่ยนไปและมีการยอมรับอิทธิพลในเรื่องต่างๆ จากประเทศตะวันตกมากโดยเฉพาะในเรื่องการออกเที่ยว (Dating) ของหนุ่มสาวชาวไทย ในปัจจุบันมีโอกาสมพบปะกัน ใกล้ชิดและมีความสนิทสนมกันมากขึ้น เพราะว่าโอกาสอำนวยที่จะอยู่กันตามลำพังสองต่อสองจึงอาจจะมีแนวโน้มว่าหนุ่มสาวในยุคนี้จะมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน (วันทนี วาสิกะสิน. 2527 : 27) ชายและหญิงมีโอกาสที่จะใกล้ชิดกันมากขึ้น แต่ค่านิยมในสังคมไม่นิยมให้ชายหญิงมีความสัมพันธ์ทางเพศก่อนแต่งงานพ่อแม่ที่มีลูกอยู่ในวัยรุ่นโดยเฉพาะลูกสาว มักจะกลัวการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน เพราะฝ่ายหญิงเป็นผู้เสียหายมากกว่าฝ่ายชาย

เรื่องการได้เสียกันก่อนแต่งงานนั้นบางครั้งพบว่าจะเกิดจากความเชื่อและความเข้าใจผิดของหนุ่มสาวที่รักกันมาก และปรารถนาจะเป็นคู่ครองกันไปจนตลอดชีวิตสมรสมากกว่าการตกเป็นทาสของกามารมณ์ กล่าวคือ ทั้งสองเชื่อและเข้าใจว่า การทดลองร่วมเพศหรือการร่วมประเวณีกันก่อนแต่งงานนั้น จะช่วยให้ทั้งสองทราบว่าอวัยวะเพศหรืออวัยวะสืบพันธุ์ของเขาเหมาะสมหรือไม่ เพราะทั้งสองไปได้รับคำบอกเล่าที่ผิดๆ มาว่า ปัญหาการ

หย่าร้างในสังคมทั่วไป เกิดขึ้นจากความไม่เหมาะสมของอวัยวะเพศของหญิงและชาย มากกว่าสาเหตุอื่นๆ จึงได้ทำการทดลองเรื่องเพศขึ้นเพื่อประกอบการพิจารณาในการตัดสินใจแต่งงาน อย่างไรก็ตามก็ตีพิมพ์เข้าใจว่าสำหรับคนทั่วไปนั้นยอมมีอวัยวะเพศ หรืออวัยวะสืบพันธุ์ที่เหมาะสมกันเสมอ เพราะช่องคลอดของฝ่ายหญิงสามารถยืดหดหรือรับตัวได้กับทุกๆ ขนาดขององคชาติของฝ่ายชายและขนาดขององคชาติไม่ได้มีส่วนสำคัญต่อความรู้สึกทางเพศของฝ่ายหญิงเลย นอกจากนั้นยังไม่มีหลักฐาน หรือรายงานมาพิสูจน์ให้เห็นจริงได้เลยว่า การทดลองร่วมเพศก่อนแต่งงาน สามารถจะทำนายเรื่องความรู้สึกของเพศรส ในชีวิตครอบครัวในอนาคตได้ และการได้เสียกันก่อนแต่งงานก็ไม่ได้ช่วยให้ใครๆ เป็นสามีหรือภรรยาที่ดีในอนาคตเลย (สุชาติ โสมประยูร และ วรณี โสมประยูร. 2525 : 71)

นอกจากนี้หญิงหลายๆ คนเกิดความเข้าใจผิดว่า การแสดงออกภายนอกของชายที่ปฏิบัติต่อตนเป็นความรักความสนใจ ความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศของผู้หญิงนั้น มักค่อยเป็นค่อยไปตามลำดับขั้น คือ จากคำว่า “เพื่อน” แล้วไปเป็น “คนรัก” และจาก “คนรัก” จึงก้าวไปสู่ “การสมรส” ส่วนผู้ชายมักไม่ค่อยมีความอดทน และไม่ค่อยเป็นไปตามจังหวะขั้นตอนพอใจที่จะข้ามความสัมพันธ์ในขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 ไปสู่ความสัมพันธ์ทางเพศเลย พฤติกรรมที่ผู้ชายแสดงออกจึงเป็นไปในทางเร่งเร้า รุก เพื่อจุดไฟความรักด้วยการสัมผัสทางผิวหนัง การกอดรัดการจูบ การโอบโอบ ปฏิโลม นานาประการ เพื่อสนองความต้องการ ความพอใจของตนเอง โดยปราศจากพื้นฐานของความรัก และการยกย่องให้เกียรติ และในที่สุดก็จะทำให้ทั้งสองฝ่ายเข้าไปอยู่ในเรื่องเพศสัมพันธ์ (นิยม บุญมี. 2534 : 57)

सरค์ ศรีเพ็ญ (2514 : 291 - 293) กล่าวว่า การร่วมประเวณีกันก่อนแต่งงานนั้น อาจทำให้มีบุตรได้ ซึ่งจะก่อให้เกิดความยุ่งยากตามมา หรือถ้าไม่มีบุตรใช้ว่าผู้ละเมิดจะสบายใจ ทั้งสองจะตกอยู่ในสภาวะประสาทเครียดตลอดเวลาแม้การกระทำนั้นจะเป็นความลับไม่มีผู้ใดรู้เห็นก็ตาม โดยเฉพาะยิ่งเครียดมากขึ้นเมื่อนานไปอีกหน่อย พอทั้งสองฝ่ายทราบว่าการกระทำที่ผ่านไปแล้วนั้น ไม่ได้เกิดจากความรักโดยแท้จริง ไม่ได้เหมาะสมที่จะเป็นคู่ครองกัน เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วนั้นจะไม่มีผู้รับผิดชอบ สัมพันธภาพอาจสูญเสียได้ การร่วมประเวณีกันก่อนแต่งงานเป็นเพียงความสุขชั่วคราว ซึ่งมีผลเสียมากกว่าผลดีไม่ช่วยให้ผู้หนึ่งผู้ใดเป็นสามีหรือภรรยาที่ดีได้ สำหรับสังคมไทยนั้น ยังถือความบริสุทธิ์ หรือ พรหมจารีแห่งเพศ เป็นเกียรติที่สูง ซึ่งจะต้องสงวนไว้ถึงชีวิตของกุลสตรี แม้ศีลธรรมทุกวันนี้จะหย่อนยานสักเพียงใดก็ตาม ถ้าได้สูญเสียพรหมจรรย์ไปก่อนแต่งงาน บุคคลโดยทั่วไป (โดยเฉพาะเพศหญิง) จะยังคงรู้สึกเสียใจอยู่เสมอ แม้จะไม่ได้แสดงออกมาให้เห็นภายนอกก็ตาม

เต็มสิริ บุญยสิงห์ (2526 : 97 - 99) กล่าวถึงพฤติกรรมของหนุ่มสาวในสังคมไทย ปัจจุบันพบว่า นิยมมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน โดยเฉพาะในระยะ 20 ปีหลัง ที่ได้มีการประกาศ ใช้นิยามคุมกำเนิด การมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานจึงได้มีการกระทำกันอย่างแพร่หลาย จนหนุ่มสาวในปัจจุบัน คิดว่าการได้เสียก่อนแต่งงานเป็นเรื่องธรรมดา สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิด ช่องว่างระหว่างความคิดของคนในสังคม และเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับศีลธรรมจรรยา การมีความ สัมพันธ์ทางเพศก่อนแต่งงาน จึงเป็นเรื่องที่พึงระวัง และควรพิจารณาดังต่อไปนี้

- 1) คู่ควงหรือคู่เพศสัมพันธ์ มักจะเป็นคนละคนกับแม่ของลูก ในสังคมไทย
- 2) ชายมักโอ้อวดความสามารถของตนในเรื่องผู้หญิง ในวงสนทนาชายการได้ เสียจึงปกปิดไม่ได้ อย่างน้อยจะรู้กันทั่วในหมู่เพื่อนฝูงของฝ่ายชาย
- 3) จากการรายงานของสถาบันสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2521 ปรากฏว่าในคดีหย่าร้าง คู่ที่ภรรยาท้องก่อนแต่งงาน ด้วยประการใดก็ดี จะมีคดีหย่า ร้างสูง เพราะสามีไม่ให้เกียรติและไม่ภาคภูมิใจในภรรยาของตน
- 4) การมีความสัมพันธ์ทางเพศก่อนแต่งงาน โดยที่มิได้มีพื้นฐานความรู้ทางเพศ ศึกษานั้น เสี่ยงต่อการติดเชื้อกามโรค และการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงปรารถนา

วันทนี วาสิกะสิน (2526 : 40-41) ได้เสนอข้อแนะนำบางประการ สำหรับเรื่อง การมีสัมพันธ์ทางเพศก่อนแต่งงานหรือไม่สำหรับชาย และหญิง

ผู้ชาย	ผู้หญิง
1. ไม่มีความสัมพันธ์ทางเพศก่อนแต่งงานกับ ผู้หญิงที่ตนไม่ได้รัก หรือหวังโยอย่างแท้จริง เพียงเพื่อเห็นผู้หญิงเป็นเครื่องเล่น	1. ไม่อยู่กับผู้ชายที่ไม่ได้แสดงความรักใคร่ ความสัมพันธ์ทางเพศก่อนแต่งงาน หวังโย เอื้ออาทรอย่างแท้จริง
2. ไม่มีความสัมพันธ์ทางเพศก่อนแต่งงานถ้า นอยู่ในสภาวะที่ไม่สามารถรับผิดชอบต่อ ปัญหาที่จะเกิดขึ้นตามมา เช่นการตั้งครรภ์ ของฝ่ายหญิง	2. ไม่มีความสัมพันธ์ทางเพศก่อนแต่งงาน กับผู้ชายที่ไม่รับผิดชอบ หรือดูแล้วว่า ไม่สามารถรับผิดชอบต่อปัญหาที่จะ เกิดขึ้นได้
3. ไม่มีความสัมพันธ์ทางเพศก่อนแต่งงานเพื่อ แสดงความสามารถทางเพศ หรือแสดง ความเป็นลูกผู้ชาย โดยการมีความสัมพันธ์ ทางเพศกับผู้หญิง ยกเว้นหญิงที่ขายบริการ	3. ไม่มีความสัมพันธ์ทางเพศก่อนแต่งงาน เพื่อจะผูกมัดเพื่อนชาย หรือเพื่อ ต้องการแสดงให้เห็นว่ารักเขา หรือ เพราะการบอกรักของเพื่อนชายเท่านั้น

2.6.1 สาเหตุของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสของวัยรุ่น

การมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส เป็นพฤติกรรมที่ได้รับการกล่าวขวัญกันมากในวัยรุ่นที่เป็นนักเรียน และนักศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการรับเอาวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามามาก การถูกเนื้อต้องตัวกันระหว่างหนุ่มสาวกระทำกันโดยเปิดเผยมากขึ้น จึงอาจมีแนวโน้มนำไปสู่พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส (วันทนี วาสิกะสิน. 2527 : 27) โดยวัยรุ่นชายบางคนคิดว่า การร่วมเพศเป็นการครอบครอง เป็นการเอาชนะ และมีความภาคภูมิใจในตัวเอง (วิศิษฐ์ วังวิทย์. 2518 : 66)

วันทนี วาสิกะสิน (2527 : 27) ได้เสนอสาเหตุของการที่คนเรานิยมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสเนื่องจาก

- 1) เป็นการสนองเพื่อความปรารถนาทางเพศ และสนองความพอใจทางด้านร่างกาย และจิตใจ เพื่อความสนุกสนาน
- 2) เป็นการพิสูจน์ว่ามีความสามารถทางเพศ ไม่เป็นผู้ผิดปกติในเรื่องเพศ
- 3) เป็นการเตรียมตัวก่อนเข้าสู่ภาวะการสมรสหรือเป็นการปรับความต้องการทางเพศของทั้งสองฝ่ายให้เข้ากันได้
- 4) เป็นการผูกมัดฝ่ายตรงข้ามหรือสำหรับผู้หญิงบางครั้งเป็นเพราะความรักต่อเพศตรงข้าม
- 5) เป็นการทำตามความนิยมของสังคมในปัจจุบัน

กินเซย์ (Landis. 1975 : 357 – 358 ; Citing Kinsey. n.d.) ได้ศึกษาพฤติกรรมทางเพศของผู้ชาย และได้สรุปถึงเหตุผลทั้งที่สนับสนุน และต่อต้านพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส ดังนี้

เหตุผลในการสนับสนุนพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส คือ

- 1) ช่วยปลดปล่อยความต้องการทางเพศ
- 2) เป็นแหล่งหาความรื่นรมย์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ
- 3) ช่วยพัฒนาความสามารถในการปรับอารมณ์ให้เข้ากับคนอื่น ๆ ได้
- 4) ช่วยพัฒนาความสามารถในการปรับอารมณ์ และร่างกายให้เข้ากับคู่สมรสได้ดีขึ้น

5) ความล้มเหลวของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสนั้นให้ความสูญเสียทางสังคมน้อยกว่าความล้มเหลวหลังการสมรส

6) ประสบการณ์ทางเพศของผู้ชาย และผู้หญิงอาจจะช่วยป้องกันพฤติกรรมรักร่วมเพศได้

7) การร่วมเพศก่อนการสมรสอาจนำไปสู่การสมรสได้

ส่วนเหตุผลที่ต่อต้านการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส คือ

- 1) อาจทำให้ตั้งครรภ์นอกสมรส
- 2) อันตรายจากการทำแท้ง เพื่อหยุดยั้งการตั้งครรภ์
- 3) อาจทำให้เกิดการติดโรคได้
- 4) การตั้งครรภ์ก่อนการสมรสนำไปสู่การสมรสแบบจำยอม
- 5) ความรู้สึกผิดที่ได้สูญเสียพรหมจรรย์ไป
- 6) ความรู้สึกอายกลัวการไม่ยอมรับของสังคม
- 7) เกิดความรู้สึกกลัวว่า คนที่มีเพศสัมพันธ์ด้วยจะไม่ยอมสมรสด้วย
- 8) อาจทำให้ถูกดูหมิ่นว่าใจง่าย
- 9) เป็นการกระทำที่ผิดศีลธรรม

วิทยา นาควัชร ได้กล่าวถึง สาเหตุที่วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสไว้ดังต่อไปนี้ (วิทยา นาควัชร. 2527 : 33 – 34)

1) วัยรุ่นชอบทดลอง อยากรู้ อยากเห็น ดังนั้นจึงมีพฤติกรรมมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส

2) วัยรุ่นทนการอดอ้อนของอีกฝ่ายหนึ่งไม่ได้ ซึ่งส่วนใหญ่ฝ่ายชายจะเป็นฝ่ายอดอ้อนฝ่ายหญิงก็ใจอ่อน

3) วัยรุ่นคิดว่าเป็นแฟชั่น เมื่อคบกันเป็นแฟนกันก็ต้องมีได้เสียกัน แถมบางคนบอกด้วยว่า “ไม่เห็นว่าจะเสียหายอะไร”

4) วัยรุ่นอยากได้ความรู้สึกเป็นเจ้าของซึ่งกันและกัน ซึ่งเกิดได้ทั้งชายและหญิง แต่หลังจากมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสกันแล้วความรู้สึกว่าจะเป็นเจ้าของซึ่งกันและกันไม่ได้จริงหรือไม่

5) วัยรุ่นรู้สึกว่าตนเองมีค่าเป็นที่ต้องการของอีกฝ่ายหนึ่ง

6) วัยรุ่นมีแรงผลักดันจากฮอร์โมน และสัญชาตญาณของการสืบพันธุ์

จากการศึกษาถึงสาเหตุของการที่วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส ทำให้ได้ทราบเหตุผลต่างๆ เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีในพฤติกรรมดังกล่าว และเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ช่วยกัน แนะนำ หรือให้คำปรึกษาแก่วัยรุ่น เพื่อวัยรุ่นจะได้ประพฤติในทางที่ถูกต้อง

และเหมาะสม ทั้งนี้เนื่องจากผลกระทบจากการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสของวัยรุ่นนั้น มีมากมายที่อาจจะทำให้วัยรุ่นเสียโอกาสดีๆ ในการที่จะดำเนินชีวิตต่อไปในอนาคต

2.6.2 ผลกระทบจากการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสของวัยรุ่น

ในขณะที่การมีความสัมพันธ์ทางเพศ อาจจะนำมาซึ่งการยอมให้ทางด้านร่างกาย และอารมณ์ แต่ก็อาจนำมาซึ่งความเสี่ยงในหลายรูปแบบ เช่น ทางร่างกาย สังคม และทางจิตวิทยา ทางร่างกายก็คือ การตั้งครรภ์โดยไม่พึงประสงค์ และมีโอกาสที่จะติดเชื้อกามโรค หรือโรคเอดส์ได้ ส่วนทางด้านจิตวิทยานั้น มีคนจำเป็นจำนวนมากที่มีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส และยังคงมีความรู้สึกผิดหรือไม่สบายใจอยู่ในระดับต่างๆ กัน ส่วนทางด้านสังคม การที่คนคู่หนึ่งมีความสัมพันธ์ทางเพศต่อกัน ดูเหมือนจะเป็นอันตรายสำหรับคู่หนึ่ง หรืออาจเป็นการช่วยเหลือกันของอีกคู่หนึ่ง (Dyer. 1983 : 86)

1) ด้านร่างกาย (Potential Physical Consequences)

1.1) การตั้งครรภ์ก่อนการสมรส (Premarital Pregnancy)

สำหรับคู่ที่มีความสัมพันธ์กันจนถึงระดับเกี่ยวข้องกันทางเพศ ความเสี่ยงที่มีอยู่เสมอก็คือ การตั้งครรภ์ ช่วงเวลาที่ผ่านมาการตั้งครรภ์เป็นสิ่งธรรมดาที่สุดที่เกิดตามมาจากการมีเพศสัมพันธ์ (Dyer. 1983 : 86) คินเซย์ (Kinsey. 1953 : 90) พบว่าเกือบ 20 เปอร์เซ็นต์ ของผู้หญิงที่เคยมีประสบการณ์ทางเพศ เคยตั้งครรภ์ก่อนการสมรสอย่างน้อยหนึ่งครั้ง และเบาวเออร์ (Bower. 1975 : 85) พบว่าประมาณ 25 เปอร์เซ็นต์ ของผู้หญิงโสด ที่มีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์กันซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักศึกษา เคยมีประสบการณ์การตั้งครรภ์ โดยมิได้ตั้งใจอย่างน้อย 1 ครั้ง และยังพบว่า การมีอุปกรณ์คุมกำเนิดที่เชื่อถือได้ และมีความรู้ที่กว้างขวางเกี่ยวกับการคุมกำเนิด มิได้ลดจำนวนการตั้งครรภ์ก่อนการสมรสลงอย่างมีนัยสำคัญแต่ประการใด

จากการสำรวจทั่วประเทศในสหรัฐอเมริกา ปี 1970 แสดงว่าประมาณ 80% ของผู้หญิงโสด อายุ 15 – 19 ปี ที่เคยมีประสบการณ์ทางเพศ มีบางครั้งเคยเกี่ยวข้อง หรือมีเพศสัมพันธ์กันโดยมิได้ใช้อุปกรณ์คุมกำเนิดแต่อย่างใด และ 3 ใน 10 ของวัยรุ่นกลุ่มนี้ก็ตั้งครรภ์ (Shan, Zelnich and Kantner. 1975 : 39 – 43) การศึกษาจากหลายวิทยาลัยแสดงให้เห็นว่านักศึกษาหญิงที่มีประสบการณ์ทางเพศประมาณ 30 – 65 เปอร์เซ็นต์ ไม่ใช้อุปกรณ์คุมกำเนิดเลยหรือใช้วิธีที่มีประสิทธิภาพน้อยที่สุดนั้น โบว์แมน และสแปนนิเออร์ (Bowman and Spanier. 1978 : 107) สรุปว่า “โดยทั่วไปหญิงสาวจำนวนมากรู้สึกว่าการเตรียมตัวใช้อุปกรณ์คุมกำเนิดก่อนการมีเพศสัมพันธ์เป็นสิ่งที่ประดักประเดิด ทะเลื่องลอยดี และขาดอารมณ์หวานไหว กล่าวสั้น ๆ คือ การมีเพศสัมพันธ์ ควรเป็นสิ่งที่น่าจะเกิดขึ้นตาม

ธรรมชาติในบรรยากาศของความรัก ผู้หญิงไม่ต้องการให้ใครรู้ว่า เธอจะต้องการมีเพศสัมพันธ์ ถึงแม้ว่าจริงๆ แล้วเธออาจจะต้องการอย่างนั้น

ดังนั้นจึงมีเหตุผลต่างๆ นานาว่า ทำไมเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสจึงมักเกิดขึ้นโดยมิได้มีการป้องกันหรือคุมกำเนิดไว้ก่อน จากงานวิจัยหลายฉบับพบว่า มีเหตุผลต่างๆ กัน ดังนี้ (Dyer. 1983 : 87)

1. ขาดความรู้ว่าวิธีคุมกำเนิดแบบใดที่ปลอดภัย และมีประสิทธิภาพ และจะได้มาอย่างไร
2. ปฏิเสธการใช้วิธีคุมกำเนิดโดยเหตุผลทางศาสนาหรือจริยธรรม
3. ปฏิเสธว่า ไม่มีวิธีคุมกำเนิดแบบใดที่ใช้ได้ผลจริงจัง
4. ต้องการพิสูจน์ความเป็นชายหรือความเป็นหญิง
5. ไม่มีวุฒิภาวะ และขาดความรับผิดชอบ
6. การไม่ใช่อุปกรณ์คุมกำเนิดให้ความสุขทางเพศมากกว่า
7. มีบริการทำแท้ง
8. ความรู้สึกที่ว่า “คงไม่เกิดกับเราน่า”

เมื่อผู้หญิงที่ยังไม่สมรสเกิดการตั้งครรภ์ขึ้นมา จะมีทางเลือก 3 ทาง คือ อย่างแรกสมรสแล้วมีบุตร อย่างที่สองคือ ทำแท้ง อย่างที่สามคือมีบุตรทั้งๆ ที่ยังไม่สมรสหรือที่เรียกว่า การมีบุตรนอกสมรส ในกรณีสุดท้าย อาจจะเลี้ยงบุตรด้วยตนเองหรือยกให้ผู้อื่นเลี้ยง (วันทนี วาสิกะสิน. 2526 : 118) จากการศึกษาของ เจฟ และดรายฟุซ (Jaffe and Dryfoos. 1976 : 167 – 175) กับกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นที่ยังไม่สมรส อายุระหว่าง 15 – 19 ปี ซึ่งตั้งครรภ์ พบว่า 14% ของการตั้งครรภ์จบลงโดยการแต่งงาน 38% ทำแท้ง 20% แท้งเองโดยธรรมชาติ และ 29% ให้กำเนิดบุตรนอกสมรส

ขณะที่การแบกภาระของการตั้งครรภ์ก่อนการสมรสจะอยู่ที่ฝ่ายหญิง แต่สิ่งที่อาจจะเกิดขึ้น และเป็นปัญหาของฝ่ายชาย คือ เขาอาจจะต้องเผชิญปัญหาค่าใช้จ่ายในการทำแท้ง เขาอาจจะเจอปัญหาถูกบังคับให้สมรส หรืออย่างน้อยก็สมรสเร็วกว่าที่กำหนดไว้ หรืออาจเผชิญปัญหาค่าเลี้ยงดูบุตร แต่ถ้าความสัมพันธ์ของคู่รักก้าวหน้าไปถึงขั้นที่จริงจัง เช่น เป็นคู่หมั้นกันก่อนเกิดการตั้งครรภ์ อาจแก้ปัญหาโดยการเลื่อนกำหนดแต่งงานเข้ามา การกระทำเช่นนั้น หมายถึง แผนการศึกษาและการประกอบอาชีพจะต้องพังทลายลง รวมทั้งความเสียใจของครอบครัวทั้งสองฝ่าย ในสถานการณ์ที่รุนแรงกว่าก็คือ การที่คู่สัมพันธ์มิได้ตั้งใจจะแต่งงานกันและไม่เหมาะสมกัน แต่ถูกกดดันให้เข้าพิธีสมรส เพื่ออำพรางเรื่องการตั้งครรภ์ และทำให้เด็กที่เกิดมามีพ่อที่ถูกต้องตามกฎหมาย เหตุการณ์นี้มีศักยภาพที่จะทำลายทั้งผู้ชาย ผู้หญิง

และเด็กได้สูงมาก (Dyer. 1983 : 87 – 88) การแต่งงานแบบถูกบีบบังคับ บังคับ หรือขาดวุฒิภาวะเกิดขึ้นเป็นจำนวนเท่าใดในปีหนึ่งๆ ไม่มีใครทราบ แต่เหตุการณ์บางอย่างพอจะเป็นข้อเสนอนะว่า คงเป็นจำนวนที่สูงมาก โดยคริสเตนเซน (Christensen. 1966 : 66 – 74) พบว่า ในกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มสมรสมีประมาณ 20% ของบุตรคนแรกที่เกิดเป็นผลของการตั้งครรภ์ ซึ่งมีขึ้นก่อนการสมรส ในปี 1977 กระทรวงสาธารณสุข ประมาณว่าราว 20% ของบุตรคนแรกเกิดจากมารดาที่สมรสมานานไม่ถึงแปดเดือน และถ้ารวมบุตรนอกสมรสแล้วประมาณว่าเป็นจำนวนเกือบ 1 ใน 3 ของจำนวนบุตรคนแรกทั้งหมด เป็นบุตรที่เกิดจากการตั้งครรภ์ก่อนการสมรสหรือนอกสมรส

การศึกษาของโกลสเดน และคนอื่นๆ (Borgue and Joseph. 1977 : 103 ; Citing Goldstein and Others. n.d.) พบว่าผู้ที่มีการตั้งครรภ์ตั้งแต่อายุน้อยจะมีแนวโน้มการหย่าร้างในอัตราที่สูง และมักประสบปัญหาในการครองชีวิตคู่ ถ้าคู่สมรสมีอายุ 19 ปี หรือต่ำกว่า พบว่า ชีวิตสมรสจะยืนยาวเพียงครึ่งหนึ่งของผู้ที่มีการตั้งครรภ์เมื่ออายุ 20 ปีขึ้นไป และจากการศึกษาในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา พบว่า ร้อยละ 40 – 50 ของคู่สมรสอายุน้อยจะแตกแยกกันภายใน 5 ปี เพราะความรู้สึกกังวลต่อการมีภาระ รวมทั้งยังไม่สามารถที่จะรับผิดชอบต่อการตั้งครรภ์ และยังเป็นอุปสรรคต่อการศึกษา อาชีพ หรือกิจกรรมอื่นๆ

จากสถิติของผู้ที่ไปยกมอบเด็กให้อยู่ในความอุปการะของสหทัยมูลนิธิ พบว่า ร้อยละ 50 ของผู้ที่ไปยกมอบเด็กให้นั้น เป็นหญิงที่มีอายุระหว่าง 15 – 20 ปี (จินตนา นนทเปารยะ. 2530 : 9 – 11) เนื่องจากหญิงเหล่านี้เป็นผู้ที่มีปัญหาครอบครัว ครอบครัวขาดความพร้อม และอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถเลี้ยงดูบุตรได้ นอกจากนี้การศึกษาของ อัจฉรา อักษรวิทย์ ยังพบอีกด้วยว่า หญิงที่มีอายุ 16 – 20 ปี จะมีอัตราเสี่ยงต่อการเป็นมารดานอกสมรสสูง และหญิงกลุ่มนี้มีอัตราความไม่ต้องการบุตรสูงกว่ากลุ่มมารดาอายุอื่นอีกด้วย (อัจฉรา อักษรวิทย์. 2529 : 42)

จากการศึกษาดังกล่าว จะพบว่า การที่วัยรุ่นมีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสนั้นมีโอกาสที่จะนำไปสู่การตั้งครรภ์นอกสมรสหรือการมีบุตรโดยไม่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นผลกระทบทางด้านร่างกาย และการดำเนินชีวิตของวัยรุ่นในอนาคตอีกด้วย

1.2) เสี่ยงต่อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (Risk of Sexually Transmitted Disease)

กลุ่มของโรคติดเชื้อซึ่งมีวิธีการแพร่โรคโดยการมีเพศสัมพันธ์ในปัจจุบัน พบว่า มีเกือบ 30 โรค สาเหตุที่ทำให้การแพร่กระจายของโรคมีมากขึ้น และรวดเร็ว ได้แก่ (กรมอนามัย. 2531 : 93)

1. การเปลี่ยนแปลงทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส

2. การเคลื่อนย้ายของประชากร
3. การคุมกำเนิด
4. ปัญหาเศรษฐกิจและสังคม
5. ปัญหาทางด้านการแพทย์ และการติดยาของเชื้อโรค
6. เพศศึกษา
7. รักร่วมเพศ

อายุที่พบมากเกี่ยวกับพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส ได้แก่ ช่วงอายุ 20 – 30 ปี แต่อายุ 15 – 16 ปี กำลังเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ อย่างน่าวิตก โดยพบกลุ่มนักเรียน นักศึกษามีประมาณ 20% มากเป็นอันดับ 3 (กรมอนามัย. 2531 : 94) ทางเพศสัมพันธ์ที่พบมาก ได้แก่

1. หนองในแท้
2. หนองในเทียม
3. ซิฟิลิส (แผลริมแข็ง)
4. แผลริมอ่อน
5. เริม
6. หูดหงอนไก่
7. พยาธิในช่องคลอด
8. เชื้อรา
9. เอดส์

มีเชื้อมากโรคหลายชนิดที่ติดต่อทางทอสิบพันธุ์จากผู้ที่เป็นโรคไปสู่คู่สมพันธ์ของตน เชื้อที่ค่อนข้างร้ายแรง คือ ซิฟิลิส ซึ่งสามารถรักษาได้ในระยะเริ่มเป็น แต่ถ้าทิ้งไว้นาน โดยไม่รักษา จะแผ่ไปทุกระบบของร่างกาย และอาจถึงเสียชีวิตได้ หนองใน แม้จะมีอันตรายน้อยกว่า เมื่อติดเชื้อในทอสิบพันธุ์อาจทำให้เป็นหมันได้ และอาจเข้าไปในระบบเส้นเลือดทำให้เกิดอาการข้อบวม และไขข้ออักเสบ (Dyer. 1983 : 88)

สถานการณ์ที่น่าเป็นห่วงมากคือ ชายไทยนั้นได้รับเชื้อเอดส์ ตั้งแต่ยังเป็นเยาวชนหนุ่มใหญ่มากจากการมีเพศสัมพันธ์ เพราะพบว่าหนุ่มไทยนั้นมีประสบการณ์ทางเพศกับโสเภณีหรือกับเพื่อนหญิง ตั้งแต่อายุ 12 – 13 ปี ซึ่งถ้าหนุ่มหรือสาวที่เขาร่วมเพศด้วยนั้นติดเชื้อเอดส์ เขาก็จะได้รับเชื้อเอดส์มาตั้งแต่อายุน้อยๆ การติดเชื้อเอดส์เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วไม่มีโอกาสให้แก้ตัวไม่ให้ติดเชื้อเอดส์อีกได้ ติดแล้วติดเลย (แพทย์หญิงสุพัตรา ศรีวณิชชากร. 2534 : 133)

สถิติในอเมริกาพบว่า โรคเอดส์เป็นสาเหตุการตายอันดับ 7 ของคนอเมริกัน ซึ่งมีอายุระหว่าง 15 – 24 ปี ประมาณ 1.2% ของคนที่เป็นเอดส์จะอยู่ในช่วงวัยรุ่น และเพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่า ทุกๆ 14 เดือน ทั้งยังพบว่าเด็กวัยรุ่นหญิงที่เป็นเอดส์ที่เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 67 ต่อปี ซึ่งเป็นการเพิ่มที่มากกว่าเด็กวัยรุ่นชายที่เป็นเอดส์ถึง 2 เท่า นอกจากนี้ยังพบการระบาดของกว้างขวางของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อย่างอื่นมากมาย โดยพบว่าวัยรุ่นอเมริกัน 3 ล้านคนจะติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในทุกปี 1 ใน 4 ของวัยรุ่นอเมริกันจะเป็นกามโรคก่อนจบจากโรงเรียนมัธยม และพบว่า โรคซิฟิลิส และโรคหนองในเพิ่มขึ้นร้อยละ 300 เมื่อเทียบกับ 30 กว่าปีที่แล้ว (ประวิตร พิศาลบุตร. 2534 : 168)

ปัญหาเรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในเด็กวัยรุ่นนั้นไม่อาจแก้ไขได้ง่ายนัก เพราะวัยรุ่นเป็นวัยที่อยากรู้ทุกอย่าง ต้องการเป็นตัวของตัวเอง และไม่เชื่อผู้ใหญ่อยู่แล้ว อีกทั้งยังมีระดับฮอร์โมนที่เปลี่ยนแปลงมากระตุ้นความต้องการทางเพศอีกด้วย ดังนั้นการที่จะชักเตือนเด็กวัยรุ่นว่าไม่ให้มีเพศสัมพันธ์นั้นก็ไม่ใช่เรื่องที่วัยรุ่นจะยอมรับได้ง่ายนัก ปัญหานี้ควรเริ่มให้ความรู้ ทศนคติในเรื่องเพศด้วยวิธีที่เป็นไปตามธรรมชาติและถูกต้อง โดยให้เด็กรับรู้ว่าเรื่องเพศนั้นเป็นเรื่องที่สามารถพูดหรือปรึกษาได้

1.3) ผลทางด้านจิตวิทยา และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Possible Psychological and Interpersonal)

ผลด้านจิตวิทยาหรือทางอารมณ์ ซึ่งอาจเกิดตามมาจากการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสสามารถแยกแยะออกได้ยากกว่าผลทางกายภาพ แต่ได้มีผู้พยายามศึกษาในเรื่องนี้ เช่น ไรซ์ (Reiss. 1976 : 89) ได้ศึกษานักศึกษาระดับอุดมศึกษาในรัฐโอไฮโอว่า พบว่า ยิ่งมีความใกล้ชิดกับทางเพศมากเพียงใด ก็จะมีความรู้สึกผิดต่อการกระทำของตนมากเพียงนั้น ทั้งนี้เป็นจริงสำหรับเพศชายและเพศหญิง แต่โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับเพศหญิงพบว่า ผู้หญิงจำนวนมากกว่า 2 เท่าของผู้ชายที่รายงานว่า มีความรู้สึกผิดหลังจากการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส ความรู้สึกผิดนี้มักเกิดกับผู้ที่ประพฤติดังกล่าวต่อมาตรฐานที่ตนตั้งไว้ด้วย

แม้กระทั่งในกลุ่มที่เปิดกว้างยอมรับเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสว่าเป็นมาตรฐาน แต่สมาชิกส่วนใหญ่ของกลุ่มก็ยังรายงานว่า ตนมีความรู้สึกผิดหลังการมีเพศสัมพันธ์

เบอร์เกส และวอลลิน (Burgess and Wallin. 1953 : 63) ได้ศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่เป็นคู่หมั้นกัน และพบว่า ผู้ที่เคยมีเพศสัมพันธ์กัน มักจะมีแนวโน้มที่จะลงเอย โดยการถอนหมั้นมากกว่าผู้ที่ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์กัน การศึกษาอื่นๆ ที่แสดงให้เห็นว่า คุณภาพของความสัมพันธ์ รวมทั้งความมั่นคงในความรัก และความตกลงปลงใจที่จะมีความสัมพันธ์ทางเพศเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดว่า เพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสจะมีผลต่อคู่หนุ่มสาวเพียงใดนั้น เคิร์กแพทริก และคานิน (Kirkpatrick and Kanin. 1957 : 52 – 58) พบว่า นักศึกษาหญิงจำนวนมากมีความรู้สึกโกรธ และต่อต้านเมื่อคู่รักของตนพยายามผลักดันที่จะมีเพศสัมพันธ์ โดยวิธีที่ก้าวร้าว พวกเธอจะรู้สึกโกรธ และไม่หลงลมผู้ชาย มีความรู้สึกผิดและอับอายต่อการกระทำของตนเอง บางครั้งการหมั้นต้องสิ้นสุดลงเมื่อผู้ชายผลักดันผู้หญิงเร็วเกินไปและมากเกินไป

ในทัศนะของนักจิตวิทยาของไทยนั้นได้กล่าวถึงผลที่จะเกิดขึ้นจากการที่วัยรุ่นชาย และวัยรุ่นหญิงมีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสไว้ดังนี้

วิทยา นาควัชร ก่อว่า การที่วัยรุ่นชายมีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส ผลที่จะเกิดก็คือ (วิทยา นาควัชร. 2527 : 35 – 36)

1. เกิดความซาซึนกับพฤติกรรมร่วมเพศ ไม่ได้มองเห็นค่าหรือความหมายของการมีเพศสัมพันธ์หรือเหมือนกับการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง
2. ความรับผิดชอบในกิจกรรมต่างๆ ไปของชีวิตก็จะมีน้อยลง เพราะอาจจะแลดูว่าอะไรๆ ก็ไม่ตื่นเต้น แม้แต่การจะชวนช่วยตัวเองในแง่การเรียนหรือการทำงานให้มากขึ้นก็คงจะมีน้อย เพราะมีสิ่งล่อใจที่เร้าใจมากกว่า
3. อารมณ์แปรปรวนง่าย ๆ หงุดหงิดเพราะเขาไม่รู้จักจุดหลักของชีวิตจริง ๆ ที่เขาจะต้องยึดถือให้ได้ ชีวิตไม่ได้มีแต่เพียงการร่วมเพศ ความสุขหรือความสนุกจากการร่วมเพศที่เขาได้รับ ซึ่งเป็นเพียงชั่วครู่ชั่วยาม แต่แล้วเขาก็ต้องออกมาเผชิญกับปัญหาต่างๆ ไปของชีวิตที่ไม่สามารถจะแก้ไขได้ด้วยความหล่อเลาะห์หรือชั้นเชิงทางเพศรส เขาอาจจะรู้สึกต้อยในจิตใจก็เป็นได้ เลยยิ่งพยายามเน้นกิจกรรมทางเพศให้มากขึ้นในเปลือยนอก โดยที่จิตใจจริง ๆ แล้วอาจจะไม่ต้องการก็ได้ การอยากทำงาน เพื่อช่วยตนเองก็จะมีน้อย เพราะใจจะหมกมุ่นกับเรื่องเพศรส

4. ขาดการพัฒนาตนเอง ตามที่ควรจะเป็นทั้งร่างกายและจิตใจ

5. ถ้าหากมีลูกออกมา ตัวเขาก็คงไม่พร้อมจะเป็นพ่อของเด็ก การอบรมเลี้ยงดูหรือช่วยพัฒนาเด็กก็จะเป็นไปได้ยาก อาจจะกลายเป็นภาระอย่างมากจนอาจจะไม่รับความเป็นจริงเหล่านี้ก็ได้

6. ขาดโอกาสในการจะชวนชวนศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมต่อไป ในทางตรงกันข้าม ถ้าหากเป็นวัยรุ่นหญิง ผลที่ตามมา ก็จะเป็นดังนี้ (วิทยา นาควัชระ. 2527 : 37 – 39)

1. มีความรู้สึกที่ตัวเองเสีย สิ่งของตัวเองสงวนไว้ บางคนเสียความรู้สึก มีความอาย มีความเสียดาย เสียความภาคภูมิใจในชีวิต ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกรอบของพ่อแม่ ถ้าในบางครอบครัวไม่ได้อบรมในเรื่องนี้ เด็กก็ยังไม่รู้สึกอะไร แต่ในสังคมของพ่อแม่ที่เป็นไทยส่วนใหญ่ยังอบรมถึงค่านิยมของการรักษาความเป็นสาวของลูกสาวเอาไว้

2. เกิดเป็นความเคียดแค้น มีความต้องการมากขึ้นหรือต้องการเรื่อยๆ ซึ่งอาจจะหาได้ยากจากชายคนเดิม เพราะพอเขาได้รู้จักแล้ว เห็นแล้ว ประจักษ์แล้ว เขาก็อาจจะรู้สึก “ก็อย่างนั้นๆ” ไปอีกนั่นแหละ ตัวเองก็ต้องทนทุกข์ทรมาน

3. เกิดความท้อแท้ต่อชีวิตได้เร็ว เพราะต้องเผชิญกับปัญหาการรักษาตัวเอง บำรุงตัวเอง ระวังไม่ให้ตั้งครรภ์ ในกรณีที่ไม่ต้องการมีลูกปรี๊ดแต่การรักษาโรคที่อาจจะติดมาจากฝ่ายชาย แถมต้องคอยห่วงและก็พะวงว่าฝ่ายชายจะไปสนใจผู้หญิงคนอื่นใหม่อีกไหม เสียเวลาและพลังงานมาก ผู้หญิงเหล่านี้มักจะต้องเผชิญกับการถูกชายคนรักทอดทิ้งด้วยความไม่พร้อม และเธอก็ต้องทนทุกข์ทรมานใจมาก ในขณะที่เพื่อนๆ รุ่นเดียวกันเขายังหาความสุขหรือสนุกตามวัยรุ่นของเขาได้ตามปกติ

4. ถ้าหากมีลูกออกมาก็จะเป็นปัญหาใหญ่มาก พ่อแม่คงไม่พร้อมจะชื่นใจแน่ๆ ถ้ามีลูกสาววัยรุ่นท้องขึ้นมาโดยไม่มีพ่อ หรือมีพ่อแต่ยังไม่พร้อม ภาระการอบรมเลี้ยงดูเด็กจะยุ่งยากมาก และแน่ๆ ก็คือแม่ลูกอ่อนนั้นมักจะพลาดโอกาสในการศึกษาต่อไป ขาดการเตรียมตัวหาความรู้เพื่อการทำงานช่วยตัวเองต่อไปในอนาคต

5. โอกาสที่จะได้ผู้ชายดีๆ ที่จะมาสนใจก็คงจะน้อยไป เพราะผู้ชายคงไม่ชอบผู้หญิงที่เคยมีเพศสัมพันธ์บ่อยๆ หรือค่อนข้างสับสนแน่ๆ แม้ว่าเขาจะบอกว่าไม่ถือสาหรอกแต่ก็ไม่ถือสาในแง่ที่ว่าถ้าจะเป็นแฟน และมีส่วนร่วมสนุกด้วยแต่การที่เขาจะมาร่วมทุกข์ร่วมสุขแบบสามีภรรยาด้วยนั้นคงน้อยมาก

6. ค่านิยมของคนไทยทุกๆ ไป ไม่ได้มองว่าดีเลย แม้ว่าคุณจะไม่บอกว่าไม่สนใจเขาก็ตาม แต่เขาก็ไม่สนใจคุณ เขาจะดูถูกคุณ ยิ่งถ้าหากมีท้องขึ้นมาแล้วหาพ่อ

ไม่ได้ก็อย่าคิดว่าจะมีคนเห็นใจ อาจจะมีพวกที่มามีบอกว่านางสงสารเด็กไม่มีพ่อ อยากช่วยเหลือ แต่จะมีใครมาช่วยเหลือ มีแต่จะนินทาหลังหลังมากมาย

อีกท่านหนึ่งคือ วิศิษฐ์ วังวิทย์บุญ ในส่วนที่เป็นข้อดี และข้อเสีย เกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสได้กล่าวไว้ดังนี้ (วิศิษฐ์ วังวิทย์บุญ, 2518 : 67 – 70)

ข้อดี คือ

1. การร่วมเพศ เป็นเรื่องที่น่าอภินิรมย์ นอกเหนือจากการทำหน้าที่ทำให้เกิดมนุษย์ขึ้น
2. การเรียนรู้ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส อาจจะช่วยให้การสมรสนั้นสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
3. การมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส มิใช่การสำเร็จความใคร่ เพราะเป็นกิจกรรมระหว่างคนสองคน ที่จะต้องเรียนรู้ความสัมพันธ์ต่อกัน และเรียนรู้การให้และรับมีเด็กหญิงหลายคนที่ต้องมารู้สึกเสียใจภายหลังว่า ตนไม่น่าแต่งงานไปโดยไม่ลองมีเพศสัมพันธ์กันดูก่อน เพราะหลังจากได้สมรสกันไปแล้วเพิ่งมารู้เอาภายหลังว่าตนและคู่ของตนมีความสัมพันธ์ทางเพศต่อกันที่ไม่ดีเลย

4. การมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส เป็นการลองอยู่ร่วมกันที่ดี เพราะถ้าค้นพบว่าอีกฝ่ายหนึ่งไม่เหมาะสมกับตน ก็ทำให้ตนไม่ต้องมัวอยู่กับคนๆ นั้น ตลอดชีวิต

5. โดยทั่วไปคนเรามักจะเรียนรู้อะไรต่างๆ ได้ก็เมื่อยังมีอายุน้อย

ข้อเสีย คือ

1. การมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสนั้น อาจทำให้เด็กหญิงบางคนเกิดตั้งครรภ์โดยไม่พึงปรารถนาได้ ถึงแม้สมัยนี้จะมียาคุมกำเนิดที่มีประสิทธิภาพก็ตาม แต่มักจะไม่ยอมใช้ ซึ่งเป็นการเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์
2. อาจจะติดโรคหลังจากการมีเพศสัมพันธ์ได้
3. อาจถูกบังคับให้แต่งงานหลังจากมีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะจบลงด้วยการหย่าร้าง
4. เกิดความรู้สึกผิดขึ้นหลังจากการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสไปตลอด
5. เมื่อมีเพศสัมพันธ์กันแล้ว จะทำให้หมดความรู้สึกเคารพหรือให้เกียรติในตนเองไป
6. มีความกลัวที่เกิดจากการถูกจับได้ โดยโรงเรียน พ่อแม่ ตำรวจ ญาติ หรือเพื่อน

7. การมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส บางทีจะทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสองคนแน่นหนึ่ไปในทางเรื่องเพศมากเกินไป มิได้เห็นว่าเป็นเพื่อนอย่างแท้จริง

8. การมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส คนในสังคมมองว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดีต่อศีลธรรม โดยความผิดนี้จะลงที่เด็กหญิงมากกว่าเด็กชาย

โดยสรุป พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสของวัยรุ่นนั้นเป็นการนำมาซึ่งความเสี่ยงอย่างมาก ทั้งทางด้านร่างกาย สังคม และจิตวิทยาต่อวัยรุ่น แต่ก็ยังคงพบพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสอยู่ แม้ว่าผลกระทบจากพฤติกรรมจะก่อให้เกิดปัญหาอย่างไรก็ดี ปัญหานี้ก็สามารถแก้ไขได้ ถ้าเข้าใจสาเหตุของพฤติกรรม

2.7 การตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนา

2.7.1 สาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนา

1) ค่านิยมและบรรทัดฐานทางเพศของสังคม จากค่านิยมและบรรทัดฐานทางเพศที่ปลูกฝังให้คนในสังคมมีความเชื่อ และยอมรับว่าเพศหญิงต้องอยู่ภายใต้อำนาจเพศชาย ทั้งในแง่การศึกษา การเมือง หน้าที่การงาน และความสัมพันธ์ทางเพศ สภาพสังคมที่มีค่านิยมยอมรับมาตรฐานช่องทางเพศและยึดถือพรหมจรรย์ของเพศหญิงเป็นเรื่องสำคัญเหล่านี้ หากหญิงใดมีพฤติกรรมที่จะเมิดค่านิยมหรือบรรทัดฐานดังกล่าว ย่อมส่งผลให้การตั้งครรภ์ที่เกิดขึ้นเป็นครรภ์ที่ไม่พึงปรารถนาได้ง่ายขึ้น (Reiss. 1960 ; Schur. 1984 ; Pinotti and Faundes. 1989)

2) ข้อบกพร่องของการคุมกำเนิดและระบบการบริการการวางแผนครอบครัว ผู้หญิงส่วนใหญ่ต้องการจำกัดจำนวนบุตรและเว้นระยะห่างของการมีบุตร แต่ไม่ได้ใช้วิธีการคุมกำเนิดที่มีประสิทธิภาพ เพราะมีความกลัวต่อเทคโนโลยีและวิทยาการที่ทันสมัย เนื่องจากพบว่าวิธีการคุมกำเนิดยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ มีผลข้างเคียงมากเกินไปทำให้ไม่เป็นที่ยอมรับหรืออาจเดินทางไปรับบริการไม่สะดวก อีกทั้งบางสังคมไม่ได้รับความยินยอมจากสามี และครอบครัวหรือขาดข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องเกี่ยวกับวิธีการคุมกำเนิด ดังนั้นในทางปฏิบัติเมื่อผู้หญิงต้องการเว้นระยะการมีบุตรหรือต้องการทิ้งระยะเวลามีบุตรให้เนิ่นนานออกไปจะประสบกับปัญหาในการตัดสินใจหากใช้วิธีการคุมกำเนิดแบบธรรมชาติ โดยการนับระยะเวลาปลอดภัย (Safety Period) ก็จะต้องเผชิญกับสภาพอารมณ์และการปฏิเสธความร่วมมือจากสามี และนำไปสู่การตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนาได้มากที่สุด หากใช้วิธีคุมกำเนิดแบบยาคุมกำเนิด (Pill) หรือการใส่ห่วงอนามัยก็ต้องเสี่ยงต่อผลข้างเคียงจากการใช้วิธีคุมกำเนิดดังกล่าว อีกทั้งต้อง

เสียเวลาเดินทางไปเพื่อไปขอรับบริการที่หน่วยวางแผนครอบครัวด้วย (Rochart and others. 1978 ; Sai and Nassim. 1989)

3) การขาดความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการคุมกำเนิดที่ถูกต้องและเพียงพอ

แม้ว่าวิทยาการทางการแพทย์จะก้าวหน้าทันสมัยในการผลิตวิธีการคุมกำเนิดแบบต่างๆ ขึ้นมา ผู้หญิงประสบปัญหาเกี่ยวกับผลข้างเคียงจึงทำให้เกิดความกลัวและล้มเลิกการใช้ โดยไม่ได้ปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญเพื่อเปลี่ยนวิธีการใช้ใหม่ ทำให้เป็นสาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนาได้

4) การขาดความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเรื่องเพศศึกษา โพนอดติ

และ ฟาวด์เดส (Pinotti and Faundes. 1989 : 97) กล่าวเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า เป็นความล้มเหลวของสังคมในการกีดกันผู้หญิงไม่ให้อำนาจวิธีการหลีกเลี่ยงการตั้งครรภ์ รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับร่างกายตนเอง การมีเพศสัมพันธ์ ภาวะเจริญพันธุ์และการคุมกำเนิด ตลอดทั้งเป็นความล้มเหลวของครอบครัว และโรงเรียนในการให้ความรู้แก่วัยรุ่นเกี่ยวกับเรื่องเพศ ซึ่งถือว่าเป็นสาเหตุสำคัญที่สุดของการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงปรารถนา เพราะเมื่อวัยรุ่นก้าวเข้าสู่วัยเจริญพันธุ์โดยปราศจากความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับร่างกายตนเอง หรือกลัวร่างกายตนเองแล้ว จะเป็นสิ่งที่ยากต่อการสื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจในวิธีการควบคุมการเจริญพันธุ์ของตนเองได้แล้ว นอกจากนั้น แล้วความไม่รู้หรือรู้บ้างเพียงเล็กน้อยเกี่ยวกับเรื่องเพศและธรรมชาติทางเพศ จึงนำไปสู่ความไม่รู้ว่าเมื่อใดจึงจะตั้งครรภ์ และทำอย่างไรจึงทำให้ไม่เกิดการตั้งครรภ์ รวมทั้งไม่รู้จักวิธีการหลีกเลี่ยง และปกป้องตนเองไม่ให้ถูกเอาเปรียบทางเพศจากฝ่ายชาย

5) ขาดแหล่งข้อมูลข่าวสารและหน่วยบริการให้คำปรึกษาช่วยเหลือ

หญิงวัยรุ่นที่เป็นวัยที่เสี่ยงต่อการตั้งครรภ์โดยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์มากที่สุด (Hardy and Others. 1989 : 115 – 116) การขาดแหล่งข้อมูลข่าวสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการปฏิบัติตนให้ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องเพศ รวมทั้งค่านิยมของสังคมที่ยึดถือว่าวัยรุ่นยังไม่สมควรเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้ ทำให้วัยรุ่นไม่กล้าเข้าขอรับคำปรึกษาในหน่วยวางแผนครอบครัว ทำให้การตั้งครรภ์ในหญิงวัยรุ่นมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น

2.7.2 ผลกระทบจากการตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนา

ภาวะวิกฤติช่วงหนึ่งของชีวิตผู้หญิงที่ถือว่าได้รับแรงกดดัน ทั้งจากภายในและภายนอกตนเองมากที่สุด คือ การตั้งครรภ์ในโอกาสที่ไม่เหมาะสม หรือการตั้งครรภ์ขณะที่ตนเองไม่พร้อม คือ หากยังอยู่ในวัยเรียนก็ต้องออกจากสถานบันการศึกษาเนื่องจากสถานบันการศึกษาส่วนใหญ่ไม่ยินยอมให้ผู้หญิงตั้งครรภ์ในขณะที่เรียน การตั้งครรภ์ต่อไปจึงหมายความว่า จะต้องอดทนต่อคำติฉินนินทา และการดูถูกศักดิ์ศรีจากคนรอบข้าง ส่งผลให้เกิดความเครียด

ความวิตกกังวล หดหู่ เศร้าหมอง ท้อแท้ ผิดหวัง และขาดการยอมรับจากสังคม อีกทั้งทำให้เกิดความอับอายทั้งตนเองและครอบครัว ภายหลังการคลอดบุตรแล้วอาจทำให้กลายเป็นคนไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง ซึมเศร้า และมีบุคลิกภาพที่ไม่เหมาะสม จากการศึกษาของประเทศไทยพบว่า อุบัติการณ์ของการทอดทิ้งบุตรภายหลังคลอดของหญิงตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนามีอัตราสูงร้อยละ 6 (กรมอนามัย. 2533)

หากผู้หญิงหาทางออกด้วยการทำแท้ง นอกจากเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายแล้วยังอาจส่งผลให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือสุขภาพภายหลังการทำ ในแต่ละปีพบว่ามีหญิงเสียชีวิตจากภาวะแทรกซ้อนภายหลังการทำแท้ง 1 – 2 แสนราย (องค์การอนามัยโลก. 2533) และกรณีหากไม่สามารถหาทางออก รวมทั้งได้รับแรงบีบคั้นจากสภาพแวดล้อมทางสังคมอาจนำไปสู่การฆ่าตัวตายได้ จากการรายงานการศึกษาของบุคกี (Anthony. 1971 : 54 ; citing Bookey. 1969) พบว่าหญิงวัยเจริญพันธุ์ที่นอนรักษาตัวในโรงพยาบาลด้วยวิธีการกินยาฆ่าตัวตายจากจำนวน 58 ราย มีจำนวนร้อยละ 12 ที่กำลังตั้งครรภ์ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหญิงยังไม่ได้จดทะเบียนสมรส และในประเทศออสเตรเลียก็เช่นเดียวกันพบว่ามีจำนวนร้อยละ 7

2.7.3 วิธีการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนา

แนวทางการแก้ไขปัญหานี้มีวิธีอยู่แล้ว ในที่นี้จะแบ่งออกเป็น 2 วิธีใหญ่ๆ คือ

1) การให้บริการการคุมกำเนิดที่มีคุณภาพและเพียงพอ (Cook. 1974 : 76 ; Kabir. 1989 : 11 – 13) เปิดโอกาสให้วัยรุ่นและหญิงสาวทั่วไปเข้าถึงแหล่งบริการการวางแผนครอบครัว ส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับภาวะเจริญพันธุ์ ประชากรและวิธีการคุมกำเนิดให้ตระหนักถึงปัญหาการเพิ่มจำนวนบุตรกับภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน

รัฐควรจัดให้มีหน่วยงานวางแผนครอบครัวกระจายให้ทั่วถึง เพียงพอ และมีวิธีการคุมกำเนิดแบบต่างๆ หลากหลายเพื่อให้ผู้รับบริการได้เลือกตามความพึงพอใจและราคาไม่แพง เจ้าหน้าที่ต้องให้ความรู้ความเข้าใจ แนะนำวิธีการใช้จนมั่นใจว่าผู้รับบริการจะสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง และสร้างความเข้าใจให้ผู้รับบริการทราบว่าการคุมกำเนิดแต่ละวิธีอาจส่งผลข้างเคียงในการใช้ได้ และแนะนำให้กลับมาขอรับคำปรึกษากับเจ้าหน้าที่เมื่อมีปัญหาในการใช้เพื่อหาวิธีการที่เหมาะสมต่อไป ขณะเดียวกันรัฐต้องส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ค้นคว้าหาวิธีการคุมกำเนิดแบบใหม่ที่มีประสิทธิภาพสูง ราคาถูก และสะดวกในการใช้มากขึ้น เพื่อให้ผู้รับบริการมีความมั่นใจ และกล้าที่จะใช้วิธีการคุมกำเนิดเพิ่มมากขึ้น จากรายงานการศึกษาโครงการสำรวจประชากรและการอนามัยในประเทศไทยในปี 2530 พบว่าหญิงไทยวัยเจริญพันธุ์อายุระหว่าง 14 – 44 ปี มีแนวโน้มใช้วิธีการคุมกำเนิดมากขึ้น

2) การให้ความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษา (Sex Education) (Mashalaba.

1989 : 15 – 19 ; Pinotti and Faundes. 1989 : 99 – 101) วัฒนธรรมตะวันตกได้เข้ามามีอิทธิพลต่อวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่กำลังปรับตัวสู่ผู้ใหญ่ อิทธิพลเหล่านี้จะอยู่ในสื่อแบบต่างๆ ทั้งภาพยนตร์ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และนิตยสารต่างๆ บางครั้งมีภาพที่ไม่เหมาะสม มีลักษณะเป็นภาพยั่วให้เกิดกามารมณ์ ในขณะที่ทั้งร่างกายและจิตใจของวัยรุ่นกำลังเจริญเติบโตและไวต่อการกระตุ้นด้วยภาพเหล่านี้ ย่อมส่งผลให้วัยรุ่นหาทางออกผิดๆ ด้วยการมีเพศสัมพันธ์จนอาจทำให้เกิดการตั้งครรภ์ขึ้นด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์

ดังนั้น การให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศ นอกจากจะช่วยให้นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสรีรวิทยาและหน้าที่ของระบบสืบพันธุ์แล้ว ยังช่วยให้รู้จักวิธีการหลีกเลี่ยงและปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์อย่างเหมาะสม พร้อมกับสามารถปลูกฝังให้วัยรุ่นมีคุณธรรม จริยธรรม และมีเพศสัมพันธ์ด้วยความรับผิดชอบ ซึ่งจะช่วยในการปรับเปลี่ยนค่านิยม บรรทัดฐานทางสังคม และพฤติกรรมทางเพศ ให้เห็นคุณค่าความเสมอภาคทางเพศ อันเป็นวิธีการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนาได้อย่างสมบูรณ์ กล่าวโดยสรุปว่า การตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนาเป็นการตั้งครรภ์ที่หญิงไม่พร้อมที่จะรับบทบาทความเป็นแม่ ซึ่งมีสาเหตุและเงื่อนไขหลายประการทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และความรู้เท่าไม่ถึงการณ์จากการขาดความรู้เรื่องเพศอย่างเพียงพอ การตั้งครรภ์ที่เกิดขึ้นขณะที่หญิงไม่พร้อมหรือไม่ต้องการ ย่อมกลายเป็นปัญหาใหญ่ที่หญิงตั้งครรภ์ต้องตัดสินใจเลือกเพื่อหาทางออกที่เหมาะสมกับสถานการณ์ และสภาพความเป็นจริงของตนเองขณะนั้นว่าจะปล่อยให้การตั้งครรภ์ดำเนินต่อไปจนคลอด หรือจะยุติการตั้งครรภ์ด้วยการทำแท้ง แต่สิ่งที่ไม่สามารถปฏิเสธได้เลยก็คือไม่ว่าจะเลือกทางใดก็ตาม ย่อมพบกับความเจ็บปวดทั้งทางร่างกายและจิตใจ ดังนั้นวิธีการที่ดีที่สุด คือ การป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนาไม่ให้เกิดขึ้นโดยการให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศและการให้บริการการคุมกำเนิดที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง ทั้งในวัยรุ่นและหญิงสาว

2.8 การทำแท้ง

2.8.1 ความหมายของการแท้งและการทำแท้ง

ในทางการแพทย์แล้วการแท้ง (Abortion) หมายถึง การที่ผลิตผลจากการผสมพันธุ์ (Connective Product) หลุดออกจากสตรี (Cunningham. 1993 : 550) ส่วนความหมายที่องค์การอนามัยโลกกำหนดไว้คือ การสิ้นสุดของการตั้งครรภ์ก่อนที่จะสามารถมีชีวิตอยู่ได้นอกครรภ์มารดา (Stage of Viability) ซึ่งองค์การอนามัยโลกได้นิยามความ

หมายของคำว่าระยะที่เด็กสามารถมีชีวิตอยู่ได้ โดยนับเอาการสิ้นสุดของการตั้งครรภ์ก่อน 23 สัปดาห์ (7 เดือน) หรือน้ำหนักเด็กน้อยกว่า 1,000 กรัม (องค์การอนามัยโลก. 2533)

การทำแท้ง โดยรูปศัพท์ภาษาอังกฤษ หมายถึง การกระทำให้แท้งลูก การรีดตัวอ่อนหรือทารก สิ่งที่เกิดก่อนหรือออกก่อนกำหนด

2.8.2 เจื่อนไขการตัดสินใจทำแท้ง

เมื่อทราบว่าตนเองตั้งครรภ์โดยไม่ได้วางแผนหรือเตรียมการล่วงหน้ามาก่อนย่อมเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความตกใจ ตื่นเต้น มีความรู้สึกสับสนขัดแย้งภายในอย่างรุนแรง และอาจมีปฏิกิริยาเป็นไปไม่ได้ทั้งในด้านบวกหรือด้านลบ ในช่วงเวลานี้ผู้หญิงจะปรึกษาหารือกับบุคคลที่ใกล้ชิดและไว้วางใจเพื่อนำไปประกอบการตัดสินใจ ปฏิกิริยาของคู่รัก สามีหรือเพื่อนสนิทต่อการรับทราบการตั้งครรภ์แบบไม่ได้วางแผนล่วงหน้า ย่อมมีผลต่อความรู้สึกของผู้หญิงตั้งครรภ์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และเป็นเงื่อนไขสำคัญที่ช่วยเสริมให้มีการตัดสินใจเร็วขึ้น พบว่าการตั้งครรภ์และการตัดสินใจที่จะตั้งครรภ์ต่อไปจนคลอดส่วนใหญ่มักจะได้อยู่กับคู่รักหรือสามีเป็นฝ่ายดำเนิน ไม่มีความรับผิดชอบหรือหาหนทางไปเลย ความรู้สึกขัดแย้งภายในจิตใจของผู้หญิงตั้งครรภ์จะมีเพิ่มมากขึ้นและนำไปสู่การตัดสินใจทำแท้งได้เร็วขึ้น (กนิษฐ์. 2533) ผู้หญิงส่วนใหญ่จะมีความรู้สึกว่าตนเองจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบต่อครรภ์ที่เกิดขึ้น รวมทั้งรับผิดชอบต่อปฏิกิริยาของคนรอบข้างในกรณีที่ตนเป็นหญิงโสดหรือหย่ากับสามีแล้ว และถ้ามีลูกก็ต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการเลี้ยงดูลูกเอง (นภาพรณ ะหวานนท์. 2538) ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าผู้หญิงจะตัดสินใจทำแท้งโดยพิจารณาจากสภาพความเป็นจริงของตนเองมากกว่าจะคำนึงถึงอุดมการณ์หรือคุณธรรม (นภาพรณ ะหวานนท์. 2538) แม้ในการตัดสินใจทำแท้ง ผู้หญิงจะรู้สึกถึงความผิดบาปอย่างมากก็ตาม

นักจิตวิทยาบำบัดต่างประเทศ กล่าวว่า ความรู้สึกส่วนใหญ่ของผู้หญิงแล้วการทำแท้ง คือการสูญเสีย และถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเจริญเติบโตทางวุฒิภาวะ (กนิษฐ์. 2533)

ความรู้สึกที่เกิดขึ้นในด้านบวกนั้น โดยทั่วไปจะมีในลักษณะที่ผู้หญิงรู้สึกคลายความกดดันและความทุกข์ทรมานลง มีอิสระโล่งใจคล้ายปัญหาต่างๆ ได้รับการแก้ไขแล้ว (กนิษฐ์. 2533)

2.8.3 แนวคิดทฤษฎีหลักในการศึกษา

1) ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์สัญลักษณ์ (Symbolic Interaction Theory)

ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์สัญลักษณ์เป็นทฤษฎีหนึ่งทางสังคมวิทยาที่ แมก เวเบอร์ เสนอความเห็นว่าเป็นการเน้นเกี่ยวกับเรื่องการกระทำระหว่างกัน (Interaction) ของมนุษย์ในสังคม และสัญลักษณ์ (Symbol) โดยให้ความสำคัญมนุษย์แต่ละคนหรือปัจเจกบุคคล มุ่งค้นหาความหมายในการแสดงพฤติกรรมของมนุษย์ แสดงให้เห็นว่าการทำความเข้าใจถึง พฤติกรรมของมนุษย์นั้น จะต้องผ่านการตีความเท่านั้นจึงจะช่วยให้เข้าใจความรู้สึกนึกคิด และ เข้าใจพฤติกรรมของผู้กระทำได้อย่างแท้จริงและชัดเจนมากยิ่งขึ้น (Weber. 1964) กล่าวโดยสรุปได้ว่าแนวคิดนี้เป็นการยอมรับว่าพฤติกรรมทางเพศของผู้หญิงถูกจำกัดอยู่ในกรอบบรรทัดฐาน แบบประเพณีนิยม

2) แนวคิดสิทธิและเสรีภาพของสตรี (Feminist Concept)

การพัฒนาแนวคิดเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของสตรีออกเป็น 3 แนว คือ (Dale. 1983)

- (1) แนวคิดความแตกต่างด้านเพศ (Gender Differences)
- (2) แนวคิดความไม่เสมอภาคทางเพศ (Gender Inequality)
- (3) แนวคิดการกดขี่ทางเพศ (Gender Oppression)

แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของสตรีทั้งสามแนวนี มีหลักการสำคัญ เหมือนกันอยู่ 4 ประการ (สุเทพ สุนทรเกสัช. 2535) ดังนี้

- (1) หญิงและชายไม่เพียงแต่มีฐานะที่แตกต่างกันในสังคมเท่านั้น แต่ยังมีความไม่เท่าเทียมกันด้วย
 - (2) ความไม่เสมอภาคต่างๆ เป็นผลมาจากการจัดระเบียบของสังคม ไม่ใช่เกิดจากความแตกต่างทางชีววิทยา และบุคลิกภาพระหว่างผู้หญิงกับผู้ชาย
 - (3) แม้ว่าปัจจุบันบุคคลจะมีความพยายามแตกต่างกันในด้านศักยภาพและลักษณะสำคัญต่างๆ แต่เป็นความแตกต่างที่มีพื้นฐานทางธรรมชาติของบุคคล
 - (4) หญิงและชายจะมีปฏิสัมพันธ์ตอบโต้กันโดยง่ายและเป็นธรรมชาติมากที่สุดต่อเมื่อโครงสร้างทางสังคมและสถานการณ์ต่างๆ มีลักษณะเท่าเทียมกัน
- เงื่อนไขที่ทำให้หญิงเกิดการตั้งครรภ์โดยไม่ตั้งใจ อันจะนำไปสู่การตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนา มีลักษณะกระบวนการตัดสินใจในการทำแท้งตามขั้นตอน ดังนี้

1. **การมีปฏิสัมพันธ์กับตนเอง (Self-Interaction)** เป็นขั้นตอนที่บุคคลเริ่มมีปฏิสัมพันธ์กับตนเองก่อนเป็นอันดับแรก เพื่อจะกำหนดความหมายสิ่งที่เกิดขึ้นตามการรับรู้ของตนเองให้แน่ชัด ซึ่งแต่ละบุคคลย่อมมีความแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับประสบการณ์ชีวิต ค่านิยม และความเชื่อต่อบรรทัดฐานทางสังคม (Blumer. 1969 ; Hewitt. 1979 ; Woods. 1983) ในการตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนาและการตัดสินใจทำแท้ง ขั้นตอนนี้เกิดภายหลังการรับรู้ว่าการตั้งครรภ์แล้ว โดยหญิงที่ตั้งครรภ์จะเริ่มมีปฏิสัมพันธ์หรือโต้ตอบกับตนเองก่อนเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดการตั้งครรภ์ ความหมายของการตั้งครรภ์ ความรู้สึกต่อครรภ์ของตนเอง ความต้องการหรือไม่ต้องการลูก รวมทั้งประเมินผลที่จะเกิดตามมาจากการตั้งครรภ์ครั้งนี้ ขั้นตอนนี้หญิงที่ตั้งครรภ์จะเป็นผู้บ่งชี้หรือกำหนดความหมายของการตั้งครรภ์ของตนเอง ทั้งนี้โดยตระหนักว่าการตั้งครรภ์นี้จะส่งผลกระทบต่อชีวิตของตนเองทั้งในปัจจุบันและอนาคตอย่างไรบ้าง

2. **การกำหนดวิธีการหรือกลวิธี (Strategies)** ในการกำหนดเลือกวิธีการนี้มนุษย์เริ่มมีการสร้างจินตนาการ (Imagine) ถึงผลที่จะเกิดตามมาภายหลังการแสดงพฤติกรรมด้วย เพื่อประเมินสถานการณ์ว่าพฤติกรรมที่ตนเองเลือกแสดงนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ทำให้ตนเสียหาย

3. **การต่อรอง (Negotiation)** เป็นขั้นตอนต่อเนื่องจากภายหลังการกำหนดวิธีการหรือทางเลือกให้กับตนเองแล้ว โดยบุคคลจะทำความเข้าใจเกี่ยวกับความต้องการที่แท้จริงผ่านการโต้ตอบกับตนเองเพื่อกำหนดความหมายให้ทางเลือกนั้น ผลประโยชน์ของวิธีการ หรือทางเลือกนั้น เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่ตนเองพอใจมากที่สุด ก่อให้บุคคลเกิดความสบายใจ และมีความเชื่อมั่นต่อการดำรงสถานภาพของตนเองต่อไปในสังคม

4. **การลงมือปฏิบัติ (Action)** เป็นขั้นตอนสำคัญลำดับสุดท้ายของกระบวนการตัดสินใจคือ การลงมือกระทำหรือปฏิบัติตามวิธีการที่ไตร่ตรองไว้แล้ว ระยะเวลาของกระบวนการตัดสินใจนับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งลงมือปฏิบัติจะใช้เวลาแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับปัจจัยพื้นฐานของแต่ละบุคคล

2.9 ทฤษฎีเกี่ยวข้องกับเพศ

2.9.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีระบบเพศ (Sexual System) เสนอโดย Abramson ซึ่งอธิบายเหตุปัจจัยของการแสดงออกทางเพศ โดยมีสมมติฐานว่า การแสดงออกทางเพศควบคุมโดยโครงสร้างทางสติปัญญาของบุคคลนั้นๆ (Cognitive Structure) ซึ่งจัดเป็น mediator ที่จะส่งผลการ

แสดงพฤติกรรมทางเพศ ทั้งอย่างเปิดเผยและไม่เปิดเผย โดยมีปัจจัยนำเข้าที่สำคัญ คือ

- 1) วุฒิภาวะ (Maturation) ทั้งทางร่างกายและพัฒนาการทางเพศ จิตใจ อารมณ์ สังคม และบุคลิกภาพ
- 2) บรรทัดฐานทางสังคม (Social Norm) ซึ่งเป็นกฎเกณฑ์ของสังคมที่เด็กเรียนรู้ทั้งจากครอบครัว เพื่อน ชุมชน และสังคมโดยรวม
- 3) มาตรฐานของพ่อแม่ (Parental Standards) เป็นค่านิยมของพ่อแม่ที่ถ่ายทอดผ่านการเลี้ยงดู โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปฏิบัติตนในด้านเพศ และ
- 4) ประสบการณ์ทางเพศที่ได้รับมาก่อน (Previous Sexual Experience) ได้แก่ ความรู้ และทัศนคติของบุคคลในเรื่องเพศ เป็นต้น

นอกจากนี้โครงสร้างทางสติปัญญายังได้ถูกกระตุ้นโดยเหตุการณ์ต่างๆ ที่เรียกว่า Sexual Stimulus Cues (รูปที่ 1) ประกอบด้วย 1) เหตุการณ์ที่กระตุ้นการหลั่งฮอร์โมนเพศ (Endocrinological Events) 2) สถานการณ์ที่เป็นสิ่งเร้าโดยตรง โดยการเรียนรู้ อย่างมีเงื่อนไข (Conditioned and Unconditioned Stimuli) 3) เหตุการณ์ทางสรีรวิทยา (Physiological Events) และ 4) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมอื่นๆ (Situation Parameters) เช่น ยา เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ บรรยากาศที่เป็นใจ เป็นต้น

2.9.2 ทฤษฎีกระบวนการพัฒนามนุษย์ (Process of Human Development)

ยูรี บรอนเฟนเบรนเนอร์ (Urie Bronfenbrenner. 1979, 1986) ซึ่งเป็นนักจิตวิทยาพัฒนาการที่มีชื่อเสียงได้เสนอทฤษฎีกระบวนการพัฒนามนุษย์ (Process of Human Development) ทฤษฎีนี้อาศัยองค์ประกอบทางสาขาสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา เพื่อทำความเข้าใจกับพัฒนาการของมนุษย์ และกล่าวกันว่าช่วยให้นักจิตวิทยาเห็นความสำคัญของบริบทแวดล้อมมนุษย์ (Dornbusch. 1989 : 255) บรอนเฟนเบรนเนอร์ แบ่งบริบทสภาพแวดล้อมของพัฒนาการออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

- 1) ส่วนแรกเรียกว่าระบบใน (Microsystem) หมายถึง แบบแผนของกิจกรรมที่นำบทบาทต่างๆ และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายใต้สภาพที่เผชิญหน้ากัน
- 2) ส่วนที่สองเรียกว่าระบบกลาง (mesosystem) หมายถึง ระบบที่เชื่อมโยงสภาพแวดล้อมอย่างน้อยสองสิ่งซึ่งบุคคลกำลังพัฒนาตัวเองอยู่ในฐานะผู้มีส่วนร่วม (Participant) เช่น บ้านกับโรงเรียน
- 3) ส่วนที่สามเรียกว่าระบบนอก (exosystem) หมายถึง ระบบที่เชื่อมโยงสภาพแวดล้อมสองสิ่งหรือมากกว่าเข้าด้วยกัน แต่ผู้ที่กำลังพัฒนาตัวเองไม่ได้ตกอยู่ในสภาพแวดล้อมนั้นอย่างน้อยอย่างหนึ่ง

2.9.3 ทฤษฎีกลุ่มอ้างอิง (Reference Group Theory)

ทฤษฎีสำคัญอีกทฤษฎีหนึ่งที่ใช้เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ทฤษฎีกลุ่มอ้างอิง (Reference Group Theory) ของเมอร์ตัน (Merton, 1957) ซึ่งนำมาใช้อธิบายอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อพฤติกรรมของบุคคลในสังคม โดยเฉพาะสังคมที่เป็นแบบพหุลักษณะ (Pluralistic) ลักษณะสังคมแบบนี้จะพบได้ในสังคมอเมริกาที่ครอบครัวและกลุ่มเพื่อนมักเป็นที่ขัดแย้งกัน หรืออย่างน้อยไม่ลงรอยกันตามความคิดของวัยรุ่น ทฤษฎีนี้เสนอว่าพฤติกรรมของบุคคลภายใต้ความกดดัน (Cross-Pressure) จะสอดคล้องกับความคาดหวังของกลุ่มซึ่งเป็นแหล่งอ้างอิงในขณะนั้น เช่น ในวัยทารกหรือวัยเด็กครอบครัวจะยึดครองประสบการณ์ของทารกและเด็ก และเป็นแหล่งอ้างอิงที่สำคัญ แต่ในวัยรุ่นกลุ่มเพื่อนได้เพิ่มความสามารถและมีอิทธิพลมากขึ้น ทฤษฎีนี้ถูกนำมาใช้ในการศึกษาพฤติกรรมทางเพศก่อนการแต่งงาน ซึ่งพบในงานวิจัยทดลองหลายชิ้น เช่น การวิจัยพบว่านักศึกษาหรือวัยรุ่นที่แยกตัวจากพ่อแม่ และเข้าอยู่กับกลุ่มเพื่อนมีแนวโน้มจะปล่อยตัวทางเพศมากกว่าวัยรุ่นที่ยังคงอาศัยอยู่กับพ่อแม่ แต่สมมติฐานนี้ก็ยังไม่เป็นที่ยืนยัน

2.9.4 โมเดลความคิดที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ยังมีโมเดล (Model) ย่อยๆ เกี่ยวกับการศึกษาการปล่อยตัวทางเพศของวัยรุ่น ของ รีสส์ และมิลเลอร์ (Reiss and Miller, 1979) ซึ่งเน้นด้านทัศนคติและสภาพแวดล้อมของสังคมของบุคคลว่าเป็นตัวกำหนดการแสดงออกทางเพศ รีสส์และมิลเลอร์ระบุว่าตัวแปรที่สำคัญที่มีผลต่อการปล่อยตัวทางเพศ (Sexual Permissiveness) ได้แก่ บรรทัดฐานของชุมชน บทบาทในครอบครัว มาตรฐานทางเพศของพ่อแม่ และกลุ่มเพื่อน และความโน้มเอียงด้านทัศนคติทางเพศของแต่ละคน

2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสในวัยรุ่น

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสในวัยรุ่นนั้นในประเทศไทยมีผู้ทำการวิจัยไว้น้อยมาก และส่วนใหญ่มักจะเป็นการศึกษาคำนิยมเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง การสมรส การคบเพื่อนต่างเพศ การนัดพบ เป็นต้น ในที่นี้จะได้นำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมากล่าวตามลำดับดังนี้

เพศ

รัชนี วิเศษสังข์ (2518 : 70 - 72) ได้ศึกษาจรรยาวิพากษ์ของเด็กวัยรุ่นในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างชายและหญิง ตามลักษณะของสถานการณ์เพศในแต่ละสถานการณ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1-5 จาก 4 โรงเรียน จำนวน 418 คน ผลการศึกษาพบว่า เด็กวัยรุ่นชายและหญิงมีจรรยาวิพากษ์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างชายและหญิงแตกต่างกันในทุกสถานการณ์ โดยเด็กวัยรุ่นชายจะมีจรรยาวิพากษ์ต่อพฤติกรรมต่างๆ ว่าถูกต้องสูงกว่าเด็กวัยรุ่นหญิงเกือบทุกสถานการณ์ ยกเว้น 2 สถานการณ์ คือ ชายหญิงรักกันไม่ถูกเนื้อต้องตัวกัน และชายหญิงนัดพบกันอย่างเปิดเผยนั้น วัยรุ่นหญิงมีจรรยาวิพากษ์ต่อเรื่องทั้งสองนี้สูงกว่าวัยรุ่นชาย ในเรื่องเพศของผู้กระทำพฤติกรรมนั้น เด็กวัยรุ่นมีจรรยาวิพากษ์ว่าพฤติกรรมของชายถูกต้องมากกว่าพฤติกรรมของหญิงในทุกๆ สถานการณ์

เรณู เจริญศรี (2525 : 41) ศึกษาความรู้สึกและความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องการคบหาสมาคมกับเพื่อนต่างเพศ การวางตัวต่อเพศตรงข้าม และการปฏิบัติตนต่อกันของชายและหญิงกรณีที่เคยหรือไม่เคยมีคู่รักซึ่งเป็นนักเรียนอาชีวศึกษาปีที่ 3 รอบเช้าในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,113 คน จาก 12 วิทยาลัย พบว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีทัศนคติเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างชายและหญิงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 นั่นคือเพศมีอิทธิพลต่อทัศนคติของนักเรียนในเรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างชายและหญิง

พรทิพย์ วงศ์เพชรสง่า ศึกษาการยินยอมให้มีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสของนักศึกษามหาวิทยาลัย พบว่า นักศึกษามีแนวโน้มยินยอมให้ผู้ชาย และผู้หญิงสามารถมีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสได้มากขึ้นตามสถานภาพของความสัมพันธ์ระหว่างชายและหญิง เช่น นักศึกษายินยอมให้ฝ่ายชายและฝ่ายหญิงที่มีคู่มั่นกันสามารถถอดจุกเส้าโลมและร่วมเพศกันได้มากกว่าฝ่ายชาย และฝ่ายหญิงที่เป็นคู่รักกัน (พรทิพย์ วงศ์เพชรสง่า. 2528 : 52)

วัย

นอกจากปัจจัยในเรื่องเพศแล้ว วัยหรือระดับอายุก็เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสได้เช่นกัน

ออฟเฟอร์ (Offer. 1971 : 40-48) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศในหมู่เด็กวัยรุ่นโดยวิธีการศึกษาระยะยาวจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษาในระดับไฮสกูล ชาย 73 คน หญิง 100 คน เริ่มต้นทำการศึกษาดังแต่กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จนกระทั่งจบไฮสกูล และเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพบว่า ร้อยละ 80 ของกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสจะกระทำได้เมื่อจบไฮสกูลแล้ว เพราะเกรงว่าจะมีการตั้งครรภ์ ซึ่งเป็น

อุปสรรคในการศึกษา ร้อยละ 10 ของกลุ่มตัวอย่างเคยร่วมประเวณีแล้ว เมื่อกำลังศึกษาอยู่ในปลายปีที่ 3 และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 30 เมื่อเข้าศึกษามหาวิทยาลัยในชั้นปีที่ 1 และเพิ่มเป็นร้อยละ 50 เมื่อศึกษาในมหาวิทยาลัยเป็นปีที่ 3

ต่อมาในปี 1972 ฮอปกินส์ เซลินค์ และคานต์เนอร์ (Hopkins, Zelink and Kantner) ได้ทำการศึกษาเรื่องเพศสัมพันธ์ในเด็กวัยรุ่น โดยสุ่มตัวอย่างสตรีอเมริกันผิวขาว จำนวน 3,132 คน พบว่า ร้อยละ 11 ของกลุ่มตัวอย่าง มีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสครั้งแรก เมื่ออายุ 15 ปี และร้อยละ 40 มีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสเมื่ออายุ 20 ปี (Hopkins, Zelink and Kantner. 1972:34-49)

โรเซโร (Rosero. 1991:25-29) ได้ศึกษา เหตุการณ์แนวโน้ม และปัจจัยกำหนดต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสในสตรีวัยสาว โดยการสัมภาษณ์สตรีอายุระหว่าง 15-24 ปี ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างจากทั่วประเทศ พบว่า สตรีอายุระหว่าง 17-19 ปี เป็นช่วงอายุที่เริ่มมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสมากที่สุดประมาณ 10% และจะเพิ่มเป็น 38% เมื่อมีอายุครบ 20 ปี กล่าวคือกลุ่มวัยรุ่นสตรีที่มีอายุน้อยมีแนวโน้มจะมีการเสี่ยงต่อพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสน้อยกว่ากลุ่มที่มีอายุสูงขึ้น

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น จะพบว่านักเรียนที่วัยแตกต่างกันจะมีทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสแตกต่างกัน

ฝน แสงสิงแก้ว (2524 : 35-36) ได้กล่าวถึงความสำคัญของครอบครัวไว้ว่า ความผูกพัน รักใคร่ในครอบครัว เป็นรากฐานของความสุขของชีวิตเป็นรากฐานของความเป็นปึกแผ่นแห่งสังคมของประเทศชาติ บ้านเมือง และของโลก ในที่สุดชีวิตสังคมย่อมตั้งต้นมาจากครอบครัว ถ้าครอบครัวแตกแยกหรือครอบครัวขาดความผูกพันรักใคร่ต่อกัน ชีวิตในสังคมจะแตกแยกประตุงเงาตามตัว

ดังนั้นสถานภาพครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานของสังคมมนุษย์ที่มีบทบาทสำคัญในการให้ความรัก การอบรมเลี้ยงดูให้มีพัฒนาการทั้งทางกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม จะเห็นว่าเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูมาในครอบครัวเช่นใดเด็กก็จะได้รับอิทธิพลทางด้านความประพฤติ และทัศนคติอย่างเดียวกับครอบครัว

คอตแทม (Cottam. 1982:4606-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "Family Structure and Delinquency : The Impact of the Broken Home" วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างของครอบครัวกับพฤติกรรมเหลวไหล โดยทำการศึกษาเฉพาะครอบครัวแตกแยก กลุ่มตัวอย่างเป็นยูวอาชญากรจาก Denver, Colorado, Seattle และ Washington จำนวน 1,411 คน และญาติของยูวอาชญากรจาก Seattle อีกจำนวน 612 คน

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะตรวจสอบถึงสภาพความขัดแย้งของชีวิตสมรสในครอบครัว อาชีพของมารดา ทักษะคติของมารดาต่อบทบาททางเพศของสามีและภรรยา ความมุ่งหวังของมารดา เพื่อนำมาวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์อันดีระหว่างเด็กกับผู้ปกครอง ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวแตกแยกกับพฤติกรรมเหลวไหลเด็กที่มาจากครอบครัวที่แตกแยกจะมีพฤติกรรมดังกล่าวมากกว่าเด็กที่มีจากครอบครัวที่สมบูรณ์ (Intact) และจากการทดสอบถึงข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพความขัดแย้งของชีวิตสมรสภายในครอบครัว อาชีพของมารดา ทักษะคติของมารดาต่อบทบาททางเพศของสามีและภรรยา พบว่า ไม่มีความน่าเชื่อถือที่จะเป็นตัวทำให้เกิดพัฒนาการของสัมพันธ์ภาพระหว่างเด็กกับผู้ปกครอง

ฟอก (Fox) และเซดนิค (Zelnik) ศึกษาและพบว่า วัยรุ่นหญิงที่มาจากครอบครัวที่พ่อแม่แตกแยกหรือหย่าร้างจะมีแนวโน้มในการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสสูง (จริยา พงศ์วิวัฒน์. 2526:19)

จรรยา สุวรรณทัต (2510:19) กล่าวว่า ผลอันเกิดจากการหย่าร้างในครอบครัว จะกระทบกระเทือนต่อทัศนคติ การมองดูโลก และชีวิตของเด็กเป็นอย่างมาก ในระยะแรกๆ ผลอันนี้ดูคล้ายกับว่าไม่มีความสำคัญแต่อย่างใด แต่ต่อมาภายหลังอาจเป็นผลเสียต่อบุคลกภาพของเด็กหลายอย่างรวมทั้งการกระทบกระเทือนต่อการตัดสินใจของเด็กในการเลือกคู่ครองในอนาคต และเด็กที่ประสบปัญหาจากการหย่าร้างของบิดามารดา มักมีปัญหามากกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีบิดามารดาอยู่ด้วยกันอย่างปกติสุข ซึ่งสอดคล้องกับสุนทรี ศิลพิพัฒน์ (2524:32) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การกระทำความผิดทางเพศของเยาวชนพบว่า ช่วงอายุที่กระทำผิดจะอยู่ในช่วงระหว่าง 14-24 ปี ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวแตกแยกขาดความอบอุ่นมีแต่เพียงบิดาหรือมารดาและในบางรายอยู่กับบุคคลอื่น

พัชรี แนวพานิช (2530:75) ได้ศึกษาปัญหาการทำแท้ง และการปฏิบัติด้านการคุมกำเนิดในหญิงอาชีพพิเศษ ศึกษาเฉพาะกรณีหญิงที่ทำงานในบาร์อะโกโก้ผ่านถนน พหลโยธินพบว่า หญิงที่ศึกษาส่วนมาก มาจากครอบครัวที่ขาดบิดา และ/มารดา อันเนื่องมาจากการเสียชีวิต หรือมีการหย่าร้างหรือการแยกทางถึงร้อยละ 66 และที่มาจากครอบครัวที่บิดาและมารดาอยู่ด้วยกันมีเพียงร้อยละ 34 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยในเรื่องสถานภาพของครอบครัวมีส่วนสำคัญต่อการเข้ามาเป็นหญิงอาชีพพิเศษ และจากการสัมภาษณ์ พบว่า หญิงที่ศึกษาส่วนใหญ่เคยมีประสบการณ์ ทางเพศก่อนมาประกอบอาชีพนี้ โดยร้อยละ 64 มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกตั้งแต่อายุยังน้อยราวอายุ ต่ำกว่า 18 ปี และที่พบอายุน้อยที่สุดอายุเพียง 13 ปี ส่วนใหญ่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับคนรักหรือเพื่อนร้อยละ 76

จากการเสนองานวิจัยดังกล่าว จะพบว่าสถานภาพครอบครัวเป็นปัจจัยหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ และพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่า นักเรียนที่มีสถานภาพครอบครัวที่แตกต่างกันจะมีทัศนคติ ความเชื่อ และการประเมินผลของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสแตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนที่มีสถานภาพครอบครัวที่บิดามารดาหย่าร้างกันจะมีทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสดีกว่านักเรียนที่มีสถานภาพครอบครัวที่บิดามารดาแยกกันอยู่ บิดาถึงแก่กรรม หรือมารดาถึงแก่กรรม และบิดามารดาเสียชีวิตทั้งคู่

ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

สถาบันที่ให้ความรู้เรื่องเพศในอเมริกา (สุธิดา ฉายาลักษณ์. 2531 : 30) ได้กล่าวถึงปัจจัยทางด้านจิตสังคมที่เป็นสาเหตุให้เกิดการมีพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสได้ในสภาพเศรษฐกิจปัจจุบันพ่อแม่ต้องประกอบอาชีพ ไม่มีเวลาให้กับลูกเพียงพอ เด็กขาดความอบอุ่นก็แสวงหาทางออกกันเอง ดังที่เฮอร์ล็อก (Hurlock. 1967 : 122) กล่าวถึงวัยรุ่นว่าเป็นระยะที่มักจะมีเรื่องรักใคร่ทั้งชายและหญิง มีความสนใจอย่างจริงจังกับทุกแง่มุมของเรื่องเพศ เกิดความอยากรู้อยากเห็น โดยการสังสรรค์กับเพื่อน ในที่สุดก็ทดลอง ประกอบกับวัยรุ่นมีความพร้อมทางด้านร่างกาย ส่วนจิตใจก็มีความเจริญทางเพศจึงเป็นโอกาสที่วัยรุ่นจะมีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสได้

จากการศึกษาของ สุธิดา ฉายาลักษณ์ ถึงสาเหตุ และปัญหาของการเป็นมารดาวัยรุ่น พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจเป็นปัจจัยหนึ่งของการเป็นมารดาวัยรุ่น มารดาวัยรุ่นเกือบทั้งหมดมาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ ครอบครัวส่วนใหญ่อยู่ในภาวะการมีหนี้สิน และมีความบีบคั้นทางเศรษฐกิจความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาไม่ดีเท่าที่ควร (สุธิดา ฉายาลักษณ์. 2531 : 170)

อัจฉรา อักษรวิทย์ (2528 : 64) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีส่วนสนับสนุน ความต้องการ และไม่ต้องการบุตรของมารดานอกสมรส ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ป่วยสูติกรรมที่มีภาวะเป็นมารดานอกสมรส ซึ่งมาขอรับบริการยังโรงพยาบาลราชวิถี จำนวน 119 ราย ผลการศึกษาพบว่า มารดานอกสมรสส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในระหว่าง 16 – 20 ปี มีระดับเศรษฐกิจและสังคมต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สรिता วรณวงศ์ (2528 : 70) ในเรื่องการจัดครรภ์ในวัยรุ่น พบว่า มารดาวัยรุ่นส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 16 – 18 ปี มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ

จากการศึกษาดังกล่าวข้างต้น จะพบว่า ผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ มีแนวโน้มจะมีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานในการวิจัย

ครั้งนี้ คือ นักเรียนที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวแตกต่างกันจะมีทัศนคติ ความเชื่อ และการประเมินผลของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสแตกต่างกัน

การศึกษาของบิดามารดา

นอกจากปัจจัยต่างๆ เช่น เพศ วัย ฯลฯ ที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว การศึกษาของบิดามารดาก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่น่าสนใจศึกษา ผู้วิจัยขอเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

✓ เรณู เจริญศรี ได้ศึกษาทัศนคติของนักเรียนอาชีวศึกษาปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างชายและหญิง ปีการศึกษา 2523 โดยการศึกษาตัวแปรการศึกษาของบิดา และมารดา ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่บิดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีทัศนคติที่ค่อนข้างไปในทางคัดค้านเกี่ยวกับการคบหาสมาคมกับเพื่อนต่างเพศ การวางตัวต่อเพศตรงข้าม และการปฏิบัติตนต่อกันของชายและหญิงในฐานะต่างๆ ส่วนบิดาที่ไม่ได้เรียนหนังสือมีทัศนคติค่อนข้างไปในทางสนับสนุนเกี่ยวกับเรื่องนี้ ส่วนนักเรียนที่มารดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และมารดาที่ไม่ได้เรียนหนังสือ จะมีทัศนคติที่ค่อนข้างไปในทางที่คัดค้าน ส่วนนักเรียนที่มารดาที่การศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา มีทัศนคติที่ค่อนข้างไปในทางสนับสนุนเกี่ยวกับเรื่องนี้ (เรณู เจริญศรี. 2525 : 57 – 59)

สุริดา ฉายาลักษณ์ (2531 : 171) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสาเหตุ และปัญหาของการเป็นมารดาวัยรุ่น พบว่า มารดาวัยรุ่นส่วนใหญ่มาจากพื้นฐานครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ มีบิดามารดาที่ได้รับการศึกษาน้อย มารดาวัยรุ่นจำนวนน้อยมีเป้าหมายที่จะประสบความสำเร็จในระดับสูง

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น การศึกษาของบิดามารดาที่แตกต่างกัน จะทำให้ทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสแตกต่างกัน

อาชีพของบิดามารดา

ปัจจัยในด้านอาชีพของบิดามารดา ไม่พบในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษามากนัก ผู้วิจัยขอเสนองานวิจัยดังต่อไปนี้

สุริดา ฉายาลักษณ์ ได้ทำการศึกษาสาเหตุ และปัญหาของการเป็นมารดาวัยรุ่น พบว่า มารดาวัยรุ่นส่วนใหญ่มีบิดา มารดาที่มีอาชีพรับจ้างมากที่สุด (สุริดา ฉายาลักษณ์ . 2531 : 170)

สรिता วรรณวงศ์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มมารดาวัยรุ่นที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี และกลุ่มมารดาที่มีอายุ 20 – 30 ปี พบว่า มารดาวัยรุ่นส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างรายได้ต่ำ และระดับการศึกษาจบเพียงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือ 7 (สรिता วรรณวงศ์. 2527 : 64) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ

อัจฉรา อักษรวิทย์ ในเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีส่วนสนับสนุนความต้องการ และ ไม่ต้องการบุตรของมารดาอกสมรส ซึ่งมาขอรับบริการที่โรงพยาบาลราชวิถี จำนวน 119 ราย ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 16 – 20 ปี มีอาชีพรับจ้าง (อัจฉรา อักษรวิทย์. 2528 : 63)

ดังนั้นจากการเสนองานวิจัยดังกล่าว นักเรียนที่มีบิดามารดาที่มีอาชีพแตกต่างกัน จะมีทัศนคติ ความเชื่อ และการประเมินผลของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสแตกต่างกัน

สถานภาพการพักอาศัย

พฤติกรรมทางเพศอันได้แก่ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสที่เกิดขึ้นในวัยรุ่นนี้ มักจะมาจากเด็กที่ขาดความอบอุ่น ขาดความรักจากการศึกษาของสุธิดา ฉายาลักษณ์ เรื่อง สาเหตุ และปัญหาของการเป็นมารดาวัยรุ่น พบว่า มารดาวัยรุ่นส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่ขาดความรัก ความอบอุ่น เมื่อมีโอกาสคบเพื่อนต่างเพศ ก็ตัดสินใจเลือกเป็นคู่ครองโดยปราศจากเหตุผลที่เพียงพอ (สุธิดา ฉายาลักษณ์. 2531 : 173) ทั้งนี้เนื่องมาจากขาดพ่อแม่ที่จะทำให้เขามี ความคิดคำนึงที่ดีในการคบเพื่อนต่างเพศ และการเลือกคู่ชีวิตในอนาคต ทำให้มีการชักจูงไปในทางที่ไม่ดี จึงอาจมีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสได้ (วันเพ็ญ บุญประกอบ. 2524 : 55) ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าปัจจัยในเรื่องสถานที่พักอาศัยก็น่าที่จะเข้ามาเกี่ยวข้อง

2.11 งานวิจัยเกี่ยวกับเพศศึกษา

ลูคัส ได้เสนอวิธีแก้ไขปัญหาพฤติกรรมทางเพศ โดยการให้เด็กได้รับการศึกษา เกี่ยวกับเพศอย่างถูกต้อง เพราะการสอนเพศศึกษาจะช่วยเตรียมเด็กให้พร้อมที่จะเผชิญปัญหาชีวิต (เกษม ศรีพงษ์. 2521 : 2 ; อ้างอิงจาก Lucus. 1969 : 31)

เพศศึกษาจัดเป็นกระบวนการทางสังคมอย่างหนึ่ง เพราะผลของการสอนเพศศึกษาไม่ได้ปรากฏขึ้นเพียงแต่ด้านร่างกาย หรือด้านวัตถุเท่านั้น แต่ผลส่วนใหญ่จะปรากฏในรูปของนามธรรม เช่น ทัศนคติ ค่านิยม บุคลิกภาพ มนุษยสัมพันธ์ พฤติกรรม หรือความประพฤติต่าง ๆ ของบุคคล (สุชาติ โสมประยูร. 2522 : 20 – 21) ปัญหาพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นที่พบเห็นในปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นปัญหาระดับชาติหรือระดับโลก เป็นผลเนื่องมาจากทัศนคติในเรื่องเพศของบุคคลนั้น ซึ่งทัศนคติในเรื่องเพศเป็นผลมาจากที่บุคคลนั้นได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว และการได้รับความรู้เรื่องเพศจากครอบครัวในลักษณะใด ก็จะมีทัศนคติในลักษณะนั้น และส่งผลถึงการมีพฤติกรรมทางเพศด้วย (วันทนี วาสิกะสิน. 2526 : 6)

วันทนี วาสิกะสิน. (2526 : 164) นิยาม “เพศศึกษา” หมายถึง การให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องเพศ ซึ่งมีส่วนประกอบหลายอย่าง เช่น การเรียนรู้เกี่ยวกับสรีระ

ร่างกาย การเปลี่ยนแปลงของร่างกาย เมื่อเข้าสู่วัยรุ่น โดยเฉพาะระบบอวัยวะสืบพันธุ์ (Human Sexual System) การมีเพศสัมพันธ์เมื่อถึงเวลาเพศศึกษาจะช่วยให้คู่สมรสสามารถปรับตัวในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ (Sexual Act) ได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งการมีทัศนคติที่ดีต่อเพศตรงข้าม การรู้จักมีความรับผิดชอบ ทั้งหมดนี้เพื่อให้บุคคลมีความรู้ทัศนคติ และพฤติกรรมที่ดีทางเพศ

งานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องค่านิยมหรือพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นส่วนมากจะมีการเก็บข้อมูลด้านความรู้เรื่องเพศของวัยรุ่น ข้อมูลที่ปรากฏออกมาส่วนใหญ่จะพบว่าวัยรุ่นยังมีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องเพศ ตัวอย่างเช่น งานวิจัยของ พิค เดอ วิสส์ และคนอื่นๆ (Pick de Weiss and Others. 1991) ศึกษาวัยรุ่นหญิงในเม็กซิโกซิตี อายุ 12 – 19 ปี ทั้งกลุ่มวัยรุ่นที่สุ่มเลือกจากครัวเรือนทั่วไปจำนวน 865 คน จากวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ และมาติดต่อที่โรงพยาบาล 355 คน และวัยรุ่นที่ได้รับการระบุจากเพื่อนว่าเคยมีเพศสัมพันธ์อีก 200 คน พบว่า วัยรุ่นในการวิจัยมีความเข้าใจผิดอย่างมากเกี่ยวกับรอบประจำเดือน และการคุมกำเนิด ตัวอย่างเช่น วัยรุ่น ร้อยละ 35 คิดว่าผู้หญิงไม่สามารถตั้งท้องได้เมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก ร้อยละ 60 คิดว่าถุงยางอนามัยสามารถใช้ได้มากกว่า 1 ครั้ง

ปกติแล้ววัยรุ่นส่วนใหญ่จะเรียนรู้เรื่องเพศด้วยตัวเองจากแรงดันของสถานการณ์ ผลักดันไปสู่จินตนาการและการปฏิบัติทางกายวิภาค ซึ่งคล้ายกับสัตว์ทั่วไปโดยวิสัยแห่งธรรมชาติเท่านั้น แต่ก็มีความรู้อันน้อยนิดหรือจะเรียกว่าไม่รู้อะไรก็ได้ ซึ่งพ่อแม่ควรจะมีบทบาทเป็นผู้ให้คำแนะนำแก่ลูกทั้งในแง่จิตวิทยา ปรัชญา และเพศศึกษา แต่จากสถิติที่ปรากฏพบว่าพ่อแม่จำนวนมากไม่ได้อบรมสั่งสอนความจริงแท้ “เกี่ยวกับเรื่องเพศกับลูก” โดยปล่อยให้ค่านิยมของสังคมเป็นครูแนะแนวแทน

สำหรับงานวิจัยในต่างประเทศก็พบผลการวิจัยที่คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ วัยรุ่นส่วนใหญ่จะเข้าใจเกี่ยวกับการสืบพันธุ์ของมนุษย์อย่างไม่สมบูรณ์ และมีความสับสน ส่วนใหญ่ไม่เคยพูดเรื่องคุมกำเนิดกับพ่อแม่ของตน (United Nation” 1988 ; citing Ruusuvuura. 1983 : Leppo. 1978)

สุมนา ชมพูทวีป และคนอื่นๆ (2531) ศึกษาถึงความรู้ทัศนคติและประสบการณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา 1 – 6 ในกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนส่วนมาก (ร้อยละ 70 – 90) สามารถตอบคำถามเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ถูกต้อง นักเรียนชายมองตัวเองว่ามีความรู้เรื่องเพศมากกว่านักเรียนหญิง และนักเรียนที่มีอายุมากกว่าอยู่ชั้นเรียนสูงกว่า มีความรู้เรื่องมากกว่า นักเรียนที่อายุน้อยในชั้นต่ำกว่า นักเรียนเหล่านี้มีความรู้เรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์บ้าง กล่าวคือ นักเรียนชายรู้จักโรคหนองใน ร้อยละ 42.5 นักเรียนหญิงรู้จักซิฟิลิส ร้อยละ 34.4 นักเรียน ทั้งชายหญิง ร้อยละ 85 มีความรู้เกี่ยวกับการติดต่อทางเพศสัมพันธ์

ในกรณีที่ผู้ชายมีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการ นักเรียนยังมีความต้องการที่จะมีความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ และการเปลี่ยนแปลงของร่างกายและระบบสืบพันธุ์

จากการวิจัยของเยาวรัตน์ ปรปักษ์ขาม ธวัชชัย วงพศธร และ สมใจ ประมาณพล (Yavarat Porapakkharm, Thavatchai Vorapongsthorn and Somjai Pramanpol. 1986 : 62) พบว่า วัยรุ่นในการวิจัยมีความรู้เรื่องวิธีคุมกำเนิดอย่างมาก (ร้อยละ 90) กลุ่มที่มีความรู้้น้อย คือ นักเรียนหญิงในกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 75) วิธีคุมกำเนิดที่รู้จักมากที่สุด คือ ถุงยางอนามัย และยาเม็ดคุมกำเนิด (ร้อยละ 70 – 90) วิธีคุมกำเนิดที่รู้จักปานกลาง คือ การคุมกำเนิดแบบถาวร (ร้อยละ 60 – 70) วิธีคุมกำเนิดที่รู้จักน้อยที่สุด คือ ห่วงอนามัย ยาฉีด และวิธีธรรมชาติ

การใช้สถานการณ์เชิงสมมุติ (hypothetical situation) ของบริเทน (Brittain. 1963) บริเทน สร้างสถานการณ์ที่เป็นทางเลือกเกี่ยวกับบทบาทในปัจจุบันและอนาคตให้วัยรุ่นหญิงเลือก สถานการณ์ขัดแย้งที่ให้วัยรุ่นเลือกนี้เป็นสถานการณ์ที่สร้างความกดดันโดยที่พ่อแม่ต้องการให้วัยรุ่นทำสิ่งหนึ่งแต่เพื่อนรักของวัยรุ่นต้องการให้ทำสิ่งที่ตรงข้าม ผลการวิจัยพบว่า วัยรุ่นมีความเห็นว่า พ่อแม่เป็นตัวชี้้นำในสถานการณ์ที่เป็นเรื่องในอนาคต ส่วนเพื่อนของวัยรุ่นเป็นตัวชี้แนะสำคัญในสถานการณ์ที่เป็นเรื่องปัจจุบัน

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมและพฤติกรรมทางเพศโดยตรงอิทธิพลของเพื่อนจะปรากฏเด่นชัดในระยะวัยรุ่น แม้ว่าในวัยเด็กครอบครัวจะถูกกล่าวว่าเป็นตัวแทนทางสังคมที่มีอิทธิพลมากที่สุด แต่เมื่อเติบโตเป็นวัยรุ่นความใกล้ชิดกับพ่อแม่ลดน้อยลงกลุ่มเพื่อนกลายเป็นกลุ่มอ้างอิงที่มีอิทธิพลมาก หรือมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มอ้างอิงอื่นๆ ทั้งนี้เพราะในสังคมปัจจุบันวัยรุ่นมีโอกาสนพบปะสังสรรค์กับคนในวัยเดียวกันกับตน ในโรงเรียน ในชั้นเรียน ในกลุ่มกิจกรรม ในสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ โอกาสที่จะอยู่ใกล้ชิดพ่อกับแม่ เช่นในยามเด็กจะลดน้อยลงตามลำดับ อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนจึงเข้ามาแทนที่ จากการศึกษากิจกรรมของวัยรุ่นอเมริกัน เพื่อดูการใช้เวลาของวัยรุ่นกับครอบครัวและเพื่อน ของเฟลสัน และ กอทท์เฟรดสัน (Felson and Gottfredson. 1984) พบว่าวัยรุ่นในรุ่นหลังๆ ในเวลาอยู่กับเพื่อนมากกว่าวัยรุ่นในยุคก่อน และมีเวลาอยู่กับพ่อแม่ลดลง

ในการศึกษาครั้งนี้พบว่าบรรทัดฐานและพฤติกรรมการปล่อยตัวทางเพศของกลุ่มอ้างอิงเป็นตัวแปรที่สำคัญที่สุด นักศึกษาที่มีเพื่อนที่ปล่อยตัวทางเพศจะเป็นผู้ที่ปล่อยตัวทางเพศมากที่สุด แต่ถ้าในกรณีที่พ่อแม่ของนักศึกษาเป็นคนอนุรักษ์นิยมนักศึกษาก็ปล่อยตัวทางเพศมากที่สุด

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง

3.1 ความหมายของความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง

ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อแต่ละบุคคลเป็นอย่างมาก เนื่องจากจะเป็นสิ่งที่ส่งเสริมและคงไว้ซึ่งอัตมโนทัศน์ของแต่ละบุคคล (Andreali. 1981 : 324 ; citing Fitt, et al. 1971) เป็นรากฐานของภาวะสุขภาพทางจิตสังคม (Hirst & Metcalf. 1984 : 72) และบอกได้ถึงคุณภาพชีวิต (Talf. 1985 : 77) ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองนี้อาจใช้ได้ในความหมายอื่น เช่น การเคารพนับถือตนเอง การยอมรับตนเอง การเห็นคุณค่าของตน ภาพพจน์เกี่ยวกับตนเอง (Muhlenkamp & Sayles. 1986 : 334 - 338) หรือความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง (ชมพูนุท สิริพรหมภัทร. 2539 : 7) ได้มีผู้ให้คำจำกัดความของความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

มาสโลว์ (Threnou.1979 : 320 ; citing Maslow. 1943, 1970 : 45) กล่าวว่า ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่ามีความเข้มแข็งมีสมรรถภาพในการกระทำการต่าง ๆ มีความเชี่ยวชาญ และมีความสามารถ

โจน (Smith & Mackie. 1995 : 128 ; citing Jones. 1990) ได้กล่าวว่าความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองเป็นการประเมินความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองทั้งด้านบวกและด้านลบ

แพลลาดีโน (Palladino. 1989 : 12-13 ; Palladino. 1994 : 3-4) กล่าวว่า ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองเป็นสิ่งที่ไม่คงที่เปลี่ยนแปลงตามความรู้สึกและประสบการณ์ โดยมีความหมายได้หลากหลายคือ

1. เป็นความเชื่อในตนเอง และความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง
2. ความสามารถในการมองโลกตามความเป็นจริง และมองโลกในทางที่ดี
3. ความเชื่อมั่นในความสามารถของตนที่จะเปลี่ยนแปลงให้ชีวิตดีขึ้น
4. ความสามารถที่จะเข้าใจลักษณะที่อ่อนแอของตน และทำการพัฒนาจุดอ่อนให้ดีขึ้น
5. การรู้และการยอมรับตนเอง
6. การตระหนักถึงลักษณะเด่น และภูมิใจในลักษณะเด่นของตนเอง
7. การเชื่อในคุณค่า และนับถือในความสามารถของตนเอง
8. การมองสิ่งต่างๆ ในแง่ดี และเชื่อมั่นในความสามารถของตนในการทำสิ่งใหม่ๆ ได้
9. ความสามารถในการประเมิน และประยุกต์ใช้ทักษะด้านต่างๆ ให้เกิดประโยชน์

สูงสุด

10. เข้าใจว่าตนมีคุณค่าในตนเองและต่อบุคคลอื่น

11. การยอมรับในตนเอง และมีการออกแบบชีวิตให้เป็นไปตามที่ตนต้องการ สำหรับในประเทศไทย มีผู้ให้ความหมายของความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองไว้ ดังนี้

กาญจนา พงศ์พฤกษ์ (2522 : 27) กล่าวว่า ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองเป็น ความรู้สึกที่ตนเองมีค่ามีความหมาย สามารถทำอะไรให้สำเร็จลุล่วงไปได้

ทัศนา บุญทอง (2527 : 286) กล่าวว่า ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง คือ ความต้องการ มีเกียรติยศ ชื่อเสียง และได้รับการยกย่องนับถือจากบุคคลอื่น ทั้งที่อยู่ในวงแคบ เช่น ครอบครัว เพื่อนฝูง จนกระทั่งสังคมในวงกว้าง

ศศิกันต์ ธนะโสธร (2529 : 28) ได้คํานียามความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง การประเมินคุณค่าของอัตมโนทัศน์ ความรู้สึกที่บุคคลมีต่อตนเองในเรื่องของความสำเร็จ การยอมรับตนเอง การยอมรับจากคนอื่น การมีความสามารถเพียงพอสำหรับการกระทำสิ่งต่างๆ การมีคุณค่าและความสำคัญต่อสังคม

จันทร์ฉาย พิทักษ์ศิริกุล (2532 : 19) กล่าวว่า ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง ความรู้สึกที่บุคคลมีต่อตนเอง จากการประเมินตนเองในด้านความสามารถ ความสำคัญ ความมีค่าและการประสบความสำเร็จ โดยแสดงออกมาในรูปของทัศนคติที่มีต่อตนเอง มีการยอมรับนับถือ และมีความเชื่อมั่นในตนเอง

จากความหมายที่มีผู้ให้ไว้มากมายดังกล่าวข้างต้น อาจสรุปได้ว่า ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง หมายถึง ความรู้สึกและทัศนคติที่บุคคลมีต่อตนเองทั้งทางบวกและทางลบ โดยการประเมินตนเองและกำหนดขอบเขตของความเชื่อที่บุคคลมีต่อความสามารถ ความสำเร็จ ความล้มเหลว ความมีคุณค่าและมีประโยชน์ต่อสังคม ได้รับการยอมรับจากสังคมตลอดทั้งมีความเชื่อมั่นในคุณค่าแห่งตน

3.2 องค์ประกอบของความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง

มาสโลว์ (Maslow. 1970 : 45) ได้แบ่งความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองออกเป็น 2 ส่วน ซึ่งสอดคล้องกับ ทาฟท์ (Taft. 1985 : 79) คือ

1. ความรู้สึกมีคุณค่าจากตนเอง (Self-Esteem) การยอมรับนับถือ และการประเมินค่าตนเอง ประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ คือ ความต้องการมีความเข้มแข็ง (Strength) ผลสัมฤทธิ์ (Achievement) ความสามารถสำหรับการทำสิ่งต่างๆ (Adequacy) ความเชี่ยวชาญและความสามารถ (Mastery and Competence) ความเชื่อมั่น (Confidence) ความมีอิสระเสรี และเป็นไทแก่ตนเอง (Independence and Freedom)

2. การได้รับความเห็นคุณค่าจากผู้อื่น (Esteem of Others) เป็นความต้องการที่จะให้ผู้อื่นเห็นว่าตนเองเป็นผู้ที่มีชื่อเสียง หรือมีเกียรติยศ มีตำแหน่ง มีอำนาจบารมีเหนือผู้อื่น เป็นที่ยอมรับได้รับความสนใจ มีความสำคัญ มีศักดิ์ศรี หรือเป็นที่ชื่นชมของผู้อื่น

เจกาส (Taft. 1985 : 79 ; citing Gegas n.d.) อธิบายมิติของความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง โดยกล่าวว่า “เรารู้จักตัวเราเอง ประเมินตนเองจากการกระทำ จากผลที่ตามมาจากการสำเร็จ และจากผลของความพยายามของเรา นับเป็นพื้นฐานขั้นต้นสำหรับประสบการณ์ที่เกี่ยวกับสมรรถนะของตนเอง (Self-Efficacy) ดังนั้น ผลที่เกิดขึ้นเมื่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองลดลง คือการสูญเสียพลัง และเกิดความรู้สึกโดดเดี่ยว (Alienation)” ซึ่งมีส่วนที่สอดคล้องกับคูเปอร์สมิธ (Pinyuchon. 1992 ; อ้างอิงจาก Coopersmith. 1965) ที่กล่าวว่า ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองเป็นการประเมินทัศนคติของบุคคลในการตัดสินตนเองในด้านคุณค่า ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ประการคือ

1. ความรู้สึกของการมีความสำคัญ (Feeling of Significance)
2. ความรู้สึกเกี่ยวกับความสามารถ (Feeling of Competence)
3. ความรู้สึกของการมีอำนาจ (Feeling of Power)
4. ความรู้สึกของการมีคุณธรรม (Feeling of Virtue)

เกดส์ (Barry. 1989 : 99-100 ; citing Gates. 1978) ได้แบ่งความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองเป็น 4 องค์ประกอบ คือ

1. ความรู้สึกต่อร่างกายตนเอง (The Body Self) หมายถึงบุคคลคิดและรู้สึกต่อรูปร่างและหน้าที่ของร่างกาย ตลอดจนความสามารถของหน้าที่พื้นฐานของร่างกาย .
2. ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับบุคคลอื่น (The Interpersonal Self) เป็นส่วนหนึ่งของความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองที่บุคคลคิดและรู้สึกเกี่ยวกับวิธีที่เขามีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น ไม่ว่าจะเป็นคนที่สนิทสนมคุ้นเคย หรือบุคคลที่พบกันโดยบังเอิญ
3. ความรู้สึกของตนเอง (The Achieving Self) หมายถึง สิ่งที่บุคคลคิดและรู้สึกเกี่ยวกับความสามารถของเขาที่จะนำเขาไปสู่ความสำเร็จในชีวิตครอบครัว การทำงาน และสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน
4. ความเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง (The Identification Self) เป็นความรู้สึกทางนามธรรมและพฤติกรรมแสดงความสนใจทางศีลธรรมและจิตวิญญาณ

3.3 พัฒนาการของความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง

ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองเป็นกระบวนการของการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Townsend. 1993 : 226 ; citing Erikson. 1963) ซึ่งกระบวนการเรียนรู้นี้เกิดขึ้นจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมและสังคมรอบ ๆ ตัว โดยมีจุดเริ่มต้นจากภายในครอบครัว กล่าวคือ ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองเป็นสิ่งที่เริ่มต้นพัฒนามาแต่วัยเด็ก โดยทารกจะเริ่มรู้จักสิ่งต่าง ๆ ของร่างกายอันเป็นจุดเริ่มต้นที่จะช่วยให้เขารับรู้เกี่ยวกับตนเอง นอกจากนี้พฤติกรรมสัมพันธภาพ และการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดามีผลต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของเด็ก (เสมอจันทร์ อะนะเทพ. 2535 : 41) โดยบิดามารดาที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองสูง มีเจตคติที่ดีต่อบุตร ครอบครัวมีบรรยากาศแบบประชาธิปไตย ให้ความรักความอบอุ่น ดูแลเอาใจใส่ ให้อิสระ ยอมรับเด็ก และมีกฎเกณฑ์ที่แน่นอนคงเส้น คงวา จะทำให้เด็กมีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองสูง (เสมอจันทร์ อะนะเทพ. 2535 : 42 ; อ้างอิงจาก Potter & Perry. 1991. *Basic Nursing Theory and Practice*. p.42)

ในช่วงวัยรุ่นเป็นช่วงที่มโนทัศน์เกี่ยวกับตนเองมีความไม่แน่นอนมากที่สุด และมีการเปลี่ยนแปลงมากกว่าระยะใด ๆ เพราะเป็นระยะที่เด็กก้าวเข้าสู่ผู้ใหญ่ เป็นระยะที่บุคลิกภาพและเอกลักษณ์ของมนุษย์ก่อตัวขึ้นเป็นการถาวรในแต่ละบุคคล (เสมอจันทร์ อะนะเทพ. 2535 : 42 ; อ้างอิงจาก พรรณทิพย์ เกษะนันท์. 2516 : 67) การที่วัยรุ่นได้มีโอกาสแสดงหรือกระทำในสิ่งที่เหมาะสมกับระดับความสามารถ ความถนัดและความสนใจ พร้อมทั้งให้การช่วยเหลือโดยไม่ตั้งความคาดหวังต่อตัวเขาจนเกินกำลังความสามารถ ทั้งนี้เพื่อให้เขาประสบความสำเร็จ และเกิดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง (สมพิศ ไชยเจริญ. 2536 : อ้างอิงจาก วชิร ทรัพย์มี. 2528 : 17 ; Townsend. 1993 : 226 ; citing Erikson. 1963)

ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นและพัฒนาอย่างต่อเนื่องตามระดับวุฒิภาวะและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับอัตมโนทัศน์ (Stanwyck ; citing Kozier and Erb. 1988 : 508) ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองเปลี่ยนแปลงได้ตามเวลา สถานการณ์ บทบาทในสังคมของบุคคล (Kendler. 1968 : 467) รวมทั้งปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ก็มีผลต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคลเช่นเดียวกัน ถ้าเหตุการณ์ในชีวิตของบุคคลใดดำเนินไปในด้านดีประสบความสำเร็จในสิ่งที่ตนกระทำ ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองก็จะเพิ่มขึ้น ซึ่งผู้ที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองในทางที่ดีมักเป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีค่า เปิดเผยและนำเสนอคือ ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองในทางที่ดีจะนำไปสู่การแสดงออกของความคิดที่ดีและถูกต้อง มีความสามารถและปรารถนาที่จะเสนอความคิดเห็นเหล่านี้แก่ผู้อื่น ในขณะที่เดียวกันก็จะปรารถนาที่จะรับฟังข้อเสนอแนะของผู้อื่นด้วย (Hill

and Smith. 1990 : 134) ในทางตรงกันข้ามถ้าบุคคลใดประสบเหตุการณ์ที่ทำให้รู้สึกว่าตนเองหมดความสามารถ ไร้ประโยชน์ และเหตุการณ์นั้นมีอิทธิพลต่อชีวิตของคนอื่น ๆ หรือของเขาเอง ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองก็จะลดลง (Taylor. 1982 : 129) ผลที่ตามมาหลังจากเกิดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองต่ำคือ สูญเสียบทบาทการทำงาน สูญเสียความเป็นตัวของตัวเอง (Taft. 1985 : 77-84) ขาดความมั่นใจในตนเอง ทำให้เกิดความรู้สึกมีปมด้อยหรือเสียหน้า มีการรับรู้แคบหรือเบี่ยงเบนความเป็นจริง และหลีกเลี่ยงการพบปะกับบุคคลอื่น คำพูดที่ใช่มักแสดงถึงความรู้สึกสิ้นหวัง ไร้ค่า ไม่ยอมรับคำชมเชย (Kozier, Erb and Bufalino. 1989 : 168 ; Watson & Bell. 1990 : 15)

3.4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง

ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคลในแต่ละวัยอาจแตกต่างกันไป จากการศึกษาคูเปอร์สมิธ (Coopersmith. 1981 : 118-119) พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองมี 2 ประเภท ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของมาสโลว์ (Maslow. 1970 : 45-46) คือ ประเภทที่เป็นลักษณะเฉพาะของบุคคล ซึ่งเกี่ยวข้องกับความรู้สึกเห็นคุณค่าจากตนเองในด้านต่างๆ และประเภทที่เป็นส่วนประกอบภายนอก ซึ่งเกี่ยวกับการได้รับความรู้สึกมีคุณค่าจากผู้อื่น

1. ปัจจัยที่เป็นลักษณะเฉพาะบุคคล

1.1 ลักษณะทางกายภาพ (Physical Attributes)

ลักษณะทางกายภาพของบุคคลมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง โดยบางลักษณะช่วยให้บุคคลเกิดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองเพิ่มมากขึ้น เช่น ความงามทางรูปร่าง ความแข็งแรงของร่างกาย ความคล่องแคล่วในการเคลื่อนไหวจะเอื้ออำนวยให้บุคคลประสบความสำเร็จในกิจกรรมที่บุคคลนั้นให้คุณค่า โดยเฉพาะในเพศชาย ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมีแนวโน้มที่จะสัมพันธ์อย่างมากกับความแข็งแรงและความ กล้าหาญมากกว่าอย่างอื่น ในขณะที่ความงามทางกายมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองในเพศหญิงมากกว่าในเพศชาย อย่างไรก็ตาม ลักษณะทางกายภาพใด ๆ จะส่งผลต่อความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองหรือไม่เพียงใดนั้น ยังขึ้นอยู่กับค่านิยมของสังคมนั้นๆ เป็นตัวกำหนดอีกด้วย บุคคลที่มีลักษณะทางกายภาพที่ดีจะมีความพึงพอใจและเห็นคุณค่าในตนเองมากกว่าบุคคลที่มีลักษณะทางกายภาพที่ด้อย (Coopersmith. 1981 : 120 - 123)

1.2 ความสามารถทั่วไป สมรรถภาพ และผลงาน (General Ability, Capacity and Performance)

ความสามารถทั่วไป สมรรถภาพ และผลงานมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน และช่วยส่งเสริมให้บุคคลเกิดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง โดยเป็นตัวขับเคลื่อนถึงความถี่ของการประสบความสำเร็จในสิ่งที่บุคคลกระทำ ซึ่งมีสติปัญญาเข้ามาเป็นตัวสนับสนุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่อยู่ในวัยเรียน การประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวทางการเรียนส่งผลต่อความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองทั้งนี้เพราะโรงเรียนเป็นสถานที่สำคัญสำหรับเด็ก และการเรียนเป็นกิจกรรมที่ใช้วัดการประสบความสำเร็จในช่วงชีวิตขณะนั้น สติปัญญาจึงมีผลต่อสมรรถภาพและผลงานทางการเรียน ซึ่งนำไปสู่ความสำเร็จ และส่งผลต่อความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง (Coopersmith. 1981 : 123-125)

1.3 ภาวะทางอารมณ์ (Affective States)

ภาวะทางอารมณ์เป็นภาพสะท้อนให้เห็นถึงความพึงพอใจ ความรู้สึกเป็นสุข ความวิตกกังวล ฯลฯ ที่มีอยู่ในตัวบุคคลทั้งที่แสดงออกและไม่แสดงออก ส่วนใหญ่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการประเมินถึงสิ่งที่ตนประสบและจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น แล้วส่งผลกระทบต่อการประเมินตนเอง บุคคลที่ประเมินตนเองไปในทางที่ดีจะแสดงความรู้สึกพึงพอใจ และแสดงออกถึงอารมณ์ทางบวกมีความสุขและวิตกกังวลต่ำ ในขณะที่บุคคลที่ประเมินตนเองไปในทางลบจะไม่มี ความพึงพอใจในภาวะปัจจุบันของตนเอง มองว่าตนเองไม่สามารถประสบความสำเร็จในอนาคตได้ (Coopersmith. 1981 : 130 - 134)

1.4 ค่านิยมส่วนบุคคล (Self – Values)

บุคคลจะประเมินตนเองกับสิ่งที่ตนให้คุณค่า ให้ความสำคัญ บุคคลที่ให้คุณค่าแก่ความสำเร็จทางการเรียน หากประสบความล้มเหลวจะส่งผลให้ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองต่ำลง บุคคลที่ให้คุณค่าแก่สิ่งหนึ่งสิ่งใดแล้วมีความสอดคล้องกับค่านิยมของสังคม ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองก็จะสูงขึ้น ในทางตรงข้ามถ้าค่านิยมส่วนตัวของเขาไม่สอดคล้องกับค่านิยมของสังคมบุคคลนั้นจะมีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองต่ำลง นอกจากนี้การที่บุคคลมีโอกาสดำเนินการพฤติกรรมที่มีความสอดคล้องกับค่านิยมส่วนตัวของเขา จะทำให้บุคคลนั้นมีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองเพิ่มมากขึ้น (Coopersmith. 1981 : 138 - 142 ; Mussen, Conger and Kagan. 1969 : 492 ; Bradshaw. 1961 : 6)

1.5 ความทะเยอทะยาน (Aspiration)

การตัดสินคุณค่าของบุคคลส่วนหนึ่ง เกิดขึ้นจากการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงาน และความสามารถของตนกับระดับเกณฑ์ความสำเร็จที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะประสบการณ์การได้รับความสำเร็จจะนำไปสู่ความมุ่งหวังต่อความสำเร็จในครั้งต่อไป การที่สามารถทำได้ตามเกณฑ์ หรือดีกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ จะนำไปสู่การมองตนเองว่ามีคุณค่า

1.6 เพศ (Sex)

สังคมและวัฒนธรรมส่วนใหญ่มักให้ค่านิยมที่ดีต่อเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยเพศชายมักได้รับมอบหมายตำแหน่งที่มีอำนาจในสังคม ในขณะที่เพศหญิงได้รับตำแหน่งและบทบาททางสังคมที่ด้อยกว่าจะเห็นได้จากตำแหน่งหัวหน้าชั้นเรียน หรือประธานนักเรียน ซึ่งเป็นการเลือกตั้งมักเป็นเพศชาย ส่วนตำแหน่งที่ใช้การแต่งตั้ง เช่น บรรณาธิการ หรือเหรัญญิก มักเป็นเพศหญิง (Kaplan and Sedney. 1980 : 220)

2. ปัจจัยที่เป็นส่วนประกอบภายนอก

2.1 ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

สัมพันธภาพหรือประสบการณ์ในครอบครัว มีส่วนในการพัฒนาความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของเด็ก ครอบครัวใดที่มีความอบอุ่น มีความเข้าใจกัน บิดามารดาให้ความใกล้ชิดกับบุตร เคารพสิทธิ ความคิดเห็น และยอมรับในตัวเด็ก มีการใช้เหตุผลและการแสดงออกในรูปของความเอาใจใส่ ให้ความรัก ให้มาตรฐาน และขอบเขตการกระทำไว้อย่างกว้าง ๆ ไม่ใช้อำนาจบังคับ ใส่ใจกับสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่แวดล้อมบุตร เช่น เพื่อน ปัญหา หรือกิจกรรมต่าง ๆ และในส่วนตัวของบิดาและมารดาก็มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน แบ่งอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบกันอย่างชัดเจน เป็นคนยืดหยุ่น มีความมั่นคงในอารมณ์ มีการรับรู้คุณค่าในตนเองสูง เชื่อมั่นในตนเอง ใช้วิธีการลงโทษอย่างเหมาะสม ไม่รุนแรงและเกรี้ยวกราด ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะส่งผลให้เด็กเกิดความรู้สึกมีคุณค่าและปลอดภัยในชีวิต เชื่อมั่นในตนเอง และรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า (Kalellis. 1982 : 128 ; Mussen, Conger and Kagan. 1969 : 491 - 492 ; Litovsky. 1981 ;citing Dusek. 1967 : 389)

2.2 โรงเรียนและการศึกษา

การประเมินความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองเป็นขบวนการต่อเนื่อง โดยการเทียบกับผู้อื่นที่มีความหมายกับตน ประสบการณ์ที่โรงเรียนจึงสามารถช่วยสนับสนุนต่อจากทางบ้านประกอบกับโรงเรียนมีหน้าที่ช่วยให้เด็กเกิดความรู้สึกเชื่อมั่นในทักษะ ความสามารถ และความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญภายในตัวบุคคลที่ช่วยให้สามารถทำการใด ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นำไปสู่การมีผลงานที่ดีด้านการเรียน และเป็นองค์ประกอบสำคัญที่อยู่เบื้องหลังการประสบความสำเร็จด้านการเรียน นอกจากนี้ยังพบว่าเด็กที่มีความรู้สึกที่ดีต่อความสามารถทางการเรียนของตนแล้วมีความคาดหวังว่าจะทำได้ดี และสามารถทำได้จริง ๆ แต่อย่างไรก็ตามความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูงไม่ได้เป็นสาเหตุโดยตรงของการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เพราะเขาสามารถประสบความสำเร็จในด้านอื่น ๆ เช่น กีฬา หรือกิจกรรมอื่น ๆ การที่

บุคคลสูญเสียความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง จะส่งผลให้แรงจูงใจและความคาดหวังในความสำเร็จลดต่ำลง ทำให้บุคคลนั้นมีสัมฤทธิ์ผลในด้านต่างๆ ด้อยกว่าที่ควรจะเป็น (Bagley, Verma, Mallick and Young. 1979 ; Coopersmith. 1984 ; Hamachek. 1978) ดังนั้นการที่ครูเปิดโอกาสให้เด็กสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ เป็นการส่งเสริมให้เด็กมีความมั่นใจในตนเอง สามารถพึ่งพาตนเองได้ ซึ่งเป็นการพัฒนาความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง

2.3 สถานภาพทางสังคม

สถานภาพทางสังคมของบุคคลที่ประสบความสำเร็จและเห็นคุณค่าในตนเอง คือบุคคลที่มีตำแหน่งหน้าที่ทางสังคมในระดับสูง โดยพิจารณาจากลักษณะ อาชีพ รายได้ และถิ่นที่อยู่อาศัย บุคคลที่มาจากสถานภาพทางสังคมในระดับสูง จะได้รับการปฏิบัติที่ทำให้เกิดความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่ามากกว่าบุคคลอื่น ๆ ฉะนั้นเขาจะมีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูงกว่าบุคคลที่มาจากสถานภาพทางสังคมในระดับปานกลางและระดับต่ำ อย่างไรก็ตาม คูเปอร์สมิธ และโรเซนเบิร์ก (Coopersmith. 1981 : 82-84 ; citing Coopersmith and Rosenberg. 1965 : 55) ศึกษาพบว่าสถานภาพทางสังคมมีความสัมพันธ์กับการรับรู้คุณค่าในตนเองไม่เด่นชัดนัก เพราะบุคคลที่มาจากสถานภาพทางสังคมในระดับต่ำมีทั้งบุคคลที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูง และบุคคลที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองต่ำ

2.4 กลุ่มเพื่อน

ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับเพื่อน จะช่วยให้บุคคลมีการพัฒนาความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อนในวัยเดียวกัน หากบุคคลไม่ได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนไม่เป็นที่ประทับใจหรือไม่อยู่ในความสนใจของเพื่อน จะไม่ชอบสูงส่งกับใคร ไม่มีการแบ่งปันความคิดเห็นและความรู้สึกส่วนตัวร่วมกับเพื่อน ในที่สุดก็จะไม่เป็นที่ไว้วางใจของเพื่อน และเกิดความรู้สึกว่าไม่มีใครชอบหรือไม่นับถือตนเองเลย ดังนั้นการเป็นสมาชิกของกลุ่ม และการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนจึงส่งผลต่อความรู้สึกต่อความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง

3.5 การเสริมสร้างความรู้สึกรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง

ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองเป็นสิ่งที่พัฒนาอย่างต่อเนื่อง และเปลี่ยนแปลงไปตามเวลาสถานการณ์ และบทบาทในสังคมของบุคคล บุคคลที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองต่ำว่าจะมีพฤติกรรมและการปรับตัวในสังคมไม่ดี ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง มองตนเองไร้ค่า หรือไม่มีค่าเพียงพอ มีพฤติกรรมและการปรับตัวในสังคมไม่ดี มีการรับรู้แคบ และเบี่ยงเบนไปจากความเป็นจริง (Rosenberg. 1965 : 55) และมีความวิตกกังวลสูง การเสริมสร้างให้บุคคลมีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญยิ่ง คูเปอร์สมิธ (Coopersmith. 1981) ได้สรุป

ไว้ว่า การเสริมสร้างให้บุคคลมีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองเพิ่มสูงขึ้น มีองค์ประกอบหลักที่สำคัญ 4 ประการคือ

1. การได้รับความนับถือ การยอมรับ ความสนใจ ความเอาใจใส่จากบุคคลที่มีความสำคัญในชีวิต

2. การประสบความสำเร็จตามจุดประสงค์ ซึ่งจะทำให้เป็นที่รู้จักและมีผลต่อสถานภาพและตำแหน่งในสังคม โดยมีปัจจัยย่อย ๆ ที่จะทำใหบุคคลรู้สึกว่าการประสบความสำเร็จ คือ

2.1 การมีความสามารถที่จะมีอิทธิพลและควบคุมคนอื่นได้ ซึ่งแสดงถึงความสามารถที่มีอำนาจ

2.2 การได้รับการยอมรับ ความสนใจ และความรักใคร่ ซึ่งทำใหบุคคลรู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญ

2.3 การเป็นบุคคลที่มีศีลธรรม จรรยา ตามมาตรฐานสังคม ซึ่งแสดงถึงการเป็นบุคคลที่มีคุณงามความดี น่าเชื่อถือศรัทธา

2.4 การประสบความสำเร็จสมความมุ่งมั่น ซึ่งแสดงถึงการมีความสามารถ

3. การได้กระทำในสิ่งที่สอดคล้องกับค่านิยมและความปรารถนา

4. การไม่ใส่ใจต่อสิ่งที่จะทำให้ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองลดลง เช่น การไม่สนใจต่อข้อวิจารณ์ของคนอื่น

3.6 ลักษณะของบุคคลที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองสูงและต่ำ

ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของบุคคลสามารถแสดงออกมาให้เห็นได้แตกต่างกันจากลักษณะท่าทาง น้ำเสียง คำพูด และการกระทำ ซึ่งอาจจะแสดงออกมารู้ตัวหรือไม่รู้ตัว (Coopersmith. 1984 : 5) โดยมีผลต่อบุคคลดังนี้

1. บุคคลที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูง

บุคคลที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูง จะเป็นบุคคลที่มีความสุข รับรู้คุณค่าของตนเองตามความเป็นจริง พร้อมทั้งสามารถแสดงพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม มีความกระตือรือร้น เชื่อมมั่นในตนเองว่ามีความสามารถในการทำงานให้ประสบผลสำเร็จ มักเป็นผู้นำในการอภิปราย และมีความเป็นตัวของตัวเองในการแสดงความคิดเห็น ไม่หวั่นไหวต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ มีความคิดสร้างสรรค์ มองสิ่งต่าง ๆ ในด้านดี โดยประเมินอย่างรอบคอบถึงความสามารถ ทักษะทางสังคม และคุณสมบัติของตนมากกว่าการคิดขึ้นเอง มีความสามารถในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้า ตลอดจนเป็นผู้มีความพึงพอใจ เคารพและประทับใจในตนเอง มีความมั่นคงทางอารมณ์ วิตกกังวลน้อย บุคคลที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูงจะตระหนักถึง

ความรับผิดชอบ ทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่น รวมทั้งสามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อบุคคลและสิ่งแวดล้อมได้ มีความสุขกับชีวิตของตนเอง กล้าทำงานที่ท้าทาย งานที่แปลกใหม่ ไม่หลีกเลี่ยงการทำงานแม้จะเป็นงานยาก หรือมีอุปสรรค มีความพอใจที่ได้ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ (Coopersmith. 1971 : 345 ; Schutz. 1967 : 15 ; Branden. 1981 : 131)

2. บุคคลที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองต่ำ

บุคคลที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองต่ำ มักใช้กลไกการป้องกันตนเอง รับรู้ว่าตนเองด้อยค่า หรือมีค่าเกินความเป็นจริง ซึ่งส่งผลให้บุคคลเหล่านี้เกิดความรู้สึกว่าตนเองมีปมด้อยขาดความเชื่อถือในตนเอง วิตกกังวล เก็บตัว พอใจที่จะอยู่อย่างเงียบ ๆ ชอบเป็นผู้ฟังมากกว่าจะแสดงบทบาท หวาดกลัว ท้อแท้ ไม่มั่นใจในตนเอง มักตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของบุคคลอื่น หวั่นไหวต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ มีความยุ่งยากใจในการแก้ปัญหา และไม่สามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น ๆ ได้ คิดว่าตนเองไม่มีความสามารถเพียงพอ ไม่มีความเหมาะสม จึงมีบทบาทในสังคมน้อย ทำให้โอกาสที่จะประสบความสำเร็จด้อยลง บุคคลที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองต่ำจึงมีความอายสูง ไม่กล้าปฏิเสธในสิ่งที่ตนไม่ต้องการ กลัวการตัดสินใจของคนอื่นที่มีต่อตนเอง กลัวการเข้าสังคมเพราะรู้สึกว่าตนเองงุ่มง่ามแล้วจะทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน มักนำความคิดของบุคคลอื่นมาใส่ใจ มักคิดว่ากลุ่มเพื่อนไม่ให้การยอมรับ ไม่ให้ความสนใจ นอกจากนี้ยังเป็นบุคคลที่ไม่มีความพยายามในการทำงานที่ยาก เมื่อพบกับอุปสรรคก็จะท้อ หลีกเลี่ยงการแก้ปัญหา ไม่มีความยืดหยุ่น จะยึดติดอยู่กับสิ่งที่รู้จักและเคยชิน (Coopersmith. 1971 : 340 ; 1981 : 67-69 ; Satir. 1967 : 8-12 ; Mussen, Conger and Kagan. 1969 : 189)

จากการศึกษาเกี่ยวกับความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง สรุปได้ว่าความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองบอกได้ถึงลักษณะบุคลิกภาพของบุคคล มีความสำคัญต่อการที่บุคคลจะดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมให้เป็นสุขด้วยพลังใจที่มีความเชื่อมั่น มีสุขภาพจิตที่ดี สามารถรับแรงกดดันในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ บุคคลทุกคนมีความต้องการมีคุณค่าในตนเอง แต่ระดับการรับรู้คุณค่าในตนเองมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับที่บุคคลประเมินทัศนคติและการกระทำของสังคมที่มีต่อตน และประเมินจากความรู้สึกของตนต่อความสามารถในการตอบสนองต่อภาวะแวดล้อม นอกจากนี้ยังมีปัจจัยที่เป็นลักษณะเฉพาะของบุคคล รวมทั้งปัจจัยที่เป็นส่วนประกอบภายนอกที่ส่งผลต่อระดับความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองให้เป็นไปในลักษณะสูงขึ้นหรือต่ำลง ปัจจัยที่มีความสำคัญและเป็นรากฐานของการพัฒนาความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ได้แก่ ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวอื่นมาใส่ใจ มักคิดว่ากลุ่มเพื่อนไม่ให้การยอมรับ ไม่ให้ความสนใจ นอกจากนี้ยังเป็นบุคคลที่ไม่มีความพยายามในการทำงานที่ยาก เมื่อพบกับอุปสรรคก็จะท้อ หลีกเลี่ยงการแก้ปัญหา ไม่มีความยืดหยุ่น จะยึดติดอยู่กับสิ่งที่รู้จักและเคยชิน (Coopersmith.

1971 : 340 ; 1981 : 67-69 ; Satir. 1967 : 8-12 ; Mussen, Conger and Kagan. 1969 : 189)

3.7 งานวิจัยที่เกี่ยวกับความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเอง

งานวิจัยในประเทศ

ศศิگانต์ ธนะโสธร (2529) ศึกษาผลของการมีตำแหน่งเป็นหัวหน้าห้องต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยมีสมมติฐานว่า 1) นักเรียนที่ได้รับเลือก และปฏิบัติหน้าที่เป็นหัวหน้าห้อง เป็นเวลา 1 ภาคการศึกษาจะมีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองสูงกว่านักเรียนชายที่ไม่ได้รับเลือก และปฏิบัติหน้าที่เป็นหัวหน้าห้อง 2) นักเรียนหญิงที่ได้รับเลือกและปฏิบัติหน้าที่เป็นหัวหน้าห้องเป็นเวลาประมาณ 1 ภาคการศึกษา จะมีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองสูงกว่านักเรียนหญิงที่ไม่ได้รับเลือกและปฏิบัติหน้าที่เป็นหัวหน้าห้อง 3) นักเรียนชายและหญิงที่ได้รับเลือกและปฏิบัติหน้าที่เป็นหัวหน้าห้อง จะมีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองเพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนขนาดใหญ่เป็นพิเศษ ชายล้วนและหญิงล้วนในเขตกรุงเทพมหานคร รวม 28 ห้องเรียน จาก 5 สถาบัน กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 56 คน โดยใช้คะแนนการเลือกจากเพื่อนเป็นเกณฑ์และต้องไม่เคยเป็นหัวหน้าห้องมาก่อน แบ่งเป็นเพศชาย 28 คน เพศหญิง 28 คน จัดนักเรียนชาย 14 คน หญิง 14 คนที่ได้คะแนนการเลือกสูงสุดเข้ากลุ่มทดลองและจัดนักเรียนชาย 14 คน หญิง 14 คนที่ได้คะแนนรองลงมาเป็นอันดับแรก จากกลุ่มทดลองของแต่ละห้องเข้ากลุ่มควบคุม ให้ประชากรทุกคนตอบแบบวัดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองของคูเปอร์สมิธ ฉบับใช้กับนักเรียนทั้งก่อนทดลองและหลังทดลอง การทดลองใช้เวลานานประมาณ 1 ภาคการศึกษา โดยให้กลุ่มทดลองเข้าปฏิบัติหน้าที่เป็นหัวหน้าห้อง ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่แต่อย่างใด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ $t - test$ ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยในการทดสอบ ก่อนการทดลองและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม และทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นในการทดสอบหลังการทดลองของกลุ่มทดลองเพศชาย และกลุ่มทดลองเพศหญิง ผลการวิจัยแสดงว่าทั้งเพศชายและหญิงที่ได้รับเลือกและปฏิบัติหน้าที่เป็นหัวหน้าห้อง มีคะแนนความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ จากผู้ที่ไม่ได้รับเลือกและปฏิบัติหน้าที่เป็นหัวหน้าห้อง และกลุ่มทดลองเพศชาย และหญิงมีคะแนนความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองเพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

นาคยา วงศ์หลีกภัย (2532) ได้ศึกษาผลของกลุ่มจิตสัมพันธ์ที่มีต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองของวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาจากวิทยาลัยพิษณุโลก ที่อาสาสมัครเข้าร่วมกันวิจัยแบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง (A) กลุ่มควบคุม (B) และกลุ่มควบคุม (C) กลุ่มละ 10 คน กลุ่มทดลองเข้าร่วมประสบการณ์กลุ่มจิตสัมพันธ์เป็นเวลา 3 วัน 3 คืน ส่วนกลุ่ม

ควบคุม (C) อยู่ในสภาพปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบประเมินความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองของคูเปอร์สมิธฉบับผู้ใหญ่ ผลการวิจัยแสดงว่า นักศึกษาที่เข้าร่วมประสบการณ์กลุ่มจิตสัมพันธ์ มาความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองไม่แตกต่างกับนักศึกษาที่เข้าร่วมประสบการณ์ทัศนศึกษาแต่สูงกว่านักศึกษาที่อยู่ในสภาพปกติ

งานวิจัยต่างประเทศ

คูเปอร์สมิธ (Coopersmith. 1959) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองกับความวิตกกังวล กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 5 และ 6 จำนวน 102 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบวัดความวิตกกังวลของ Castaneda, McCandless และ Palermo ผลตรวจแสดงว่า นักเรียนที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองสูงจะมีความวิตกกังวลน้อยกว่านักเรียนที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองต่ำ ส่วนนักเรียนที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองสูง จะเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไปและมีความคิดถูกต้องเกี่ยวกับอนาคต

ซิลเวอร์แมน (Silverman. 1964) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเอง กับการตอบสนองต่อความสำเร็จและความล้มเหลว กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบวัดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเอง ซึ่งรวบรวมมาจากแบบวัดต่าง ๆ ที่เจนิสและฟิลด์ (Janis and Field) สร้างขึ้น ผลการวิจัยปรากฏว่า ไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศ และสำหรับผู้ที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองสูง จะมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อประสบการณ์ที่นำตนไปสู่ความสำเร็จมากกว่าประสบการณ์ที่นำตนไปสู่ความล้มเหลว ส่วนผู้ที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองต่ำจะมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อประสบการณ์ที่นำตนไปสู่ความล้มเหลวมากกว่าประสบการณ์ที่นำตนไปสู่ความสำเร็จ

รูบิน ดอร์ล และแซนด์ดิดจ์ (Rubin, Dorle and Sandidge. 1977) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองกับผลงานทางการศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนอายุ 12 ปี จำนวน 530 คน โดยการเลือกแบบสุ่มแล้ววัดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองโดยใช้แบบวัดของคูเปอร์สมิธ วัดผลสัมฤทธิ์โดยใช้ Stanford Achievement Test (SAT) และ Wide Range Achievement Test (WRAT) ร่วมกับการประเมินของครู วัดสติปัญญาโดยใช้ School Behavior Profile (SBP) ร่วมกับการประเมินพฤติกรรมโดยครูผู้สอน วัดสถานภาพทางสังคมโดยดูจากอาชีพ การศึกษาของพ่อแม่ และรายได้ของครอบครัว ผลการวิจัยพบว่า คะแนนความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองมีสหสัมพันธ์กับสติปัญญาและสถานภาพทางสังคม แต่สติปัญญาจะเป็นตัวทำนายสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาได้ดีที่สุด และความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองเป็นตัวทำนายลักษณะพฤติกรรมได้ดีที่สุด

ไรซ์ พาเมลา (Pamela. 1988) ได้ทำการศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีโครงสร้างที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเอง ของเด็กชายผิวดำที่กระทำความผิด กลุ่มทดลองได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีโครงสร้าง 12 ครั้ง โดยโปรแกรม

ประกอบด้วยการช่วยเหลือเด็กผิวดำให้เพิ่มความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองด้วยการใช้การอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติ การฝึกประสบการณ์การแก้ปัญหาและการใช้คำถามแบบทดสอบที่ใช้คือ (Coopersmith Self - esteem Inventory (CSEI) ผลการวิจัยแสดงว่า กลุ่มทดลองมีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองสูงกว่ากลุ่มควบคุม

ลิลล์ (Lynn. 1991) ได้ศึกษาโปรแกรมในการเพิ่มความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเอง การฝึกทักษะทางสังคม เพื่อลดความวิตกกังวลในเด็กทุพพลภาพในเด็กชายโรงเรียนมัธยมศึกษาจำนวน 13 คน และมีการให้ความรู้และทักษะแก่ผู้ปกครองในการช่วยให้เด็กพัฒนาความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเอง ใช้เวลาในการฝึก 8 เดือน การฝึกประกอบด้วย การฝึกทักษะทางสังคม การลดความวิตกกังวล และโปรแกรมการส่งเสริมความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเอง โดยการใช้การทดสอบก่อนและหลังการทดลอง จากแบบทดสอบ Coopersmith's Self - Esteem Inventory (CSEI), Behavioral Academic Self - Esteem (BASE), Spielberger Children's State - Trait Anxiety Inventory (SCSTAI) และ Gresham and Elliott Social Skills Questionnaire (GESSQ) ผลการวิจัยแสดงว่าเด็กทุพพลภาพมีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองสูงขึ้น มีความวิตกกังวลลดลงและมีการพัฒนาทางสังคมสูงขึ้น

จากการศึกษาเกี่ยวกับความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง สรุปได้ว่าความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองบอกได้ถึงลักษณะบุคลิกภาพของบุคคล มีความสำคัญต่อการที่บุคคลจะดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมให้เป็นสุขด้วยพลังใจที่มีความเชื่อมั่น มีสุขภาพจิตที่ดี สามารถรับแรงกดดันในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ บุคคลทุกคนมีความต้องการมีคุณค่าในตนเอง แต่ระดับการรับรู้คุณค่าในตนเองมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับสิ่งที่บุคคลประเมินทัศนคติและการกระทำของสังคมที่มีต่อตน และประเมินจากความรู้สึกของตนต่อความสามารถในการตอบสนองต่อภาวะแวดล้อม นอกจากนี้ยังมีปัจจัยที่เป็นลักษณะเฉพาะของบุคคล รวมทั้งปัจจัยที่เป็นส่วนประกอบภายนอกที่ส่งผลต่อระดับความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองให้เป็นไปในลักษณะสูงขึ้นหรือต่ำลง ปัจจัยที่มีความสำคัญและเป็นรากฐานของการพัฒนาความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง ได้แก่ ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพเก็บตัว – แสดงตัว

บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว

จากการศึกษาจิตวิทยาบุคลิกภาพพบว่าบุคลิกภาพพื้นฐานซึ่งจะส่งเสริมหรือยับยั้งความสามารถทางสังคมของบุคคลคือ บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว รูปแบบลักษณะนิสัย ไอเซนค (Eysenck. 1975, 1977) เป็นนักจิตวิทยาที่สนใจในการพาตัวแปรเพื่ออธิบายการประสานกันของบุคลิกภาพ และมีความสนใจในเรื่องลักษณะนิสัยเป็นพิเศษ เขาอธิบายว่าการประสานกัน

ของบุคลิกภาพประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ คือ ลักษณะนิสัย อารมณ์ และสติปัญญา แต่ละองค์ประกอบมีรายละเอียดและความสำคัญดังนี้

องค์ประกอบแรก ลักษณะนิสัย หมายถึงปฏิกิริยาตอบสนอง เฉพาะต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด และจะมีการตอบสนองเช่นนั้นทุกครั้งเมื่อมีสิ่งกระตุ้นชนิดใดชนิดหนึ่งที่แน่นอนมาเร้า ลักษณะนิสัยที่ไอเซนดท์พบว่ามีความสำคัญต่อบุคลิกภาพคือลักษณะเก็บตัว-แสดงตัว การแบ่งลักษณะนิสัยทั้งสองนี้ไอเซนดท์ได้จากการศึกษาทัศนคติของบุคคลต่อสิ่งแวดล้อม คือบุคคลที่มีลักษณะเก็บตัวจะมีทัศนคติต่อสิ่งนั้นจากความรู้สึกนึกคิดภายในตัวของเขาเองโดยไม่ใช้ข้อมูลโดยตรงจากสิ่งนั้น ส่วนบุคคลที่มีลักษณะแสดงตัวจะมีทัศนคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดจากข้อมูลโดยตรงจากสิ่งนั้น และข้อมูลนี้ยังเป็นสิ่งที่กำหนดการปรับตัวและการตัดสินใจของเขาโดยไม่ใช้ความรู้สึกนึกคิดของเขา ลักษณะนิสัยสำคัญของคนแสดงตัวประกอบด้วยลักษณะนิสัยอย่างน้อย 7 ลักษณะ คือ คล่องแคล่ว มีความสามารถทางสังคม ชอบเสี่ยง มีแรงกระตุ้นภายในตนเอง กล้าแสดงออก ขาดการสะท้อนตนเอง ไม่มีความรับผิดชอบ ส่วนลักษณะนิสัยของคนเก็บตัวจะประกอบด้วยลักษณะ 7 ประการที่ตรงกันข้ามกับที่กล่าวมานี้

องค์ประกอบที่สอง อารมณ์ อารมณ์ที่สำคัญมีสองลักษณะที่ตรงข้ามกัน คืออารมณ์ไม่มั่นคง กับอารมณ์มั่นคง อารมณ์ไม่มั่นคงหรือมีชื่อเรียกอื่น ๆ เช่น อาการประสาท ความวิตกกังวล และสุขภาพจิตเสื่อม เป็นต้น เป็นลักษณะบุคคลที่มีอารมณ์อ่อนไหวง่าย คิดมาก และมีความโน้มน้าวที่จะเป็นโรคประสาทได้ง่ายเมื่อมีปัญหาสะท้อนใจ ส่วนอารมณ์ มั่นคงหรือบางครั้งเรียกว่าการปรับตัวได้ หรือสุขภาพจิตดี เป็นลักษณะที่แสดงถึงการมีสุขภาพจิตที่ดี ซึ่งตรงข้ามกับ อารมณ์ไม่มั่นคง ลักษณะอารมณ์ไม่มั่นคงที่สำคัญมีอย่างน้อย 7 ลักษณะคือ ไม่มีความภูมิใจในตนเอง ไม่มีความสุข วิตกกังวล ย้ำคิด ไม่เป็นตัวของตัวเอง เศร้าหมอง มีความรู้สึกผิด ส่วนผู้ที่อารมณ์มั่นคงหรือสุขภาพจิตดีจะมีลักษณะอารมณ์ทั้ง 7 ประการ ที่ตรงข้ามกับอารมณ์ไม่มั่นคง

องค์ประกอบที่สาม สติปัญญา สติปัญญาหรือผลสัมฤทธิ์มีสองลักษณะที่ตรงข้ามกัน เช่นกัน คือ สติปัญญาสูง หมายถึงบุคคลที่มีความทะเยอทะยาน มุ่งงานชอบการแข่งขัน ปรับปรุง ตัวเองเพื่อสถานภาพทางสังคม ให้คุณค่าอย่างสูงในผลงาน และมีความคิดสร้างสรรค์ ส่วนผู้ที่มีสติปัญญาต่ำ ไม่ให้คุณค่าในการแข่งขัน และไม่ให้คุณค่าของผลงาน และความคิดสร้างสรรค์น้อยมักจะไม่สนใจในความก้าวหน้า ท้อถอย ไม่มีจุดหมายในชีวิตและการทำงาน เป็นต้น

ความเข้มและความโน้มน้าวขององค์ประกอบทั้ง 3 ประการนี้ เกิดจากพันธุกรรมและการทำงานของระบบประสาทส่วนกลางที่เข้ามาสัมพันธ์กัน

ไอเซนดักกล่าวว่าลักษณะเก็บตัว-แสดงตัว สุขภาพจิตดี-เสื่อม และสติปัญญาดี-ด้อย ทั้งสามองค์ประกอบนี้ มีความสำคัญในการอธิบายพฤติกรรมมนุษย์

4.1 ความหมายของบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว ไอเซนดัก (Wilson. 1977 : 180; Eysenck. 1970 : 59 – 60) ให้ความหมายของลักษณะเก็บตัว-แสดงตัวไว้ดังนี้

ลักษณะเก็บตัว หมายถึงบุคคลที่มีลักษณะเจียบขี้น ชอบคิดพิจารณาตนเอง ไม่ชอบการพบปะพูดคุยกับบุคคลอื่นยกเว้นผู้ที่เป้นเพื่อนสนิท ชอบอ่านหนังสือมากกว่า บุคคลชอบวางแผนต่าง ๆ ไว้ล่วงหน้า รับการกระตุ้นจากภายนอกได้น้อย ไม่ชอบความตื่นเต้น ใช้ชีวิตอย่างเคร่งเครียด มีระเบียบแบบแผน ควบคุมอารมณ์และความรู้สึกได้ดี โดยปกติไม่มีความประพฤติในทางก้าวร้าว ค่อนข้างมองโลกในแง่ร้าย มีค่านิยมที่ยึดมาตรฐานทางศีลธรรม กล่าวได้ว่าเป็นบุคคลที่มีการควบคุมตนเอง และมีพฤติกรรมรับผิดชอบ

ลักษณะแสดงตัว หมายถึง บุคคลที่มีความสามารถในการเข้าสังคม ชอบงานรื่นเริงต่าง ๆ มีเพื่อนมาก ไม่ชอบการเรียนหรือทำงานตามลำพัง ชอบความตื่นเต้น รับการกระตุ้นจากภายนอกได้มาก ชอบการเปลี่ยนแปลง ชอบทำกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดเวลา ไม่ชอบอยู่หนึ่ง ชอบความเป็นอิสระ และชอบความสนุกสนานรื่นเริง ค่อนข้างมองโลกในแง่ดี ก้าวร้าวและอารมณ์เสียได้ง่าย กล่าวโดยสรุป ลักษณะแสดงตัว คือ บุคคลที่มีแรงกระตุ้นในตนเอง และเป็นบุคคลที่มีความสามารถทางสังคม

การเกิดลักษณะเก็บตัว-แสดงตัว บุคลิกภาพของบุคคลที่แตกต่างออกไปเป็นลักษณะเก็บตัว-แสดงตัวนั้น ไอเซนดัก (Wilson. 1977 : 187 – 189 ; Eysenck. 1977 : 36 – 39) กล่าวว่า เกิดจากพันธุกรรมร่วมกับระบบการทำงานของสมอง ซึ่งในเรื่องนี้นักประสาทวิทยาอธิบายว่า ระบบการทำงานของสมองในส่วนที่เป็นระบบก้านสมองจะทำให้เกิดการเร้าในเปลือกสมองใหญ่ (สมองสีเทาส่วนนอก) เพื่อตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้นภายนอก (External Stimulation) การทำงานดังกล่าวนี้เรียกว่า การตื่นตัวต่อสิ่งเร้า (Arousal) ซึ่งมีส่วนทำให้เกิดความแตกต่างทางสรีระของบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแสดงตัว

ทฤษฎีการตื่นตัวต่อสิ่งเร้า จากแนวคิดการเกิดลักษณะเก็บตัว แสดงตัวข้างต้น ไอเซนดักจึงได้ตั้งทฤษฎีการตื่นตัวต่อสิ่งเร้า ซึ่งเป็นทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณะเก็บตัว-แสดงตัวที่สำคัญที่สุด ทฤษฎีนี้กล่าวว่า คนเก็บตัวเกิดการเร้าได้ง่ายกว่าคนแสดงตัว เมื่อได้รับสิ่งกระตุ้นที่มีสภาพเดียวกัน ซึ่งกล่าวได้ว่า ผู้ที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวมีการตื่นตัวน้อยมาก ส่วนพวกเก็บตัวจะมีการตื่นตัวสูง แต่ในขณะเดียวกันคนเก็บตัวก็มีการหักห้ามหรือยับยั้งพฤติกรรมมากกว่า เพราะเปลือกสมองจะทำหน้าที่ควบคุมสิ่งที่ติดตัวมาแต่ดั้งเดิม และแรงกระตุ้นภายในตนเอง รวมทั้ง

ศูนย์กลางสมองส่วนล่างได้มากกว่า และคนแสดงตัวจะแสวงหาและพอใจกับสิ่งเร้าที่รุนแรง ซึ่งตรงกันข้ามกับคนเก็บตัวที่จะหลีกเลี่ยงสิ่งเร้าดังกล่าวและอดทนต่อสิ่งเร้าที่รุนแรงได้น้อยกว่า นั่นคือคนเก็บตัวอดทนต่อสิ่งกระตุ้นที่ทำให้เจ็บปวดได้น้อยกว่าคนแสดงตัว ได้มีการวิจัยเชิงทดลองเพื่อทดสอบทฤษฎีนี้โดยใช้สถานการณ์การทดลองต่าง ๆ กัน ซึ่งปรากฏว่าผลเป็นไปตามทฤษฎีที่ไอเซนคตั้งไว้ ตัวอย่างเช่น การวิจัยของบลูลอค (Bullock. 1984 : 1605) วินเซนต์ (Vincent. 1968 : 4446) และโฮลเมส (Wilson. 1977 : 191 ; citing Holmes. 1967) เป็นต้น

ทฤษฎีความไวในการรับรู้เกี่ยวกับรางวัลและการลงโทษ จากทฤษฎีการตื่นตัวต่อสิ่งเร้า เกรย์ได้นำทฤษฎีนี้มาปรับปรุงและขยายความคิดให้กว้างขวางมากขึ้น และตั้งเป็นทฤษฎีความไวในการรับรู้เกี่ยวกับรางวัลและการลงโทษ โดยกล่าวว่าคนเก็บตัวและคนแสดงตัวมีความแตกต่างกันในความไวในการรับรู้ต่อการลงโทษ ส่วนคนแสดงตัวจะแสวงหารางวัล ซึ่งถ้าพิจารณาในระดับสรีระวิทยาก็คือ คนเก็บตัวมีการตอบสนองต่อ “ระบบหยุด” ส่วนคนแสดงตัวมีการตอบสนอง “ระบบก้าวหน้าต่อไป” แนวคิดจากทฤษฎีนี้ได้รับการสนับสนุนจากงานวิจัยหลายเรื่อง ตัวอย่างเช่น งานวิจัยของ ไค ลอรีโท (Wilson. 1977 : 212 ; citing Di Loreto. 1971) กุปตา (Wilson. 1977 : 195 ; citing Gupta. 1974 a) และ ลิเบอร์ตี้ (Liberty. 1987 : 3997) เป็นต้น

4.2 วิธีการฝึกกับลักษณะเก็บตัว-แสดงตัว วิธีฝึกหรือวิธีสอนที่เหมาะสมเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของผู้มีลักษณะเก็บตัวและแสดงตัว และจากการวิจัยหลายเรื่องได้ผลตรงกันว่าวิธีสอนเป็นกลุ่มหรือการสอนที่มีกิจกรรมจะได้ผลดีในคนแสดงตัว ส่วนคนเก็บตัวจะเรียนได้ดีในการสอนเป็นรายบุคคลและการสอนโดยตรงจากผู้สอน ตัวอย่างงานวิจัยเหล่านี้คือ การวิจัยของไลท์ (Wilson. 1977 ; 199 ; citing Lieth. 1974) ได้ศึกษาถึงวิธีสอนที่เหมาะสมสำหรับผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวกับแสดงตัว โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีพื้นฐานจากเดิมในวิชาที่จะสอนจำนวน 200 คน แล้วแบ่งออกเป็นสองกลุ่ม กลุ่มแรกให้ศึกษาด้วยวิธีค้นคว้า ซึ่งมีลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองตามลำพัง กลุ่มที่สองเป็นการศึกษาแบบรับฟังการถ่ายทอดประสบการณ์จากผู้อื่น พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะแสดงตัวประสบความสำเร็จในการเรียนด้วยวิธีค้นคว้าด้วยตนเอง ส่วนผู้ที่มีลักษณะเก็บตัวเรียนได้ดี เมื่อได้ศึกษาโดยการรับฟังคำแนะนำสั่งสอนโดยตรงจากผู้อื่น และยังพบว่าการเรียนด้วยวิธีค้นคว้าด้วยตนเอง สามารถพัฒนาผู้ที่มีลักษณะแสดงตัวให้มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชานั้นสูงมาก ซึ่งผลนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของสตาร์ (Starr. 1972 : 4437) ซึ่งได้วิจัยการเรียนรู้เกี่ยวกับการอ่านออกเสียง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับ

ปริญาตรี แบ่งออกเป็นกลุ่มที่มีลักษณะเก็บตัวกับแสดงตัว ปรากฏว่านักศึกษาที่มีลักษณะแสดงตัวเรียนรู้ในสภาพการเรียนเป็นกลุ่มได้ดีกว่าการเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งตรงข้ามกับนักศึกษาที่มีลักษณะเก็บตัวจะเรียนรู้ในสภาพการเรียนเป็นรายบุคคลได้ดีกว่า มีผลการวิจัยส่วนน้อยที่ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน คือ การวิจัยของ สกล เทียงแท้ (2525) ได้ฝึกการยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้วยวิธีอภิปรายกลุ่มกับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเก็บตัวกับแสดงตัว ปรากฏผลว่าภายหลังการฝึกด้านบุคลิกภาพไม่พบความแตกต่างอย่างชัดเจน แต่มีแนวโน้มว่ากลุ่มที่ได้รับการฝึกและมีบุคลิกภาพแสดงตัว มีคะแนนเฉลี่ยการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ ซึ่งผลนี้เกิดจากผู้ที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวบางคนมีทัศนคติไม่ดีต่อลักษณะการฝึก เช่นนี้ และผู้ที่มีลักษณะเก็บตัวบางคนอาจมีทัศนคติที่ดีต่อการฝึก ทำให้บุคคลที่มีบุคลิกภาพแตกต่างกันสองประเภทได้รับผลกาฝึกแตกต่างกันอย่างไม่เด่นชัดในการวิจัยนี้

จึงพอสรุปได้ว่า สภาพการเรียนการสอนหรือการฝึกจะส่งผลต่อการเรียนรู้เพียงใด นั้นย่อมขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของผู้เรียนด้วย กล่าวคือ ถ้าการสอนมีลักษณะบรรยายและไม่มีกิจกรรมที่ผู้เรียนจะต้องกระทำร่วมกันย่อมจะทำให้ผู้ที่มีลักษณะเก็บตัวเรียนได้ดีกว่า แต่ถ้การสอนนั้นประกอบด้วยการทำงานกลุ่ม เช่น อภิปราย ทดลอง ฯลฯ แล้ว ผู้ที่มีลักษณะแสดงตัวจะเรียนได้ดีกว่า

4.3 งานวิจัยในต่างประเทศ

สำหรับการวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพการแสดงตัวและเก็บตัว มีผู้ทำการวิจัยหลายท่าน ดังนี้

ชายด์ (Child. 1964 : 187 - 190) ได้ทำการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างการเก็บตัวและการแสดงตัว คนอารมณ์อ่อนไหว และการทำข้อสอบในโรงเรียนโดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากเด็กโรงเรียนมัธยมแบบผสมในเมือง 138 คน และเด็กในโรงเรียนรัฐบาล 40 คน ระดับสติปัญญา ดูจากผลการสอบปลายปี และให้ครูประมาณค่าเกี่ยวกับลักษณะ เก็บตัวหรือแสดงตัว ผลแสดงว่า คนแสดงตัว คนคิดมาก และระดับสติปัญญา ไม่สัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญส่วนการเก็บตัว และความสามารถในการสอบในโรงเรียนได้ค่าสหสัมพันธ์เป็นบวก

กิลล์ (Gill. 1962 : 144 - 149) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการปรับตัวทางสังคมกับการประสบความสำเร็จทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาและพบว่าเด็กที่เรียนดีจะมีความสามารถในการปรับตัวทางสังคมได้ดีกว่าเด็กที่มีผลการเรียนต่ำเด็กพวกนี้จะแก้ปัญหาเกี่ยวกับความกังวลใจต่าง ๆ ได้ดี ซึ่งในการศึกษาของดีสนา (Desena) ที่ทำการเปรียบเทียบระดับการปรับตัวของเด็กที่เรียนดี ปานกลาง และเด็กที่เรียนอ่อน โดยทำการ

ศึกษากับนิสิตมหาวิทยาลัยเพนซิลวาเนีย ชั้นปีที่ 1 จำนวน 1,061 คน ผลปรากฏว่าในบรรดาเด็กทั้ง 3 กลุ่ม นั้น เด็กที่มีผลการเรียนสูงจะมีความสามารถในการปรับตัวได้ดี และรวดเร็วกว่าเด็กที่เรียนในระดับปานกลางหรือระดับต่ำได้อย่างชัดเจน จึงสามารถสรุปได้ว่า เด็กที่เรียนดีจะมีความสามารถในการปรับตัว ซึ่งการปรับตัวทางสังคมได้ดีก็เป็นลักษณะของเด็กแสดงตัว จึงอาจกล่าวได้อีกแห่งหนึ่งว่า เด็กที่เรียนดีจะมีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว

ฮอลเวิร์ท (Hallworth. 1964 : 171 - 177) ได้ศึกษาถึงบุคลิกภาพของเด็กวัยรุ่นของโรงเรียนมัธยมแบบประสมในเขตอุตสาหกรรมตอนกลางของประเทศอังกฤษ โดยให้ครูประเมินลักษณะของเด็กชายและเด็กหญิงอายุ 14 ปี ตามรายการบุคลิกภาพ 14 อย่าง ส่วนประกอบทางด้านการเข้าสมาคม หรือเป็นลักษณะของการแสดงตัว ลักษณะที่เด็กมีเป็นอันดับหนึ่งลงมาคือ อารมณ์ขัน การเข้าสังคมได้ ร่าเริง คล่องแคล่ว ชอบยุ่งกับคนอื่น มีความมั่นใจ และมีคนรู้จักมาก อันดับสอง คือ ปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ ได้มาก อันดับสาม คือ เข้ากับคนได้ทุกประเภท อันดับสี่ คือ ถ้ามีโอกาสจะเป็นผู้นำที่ดี อันดับห้า คือ ชอบการปฏิบัติและการทดลอง อันดับหก คือ มักจะได้ถามเพื่อนเมื่อมีความสงสัย

เอนวิสเทิล และคันนิงแฮม (Entwistle and Cunningham. 1968 : 123 - 132) ได้ใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ J.E.P.I. (Junior Eysenck Personality Inventory) วัดบุคลิกภาพด้านการแสดงตัวและเก็บตัว ลักษณะทางอารมณ์และอาการประสาทของนักเรียนที่มีอายุประมาณ 13 ปี จำนวน 2,995 คน แล้วหาความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่า คะแนนด้านการแสดงตัวและเก็บตัว มีความสัมพันธ์ไม่เป็นเส้นตรงกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนเพราะมีความแตกต่างทางด้านเพศ นักเรียนหญิงที่แสดงตัว และนักเรียนชายที่เก็บตัวจะมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูง

ไอแซนค์ (Eysenck. 1968 : 117 - 131) ได้ศึกษาถึงอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางครอบครัวที่มีต่อบุคลิกภาพของเด็กโดยศึกษาเด็กอายุ 11 - 12 ปี ใช้แบบสำรวจบุคลิกภาพของเด็กวัยรุ่น (Junior Eysenck Personality Inventory) แล้วหาความสัมพันธ์ ระหว่างบุคลิกภาพกับขนาดครอบครัว อาชีพของพ่อแม่ลำดับการเกิดและความสนใจของพ่อแม่ที่มีต่อเด็ก ผลการศึกษาพบว่าเด็กที่มีลักษณะเก็บตัวมักมาจากครอบครัวใหญ่ เด็กแสดงตัวมักเกิดในอันดับแรก ๆ มากกว่าเด็กเก็บตัว พ่อแม่ที่มีระดับอาชีพสูงจำนวนมากเป็นพ่อแม่ของเด็กที่แสดงตัวและอารมณ์มั่นคง ส่วนในด้านความสนใจของพ่อแม่ที่มีต่อลูกพบว่าเด็กผู้หญิงได้รับความสนใจจากพ่อแม่มากกว่าเด็กผู้ชาย และการที่เด็กได้รับความสนใจจากพ่อแม่นั้นมีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพด้านการแสดงตัวของเด็กด้วย

จะเห็นว่าเรื่องบุคลิกภาพการแสดงตัว-เก็บตัว เป็นที่นิยมศึกษากันมากในต่างประเทศ ซึ่งต่างก็ให้ผลที่แตกต่างกันออกไปโดยที่หาข้อยุติไม่ได้

งานวิจัยภายในประเทศ

สำหรับการวิจัยในประเทศ ได้มีผู้ทำการวิจัยหลายท่าน ดังนี้

วันเพ็ญ อายุการ (2512 : 105) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัว-เก็บตัว การยอมรับตนเองและผละสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้เด็กวัยรุ่นชาย จำนวน 184 คน หญิง 123 คน อายุระหว่าง 13-20 ปี ใช้แบบสำรวจบุคลิกภาพและมาตราส่วน ประเมินค่าการยอมรับตนเอง พบว่า เด็กชายมีลักษณะแสดงตัวมากกว่าเด็กหญิง และผู้ที่มีลักษณะแสดงตัวสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ ได้ง่ายและเป็นผู้นำที่ดี

สิทธิโชค วรานุสันติกุล (2514 : 64) ได้ศึกษาลักษณะการแสดงตัว-เก็บตัวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 จำนวน 219 คน พบว่าเด็กที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวมีตนตามอัตภาพสูง (Actual Self) กว่าเด็กที่มีลักษณะเก็บตัว เด็กที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวและเก็บตัวมีตนตามปณิธาน (Ideal Self) ไม่แตกต่างกัน เด็กที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวมีความแตกต่างระหว่างตน (Self Discrepancy) น้อยกว่าเด็กที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว

กาจนา ควรสุภา (2516 : 98) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัว-เก็บตัว ความรู้สึกรับผิดชอบและคุณธรรมแห่งพลเมืองดี พบว่าเด็กชายมีลักษณะแสดงตัวมากกว่าเด็กหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และยังพบอีกว่าเด็กที่เป็นบุตรคนสุดท้ายมีลักษณะแสดงตัวมากที่สุด ส่วนเด็กที่เป็นบุตรคนแรกมีลักษณะแสดงตัวน้อยที่สุดหรือมีลักษณะเก็บตัว

สุลินี อินสว่าง (2516 : 78) ได้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของเด็กวัยรุ่นในสถานพินิจคุ้มครองเด็กกลางกับวัยรุ่นในโรงเรียน ศึกษาจากเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-4 จำนวน 120 คน และเด็กจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางบางนา จำนวน 120 คน ผลการศึกษาพบว่า เด็กวัยรุ่นตอนต้นในโรงเรียนมีบุคลิกภาพเก็บตัวแสดงตัว ไม่แตกต่างจากเด็กวัยรุ่นตอนต้นในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง เด็กวัยรุ่นตอนปลายในโรงเรียนมีบุคลิกภาพแสดงตัวมากกว่าเด็กวัยรุ่นตอนปลายในสถานพินิจคุ้มครองเด็กกลางและเด็กวัยรุ่นที่มีการศึกษาระดับ ป.4-7 จะมีบุคลิกภาพเก็บตัวมากที่สุด ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัวกับความเกรงใจของเด็กวัยรุ่นตอนปลาย ในสถานพินิจคุ้มครองเด็กกลางนั้น ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เด็กวัยรุ่นตอนปลายในโรงเรียนมี ความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การศึกษาเกี่ยวกับบุคลิกภาพแสดงตัว-เก็บตัว ในด้านต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้ พอจะสรุปได้ว่าเพศ ลำดับที่การเกิด สภาพสิ่งแวดล้อม วิธีการสอน วัย มีผลต่อความแตกต่างของบุคลิกภาพแสดงตัว-เก็บตัว แต่อาชีพของผู้ปกครองไม่มีผลต่อความแตกต่างของบุคลิกภาพแสดงตัว-เก็บตัวแต่อย่างใด

ฉวี กาหยี (2511 : 60) ทำการศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพ และความสามารถในการปรับตัวในโรงเรียนของนักเรียนที่มาจากครอบครัวชั้นกลางและต่ำ โดยศึกษากับประชากรวัยรุ่น อายุ 12 ถึง 16 ปี จำนวน 200 คน เครื่องมือที่ใช้คือสังคมมิติ, แบบสอบถามบุคลิกภาพสำหรับเด็กชั้นมัธยม ฟอรัม เอ (The School Personality Question-naire Form A) และแบบรายการปัญหาของมูนนี่ (Mooney Problem Checklist) ผลการวิจัยพบว่าวัยรุ่นทั้งสองเพศจากครอบครัวระดับชั้นกลางและชั้นต่ำมีความสามารถทางการปรับตัวต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ วัยรุ่นชายจากครอบครัวชั้นต่ำ วัยรุ่นหญิงจากครอบครัวชั้นกลาง มีบุคลิกภาพร่าเริงสนุกสนานสูงกว่าวัยรุ่นหญิงจากครอบครัวชั้นต่ำ ซึ่งมีบุคลิกภาพเรียบขรึมเศร้าไม่ค่อยพูด และมีการระมัดระวังตัวตลอดเวลา ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในเรื่องของบุคลิกภาพ คือหญิงมีความสามารถในการสังคม เป็นคนใจอ่อน และมีอารมณ์อ่อนไหวมากกว่าชาย แต่ชายมีความมั่นคงทางอารมณ์เป็นตัวของตัวเอง รุกรานและก้าวร้าวมากกว่าหญิง

สมทรง สุวรรณเลิศ และคนอื่น ๆ (2512 : 25) ได้ทำการศึกษาบุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแสดงตัว โดยใช้แบบสำรวจบุคลิกภาพของม้านเลย์ (The Maudsley Personality Inventory) ศึกษาในกลุ่มประชากรที่เป็นเด็กชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 3 จำนวน 300 คน นักเรียนฝึกหัดครู 300 คน และนักศึกษาแพทย์ 300 คน จากการศึกษาเปรียบเทียบที่ได้จากคนไทยทั้ง 3 กลุ่ม กับกลุ่มชาวอเมริกัน และอังกฤษ พบว่า กลุ่มตัวอย่างของคนไทยได้รับคะแนนต่ำกว่านักศึกษาอเมริกันในมหาวิทยาลัยและใกล้เคียงกับปกติของกลุ่มชาวอังกฤษในลักษณะแสดงตัว หรือกล่าวได้ว่าคนไทยมีลักษณะบุคลิกภาพไปทางเก็บตัวมากกว่าชาวอเมริกันและคล้ายคลึงกับชาวอังกฤษ ซึ่งมีลักษณะเก็บตัวมากกว่าชาวอเมริกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาผลของการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรที่มีต่อทัศนคติทางเพศของวัยรุ่นที่มีบุคลิกภาพและความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองแตกต่างกัน ประเมินผลโดยใช้ชุดการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นหญิง และแบบวัดต่าง ๆ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศรีอยุธยาในกลุ่มทดลอง โดยเปรียบเทียบกับการสอนภาษาอังกฤษในกลุ่มควบคุม โดยผู้วิจัยได้นำแนวคิดและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. รูปแบบการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
4. วิธีการดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนศรีอยุธยา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนศรีอยุธยา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 70 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบ่งกลุ่มเฉพาะเจาะจง (Purposive Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นกลุ่ม (Purposive) จากนั้นได้มีการสุ่มเข้ากลุ่มโดยเลือกเฉพาะนักเรียนหญิง (Random Assignment) เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมดังนี้

1. กลุ่มทดลอง (Experimental Group) จำนวน 35 คน ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นหญิง
2. กลุ่มควบคุม (Control Group) จำนวน 35 คน ได้รับการสอนภาษาอังกฤษ

รูปแบบและขั้นตอนการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการทดลองโดยใช้ชุดการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นหญิง ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระที่จัดกระทำในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ การได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรและไม่ได้รับการสร้างความตระหนัก (ได้รับการสอนภาษาอังกฤษ) นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ถูกแบ่งเป็นกลุ่มโดยการสุ่มเข้ากลุ่มเป็นกลุ่มที่ได้รับการสร้างความตระหนัก (กลุ่มทดลอง) และกลุ่มที่ได้รับการสอนภาษาอังกฤษ(กลุ่มควบคุม)ขั้นตอนของการวิจัยแสดงไว้ในตาราง 1

ตาราง 2 ขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย

กลุ่ม	คุณสมบัติส่วนตัว ลักษณะทางชีวสังคม	ชุดการสร้างความ ตระหนักในเรื่องเพศ	ผลการฝึก-วัดตัวแปรตาม (วัดทันที)
กลุ่มทดลอง	✓	✓	✓
กลุ่มควบคุม	✓	-	✓

ลักษณะของผู้รับการฝึก วัดคุณสมบัติส่วนตัว คือ บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว, ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเอง และลักษณะทางชีวสังคม ได้แก่ ผู้อุปการะ อาชีพของผู้ปกครอง ระดับเศรษฐกิจของผู้ปกครอง และระดับสติปัญญาซึ่งได้จากคะแนนผลการเรียนสะสม (เกรดเฉลี่ยสะสม, GPA) เพื่อเป็นตัวแปรอิสระ

ผลของการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรที่มีต่อทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษาสงวนตัวของวัยรุ่นหญิง โดยใช้แบบสอบถามวัดทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษาสงวนตัวจำนวน 30 ข้อ หลังจากกลุ่มตัวอย่างสิ้นสุดการเข้าร่วมโครงการโดยใช้ชุดการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ทั้ง 9 ชุดกับกลุ่มทดลองเปรียบเทียบกับกลุ่มที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ (กลุ่มควบคุม) โดยให้การเรียนการสอนเกี่ยวกับภาษาอังกฤษ เป็นเวลา 10 วัน มีการวัดตัวแปรตามทันทีคือทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษาสงวนตัว

แบบแผนการทดลอง

แบบแผนการวิจัยที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ คือ True Experiment Design (รูปแบบการวิจัยเชิงทดลองรูปแบบที่ 1 ของนวลละออ สุภาพล ,2544) คือมีการวัดตัวแปรต้นซึ่งได้แก่ ลักษณะทางชีวสังคม ลักษณะคุณสมบัติส่วนตัว และวัดตัวแปรตามซึ่งได้แก่ทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษาวงสวนต์ตัวของวัยรุ่นหญิงทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยวัดก่อนการทดลองและหลังสิ้นสุดการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวัดตัวแปรอิสระ คือ ลักษณะทางชีวสังคม ได้แก่ ผู้ประกอบการอาชีพของผู้ปกครอง ระดับเศรษฐกิจของผู้ปกครอง สถิติปัญญา (เกรด) และลักษณะคุณสมบัติส่วนตัวของบุคคล ได้แก่ บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัวและความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเอง สำหรับตัวแปรตาม คือ ทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษาวงสวนต์ตัว (การวัดทัศนคติ ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเพศ ความรู้สึกเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และการปฏิบัติตัวที่เหมาะสม) ตัวแปรต่างๆ ดังกล่าว บางตัวแปรมีเครื่องมือที่นำเชื่อถือใช้อยู่แล้ว ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือเหล่านั้นมาใช้และปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ส่วนตัวแปรตามได้สร้างเครื่องมือขึ้นใหม่โดยใช้แนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยต่าง ๆ เป็นหลักเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

1. ชุดการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นหญิง ประกอบด้วย แผนการสอนและกิจกรรม จำนวน 9 ชุด ได้แก่

- 1.1 แผนการสอนและกิจกรรมเกี่ยวกับเพศศึกษากับวัยรุ่นหญิง
- 1.2 แผนการสอนและกิจกรรมเกี่ยวกับความรักกับการควบคุมอารมณ์ของวัยรุ่นหญิง

หญิง

- 1.3 แผนการสอนและกิจกรรมเกี่ยวกับคุณค่าความเป็นหญิง
- 1.4 แผนการสอนและกิจกรรมเกี่ยวกับผลดีและผลเสียของการมีเพศสัมพันธ์

ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นหญิง

1.5 แผนการสอนและกิจกรรมเกี่ยวกับผลเสียจากการทำแท้งและวิธีป้องกันก่อนการตัดสินใจทำแท้ง

- 1.6 แผนการสอนและกิจกรรมเกี่ยวกับโรคที่เกิดจากเพศสัมพันธ์

1.7 แผนการสอนและกิจกรรมเกี่ยวกับการป้องกันและการแก้ปัญหาการเสียวตัวของวัยรุ่นหญิง

- 1.8 แผนการสอนและกิจกรรมเกี่ยวกับความรู้เรื่องการคุมกำเนิด

1.9 แผนการสอนและกิจกรรมเกี่ยวกับตัวแบบของผู้ที่ประสบความสำเร็จด้านความรักและชีวิตครอบครัว

ขั้นตอนการสร้างชุดการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นหญิง

1. ศึกษาเนื้อหาจากตำรา เอกสาร และการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับวัยรุ่นกับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกายของวัยรุ่น ความต้องการของวัยรุ่น ผลดีและผลเสียของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ความรู้เรื่องการคุมกำเนิด
2. ศึกษาวิธีการสร้างชุดการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นหญิง โดยการเขียนแผนการสอนและการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมตรงกับเนื้อหา งานวิจัยที่ศึกษารวมทั้งไมด จำนวน 9 ชุด
3. นำแผนการสอนที่เขียนให้คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์ตรวจเพื่อพิจารณาและปรับปรุงแก้ไข

การหาคุณภาพของชุดการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นหญิง

1. ให้ผู้เชี่ยวชาญ คือ นวลละออ สุภาพผล ช่วยพิจารณาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และความเที่ยงตรงด้านโครงสร้าง (Construct Validity) ของแผนการสอนที่จัดทำขึ้นพร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ
2. ปรับปรุงแผนการสอนตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
3. นำเป็นการสอนไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมักกะสันพิทยาสาน จำนวน 60 คน ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างก่อนนำไปใช้จริง เพื่อดูความเหมาะสมของภาษา เวลาที่ใช้ในการฝึกการสร้างความตระหนักในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นหญิง
4. ปรับปรุงแผนการสอนตามชุดการสร้างความตระหนักในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นหญิง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน แบบสอบถามทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศ และแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะคุณสมบัติส่วนตัวคือบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว และความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองของวัยรุ่นหญิงที่สร้างขึ้นจากแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 4 ส่วนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน ได้แก่ อายุ การพักอาศัยของนักเรียน ลักษณะของที่พัก อาชีพผู้ปกครอง รายได้ของครอบครัวต่อเดือนเกรดเฉลี่ยสะสม (GPA) เป้าหมายทางการศึกษา (ซึ่งผู้วิจัยนำมาจากแบบสอบถามลักษณะทางชีวสังคมของ นวลละอ อสุภาพผล)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักนวลสงวนตัว เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นมาเอง มีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบข้อคำถามในแต่ละข้อคือนวลละอ อสุภาพผล ซึ่งเป็นประโยคประกอบด้วยมาตราวัดประมาณค่า 5 หน่วย จาก “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ถึง “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ประกอบเป็นประโยค 30 ประโยค มีเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนวัยรุ่นหญิงแบ่งออกเป็น

1. ความรู้ความเข้าใจเรื่องเพศศึกษามีค่าความเชื่อมั่น .7146
2. ความรู้สึกที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นหญิงมีค่าความเชื่อมั่น .7146
3. ความพร้อมที่จะปฏิบัติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนเวลาอันสมควรมีค่า R

.8127

ตอนที่ 3 แบบสอบถามวัดบุคลิกภาพเก็บตัว – แสดงตัว มีลักษณะเป็นแบบสอบถามให้ชี้ตอบ 17 ข้อ แต่ละข้อประกอบไปด้วยประโยคบอกเล่า 1 ประโยค และมาตราส่วนประมาณค่าจาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” 6 หน่วย ควบคู่กันไป เนื้อหาในประโยคทั้ง 17 ประโยค กล่าวถึงความรู้สึกของผู้ตอบเกี่ยวกับการตอบสนองต่อสิ่งเร้าในแง่ของแรงกระตุ้นในตนเอง และความสามารถทางสังคม เช่น ความรู้สึกตื่นเต้น ความสนใจผู้อื่น ความคล่องแคล่วว่องไว เป็นต้น ลักษณะเก็บตัว หมายถึง ผู้ที่ขาดความสามารถทางสังคม รับการกระตุ้นจากภายนอกได้น้อย มีการควบคุมตนเองสูง ส่วนลักษณะแสดงตัว หมายถึง ผู้ที่ชอบคบหาสมาคมกับบุคคลอื่น รับการกระตุ้นจากภายนอกได้มาก ชอบความเป็นอิสระและสนุกสนาน

ในการตอบแบบวัดนี้ ผู้ตอบจะได้คะแนน 1 ถึง 6 คะแนน และคะแนนรวมจาก 17 ถึง 102 คะแนน ในประโยคที่แสดงถึงลักษณะการแสดงตัว ผู้ที่ตอบ “จริงที่สุด” จะได้คะแนนสูง และประโยคที่แสดงถึงลักษณะเก็บตัว ผู้ที่ตอบ “จริงที่สุด” จะได้คะแนนต่ำ แบบวัดนี้ นำมาจากการวิจัยเรื่องผลการรับรู้วัฒนธรรมของนักเรียนนายร้อยตำรวจ ของ นวลละอ อสุภาพผล (2532 : 83-84) ได้หาอำนาจจำแนกรายข้อ ซึ่งมีค่าระหว่าง 1.37 - 5.58 สำหรับค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดนี้ได้หาโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ปรากฏว่ามีความเชื่อมั่น .69 สำหรับการแบ่งผู้ตอบออกเป็น 2 ประเภท คือ เก็บตัวและแสดงตัว ใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยจัดว่ามีบุคลิกภาพแสดงตัว ส่วนผู้ที่ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ย จัดว่ามีบุคลิกภาพเก็บตัว

แบบวัดนี้แปลและปรับปรุงมาจากแบบวัดเก็บตัว-แสดงตัวของไอเซนคต์ (Introversion – Extraversion in the Eysenck Personality Inventory : Wilson. 1977)

ตอนที่ 4 แบบสอบถามประเมินความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองเป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นเองมีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบข้อคำถามในแต่ละข้อคือ รองศาสตราจารย์ ดร.นวลละอ อสุภผล แบบวัดนี้สามารถวัดความรู้สึกมีคุณค่าในตัวเอง โดยรวมของบุคคลได้ โดยให้ผู้ตอบแสดงความรู้สึกของตนเองต่อข้อความที่ให้มา ซึ่งเป็นประโยคประกอบด้วยมาตรวัดประมาณค่า 5 หน่วย จาก “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ถึง “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ประกอบเป็นประโยค 20 ข้อ การให้คะแนนขึ้นอยู่กับข้อความที่เป็นคำถามว่าเป็นข้อความทางบวกหรือทางลบ ผู้ที่ได้คะแนนสูง แสดงว่ามีความรู้สึกมีคุณค่าในตัวเองสูง ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำ แสดงว่ามีความรู้สึกมีคุณค่าในตัวเองต่ำ

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ตอนที่ 1 ตัวอย่างแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องว่างหน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียน

1. ปัจจุบันท่านพักอาศัยอยู่กับใคร
2. อาชีพของผู้ปกครอง
3. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน
4. เกรดเฉลี่ยสะสม (GPA)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามทัศนคติทางเพศในการรักษาสงวนตัว มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยและกลุ่มได้สร้างแบบสอบถามทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษาสงวนตัวให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะของการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 ข้อ
3. ผู้วิจัยและกลุ่มนำแบบสอบถามทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษาสงวนตัวไปหาความเที่ยงตรง โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิคือ นวลละอ อสุภผล ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะความมุ่งหมายและภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
4. ผู้วิจัยและกลุ่มนำแบบสอบถามทัศนคติทางเพศ จำนวน 30 ข้อ ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมักกะสันพิทยา ปีการศึกษา 2546 จำนวน 63 คน จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้ t-test มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ ของกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ

5. นำแบบสอบถามทัศนคติที่หาค่าอำนาจจำแนกแล้วไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทัศนคติ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficeint) และครอนบัค (Cronback)

6. ลักษณะของแบบสอบถามทัศนคติ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า Rating Scale มี 5 ระดับ ได้แก่

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิด ความรู้สึกของท่านมากที่สุด
เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิด ความรู้สึกของท่านพอประมาณ
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	ข้อความนั้นบางครั้งตรงกับความรู้สึกของท่าน แต่ในบางครั้งก็ไม่ตรงกับความรู้สึกของท่าน
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิด ความรู้สึกของท่านเท่าใดนัก
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดความรู้สึกของท่าน

ตัวอย่าง แบบสอบถามทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักรัณวลสงวนตัว

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย (✓) หลังข้อความนั้นๆ ให้ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียนมากที่สุดเพียงข้อเดียว โปรดตอบทุกข้อ

ข้อ	ข้อความถาม	ความรู้ความเข้าใจในเรื่องเพศศึกษา				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
0	ข้าพเจ้าคิดว่า ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้หญิง					

ข้อ	ข้อความถาม	ความรู้สึกที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นหญิง				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
0	ข้าพเจ้ารู้สึกภาคภูมิใจต่อความมีคุณค่าในเพศหญิงของตนเอง					

ข้อ	ข้อความถาม	ความพร้อมที่จะปฏิบัติต่อการมีพฤติกรรมทางเพศก่อนวัยอันสมควร				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
0	ข้าพเจ้าตั้งใจที่จะรักษารัณวลสงวนตัว เพราะเป็นสิ่งสำคัญสำหรับวัยรุ่นหญิง					

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยตรวจ และให้คะแนนตามความหมายของคำถามในแต่ละข้อดังต่อไปนี้

- เมื่อเป็นข้อความทางบวก เกณฑ์การให้คะแนน คือ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	คะแนนเท่ากับ 5
เห็นด้วย	คะแนนเท่ากับ 4
ไม่แน่ใจ	คะแนนเท่ากับ 3
ไม่เห็นด้วย	คะแนนเท่ากับ 2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	คะแนนเท่ากับ 1

- เมื่อเป็นข้อความทางลบ เกณฑ์การให้คะแนน คือ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	คะแนนเท่ากับ 1
เห็นด้วย	คะแนนเท่ากับ 2
ไม่แน่ใจ	คะแนนเท่ากับ 3
ไม่เห็นด้วย	คะแนนเท่ากับ 4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	คะแนนเท่ากับ 5

ตอนที่ 3 แบบสอบถามวัดบุคลิกภาพเก็บตัว – แสดงตัว

คำชี้แจง แบบสำรวจตนเองนี้มีคำถามทั้งหมด 17 ข้อ ขอให้ท่านอ่านไปที่ละข้ออย่างช้า ๆ ให้เข้าใจ แล้วพิจารณาว่าคำถามเหล่านั้นตรงกับการกระทำของท่านเพียงใด ในคำตอบที่มีให้เลือก 6 คำตอบเมื่อท่านเลือกคำตอบที่เหมาะสมได้แล้ว ให้ขีดเครื่องหมาย (/) ลงบนเส้นประ ซึ่งตรงกับคำถามที่ท่านเลือกเพียงแห่งเดียว

แบบสำรวจนี้มี 17 ข้อ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ โดยเลือกคำตอบที่ตรงกับการกระทำของท่านมากที่สุด

ชื่อผู้ตอบ.....

1. ข้าพเจ้าเป็นคนชอบแสวงหาเหตุการณ์ที่น่าตื่นเต้น

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยตรวจ และให้คะแนนตามความหมายของคำถามในแต่ละข้อดังต่อไปนี้

- เมื่อเป็นข้อความทางบวก เกณฑ์การให้คะแนน คือ

	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
คะแนน	6	5	4	3	2	1

- เมื่อเป็นข้อความทางลบ เกณฑ์การให้คะแนน คือ

	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
คะแนน	1	2	3	4	5	6

ตอนที่ 4 แบบสอบถามประเมินความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเอง มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเอง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามประเมินความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองให้สอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการของการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 20 ข้อ
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามประเมินความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองไปหาความเที่ยงตรง โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ คือ นวลละอ อสุภผล ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างนิยามปฏิบัติการ ความมุ่งหมาย และภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
4. นำแบบสอบถามหาค่าอำนาจจำแนก ความเชื่อมั่น โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficeint) และครอนบัค (Cronback) มีค่าความเชื่อมั่น
5. ลักษณะของแบบประเมินความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเอง เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับคือ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	มีความรู้สึกเช่นนี้เกิดขึ้นตลอดเวลา
เห็นด้วย	หมายถึง	มีความรู้สึกเช่นนี้เกิดขึ้นบ่อย
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	บ่อยครั้งตรงกับความรู้สึก แต่ในบางครั้งไม่ตรงกับความรู้สึก
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	มีความรู้สึกเช่นนี้นาน ๆ ครั้ง
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ไม่เคยมีความรู้สึกเช่นนี้เกิดขึ้นเลย

ตัวอย่าง แบบประเมินความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย (/) หลังข้อความนั้นๆ ให้ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียนมากที่สุดเพียงข้อเดียว โปรดตอบทุกข้อ

ข้อ	ข้อความ	ความรู้สึกมีคุณค่าในตัวเอง				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
0	ข้าพเจ้าชอบความเป็นอิสระ ไม่ต้องการการผูกมัดจากพ่อแม่					

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยตรวจ และให้คะแนนตามความหมายของคำถามในแต่ละข้อดังต่อไปนี้

- เมื่อเป็นข้อความทางบวก เกณฑ์การให้คะแนน คือ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

คะแนน 5 4 3 2 1

- เมื่อเป็นข้อความทางลบ เกณฑ์การให้คะแนน คือ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

คะแนน 1 2 3 4 5

วิธีการดำเนินการทดลอง และการเก็บรวบรวมข้อมูล

กลุ่มวิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนศรีอยุธยา เพื่อขออนุญาตทำการทดลอง และเก็บรวบรวมข้อมูล เมื่อได้รับการอนุมัติแล้ว กลุ่มได้เข้าพบรองผู้อำนวยการฯ ฝ่ายวิชาการ เพื่อแนะนำตัวและชี้แจงรายละเอียดในการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. กลุ่มวิจัยทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น ผู้วิจัยแนะนำตัวเอง ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขอความร่วมมือในการเข้าร่วมการวิจัย เมื่อกลุ่มตัวอย่าง ยินยอมเข้าร่วมการวิจัยจึงดำเนินการทดลอง และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยให้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดตอบแบบสอบถามลักษณะทางชีวสังคม แบบสอบถามลักษณะคุณสมบัติส่วนตัว และแบบสอบถามทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักร่วมสองเพศ

2. ผู้วิจัยทำการสุ่มอย่างง่าย เพื่อแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มที่ได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร (กลุ่มทดลอง) และกลุ่มที่ได้รับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ (กลุ่มควบคุม) กลุ่มละ 35 คน

3. ผู้วิจัยทำการทดลอง เข้าโครงการโดยใช้ชุดการสร้างความตระหนักในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นหญิงทั้ง 9 ชุด ให้กับกลุ่มทดลอง สำหรับกลุ่มควบคุมจัดการเรียนการสอนด้านภาษาอังกฤษ ใน 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 1 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง

4. วัดผลทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษาสงวนตัวทั้งในกลุ่มที่ได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และกลุ่มที่ได้รับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ภายหลังจากที่ทั้งสองกลุ่มสิ้นสุดการเข้าโครงการ โดยทำการวัดหลังจากสิ้นสุดโครงการแล้ว 9 วัน

5. ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ ของแบบสอบถามหลังจากนั้นนำไปแปรผลเป็นคะแนน เพื่อนำไปวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistic Package of the Social Science) ประกอบด้วย

1. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษาสงวนตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทั้งกลุ่มที่ได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรกับกลุ่มที่ได้รับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยการทดสอบค่าที (t-test) เพื่อทดสอบสมมติฐาน ข้อ 1

2. การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two way Analysis of Variance) ของคะแนนทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษาสงวนตัวที่แปรปรวนไปตามการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรกับลักษณะทางชีวสังคม และลักษณะส่วนตัว และทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของนิวแมน-คูลส์ ในกรณีพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 2 ถึงข้อ 7

3. การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง (Three way Analysis of Variance) ของคะแนนทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษาสงวนตัวที่แปรปรวนไปตามการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรกับบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัวและความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเอง และทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของนิวแมน-คูลส์ ในกรณีพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 8

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “ผลการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรที่มีต่อทัศนคติทางเพศในการรักษาวลสงวนตัวของวัยรุ่นหญิงที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองและบุคลิกภาพแตกต่างกัน” มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ เพื่อศึกษาว่า วัยรุ่นหญิงที่ได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรมีทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษาวลสงวนตัวแตกต่างจากวัยรุ่นหญิงที่ได้รับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษหรือไม่

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 70 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มหลายขั้นตอน แบ่งเป็นกลุ่มที่ได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร (กลุ่มทดลอง) 35 คน และกลุ่มที่ได้รับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ (กลุ่มควบคุม) 35 คน โดยกลุ่มที่ได้รับการสร้างได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ส่วนกลุ่มที่ได้รับการสอนภาษาอังกฤษไม่ได้รับการฝึกทักษะดังกล่าว สำหรับตัวแปรตามที่สำคัญในการวิจัยครั้งนี้ คือ ทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษาวลสงวนตัว โดยได้นำลักษณะทางชีวสังคม ได้แก่ ลักษณะการพักอาศัย (ผู้ปกครองหรือผู้อุปการะ) อาชีพผู้ปกครอง ระดับเศรษฐกิจ สติปัญญา และลักษณะคุณสมบัติส่วนตัว ได้แก่ ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเอง บุคลิกภาพเก็บตัว – แสดงตัว เป็นตัวแปรอิสระเข้าร่วมในการศึกษาครั้งนี้

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน คะแนนเฉลี่ย
S. D.	แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t- distribution
F	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F- distribution
df	แทน Degree of Freedom

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศรีอยุธยา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 70 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จากนั้นเลือกเข้ากลุ่มโดยเลือกทั้งชั้นเรียน แบ่งเป็นกลุ่มที่ได้รับการสร้างความตระหนัก 35 คน และกลุ่มที่ได้รับการสอนภาษาอังกฤษ 35 คน ทำการเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างตามลักษณะทางชีวสังคม บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว และความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเอง ผลการวิเคราะห์ปรากฏในตาราง 1

ตาราง 1 การเปรียบเทียบลักษณะทางชีวสังคม บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว และความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองของกลุ่มตัวอย่าง โดยพิจารณาตามกลุ่มที่ได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรและกลุ่มที่ได้รับการสอนภาษาอังกฤษ

ตัวแปร	ประเภท	กลุ่มสร้างความตระหนัก 35 คน		กลุ่มที่ได้รับการสอนภาษาอังกฤษ 35 คน		ร้อยละของความแตกต่าง
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ผู้อุปการะ	บิดามารดา	26	74.29	23	65.71	8.58
	ผู้อื่น	9	25.71	12	34.29	8.58
ระดับเศรษฐกิจ	ค่อนข้างสูง	20	57.14	18	51.43	5.71
ครอบครัว	ค่อนข้างต่ำ	15	42.86	17	48.57	5.71
อาชีพ	ประเภท 1	18	51.43	16	45.71	5.72
	ประเภท 2	17	48.57	19	54.29	5.72
ระดับสติปัญญา	ปานกลาง	9	25.71	11	31.43	5.72
	ค่อนข้างสูง	26	74.29	24	68.57	5.72
บุคลิกภาพ	เก็บตัว	12	34.29	16	45.71	11.42
	แสดงตัว	23	65.71	19	54.29	11.42
ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเอง	ระดับสูง	22	62.86	18	51.43	11.43
	ระดับต่ำ	13	37.14	17	48.57	11.43

จากตาราง 1 การเปรียบเทียบลักษณะทางชีวสังคม บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว และความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเอง ปรากฏผลดังนี้ คือ นักเรียนหญิงในกลุ่มที่ได้รับการสร้างความตระหนักและกลุ่มที่ได้รับการสอนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่อยู่ในความอุปการะของบิดามารดาทั้ง 2 กลุ่ม (72.49% และ 65.71% ตามลำดับ) ส่วนในด้านอาชีพ พบว่า นักเรียนหญิงในกลุ่มที่ได้

รับการสร้างความตระหนักมีผู้ปกครองประกอบอาชีพประเภท 1 คือ รับราชการ/พนักงานของรัฐ ค้าขาย ธุรกิจส่วนตัวมากกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนภาษาอังกฤษ (51.43% และ 45.71% ตามลำดับ) และกลุ่มที่ได้รับการสอนภาษาอังกฤษมีผู้ปกครองประกอบอาชีพประเภท 2 คือ รับจ้าง เกษตรกรรม มากกว่ากลุ่มที่ได้รับการสร้างความตระหนัก (54.29% และ 48.57% ตามลำดับ) ส่วนในด้านเศรษฐกิจ พบว่า กลุ่มที่ได้รับการสร้างความตระหนักมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง มากกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนภาษาอังกฤษ (54.14% และ 51.43% ตามลำดับ) และกลุ่มที่ได้รับการสอนภาษาอังกฤษมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำมากกว่ากลุ่มที่ได้รับการสร้างความตระหนัก (48.57% และ 42.86% ตามลำดับ) ส่วนในด้านสติปัญญา พบว่า นักเรียนหญิงในกลุ่มที่ได้รับการสร้างความตระหนักและกลุ่มที่ได้รับการสอนภาษาอังกฤษมีระดับสติปัญญาค่อนข้างสูงทั้งสองกลุ่ม (74.29% และ 68.57% ตามลำดับ) ส่วนในด้านบุคลิกภาพและความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเอง พบว่า นักเรียนหญิงในกลุ่มที่ได้รับการสร้างความตระหนัก จะมีบุคลิกภาพแสดงตัวและความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองสูงมากกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนภาษาอังกฤษ (65.71% และ 62.86% ตามลำดับ) ในขณะที่กลุ่มที่ได้รับการสอนภาษาอังกฤษมีบุคลิกภาพเก็บตัวและความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองต่ำมากกว่ากลุ่มที่ได้รับการสร้างความตระหนัก (45.71% และ 48.57% ตามลำดับ)

สรุปได้ว่า ลักษณะทางชีวสังคมทั้ง 4 ประการข้างต้น ของวัยรุ่นหญิงในกลุ่มที่ได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรกลับกลุ่มที่ได้รับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาความแตกต่าง 10% (นวลละอ อสุภาผล. 2534) สำหรับบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว และความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองของวัยรุ่นหญิงในกลุ่มที่ได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรกับกลุ่มที่ได้รับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ มีความแตกต่างกัน 11.42% และ 11.43% ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า การเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อคัดเป็นกลุ่มสร้างความตระหนักกับกลุ่มที่ได้รับการสอนภาษาอังกฤษมีความเท่าเทียมกันทั้ง 2 กลุ่ม

ตอนที่ 2 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ในส่วนนี้ได้กำหนดหัวข้อการนำเสนอผลการวิจัยตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เป็นหลัก โดยพิจารณาผลทั้งในกลุ่มรวม และกลุ่มแยกตามลักษณะทางชีวสังคมและลักษณะคุณสมบัติส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอ เป็นลำดับขั้นตามสมมติฐานข้อ 1 ถึงข้อ 4 ดังต่อไปนี้

สมมติฐานข้อ 1 กล่าวว่า “วัยรุ่นหญิงที่ได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรมีทัศนคติทางเพศในการรักษนวลสงวนตัวมากกว่าวัยรุ่นหญิงที่ได้รับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ”

ตาราง 2 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักรักนวลสงวนตัวของกลุ่มที่ได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรกับกลุ่มที่ได้รับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

กลุ่มตัวอย่าง	N	X	SD	t	p
กลุ่มสร้างความตระหนัก	35	135.17	8.45	5.559**	.000
กลุ่มได้รับการสอนภาษาอังกฤษ	35	123.00	9.82		

** มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

จากตาราง 2 พบว่า คะแนนเฉลี่ยทัศนคติทางเพศในการรักรักนวลสงวนตัวของกลุ่มที่ได้รับการสร้างความตระหนักมากกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนภาษาอังกฤษ ($\bar{X}$ คือ 135.17 และ 123.00 , SD คือ 8.45 และ 9.82 ตามลำดับ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 5.559$, $p < 0.01$) แสดงให้เห็นว่า วัยรุ่นหญิงที่ได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรมีทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักรักนวลสงวนตัวมากกว่าวัยรุ่นหญิงที่ได้รับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งผลการวิจัยนี้สนับสนุนสมมติฐานข้อ 1

สมมติฐานข้อ 2 กล่าวว่า “วัยรุ่นหญิงที่บิดามารดาอุปการะ เมื่อได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรมีทัศนคติทางเพศในการรักรักนวลสงวนตัวมากกว่าวัยรุ่นหญิงที่มีผู้อื่นเป็นผู้อุปการะ และได้รับกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษ”

ตาราง 3 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษามวลสวณตัวโดยพิจารณาตามการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรกับผู้อุปการะ

แหล่งความแปรปรวน	df	ss	MS	F	p
สร้างความตระหนัก-สอนอังกฤษ (ก)	1	1385.99	1385.99	19.02**	.001
ผู้อุปการะ (ข)	1	667.42	667.42	9.16**	.004
ก x ข	1	294.15	294.15	4.04*	.05
ที่เหลือ	66	4810.32	72.88		
ทั้งหมด	69	8297.49	120.25		

* มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ** มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

จากตาราง 3 พบว่า การวิเคราะห์ความแปรปรวนของทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษามวลสวณตัว ใช้ตัวแปรอิสระสองตัว คือ (1) การสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร (2) ผู้อุปการะ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ บิดามารดาอุปการะและผู้อื่นอุปการะพบว่าทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษามวลสวณตัวแปรปรวนไปตามการสร้างความตระหนัก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 19.02$, $p < 0.01$) จากตารางยังปรากฏผลอีกว่าทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษามวลสวณตัวแปรปรวนไปตามผู้อุปการะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 9.16$, $p < 0.01$) กล่าวคือวัยรุ่นหญิงที่มีบิดามารดาอุปการะมีทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษามวลสวณตัวมากกว่าวัยรุ่นหญิงที่มีผู้อื่นอุปการะ ($\bar{X}$ คือ 130.93 และ 124.14 , SD คือ 1.22 และ 1.88 ตามลำดับ) และยังพบว่าคะแนนเฉลี่ยทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษามวลสวณตัวของวัยรุ่นหญิงแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์สองทางของการสร้างความตระหนักกับผู้อุปการะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 4.04$, $p < 0.05$) จากนั้นทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ นิวแมน-คูลส์ ผลปรากฏในตาราง 4

ตาราง 4 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติทางเพศในการรักษานวลสงวนตัวของกลุ่มแบ่งตามการสร้างความตระหนักกับผู้อุปการะ

การสร้าง x ผู้อุปการะ	ค่าเฉลี่ย	121.50	123.78	126.78	138.08
สอนอังกฤษ x ผู้อื่นอุปการะ (12 คน)	121.50	-	2.28	5.28	16.58**
สอนอังกฤษ x บิดามารดาอุปการะ (23 คน)	123.78		-	3.00	14.30**
สร้าง x ผู้อื่นอุปการะ (9 คน)	126.78			-	11.30**
สร้าง x บิดามารดาอุปการะ (26 คน)	138.08				-

** มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

จากตาราง 4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติทางเพศในการรักษานวลสงวนตัวโดยแบ่งตามการสร้างความตระหนักกับผู้อุปการะเป็นรายคู่ พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ดังนี้ (1) วัยรุ่นหญิงกลุ่มที่ได้รับการสร้างความตระหนักที่มีบิดามารดาอุปการะมีคะแนนเฉลี่ยทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษานวลสงวนตัว ($\bar{X} = 138.08$) มากกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ได้รับการสอนภาษาอังกฤษที่มีผู้อื่นอุปการะ ($\bar{X} = 121.50$) ซึ่งผลนี้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ยังพบผลที่น่าสนใจอื่น คือ (2) วัยรุ่นหญิงกลุ่มที่ได้รับการสร้างความตระหนักที่มีบิดามารดาอุปการะ มีคะแนนเฉลี่ยทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษานวลสงวนตัว ($\bar{X} = 138.08$) มากกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนภาษาอังกฤษที่มีบิดามารดาอุปการะ ($\bar{X} = 123.78$) (3) วัยรุ่นหญิงกลุ่มที่ได้รับการสร้างความตระหนักที่มีบิดามารดาอุปการะมีคะแนนเฉลี่ยทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษานวลสงวนตัว ($\bar{X} = 138.08$) มากกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ได้รับการสร้างที่มีผู้อื่นอุปการะ ($\bar{X} = 126.78$) อีกด้วย

สมมติฐานข้อ 3 กล่าวว่า “วัยรุ่นหญิงที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพประเภท 1 เมื่อได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรมีทัศนคติทางเพศในการรักษนวลสงวนตัวมากกว่าวัยรุ่นหญิงที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพประเภท 2 ได้รับกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษ”

ตาราง 5 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษนวลสงวนตัว โดยพิจารณาตามการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรกับอาชีพผู้ปกครอง

แหล่งความแปรปรวน	df	ss	MS	F	p
สร้างความตระหนัก-สอนอังกฤษ (ก)	1	2513.95	2513.95	30.23**	.000
อาชีพผู้ปกครอง (ข)	1	23.19	23.19	0.28	.60
ก x ข	1	194.03	194.03	2.33	.13
ที่เหลือ	66	5488.19	83.15		
ทั้งหมด	69	8297.49	120.25		

** มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

จากตาราง 5 พบว่า การวิเคราะห์ความแปรปรวนของทัศนคติทางเพศในการรักษนวลสงวนตัว ใช้ตัวแปรอิสระสองตัว คือ (1) การสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร (2) อาชีพผู้ปกครอง ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ อาชีพประเภท 1 หมายถึง การที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการ ค้าขาย ธุรกิจส่วนตัว และ อาชีพประเภท 2 หมายถึงการที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้าง หรือเกษตรกรรม พบว่า ทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษนวลสงวนตัวแปรปรวนไปตามการสร้างความตระหนักอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 30.23, p < 0.01$) ผลนี้เป็นการสนับสนุนสมมติฐานข้อ 1 และยังพบว่าคะแนนเฉลี่ยทัศนคติทางเพศในเรื่องรักษนวลสงวนตัวของวัยรุ่นหญิงไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์สองทางของการสร้างความตระหนักกับอาชีพผู้ปกครอง ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

สมมติฐานข้อ 4 กล่าวว่า “วัยรุ่นหญิงที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง เมื่อได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรมีทัศนคติทางเพศในการรักษนวลสงวนตัวมากกว่าวัยรุ่นหญิงที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ ได้รับกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษ ”

ตาราง 6 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษนวลสงวนตัว โดยพิจารณาตามการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรมีกับระดับเศรษฐกิจของครอบครัว

แหล่งความแปรปรวน	df	ss	MS	F	p
สร้างความตระหนัก-สอนอังกฤษ (ก)	1	2607.06	2607.06	32.42**	.000
ระดับเศรษฐกิจ (ข)	1	194.19	194.19	2.42	.13
ก x ข	1	200.04	200.04	2.49	.12
ที่เหลือ	66	5306.79	80.41		
ทั้งหมด	69	8297.49	120.25		

** มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

จากตาราง 6 พบว่า การวิเคราะห์ความแปรปรวนของทัศนคติทางเพศในการรักษนวลสงวนตัวใช้ตัวแปรอิสระสองตัวคือ (1) การสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร (2) ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว พบว่า ทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษนวลสงวนตัวแปรปรวนไปตามการสร้างความตระหนัก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 32.42$, $p < 0.01$) ผลนี้เป็นการสนับสนุนสมมติฐานข้อ 1 และยังพบว่าคะแนนเฉลี่ยทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษนวลสงวนตัวของวัยรุ่นหญิงไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์สองทางของการสร้างความตระหนักกับระดับเศรษฐกิจ ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

สมมติฐานข้อ 5 กล่าวว่า “วัยรุ่นหญิงที่มีระดับสติปัญญาระดับสูงเมื่อได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรมีทัศนคติทางเพศในการรักษนวลสงวนตัวมากกว่าวัยรุ่นหญิงที่มีระดับสติปัญญาปานกลาง และได้รับกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษ ”

ตาราง 7 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนทัศนคติทางเพศ ในการรักษามวลสวณตัวโดยพิจารณาตามการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรกับระดับสติปัญญา

แหล่งความแปรปรวน	df	ss	MS	F	p
สร้างการตระหนัก-สอนอังกฤษ (ก)	1	1279.80	1279.80	17.42**	.000
สติปัญญา (ข)	1	484.91	484.91	6.60**	.01
ก x ข	1	421.20	421.20	5.73**	.02
ที่เหลือ	66	4850.21	73.49		
ทั้งหมด	69	8297.49	120.25		

** มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

จากตาราง 7 พบว่า การวิเคราะห์ความแปรปรวนของทัศนคติทางเพศในการรักษามวลสวณตัวใช้ตัวแปรอิสระสองตัวคือ (1) การสร้างการตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร (2) ระดับสติปัญญา พบว่า ทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษามวลสวณตัวแปรปรวนไปตามการสร้างการตระหนัก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 17.42$, $p < 0.01$) จากตารางยังปรากฏอีกว่าทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษามวลสวณตัวแปรปรวนไปตามระดับสติปัญญา อย่างมีนัยสำคัญ ($F = 6.60$, $p < 0.01$) กล่าวคือ วัยรุ่นหญิงที่มีระดับสติปัญญาสูงมีทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษามวลสวณตัวมากกว่าวัยรุ่นหญิงที่มีระดับสติปัญญาปานกลาง ($\bar{X}$ คือ 130.60 และ 124.75 , SD คือ 1.21 และ 1.93 ตามลำดับ) และยังพบว่า คะแนนเฉลี่ยทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษามวลสวณตัวของวัยรุ่นหญิงแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์สองทางของการสร้างการตระหนักกับระดับสติปัญญา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 5.73$, $p < 0.01$) จากนั้นทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของนิวแมน-คูลส์ ผลปรากฏในตาราง 8

ตาราง 8 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติทางเพศในการรักษามวลสวณตัวของกลุ่มแบ่งตามการสร้างความตระหนักกับระดับสติปัญญา

การสร้าง x ระดับสติปัญญา	ค่าเฉลี่ย	122.73	123.13	126.78	138.08
สอนอังกฤษxสติปัญญาปานกลาง (11 คน)	122.73	-	0.40	4.05	15.35**
สอนอังกฤษxสติปัญญาสูง (24 คน)	123.13		-	3.65	14.95**
สร้าง x สติปัญญาปานกลาง (9 คน)	126.78			-	11.30**
สร้าง x สติปัญญาสูง (26 คน)	138.08				-

** มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

จากตาราง 8 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติทางเพศในการรักษามวลสวณตัว โดยแบ่งตามการสร้างความตระหนักกับระดับสติปัญญาเป็นรายคู่ พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ดังนี้ (1) วัยรุ่นหญิงกลุ่มที่ได้รับการสร้างความตระหนักที่มีระดับสติปัญญาสูงมีคะแนนเฉลี่ยทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษามวลสวณตัว ($\bar{X} = 138.08$) มากกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ได้รับการสอนภาษาอังกฤษที่มีระดับสติปัญญาปานกลาง ($\bar{X} = 122.73$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ (2) วัยรุ่นหญิงกลุ่มที่ได้รับการสร้างความตระหนักที่มีระดับสติปัญญาสูงมีคะแนนเฉลี่ยทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษามวลสวณตัว ($\bar{X} = 138.08$) มากกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ได้รับการสอนภาษาอังกฤษที่มีระดับสติปัญญาสูง ($\bar{X} = 123.13$) (3) วัยรุ่นหญิงกลุ่มที่ได้รับการสร้างความตระหนักที่มีระดับสติปัญญาสูงมีคะแนนเฉลี่ยทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษามวลสวณตัว ($\bar{X} = 138.08$) มากกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ได้รับการสร้างความตระหนักที่มีระดับสติปัญญาปานกลาง ($\bar{X} = 126.78$)

สมมติฐานข้อ 6 กล่าวว่า “วัยรุ่นหญิงที่มีบุคลิกภาพแสดงตัว ร่วมกันความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองสูง และได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรมีทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษามวลสวณตัวมากกว่าวัยรุ่นหญิงที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวและมีความ

รู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองต่ำ ทั้งในกลุ่มที่ได้รับการสร้างความตระหนักและกลุ่มที่ได้รับการสอนภาษาอังกฤษ”

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษาสงวนตัวของวัยรุ่นหญิง โดยพิจารณาตามการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรกับความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเอง และบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว

แหล่งความแปรปรวน	df	ss	MS	F	P
สร้างความตระหนัก-สอนอังกฤษ (ก)	1	1449.21	1449.21	21.59**	.000
ลักษณะบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว(ข)	1	21.82	21.82	0.33	.57
ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเอง(ค)	1	38.41	38.41	0.57	.45
ก x ข	1	297.62	297.62	4.43*	.04
ก x ค	1	679.24	679.24	10.12**	.002
ข x ค	1	4.74	4.74	0.07	.79
ก x ข x ค	1	5.64	5.64	0.08	.77
ที่เหลือ	62	4161.99	67.13		
ทั้งหมด	69	8297.49			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตาราง 9 พบว่า การวิเคราะห์ความแปรปรวนของทัศนคติทางเพศในการรักษาสงวนตัว ใช้ตัวแปรอิสระสามตัวคือ (1) การสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร (2) บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว (3) ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเอง แสดงให้เห็นว่าทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษาสงวนตัวของวัยรุ่นหญิงแปรปรวนไปตามการสร้างความตระหนัก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F=21.59$, $p< 0.01$) และยังพบว่าคะแนนเฉลี่ยทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษาสงวนตัวของวัยรุ่นหญิงไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์สามทางของการสร้างความตระหนักกับบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเอง ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยศึกษาผลของการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรที่มีต่อทัศนคติทางเพศในการรักษาวลสงวนตัวของวัยรุ่นหญิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศรีอยุธยา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 สังเกตความมุ่งมั่น สมมติฐาน และวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาผลของการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรที่มีต่อทัศนคติทางเพศในการรักษาวลสงวนตัวของวัยรุ่นหญิง ในกลุ่มที่ได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรและกลุ่มที่ได้รับการกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษ
2. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ร่วมกับลักษณะทางชีวสังคมกลุ่มที่ได้รับการกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษร่วมกับลักษณะทางชีวสังคมที่มีต่อทัศนคติทางเพศในการรักษาวลสงวนตัวของวัยรุ่นหญิง
3. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรร่วมกับความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเอง ร่วมกับบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว กับกลุ่มที่ได้รับการกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษ ร่วมกับความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเอง ร่วมกับบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว ที่มีต่อทัศนคติทางเพศในการรักษาวลสงวนตัวของวัยรุ่นหญิง

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. วัยรุ่นหญิงที่ได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรมีทัศนคติทางเพศในการรักษาวลสงวนตัวมากกว่าวัยรุ่นหญิงที่ได้รับการกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษ
2. วัยรุ่นหญิงที่บิดามารดาอุปการะ เมื่อได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรมีทัศนคติทางเพศในการรักษาวลสงวนตัวมากกว่าวัยรุ่นหญิงที่มีผู้อื่นเป็นผู้อุปการะและได้รับการกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษ
3. วัยรุ่นหญิงที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพประเภท 1 เมื่อได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรมีทัศนคติทางเพศในการรักษาวลสงวนตัวมากกว่าวัยรุ่นหญิงที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพประเภท 2 และได้รับการกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษ

4. วัยรุ่นหญิงที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง เมื่อได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร มีทัศนคติทางเพศในการรักษานวลสงวนตัวมากกว่า วัยรุ่นหญิงที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ และได้รับกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษ

5. วัยรุ่นหญิงที่มีระดับสติปัญญาในระดับสูง เมื่อได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร มีทัศนคติทางเพศในการรักษานวลสงวนตัวมากกว่า วัยรุ่นหญิงที่มีระดับสติปัญญาปานกลาง และได้รับกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษ

6. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว กับความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองกับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรที่มีต่อทัศนคติทางเพศในการรักษานวลสงวนตัวของวัยรุ่นหญิง

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศรีอยุธยา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศรีอยุธยา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 โดยวิธีสุ่มแบ่งกลุ่มเฉพาะเจาะจง (Purposive Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นกลุ่ม (Purposive) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 70 คน เป็นนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 จำนวน 35 คน และนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/4 จำนวน 35 คน จากนั้นทำการสุ่มเข้ากลุ่ม (Random Assignment) โดยให้นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 เป็นกลุ่มทดลอง และนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/4 เป็นกลุ่มควบคุม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นการวัดตัวแปรอิสระ คือ ลักษณะทางชีวสังคม ได้แก่ ผู้อุปการะ อาชีพของผู้ปกครอง ระดับเศรษฐกิจของผู้ปกครอง สติปัญญา และลักษณะคุณสมบัติส่วนตัว ได้แก่ บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัวและความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเอง สำหรับตัวแปรตามคือ ทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษานวลสงวนตัว (การวัดทัศนคติ ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเพศ ความรู้สึกเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และการปฏิบัติตัวที่เหมาะสม) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามโดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนหญิง ตัวแปรที่ศึกษาได้แก่ ลักษณะการพักอาศัย (ผู้อุปการะ) อาชีพของผู้ปกครอง ระดับเศรษฐกิจของผู้ปกครอง และระดับ

สติปัญญา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ซึ่งนำมาจากแบบสอบถาม ลักษณะทางจิตสังคมของ นวลละอ อสุภาผล

ตอนที่ 2 แบบสอบถามทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษาสงวนตัว เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นมาเองจากการศึกษาแนวคิด เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษาสงวนตัว มีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบข้อคำถามในแต่ละข้อ คือ นวลละอ อสุภาผล พิจารณาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข นำแบบวัดไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมศึกษาศึกษาที่มีได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็น แบบสอบถามความรู้ความเข้าใจเรื่องเพศศึกษาจำนวน 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.7146 แบบสอบถามความรู้สึกที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นหญิงจำนวน 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.5933 และแบบสอบถามความพร้อมที่จะปฏิบัติตามข้อกำหนดพฤติกรรมทางเพศ จำนวน 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8127 รวมจำนวน 30 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จาก “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ถึง “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง”

ตอนที่ 3 แบบสอบถามวัดบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว มีลักษณะเป็นแบบสอบถามให้ขีตตอบ 17 ข้อ แต่ละข้อประกอบไปด้วยประโยคบอกเล่า 1 ประโยค และมาตราส่วนประมาณค่าจาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” 6 หน่วยควบคู่กันไป เนื้อหาในประโยคทั้ง 17 ประโยค กล่าวถึงความรู้สึกของผู้ตอบเกี่ยวกับการตอบสนองต่อสิ่งเร้าในแง่ของแรงกระตุ้นในตนเอง และความสามารถทางสังคม เช่น ความรู้สึกตื่นเต้น ความสนใจผู้อื่น ความคล่องแคล่ว ว่องไว ลักษณะเก็บตัว หมายถึง ผู้ที่ขาดความสามารถทางสังคม รับการกระตุ้นจากภายนอกได้น้อย มีการควบคุมตัวเองสูง ส่วนลักษณะแสดงตัว หมายถึงผู้ที่ชอบคบหาสมาคมกับบุคคลอื่น รับการกระตุ้นจากภายนอกได้มาก ชอบความเป็นอิสระและสนุกสนาน แบบวัดนี้ นำมาจากงานวิจัยเรื่องผลการรับรู้วัฒนธรรมของนักเรียนนายร้อยตำรวจ ของ นวลละอ อสุภาผล (2532 : 83- 84) ได้หาอำนาจจำแนกรายข้อ ซึ่งมีค่าระหว่าง 1.37-5.58 มีค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .69 ใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยจัดว่ามีบุคลิกภาพแสดงตัว ส่วนผู้ที่ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม จัดว่ามีบุคลิกภาพเก็บตัว แบบวัดนี้แปลและปรับปรุงมาจากแบบวัดเก็บตัว-แสดงตัวของไอเซนด (Introversion-Extraversion in the Eysenck Personality Inventory : Wilson. 1977)

ตอนที่ 4 แบบสอบถามประเมินความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองเป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นเองจากการศึกษาแนวคิด เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองซึ่งสร้างจากแนวความคิดของคูเปอร์สมิธ (Coopersmith. 1967) มีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบข้อคำถามในแต่ละข้อ คือ นวลละอ อสุภาผล เพื่อหาความเที่ยงตรงและสอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการ ความมุ่งหมาย และภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

นำแบบวัดไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมกษัตริย์พิทยา ที่มีได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .7163 แบบวัดนี้สามารถวัดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเอง โดยรวมของบุคคลได้โดยให้ผู้ตอบแสดงความรู้สึกของตัวเองต่อข้อความที่ให้มา ซึ่งเป็นประโยคมาตรฐานวัดประมาณค่า 5 หน่วย จาก “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ถึง “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” จำนวน 20 ข้อ การให้คะแนนขึ้นอยู่กับข้อความที่เป็นคำถามว่าเป็นข้อความทางบวกหรือลบ ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม แสดงว่ามีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองสูง ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม แสดงว่ามีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองต่ำ

3.2 ชุดการสร้างความตระในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรที่มีต่อทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษานวลสงวนตัวของวัยรุ่นหญิง ประกอบด้วยแผนการสอนและกิจกรรม จำนวน 9 ชุด โดยศึกษาจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่นกับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกายของวัยรุ่น ความต้องการของวัยรุ่น ผลดีและผลเสียของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ความรู้เรื่องการคุมกำเนิด นำแผนการสอนที่เขียนให้คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์ตรวจเพื่อพิจารณาและปรับปรุงแก้ไข ให้ผู้เชี่ยวชาญ คือ นวลละออ สุภาผล พิจารณา ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา และความเที่ยงตรงด้านโครงสร้าง นำไปทดลองสอนกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมกษัตริย์พิทยา จำนวน 60 คน ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างก่อนนำไปใช้จริง เพื่อดูความเหมาะสมของเนื้อหา เวลาที่ใช้ในการฝึกการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นหญิง ปรับปรุงแผนการสอนตามชุดฝึก ได้แก่

1. แผนการสอนและกิจกรรมเกี่ยวกับเพศศึกษากับวัยรุ่นหญิง
2. แผนการสอนและกิจกรรมเกี่ยวกับความรักและการควบคุมอารมณ์ของวัยรุ่นหญิง
3. แผนการสอนและกิจกรรมเกี่ยวกับคุณค่าความเป็นหญิง
4. แผนการสอนและกิจกรรมเกี่ยวกับผลดีและผลเสียของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นหญิง
5. แผนการสอนและกิจกรรมเกี่ยวกับผลเสียจากการทำแท้งและวิธีป้องกันก่อนการตัดสินใจทำแท้ง
6. แผนการสอนและกิจกรรมเกี่ยวกับโรคที่เกิดจากเพศสัมพันธ์
7. แผนการสอนและกิจกรรมเกี่ยวกับการป้องกันและการแก้ปัญหาการเสียตัวของวัยรุ่นหญิง
8. แผนการสอนและกิจกรรมเกี่ยวกับตัวแบบของผู้ที่ประสบความสำเร็จด้านความรักและชีวิตครอบครัว

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำหนังสือผ่านบัณฑิตวิทยาลัยไปติดต่อขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียนศรีอยุธยา เพื่อนำชุดฝึกการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร 9 ชุดมาทำการทดลองให้กับกลุ่มทดลอง (กลุ่มที่ได้รับการสร้างความตระหนัก) สำหรับกลุ่มควบคุมจัดการเรียนการสอนด้านภาษาอังกฤษ แล้วนำแบบสอบถามทั้ง 4 ชุด ไปให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 และ 2/4 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทำการตอบแบบวัด ภายหลังที่ทั้งสองกลุ่มสิ้นสุดการเข้าโครงการ และตรวจดูความเรียบร้อยสมบูรณ์ของแบบวัดทุกชุด นำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS / PC+ (Statistics Package of the Social Science / Personal Computer Plus) ประกอบด้วย

1. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทัศนคติทางเพศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในกลุ่มที่ได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควรกับกลุ่มที่ไม่ได้รับการสร้างความตระหนัก โดยการทดสอบค่าที (t – test) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1
2. การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two way Analysis of Variance) ของคะแนนทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษาวงสวณตัวที่แปรปรวนไปตามการสร้าง ความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรกับลักษณะทางชีวสังคมและลักษณะส่วนตัว และทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของนิวแมน-คูลส์ ในกรณีที่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 2 และข้อ 7
3. การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง (Three way Analysis of Variance) ของคะแนนทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษาวงสวณตัวที่แปรปรวนไปตามการสร้าง ความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรกับบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัวและความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเอง และทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของนิวแมน-คูลส์ ในกรณีที่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 8

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรที่มีต่อทัศนคติทางเพศของวัยรุ่นหญิง ปรากฏผลดังนี้

1. วัยรุ่นหญิงที่ได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรมีทัศนคติทางเพศในการรักษาวงสวณตัวมากกว่าวัยรุ่นหญิงที่ได้รับกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. วัยรุ่นหญิงที่บิดามารดาอุปการะ เมื่อได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรมีทัศนคติทางเพศในการรักษนวลสงวนตัวมากกว่าวัยรุ่นหญิงที่มีผู้อื่นเป็นผู้อุปการะและได้รับกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. วัยรุ่นหญิงที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพประเภท 1 เมื่อได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรมีทัศนคติทางเพศในการรักษนวลสงวนตัวไม่แตกต่างจากวัยรุ่นหญิงที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพประเภท 2 และได้รับกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษ

4. วัยรุ่นหญิงที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง เมื่อได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรมีทัศนคติทางเพศในการรักษนวลสงวนตัวไม่แตกต่างจากวัยรุ่นหญิงที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ และได้รับกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษ

5. วัยรุ่นหญิงที่มีระดับสติปัญญาสูง เมื่อได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรมีทัศนคติทางเพศในการรักษนวลสงวนตัวมากกว่าวัยรุ่นหญิงที่มีระดับสติปัญญาปานกลางและได้รับกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. วัยรุ่นหญิงที่มีลักษณะบุคลิกภาพแสดงตัว ร่วมกับความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองสูง และได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรมีทัศนคติทางเพศในการรักษนวลสงวนตัวไม่แตกต่างจากวัยรุ่นหญิงที่มีลักษณะบุคลิกภาพเก็บตัว ร่วมกับความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองต่ำ และได้รับกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษ

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษาผลการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรมีต่อทัศนคติทางเพศของวัยรุ่นหญิง ตามตัวแปรอิสระคือ ลักษณะทางชีวสังคม ได้แก่ ลักษณะการพักอาศัย (ผู้อุปการะ) อาชีพผู้ปกครอง ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวและระดับสติปัญญา, ลักษณะคุณสมบัติส่วนตัวของบุคคล ได้แก่ ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเอง และบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว ผู้วิจัยได้อภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. วัยรุ่นหญิงที่ได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรมีทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษนวลสงวนตัวแตกต่างกันกับวัยรุ่นหญิงที่ได้รับการสอนภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า วัยรุ่นหญิงที่ได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรมีทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษนวลสงวนตัวมากกว่าวัยรุ่นหญิงที่ได้รับการสอนภาษาอังกฤษ ดูได้จากผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนทัศนคติของกลุ่มที่ได้รับการสร้างความตระหนัก และกลุ่มที่ได้รับการสอนภาษาอังกฤษด้วยการทดสอบค่าที่ (t-test) พบว่าวัยรุ่นหญิงในกลุ่มที่ได้รับการสร้างความตระหนักมีคะแนนทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษนวลสงวนตัวมากกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนภาษาอังกฤษอย่าง

มีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 5.56$, $p < 0.01$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ช่วยให้วัยรุ่นหญิงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเพศ ความรู้สึกในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรในทางที่ดีขึ้น ทำให้เกิดความพร้อมที่จะปฏิบัติไปในทางที่ถูกต้องเหมาะสมเพื่อหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร

2. จากสมมติฐานข้อที่ 2 ถึงข้อ 5 กล่าวว่า วัยรุ่นหญิงที่มีลักษณะทางชีวสังคมที่แตกต่างกันเมื่อได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรมีทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษาวลสงวนตัวมากกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนภาษาอังกฤษ ในการวิเคราะห์ข้อมูลตามจุดประสงค์นี้ได้เปรียบเทียบคะแนนของวัยรุ่นหญิงกลุ่มย่อยออกเป็นคู่ ๆ ตามลักษณะทางชีวสังคม 4 ด้านดังนี้ กลุ่มบิดามารดาอุปการะกับกลุ่มผู้อื่นอุปการะ กลุ่มผู้ปกครองประกอบอาชีพประเภท 1 กับกลุ่มผู้ปกครองประกอบอาชีพประเภท 2 กลุ่มระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูงกับกลุ่มระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ กลุ่มสติปัญญาในระดับสูงกับกลุ่มสติปัญญาในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาปฏิสัมพันธ์ร่วมระหว่างการสร้างความตระหนักกับลักษณะทางชีวสังคมพบว่าส่งผลต่อคะแนนทัศนคติทางเพศของกลุ่มตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ มีปฏิสัมพันธ์ร่วมระหว่างการสร้างความตระหนักกับผู้อุปการะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 4.04$, $p < 0.05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่พบว่าวัยรุ่นหญิงที่มีบิดามารดาอุปการะในกลุ่มที่ได้รับการสร้างความตระหนัก มีคะแนนเฉลี่ยทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษาวลสงวนตัวมากกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนภาษาอังกฤษที่มีผู้อื่นอุปการะ ซึ่งผลนี้เป็นไปตามที่สมมติฐานข้อ 2 ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เรณู เจริญศรี (2525 :47-48) ในเรื่องทัศนคติของนักเรียนอาชีวศึกษาชั้นปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิงพบว่า นักเรียนที่อาศัยอยู่กับบิดามารดามีทัศนคติค่อนข้างคัดค้านเกี่ยวกับการคบหากับเพื่อนต่างเพศ ส่วนนักเรียนที่พักอยู่กับผู้อื่นมีทัศนคติไปในทางสนับสนุน / นอกจากนี้ยังพบว่า ไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมระหว่างการสร้างความตระหนักกับอาชีพของผู้ปกครองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลนี้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 3 ที่ตั้งไว้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวัยรุ่นหญิงที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพประเภท 1 ต้องมีการแข่งขันในการประกอบอาชีพมากกว่าอาชีพประเภท 2 อันเนื่องมาจากสภาพเศรษฐกิจที่บีบรัดตัวและนโยบายของรัฐบาลที่ลดจำนวนข้าราชการลง ดังนั้นผู้ปกครองจึงต้องทุ่มเทให้กับงานเพื่อให้มีผลงานโดดเด่นเพื่อที่จะสามารถประกอบอาชีพได้ต่อไป ดังนั้นผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพประเภท 1 จึงไม่มีเวลาใกล้ชิดลูกหลาน ให้การอบรมสั่งสอนน้อยลง ประกอบกับการมีบุตรหลานอยู่ในช่วงวัยรุ่นซึ่งเป็นหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต และโดยธรรมชาติของวัยรุ่นเองแล้วมีความต้องการความสนใจในเรื่องเพศ อาจมีการลองผิดลองถูกจนเกิดปัญหาทางเพศตามมาได้และถึงแม้วัยรุ่นกลุ่มนี้จะได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรแต่ก็ยังขาดความมั่นคงทางอารมณ์ ขาดวิจารณญาณในการตัดสินใจจึงเอนเอไปตามสิ่งล่อลวงต่าง ๆ ที่พบได้มากมายในปัจจุบัน ดังนั้นจึงไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของผู้ปกครองกับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรซึ่งไม่สอดคล้องกับ

งานวิจัยของ ณัฐวดี วิถีธรรม (2539:61) ได้ทำการศึกษาสาเหตุและปัญหาการเป็นมารดาของวัยรุ่น พบว่ามารดาวัยรุ่นส่วนใหญ่บิดามารดาประกอบอาชีพประเภท 2 และยังพบว่าไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสร้างความตระหนักกับระดับเศรษฐกิจผู้ปกครอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งผลนี้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 4 ที่ตั้งไว้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวัยรุ่นหญิงที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูงย่อมได้รับรายได้จากผู้ปกครองมากกว่า มีความสามารถในการจัดหาสิ่งต่างๆ เช่น เสื้อผ้าสายเดี่ยวตามสมัยนิยม เที่ยวตามผ้าหรือเชค ตลอดจนโทรศัพท์มือถือ ดังนั้นโอกาสที่วัยรุ่นกลุ่มนี้จะสัมผัสใกล้ชิดกับกิจกรรมบันเทิงเริงรมณ์ต่างๆ ย่อมมีมากกว่าวัยรุ่นกลุ่มที่ได้รับรายได้น้อยกว่าหรือมีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ ถึงแม้จะได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร แต่ก็ได้รับเฉพาะขณะเข้าร่วมกิจกรรมเท่านั้น เมื่อกลับไปบ้านพบกับสภาพแวดล้อมเดิม สิ่งยั่วยุเดิม ประกอบกับผู้ปกครองไม่ค่อยมีเวลาใกล้ชิดบุตรหลานอันเนื่องมาจากระบบเศรษฐกิจในปัจจุบันซึ่งต้องแข่งขันการทำงานซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ รัตนา พุ่มสวรรค์ (2544:79) ที่ได้ศึกษาค่านิยมต่อพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง พบว่า นักศึกษาที่มีรายได้มากสามารถที่จะใช้เวลาจากการเรียนไปเกี่ยวกับเพื่อนต่างเพศ ซื้อเครื่องแต่งกายให้ดึงดูดความสนใจเพศตรงข้ามตามแฟชั่นตะวันตก ทำให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากวัฒนธรรมเดิม ส่วนนักศึกษาที่มีรายได้ต่ำจะมีความมุ่งมั่นที่จะศึกษาให้สำเร็จโดยเร็วที่สุดเพราะจะได้ลดภาระของครอบครัวในการส่งเสียให้เรียน และอาจเห็นว่าการเลียนแบบวัฒนธรรมตะวันตกอาจทำให้สิ้นเปลืองและล่อแหลมต่อการเกิดอาชญากรรมได้ง่าย อาจทำให้ตนเองเสียอนาคตเรียนไม่จบได้ / แต่ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสร้างความตระหนักกับระดับสติปัญญาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 5.73, p < 0.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่พบว่าวัยรุ่นหญิงกลุ่มที่ได้รับการสร้างความตระหนักที่มีระดับสติปัญญาสูงมีคะแนนเฉลี่ยทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษนวลสงวนตัวมากกว่ากลุ่มที่ได้รับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่มีระดับสติปัญญาปานกลาง ซึ่งผลนี้เป็นไปตามที่สมมติฐานข้อ 5 ที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับแนวคิดทางทฤษฎีที่กล่าวว่าบุคคลที่มีความพร้อมทางจิตใจสูง คือ มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด เมื่อได้รับประสบการณ์ทางสังคมที่เหมาะสมคือ การสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ซึ่งอาศัยหลักการเสริมแรงเพื่อพัฒนากระบวนการตัดสินใจภายในจิตใจของผู้เข้าร่วมการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร จะนำไปสู่การมีทัศนคติที่เหมาะสมได้ดีกว่าผู้ที่มีความพร้อมทางจิตใจต่ำกว่า คือ สติปัญญาด้อยกว่านั่นเอง ดังนั้นคะแนนทัศนคติทางเพศในเรื่องการรักษนวลสงวนตัวของวัยรุ่นหญิงในกลุ่มที่มีสติปัญญาสูงที่ได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรจึงสูงกว่ากลุ่มอื่นอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อาภากรณ์ เดชรัตน์ (2546:78) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียน อยู่ในคะแนนเฉลี่ยระดับดี ($\bar{X} = 1.54$) และคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 1.42$) ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีผลการเรียนดีมีความตั้งใจที่จะศึกษาหาความรู้มุ่งมั่นที่จะเข้าสู่มหาวิทยาลัย เพื่อความก้าวหน้าในอนาคต ถึงแม้จะมีสิ่งยั่วยุ เช่น อินเทอร์เน็ต สื่อลามก หรืออื่นๆ ก็ไม่สามารถเปลี่ยนความตั้งใจของเด็กที่เรียนดีได้

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดให้มีการฝึกการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรในนักเรียนวัยรุ่นหญิงทุกชั้นปี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับเปลี่ยนทัศนคติที่เหมาะสม
2. ควรติดตามผลการฝึกเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง เพื่อศึกษาพัฒนาการของนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีต่อการฝึก โดยการศึกษาและติดตามผลระยะยาว เช่น ติดตามผลทุกปีๆ ละ 1-2 ครั้งจนจบการศึกษา และออกไปปฏิบัติงานในสภาพการทำงานจริงเพื่อศึกษาความคงทนของการฝึก
3. ควรมีการศึกษาค้นคว้าว่ามีตัวแปรอื่นๆ ที่มีความสัมพันธ์ทางเพศในการรักษานวลสงวนตัวของนักเรียนวัยรุ่นหญิงเพิ่มเติมจากการที่ศึกษาครั้งนี้หรือไม่
4. การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาเฉพาะเด็กนักเรียนวัยรุ่นหญิงเท่านั้นถ้ามีความเป็นไปได้ ควรสร้างชุดฝึกการสร้างความตระหนักในเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรเพื่อใช้กับเด็กนักเรียนวัยรุ่นชายด้วย เพื่อให้เด็กนักเรียนวัยรุ่นชายได้รับรู้ถึงผลเสียต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรว่าไม่เกิดเฉพาะแต่กับนักเรียนวัยรุ่นหญิงเท่านั้น แต่จะเกิดผลเสียกับวัยรุ่นชายด้วยเช่นกัน ฉะนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีข้อจำกัดดังกล่าวนี้ไปปรับปรุง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับวัยรุ่นชายและวัยรุ่นหญิง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงสาธารณสุข กรมสุขภาพจิต. (2545, ตุลาคม). หนังสือ “วัยรุ่นน้อยจะบอกให้” โรงพิมพ์
องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- กองระบาดวิทยา. (2536, สิงหาคม). สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. รายงานการเฝ้าระวังโรค
ประจำสัปดาห์ นิยามผู้ป่วยโรคเอดส์ และผู้ติดเชื้อที่มีอาการที่ใช้ในการเฝ้าระวังโรค.
ฉบับปรับปรุงแก้ไข ครั้งที่ 4, กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- กองโรคเอดส์. (2543, มกราคม). แนวทางการส่งเสริมสุขภาพ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- กาญจนา พงศ์พุกฤษ. (2523). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกความ
วิตกกังวล และความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์
มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร
- ✓ กาญจนา ควรสุภา. (2516). ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัว-เก็บตัว ความรู้สึกผิดชอบ
และคุณธรรมแห่งพลเมืองดี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยา) กรุงเทพฯ: วิทยาลัย
วิชาการศึกษา. ถ่ายเอกสาร.
- จรรยา เศรษฐบุตร. (2536). ความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิพลภายในครอบครัว และอิทธิพลภายนอก
ครอบครัวต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นหญิงในอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์.
วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (พัฒนศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จอมขวัญ ทุ่มโม่ง. (2540). ผลการศึกษาพฤติกรรมการแสดงออกเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการพูด
หน้าชั้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเจ้าพระยาวิทยาคม เขตยานนาวา.
วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จันทร์ฉาย พิทักษ์ศิริกุล. (2532). ผลของการวัดโปรแกรมการฝึกความกล้าแสดงออกต่อความ
รู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์
มหาบัณฑิต(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ถ่ายเอกสาร.
- จัญญ ทองถาวร. (2530). จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- ฉวีวรรณ สุขพันธ์โพธาราม. (2527). พัฒนาการวัยรุ่นและบทบาทครู. กรุงเทพฯ: มิตรนรา
การพิมพ์.
- ชัยวัฒน์ ปัญจพงษ์, สุรีย์ กาญจนวงศ์, และ จารุณี พะวีโรจน์. (2524). เพศศึกษาแผนใหม่.
กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

- ชูลีพร อินทร์ไพบูลย์. (2536). *ค่านิยมเกี่ยวกับพฤติกรรมในเรื่องเพศของนักเรียนวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ สด.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- ณัฐวดี วิชิธรรม. (2539). *ทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสของนักเรียนวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ไอเคอร์ เอส. ไลเดน และ อลัน เจ. ชไนเดอร์. (2532). *รักให้เป็น*. สำนักพิมพ์มูลนิธิ โกมลคีมทอง. พิมพ์ครั้งแรก กุมภาพันธ์.
- เต็มสิริ บุญสิงห์. (มปท, 2526). "วัยรุ่นและการปรับตัว," ใน *เพศวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ: สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย.
- นภาพรณ หะวานนท์. (2538). *รายงานการวิจัยเรื่องการตอบโต้ของผู้หญิงเมื่อตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และการตัดสินใจยุติการตั้งครรภ์*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นภาพร มัชฌมากร. (2539). *เพศศึกษา, เอกสารคำสอนวิชา สุข 416*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาสุขศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. หน้า 134-135.
- นาฏสุคนธ์ อุเงิน. (2543). *เจตนาในการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนวัยรุ่นในจังหวัดพะเยา*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นวลละออ สุภาผล. (2534). *ผลการฝึกทักษะในการรับรู้วัฒนธรรมที่มีต่อคุณลักษณะของนักเรียนนายร้อยตำรวจ*. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (พัฒนศึกษาศาสตร์) กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บงกช สุชะจิระ. (2538). *การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพการแสดงตัวสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประสาร ทิพย์ธารา. (2521). *พัฒนาการเด็กและการอบรมเลี้ยงดู*. กรุงเทพฯ: แพรววิทยา.
- ปราณี รามสูต. (2528). *จิตวิทยาวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ: รุ่งวัฒนา. หน้า 18.
- ปานฤดี ปานใจ. (2540). *ผลการฝึกทักษะในการรับรู้วัฒนธรรมที่มีต่อจิตลักษณะของนักศึกษาพยาบาล*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปัทมา เรณูมาร. (2539). *ผลของการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมที่มีต่อพฤติกรรมกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมและความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบางบัว (แห่งตั้งตรงจิตรวิทยาการ)*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.

- พนม เกตุมาน. (2534). สุขใจกับลูกวัยรุ่น. กรุงเทพฯ: แปลนพับลิชชิ่ง. หน้า 115.
- ระวีพรรณ เลขะวิวัฒน์. (2543). การสนับสนุนทางสังคมและความรู้สึกมีคุณค่าในตัวเองของ
ผู้ใหญ่ตอนต้น : การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างคนว่างงานและคนมีงานทำ.
ปริญญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รัตนา พุ่มสวรรค์. (2544). ค่านิยมต่อพฤติกรรมทางเพศของนักศึกษาปริญญาตรี สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เรณู เจริญศรี. (2525). ทักษะคตินักเรียนอาชีวศึกษา ปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับ
ความสัมพันธ์ระหว่างชาย-หญิง. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- รัชนี วิเศษสังข์. (2518). จรรยาวิพากษ์ของเด็กวัยรุ่นในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับความสัมพันธ์
ระหว่างเพศชายและเพศหญิง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- รัชนิกร เศรษฐไธ และคณะ. พฤติกรรมและทัศนคติของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เกี่ยวกับ
การมีนัดกับเพื่อนต่างเพศ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ลีโอ เอฟ มัสกาเลีย. (2537). จิตวิทยาของความรัก. สำนักพิมพ์สร้อยทอง แปลโดย สมลักษณ์
สว่างโรจน์.
- ✓วันเพ็ญ อายุการ. (2512). การศึกษาลักษณะและความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมที่แสดงออกถึง
บุคลิกภาพเก็บตัวหรือแสดงตัวกับการยอมรับและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
วัยรุ่น ในโรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดชลบุรี. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วัชร ทรรศมี. (2518). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาในโรงเรียน. กรุงเทพฯ:
ไทยวัฒนาพานิช. หน้า 38-40.
- วันทนี วาสิกะสิน. (2526). ปัญหาพฤติกรรมทางเพศของมนุษย์กับงานสังคมสงเคราะห์.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 51.
- ศศิกานต์ ธนะโสธร. (2529). ผลของการมีตำแหน่งหัวหน้าห้องต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ศิริกุล อิศรานุรักษ์. (2526). การศึกษาเกี่ยวกับการอนามัยแม่และเด็ก. กรุงเทพฯ: กรมอนามัย.
หน้า 51.
- ตันสนีย์ ศีตะนันท์ เมอลเลอร์. (2542). ความรักหลายมิติ. สำนักงานคู่สร้างคู่สม. โรงพิมพ์
กรุงเทพฯ.

- สกล วรเจริญศรี. (2545). การศึกษาที่เกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนวัยรุ่น.
ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาพัฒนาการ) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สายสุนีย์ อุดมณา. (2541). ค่านิยมต่อพฤติกรรมทางเพศของนิสิตปริญญาตรี คณะพลศึกษา.
ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุมล วิภาวีพ. (2546). บทความเกี่ยวกับวัยรุ่น เรื่อง “รักตัวเองให้เป็น เห็นตัวเองให้ชัด”.
ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สุใจ ตั้งทรงสวัสดิ์. (2531). การใช้เพื่อนให้ความช่วยเหลือในกลุ่มเพื่อการเพิ่มความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต.
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุชา จันทน์เอม. (2517). หลักการศึกษาจิตวิทยาหลักการสอน. กรุงเทพฯ: แพร่พิทยา.
- สุชาดา รัชชกุล. (2541). การตั้งครมไม่พึงปรารถนา และการตัดสินใจทำแท้ง. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ด. (พัฒนศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุชาติ โสมประยูร และ วรณี โสมประยูร. (2521). เพศศึกษา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
หน้า 56.
- สุโท เจริญสุข. (2520). จิตวิทยาพัฒนาการเด็กและวัยรุ่นพร้อมหลักสูตรแก้ไขปัญหาวิต.
กรุงเทพฯ: พีระพัฒน์.
- สุพัตรา สุภาพ. (2518). สังคมและวัฒนธรรมไทย : ค่านิยม ครอบครัว ศาสนา ประเพณี. หน้า 47
กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุศักดิ์ เอี่ยมเก็บ. (2541). ทศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสกับบุคคลที่คาดหวัง
จะสมรสด้วยของนักศึกษามหาวิทยาลัย. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สรณ์ ศรีเพ็ญ. (2514). ความรักและกามารมณ์ในวัยเด็ก. กรุงเทพฯ: สนิทพันธ์การพิมพ์.
- สมาคมคหเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย. (2518). ครอบครัวสัมพันธ์. กรุงเทพฯ: วิบูลย์กิจ.
- องค์การสยาม-แคร์ ประเทศไทย. (2541). คู่มือวัยใส. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การคำครุสภา.
- อัจฉรา นิยมะโนธรรม. (2540, พฤศจิกายน). “วัยรุ่นวุ่นเซ็กซ์,” แม่และเด็ก. 21 (309): 87-90.
- อัจฉรา อักษรวิทย์. (2529). การศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีส่วนสนับสนุนความต้องการและความไม่ต้องการบุตรของมารดานอกสมรส : ศึกษาเฉพาะกรณี โรงพยาบาลราชวิถี.
วิทยานิพนธ์ สส.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- Brettain, Ciay V. (1963). *Adolescent Choices and Parent Pur Cross-Presswes*. American Sociological Review. 28 : 385-391.

✓ Eysenk, H.J. (1970). *Fact and Fiction in Psychology*. England : Penquin Books Ltd.
Harmcndworth, Meddlelesen.

Hurlock, Elizabeth B. (1967). *Adolescent Development*. 3rd .ed. New York : Mcgraw-Hill
Bock.

Offer, Dantel. (1971). *Sexual Behavior of A group of Normal Adolescents*. Medical Aspects
of Human Sexuality. 9 : 40-49.

Maslow, A. (1970). *Motivation and Personality*. New York : Harper & Row.

Palladino. Connie D. (1989). *Developing Self-Esteem*. Californea : Kogan Page.

Peter W. Gurney. (1988). *Self-Esteem in Children with special education Needs.*, Great
Britain by Billy & Sons Ltd. Worcester.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- หนังสือขอความอนุเคราะห์ใช้กลุ่มตัวอย่าง
- หนังสือขอบคุณ

ที่ ศธ 0519.6.01/3473

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

29 ธันวาคม 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ใช้กลุ่มตัวอย่าง

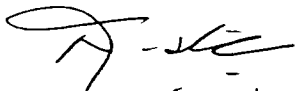
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีอยุธยา

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ตัวอย่างแบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด
2. ตัวอย่างชุดฝึก จำนวน 9 ชุด

เนื่องด้วยนางสาวจินตนา พึ่งโพธิ์ นางสาวจิราภรณ์ ตามประวัติ และนางสาวปานทิพย์ ทองมั่ง นิติระดับปริญญาโท สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความประสงค์จะทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ผลของการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควรที่มีต่อทัศนคติทางเพศของวัยรุ่นหญิง” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.นวลละออ สุภาพล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิติมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และได้พิจารณาเห็นว่าหน่วยงานของท่านเป็นแหล่งข้อมูลที่สามารถนำมาใช้ประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขออนุญาตให้นักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 100 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม และร่วมกิจกรรมเพื่อสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร พร้อมทั้งขอใช้สถานที่ในการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว ระหว่างวันที่ 14 มกราคม 2547 – 11 กุมภาพันธ์ 2547

คณะมนุษยศาสตร์หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการอำนวยความสะดวก ให้แก่นิสิตดังกล่าวข้างต้นด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์สุภา ปานเจริญ)
คณบดีคณะมนุษยศาสตร์

ภาควิชาจิตวิทยา

โทร. 0 2260 1661, 0 2260 1770-7 ต่อ 6236-7

โทรสาร 0 2260 1914

ที่ ศธ 0519.6.01/ 02 L3

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

11 กุมภาพันธ์ 2547

เรื่อง ขอบขอบคุณ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีอยุธยา

ตามที่คณะมนุษยศาสตร์ ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการอนุญาตให้นักเรียนหญิง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 100 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง และร่วมกิจกรรมเพื่อทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ผลของการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควรที่มีต่อทัศนคติทางเพศของวัยรุ่นหญิง” ของ นางสาวจินตนา พึ่งโพธิ์ นางสาวจิราภรณ์ ตามประวัติ และนางสาวปานทิพย์ ทองมั่ง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตั้งแต่วันที่ 14 มกราคม 2547 นั้น

บัดนี้ กิจกรรมดังกล่าวได้เสร็จสิ้นแล้ว นิสิตต่างได้รับการอำนวยความสะดวกจากหน่วยงานของท่านเป็นอย่างดี คณะมนุษยศาสตร์ จึงขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ ที่นี้อีกครั้งหนึ่ง และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเช่นนี้อีกในโอกาสต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์สุภา ปานเจริญ)

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์

ภาควิชาจิตวิทยา

โทร. 0 2260 1661, 0 2260 1770-7 ต่อ 6236-7

โทรสาร 0 2260 1914

ภาคผนวก ข

- แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว
- แบบวัดบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว
- แบบวัดประเมินความรู้สึกมีคุณค่าในตัวเอง

แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

- 1) อายุ
 น้อยกว่า 11 ปี 12 – 13 ปี 14 – 15 ปี
 16 – 18 ปี 19 – 21 ปี มากกว่า 21 ปี
- 2) ปัจจุบันท่านพักอาศัยอยู่กับ
 บิดา – มารดา บิดาหรือมารดา ญาติ
 พี่ – น้อง อยู่คนเดียว อื่น ๆ (ระบุ)
- 3) ลักษณะของที่พัก
 บ้านส่วนตัว บ้านเช่า บ้านพัก
 หอพัก อื่น ๆ (ระบุ)
- 4) อาชีพของผู้ปกครอง
 รับราชการ / พนักงานของรัฐ เกษตรกร
 ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว รับจ้าง อื่น ๆ (ระบุ)
- 5) รายได้ของครอบครัวต่อเดือน
 น้อยกว่า 5,000 บาท
 5,001 – 10,000 บาท
 10,001 – 15,000 บาท
 15,001 – 20,000 บาท
 มากกว่า 20,000 บาท
- 6) รายได้ของครอบครัว
 เพียงพอ ไม่เพียงพอ อื่น ๆ (ระบุ)
- 7) เกรดเฉลี่ยสะสม (GPA)
 น้อยกว่า 2.00 2.01 – 2.50 2.51 – 3.00
 3.01 – 3.50 3.51 – 4.00
- 8) ถ้าเป็นไปได้ทำคิดที่จะเรียนถึงระดับ
 มัธยมศึกษาตอนปลาย อนุปริญญา
 ปริญญาตรี ปริญญาโท
 ปริญญาเอก

คำชี้แจง ขอให้ท่านตอบข้อที่ตรงกับความรู้สึกของท่านโดย

เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดความรู้สึกของท่านมากที่สุด

เห็นด้วย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดความรู้สึกของท่านมากพอประมาณ

ไม่แน่ใจ หมายถึง ข้อความนั้นบางครั้งตรงกับความคิดความรู้สึกของท่าน แต่ในบางครั้งก็ไม่ตรงกับความรู้สึกของท่าน

ไม่เห็นด้วย หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดความรู้สึกของท่านเท่าใดนัก

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดความรู้สึกของท่าน

ข้อคำถาม	ความรู้ความเข้าใจเรื่องเพศศึกษา				
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1. ข้าพเจ้าคิดว่าความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศ เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้หญิง					
2. ข้าพเจ้าคิดว่า การที่วัยรุ่นผู้หญิงได้เรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศอย่างถูกต้องจะเป็นประโยชน์ในการป้องกันตัวเองจากการเสียตัว					
3. ข้าพเจ้าคิดว่าเมื่อมีปัญหาทางเพศ ไม่ควรปรึกษาผู้ใหญ่ เพราะเป็นเรื่องน่าอายที่จะเปิดเผย					
4. ข้าพเจ้าคิดว่าความต้องการทางเพศของวัยรุ่นผู้หญิงและวัยรุ่นผู้ชายสามารถลดลงได้ด้วยการทำกิจกรรมต่าง ๆ ทดแทน เช่น การเล่นกีฬา					
5. ข้าพเจ้าคิดว่า การให้เด็กผู้หญิงเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศ เป็นสิ่งที่ผิดระเบียบประเพณีของไทย					
6. ข้าพเจ้าคิดว่า เรื่อง "เพศศึกษา" เป็นเรื่องที่ไม่ควรจัดให้มีการเรียนการสอน เพราะเป็นเรื่องที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองได้					
7. ข้าพเจ้าคิดว่า เรื่อง "เพศศึกษา" เป็นเรื่องที่ไม่ควรสนใจในการเรียน เพราะเป็นเรื่องที่ควรปกปิด และน่าละอาย					
8. ข้าพเจ้าคิดว่า การมีเพศสัมพันธ์กับคู่วัยก่อนวัยอันสมควร เป็นสิ่งที่วัยรุ่นผู้หญิงไม่ควรปฏิบัติ					
9. ข้าพเจ้าเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายช่วงระยะของวัยรุ่นได้เป็นอย่างดี					
10. ข้าพเจ้าคิดว่า การมีเพศสัมพันธ์ทำให้เกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้ เช่น โรคเอดส์					

ข้อคำถาม	ความรู้สึกที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นหญิง				
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1. ข้าพเจ้ารู้สึกไม่พอใจที่เด็กวัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ทางเพศก่อนวัยอันสมควร เพราะเป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสม					
2. ข้าพเจ้ารู้สึกไม่เห็นด้วยอย่างมาก เมื่อได้ทราบว่าวัยรุ่นหญิงบางคนได้ตัดสินใจทำแท้ง กับทารกของตน					
3. ข้าพเจ้ารู้สึกเห็นด้วย ที่เด็กวัยรุ่นควรได้เรียนรู้เรื่องการวางแผนครอบครัว เพื่อเป็นการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร					
4. ข้าพเจ้ารู้สึกยอมรับไม่ได้ถ้าเพื่อนของข้าพเจ้าได้มีเพศสัมพันธ์กับเพศชายในขณะที่อยู่ในวัยเรียน					
5. ข้าพเจ้ารู้สึกพอใจในตนเองเมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลที่มีพฤติกรรมไม่รักงวนสงวนตัว					
6. ข้าพเจ้ารู้สึกไม่พอใจเมื่อผู้ใหญ่ส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับการมีความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศในระหว่างเรียน					
7. ข้าพเจ้ารู้สึกภาคภูมิใจต่อความมีคุณค่าในเพศหญิงของตัวเอง					
8. ข้าพเจ้าเห็นด้วยกับเรื่อง "การตั้งครรภ์ ไม่พึงปรารถนา" ว่าส่งผลเสียต่อการเรียนเป็นอย่างมาก					
9. ข้าพเจ้าควรจะรู้สึกเป็นทุกข์ถ้ารู้ว่าตัวเอง "ตั้งครรภ์" หลังมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ ในขณะที่ยังเป็นนักเรียน					
10. ข้าพเจ้ารู้สึกเห็นด้วยว่าชาวทางโทรทัศน์ที่ไม่สนับสนุนให้มี "การทำแท้ง" ในวัยรุ่นหญิง ที่มีเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน					

ข้อคำถาม	ความพร้อมที่จะปฏิบัติต่อการมีพฤติกรรมทางเพศ ก่อนเวลาอันสมควร				
	เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
1. ข้าพเจ้าตั้งใจที่จะรักษานวลสงวนตัว เพราะเป็นสิ่งสำคัญสำหรับ วัยรุ่นหญิง					
2. ข้าพเจ้าตั้งใจจะรณรงค์ไม่ให้นักเรียนมีความสัมพันธ์ทางเพศ ระหว่างเรียน เพราะเป็นเรื่องที่ไม่ควรกระทำ					
3. ข้าพเจ้าพร้อมที่จะให้ความรู้กับวัยรุ่นหญิงเพื่อให้สนใจกับ ความบริสุทธิ์ของตัวเอง เพราะแท้ที่จริงแล้วผู้ชายยังให้ ความสำคัญกับเรื่องนี้					
4. ข้าพเจ้าพร้อมที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีคุมกำเนิดจากการเรียน ในชั้นเรียน					
5. ข้าพเจ้าตั้งใจว่าจะไม่อยู่ด้วยกันสองต่อสองกับเพื่อนชายใน ที่ลับตาเพราะเป็นสิ่งที่ไม่ควรกระทำ					
6. ข้าพเจ้าตั้งใจที่จะปกป้องตนเองจากเพื่อนต่างเพศ เพื่อป้อง กันไม่ให้อุปัทพามาตามภายหลัง					
7. ข้าพเจ้าพร้อมที่จะระมัดระวังตัวเองไม่ให้เพื่อนชายมาล่วง เกินทางเพศ					
8. ข้าพเจ้าตั้งใจว่ายังไม่พร้อมต่อความรับผิดชอบ ในการเลี้ยงดู บุตรก็จะไม่ควรมีเพศสัมพันธ์กับคนรัก					
9. ข้าพเจ้าตั้งใจว่าถ้ามีการตั้งครรภ์จะต้องมีความรับผิดชอบใน การอบรมเลี้ยงดูบุตร					
10. ข้าพเจ้าพร้อมที่จะบอกให้เพื่อน ๆ ทราบว่าการทำแท้งมี ผลเสีย มากกว่าผลดีคือเสียค่าใช้จ่ายสูง เสี่ยงต่อชีวิตและมี ความผิดทางกฎหมายอาญา					

แบบวัดบุคลิกภาพเก็บตัว – แสดงตัว

คำชี้แจงในการตอบ

แบบสำรวจตัวเองนี้มีคำถามทั้งหมด 17 ข้อ ขอให้ท่านอ่านไปที่ละข้ออย่างช้า ๆ ให้เข้าใจแล้วพิจารณาว่าคำถามเหล่านั้นตรงกับกรกระทำของท่านเพียงใดในคำตอบที่มีให้เลือก 6 คำตอบ คือ จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง และไม่จริงเลย เมื่อท่านเลือกคำตอบที่เหมาะสมได้แล้ว ให้ขีดเครื่องหมาย (/) ลงบนเส้นปะ ซึ่งตรงกับคำถามที่ท่านเลือกเพียงแห่งเดียว

แบบสำรวจนี้มี 17 ข้อ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ โดยเลือกคำตอบที่ตรงกับการกระทำของท่านมากที่สุด

ชื่อผู้ตอบ

1. ข้าพเจ้าเป็นคนชอบแสวงหาเหตุการณ์ที่น่าตื่นเต้น

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

2. ข้าพเจ้าเป็นคนที่ชอบไตร่ตรองก่อนลงมือทำสิ่งต่าง ๆ เสมอ

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

3. ข้าพเจ้าชอบทำอะไรอย่างโลดโผนเพื่อให้เกิดความตื่นเต้นเสมอ

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

4. ตามปกติข้าพเจ้ามักชอบอ่านหนังสือมากกว่าเข้าสังคม

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

5. ข้าพเจ้าพอใจที่จะมีเพื่อนน้อยคนแต่เป็นเพื่อนแท้

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

6. เมื่อมีเพื่อนมาเอ็ดตะโรหรือพูดตะโกนกับข้าพเจ้า ข้าพเจ้ามักเอ็ดตะโรหรือตะโกนตอบไป

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

7. เพื่อน ๆ มักคิดว่าข้าพเจ้าเป็นคนมีชีวิตชีวา

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

8. เมื่อมีในหมู่คนมาก ๆ ข้าพเจ้ามักฟังคนอื่นพูดมากกว่าคุย

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

9. ถ้าข้าพเจ้าอยากทราบเรื่องใด ข้าพเจ้าจะแสวงหาความรู้จากหนังสือมากกว่าถามคนอื่น

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

10. ข้าพเจ้าเป็นคนที่ไม่ชอบอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่ชอบล้อเลียนคนอื่น

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

11. ข้าพเจ้าของงานที่ต้องทำด้วยความรวดเร็ว

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

12. ข้าพเจ้ามักเป็นคนเชื่องช้าไม่รีบร้อน

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

13. ข้าพเจ้าชอบสนทนากับคนอื่นมาก ฉะนั้นข้าพเจ้าจะไม่เสียโอกาสที่จะเข้าไปพูดคุยกับคนแปลกหน้า

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

14. ข้าพเจ้ารู้สึกไม่มีความสุข ถ้าในเวลาส่วนใหญ่แล้วไม่ได้พบกับผู้คนจำนวนมาก ๆ

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

15. ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นการยากที่จะทำตัวสนุกสนานในงานเลี้ยงสังสรรค์

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

16. ข้าพเจ้าเป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตัวเองมากพอสมควร

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

17. ข้าพเจ้าชอบเล่นกระเช้าเข้าหาหยคนอื่น ๆ

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

แบบวัดประเมินความรู้สึกมีคุณค่าในตัวเอง

คำชี้แจง ขอให้ท่านตอบข้อที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุดโดยเลือกเพียงคำตอบเดียว

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	มีความรู้สึกเช่นนี้เกิดขึ้นตลอดเวลา
เห็นด้วย	หมายถึง	มีความรู้สึกเช่นนี้เกิดขึ้นบ่อย
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	บางครั้งตรงหรือไม่ตรงกับความรู้สึก
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	มีความรู้สึกเช่นนั้นนาน ๆ ครั้ง
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ไม่เคยมีความรู้สึกเช่นนี้เกิดขึ้นเลย

ข้อ	ข้อความ	ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเอง				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1	ด้านการยอมรับเกี่ยวกับตัวเอง - ข้าพเจ้าชอบความเป็นอิสระ แม้บางครั้งจะถูกมองว่ามีลักษณะแข่งขันกับผู้อื่น - ข้าพเจ้ายอมรับทุกอย่างที่ประกอบเป็นตัวของตัวเอง - ข้าพเจ้ายอมรับว่าเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ - ข้าพเจ้ายอมรับว่ามีความเท่าเทียมกับบุคคลอื่น ๆ ในกลุ่ม - ข้าพเจ้ามักจะทำอะไรประสบความสำเร็จด้วยตัวเองเสมอ - ข้าพเจ้ายอมรับผู้หญิงมีคุณค่าเท่าเทียมกับผู้ชาย - ข้าพเจ้าสามารถทำบางสิ่งที่คนอื่นไม่สามารถทำได้					
2	ด้านความเชื่อว่าตนเองมีความสามารถ - ข้าพเจ้ามักได้รับเลือกให้เป็นผู้ร่วมงานในกลุ่มอยู่เสมอ - ข้าพเจ้ารู้สึกภาคภูมิใจที่ได้แสดงความสามารถให้ปรากฏต่อหน้าผู้อื่น - ข้าพเจ้าภูมิใจในผลการเรียนของตัวเอง - ข้าพเจ้าสามารถตัดสินใจและยึดมั่นอยู่กับการตัดสินใจนั้น โดยไม่เปลี่ยนแปลง - ข้าพเจ้าสามารถควบคุมตัวเองได้แม้กำลังเผชิญกับความยุ่งยาก - ข้าพเจ้าพึ่งพาตนเองได้โดยไม่จำเป็นต้องมีคนอื่นคอยชี้แนะ					

(ต่อ)

ข้อ	ข้อความถาม	ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเอง				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
3	- ข้าพเจ้าสามารถเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่มและ สามารถประนีประนอมเพื่อความสัมพันธ์ที่ดี ต่อกัน					
	ด้านการให้ความสำคัญต่อตัวเอง - ข้าพเจ้ามักจะสร้างขวัญและกำลังใจให้กับ ตัวเองอยู่เสมอ - ข้าพเจ้าเป็นที่ต้องการในกลุ่มเพื่อน - ข้าพเจ้ามักเป็นบุคคลที่มีความหมายและมี ความสำคัญกับผู้อื่น - ข้าพเจ้ารู้ในข้อบกพร่องตนเอง และสามารถ แก้ไขได้ - ข้าพเจ้ารู้สึกว่ายอมรับและพอใจใน ความสามารถของข้าพเจ้า - ข้าพเจ้ารู้สึกว่าตนเองเป็นบุคคลสำคัญ คนหนึ่งของสังคม					
4	ด้านความสำเร็จในตัวเอง - ข้าพเจ้าประสบความสำเร็จในการเรียนมา โดยตลอด - ข้าพเจ้าแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ด้วยตัวเอง - ข้าพเจ้ายอมรับคำวิจารณ์ของเพื่อนได้โดย รู้สึกว่าข้าพเจ้าประสบความสำเร็จแล้ว - ข้าพเจ้าสามารถพูดถึงความสำเร็จของตน ได้อย่างตรงไปตรงมาและอย่างจริงใจ - ข้าพเจ้ามีความสามารถทำให้ผู้อื่นรักได้ง่าย - ข้าพเจ้าแสดงความคิดเห็นทำให้กลุ่มคล้อย ตามได้ - ข้าพเจ้าสามารถเป็นหัวหน้ากลุ่มที่มี ลักษณะประสบความสำเร็จ					

ภาคผนวก ค

- ใบความรู้
- ชุดฝึกที่ 1 - 9

ชุดฝึกที่ 1

เพศศึกษากับวัยรุ่นหญิง

- ความสำคัญ**
1. เพื่อให้ทราบถึงการบรรลุสู่พัฒนาการทางเพศของวัยรุ่นชายและวัยรุ่นหญิง
 2. เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของลักษณะการคบเพื่อนต่างเพศ
 3. เพื่อให้ตระหนักถึงผลเสียของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร
- วิธีการ**
1. อภิปรายร่วมกัน
 2. กิจกรรมกลุ่ม
 3. สรุปร่วมกัน

เพศศึกษากับวัยรุ่นหญิง

วันนี้เราจะมาคุยกันถึงเรื่องเพศศึกษา นักเรียนทราบไหมว่าเพศศึกษาคืออะไร ?

สรุปได้ว่าเพศศึกษาเป็นกระบวนการทางการศึกษาที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในเรื่องกายวิภาค สรีรวิทยา สุขภาพจิต สังคม ศีลธรรม และจริยธรรม มีเจตคติที่ดีและถูกต้องต่อเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเพศ ซึ่งจะช่วยให้สามารถปรับตัวให้เหมาะสมกับวัยของตนและสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ประจำ และจะทำให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

ในฐานะที่นักเรียนทุกคนเคยเรียนเกี่ยวกับเพศศึกษามาแล้ว ขอให้นักเรียนแบ่งกลุ่มกัน กลุ่มละ..... คน แล้วช่วยกันคิดว่าอะไรเป็นตัวบอกว่าเด็กหญิงและเด็กชายเจริญเติบโตเข้าสู่วัยรุ่นแล้ว ให้เวลา 10 นาที

สรุป	วัยรุ่นหญิง	วัยรุ่นชาย
	- มีหน้าอก	- เสียงแตก ห้าว และทุ้ม
	- มีสะโพก	- ไหล่และหน้าอกขยายกว้างขึ้น
	- มีประจำเดือน	- มีการผลิตและหลั่งน้ำอสุจิ → ผันเปียก

โดยทั่วไปทั้งเด็กหญิงและเด็กชายจะเข้าสู่ความเป็นวัยรุ่นเมื่ออายุประมาณ 10-14 ปี ซึ่งแตกต่างกันไปในแต่ละคน ลักษณะที่เด่นชัดที่สุดของผู้หญิง คือ การมีประจำเดือน ลักษณะที่เด่นชัดที่สุดของวัยรุ่นชาย คือ มีการผันเปียก ซึ่งทั้งการมีประจำเดือน และการผันเปียกของเด็กหญิงและเด็กชายมีวุฒิภาวะทางเพศ หรือมีความต้องการทางเพศ หรือมีความสามารถที่จะให้กำเนิดลูกหลายได้ ซึ่งถ้าหากวัยรุ่นมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม หรือไม่ป้องกัน จะทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา เช่น การตั้งครรภ์ที่ไม่ต้องการ การเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และโรคเอดส์ นำไปสู่ปัญหาอื่นๆ เช่น ปัญหาการเรียน การทำแท้ง การไม่ยอมรับ หรือไม่มีความผูกพันกับบุตรในครรภ์ซึ่งจะนำไปสู่การทอดทิ้งเด็กได้ ฯลฯ

แล้ววัยรุ่นเขาต้องการหรือคนใดเรื่องอะไรกันบ้าง

ปฏิเสธไม่ได้เลยว่าวัยรุ่นมีความต้องการหรือสนใจเกี่ยวกับเรื่องเพศ ซึ่งก็ไม่จำเป็นต้องปฏิเสธเพราะเป็นเรื่องปกติ การสนใจเพศตรงข้ามเป็นธรรมชาติของวัยรุ่น การที่วัยรุ่นจะคบเพื่อนต่างเพศไม่ใช่เรื่องแปลกประหลาดในสังคมปัจจุบัน แต่วัยรุ่นที่คิดจะมีคู่ครองต้องระวังตนเองให้คบกันในขอบเขตที่เหมาะสม

ลักษณะการคบเพื่อนต่างเพศ

1. คบแบบเพื่อน
2. คบแบบคู่ควงหรือคู่รัก

วัยรุ่นชายและหญิงต้องการตอบสนองทางเพศแตกต่างกัน

ในการคบกันแบบคู่ควงหรือคู่รัก วัยรุ่นหญิงต้องการเพียง “ความรัก” ความรู้สึกอบอุ่นใจมีคนปกป้อง ห่วงใย ต้องการความโรแมนติกเท่านั้น

ส่วนในวัยรุ่นชายเริ่มต้องการ “ความใคร่” ซึ่งฝ่ายหญิงอาจเพลี่ยงพล้ำ ถ้าปล่อยตัวปล่อยใจให้เคลิบเคลิ้มไปกับอารมณ์โรแมนติกโดยไม่รู้ตัว

ซึ่งผลของการปล่อยตัวปล่อยใจอาจทำให้วัยรุ่นตั้งครรภ์ก่อนถึงเวลาอันสมควร ซึ่งตัวเราเอง ครอบครัว และสังคมยอมรับไม่ได้

ดังนั้น เราจึงควรลองถามตัวเองว่าจะเกิดอะไรขึ้น ถ้าตั้งครรภ์ในขณะที่เรียน ขอให้แต่ละกลุ่มตอบคำถามต่อไปนี้ ให้เวลา 10 นาที

- พ่อแม่จะว่าอย่างไร
- การเรียนที่โรงเรียนจะเป็นอย่างไร
- เพื่อนบ้านเขาจะพูดกันว่าอย่างไร
- พ่อของลูกจะรับผิดชอบหรือไม่
- จะตั้งครรภ์ต่อไปหรือไม่
- จะเลี้ยงลูกอย่างไร
- จะผิดศีลธรรมและจะเป็นดราบาปหรือไม่

ชุดฝึกที่ 2

ความรักกับการควบคุมทางอารมณ์

<u>ความสำคัญ</u>	1. เพื่อให้ทราบถึงความแตกต่างระหว่างชาย-หญิง 2. เพื่อให้ทราบถึงสถานการณ์ซึ่งนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ 3. เพื่อให้ทราบถึงวิธีการหลีกเลี่ยงจากสถานการณ์ซึ่งนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์
<u>วิธีการ</u>	1. บรรยายเกี่ยวกับความรัก 2. อภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างชาย-หญิง 3. ยกตัวอย่างความคิด ความรู้สึกของผู้ชาย และสถานการณ์ซึ่งนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์

ความรักกับการควบคุมทางอารมณ์

เมื่อถึงวัยรุ่นเป็นเรื่องปกติที่ทั้งผู้ชายและผู้หญิงต่างเริ่มสนใจเพศตรงข้าม และมีโอกาสสร้างความสัมพันธ์ในรูปแบบของความรักขึ้นมา ซึ่งมักจะเริ่มต้นจากความรู้สึกชอบพอกัน อารมณ์รักที่เกิดขึ้นจะทำให้ทั้งคู่รู้สึกคิดถึงกัน อยากเห็นหน้า พูดคุยใกล้ชิดกัน ในฐานะที่นักเรียนเป็นผู้หญิง ใครที่มีแฟนแล้วหรือยังไม่มีก็ตาม สมมติว่าถ้าเรามีแฟน เราจะรู้สึกอย่างไร ? แล้วคิดว่าแฟนเราเขาคิดและรู้สึกกับเราอย่างไร ?

ความรักทำให้คนมีพลัง ชีวิตที่มีความรักจะเต็มไปด้วยความสุขกระชุ่มกระชวย แต่อารมณ์รักของผู้หญิงและผู้ชายก็มีการแสดงออกที่แตกต่างกันอยู่ไม่น้อย เพราะธรรมชาติสร้างให้ผู้หญิงและผู้ชายมีความแตกต่างกันทั้งทางร่างกายและจิตใจ และนั่นเป็นสาเหตุที่อาจทำให้เกิดปัญหาตามมาได้โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์

นักเรียนอยากทราบไหมว่าผู้ชายเขาคิดแตกต่างจากเราอย่างไร

จากผลการสำรวจของดูเร็กซ์โกลนัล เช็กซ์ เซอร์เวย์ 1999 : มุมมองของวัยรุ่น โดยสำรวจในวัยรุ่นอายุ 16-21 ปี จาก 14 ประเทศทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทยด้วย พบว่า 36% คาดหวังว่าจะมีเพศสัมพันธ์กับคู่รักในเดือนแรกที่คบกัน 77% คาดหวังว่าคงไม่เกิน 3 เดือนแรกที่คบกัน

นอกจากนี้ผลงานวิจัยของอาจารย์เอแบค ยังระบุว่าอันตรายนสุด ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียน นักศึกษาที่มาเช่าหอพักอยู่ เวลาออกเดทมีสิทธิ์ถูกแฟนใช้กำลังบังคับให้เสียสาวสูง เพราะสถานที่เอื้ออำนวย และงานวิจัยนี้ยังบอกอีกว่า “ชายไทยทุกคนเมื่อมีแฟน แต่ละคนมุ่งที่จะลบล้างความบริสุทธิ์ของฝ่ายหญิงแทบทั้งสิ้น

จุดเริ่มต้นของเหตุการณ์ทั้งหลายทั้งปวงที่เกิดขึ้นมักเกิดที่แหล่งเที่ยวกลางคืนก่อนเป็นอันดับแรก ไม่ว่าจะเป็นผับ หรือบาร์ เพราะหลังจากเหล้าเข้าปากไป สิ่งแรกที่ผู้ชายนึกถึงร้อยทั้งร้อยก็คือพรหมจรรย์ของฝ่ายหญิงที่ตนเองพาไปด้วย และพยายามหาโอกาสที่จะมีเพศสัมพันธ์ด้วยตลอดเวลา และผลการวิจัยนี้ยังชี้ให้เห็นว่าในช่วงที่ดื่มเหล้าอย่างสนุกสนานเฮฮาในดิสโก้เทคนั้น หญิงสาวที่ออกเที่ยวกลางคืนยังมีความเสี่ยงที่จะถูก “วางยา” ทั้งจากชายหนุ่มที่ไปด้วย และชายหนุ่มที่รู้จักกันชั่วข้ามคืนเช่นกัน

จากสภาพวัฒนธรรมและการเลี้ยงดูของคนไทยที่แตกต่างกันระหว่างเพศชายและเพศหญิงค่อนข้างมาก โดยเฉพาะเพศชายจะมีสิทธิในการแสดงออกทางด้านเพศสัมพันธ์มากกว่า ขณะที่ผู้หญิงจะถูกกดไว้ตลอด ผลที่เกิดขึ้นคือเมื่อฝ่ายหญิงพลาดท่าเสียทีลงไปก็ไม่กล้าบอกใครแม้กระทั่งพ่อแม่ ผู้ปกครอง เพราะสังคมมักจะโทษฝ่ายหญิงเสมอว่าไปเปิดโอกาสให้เอง โดยยินยอมให้ผู้ชายใกล้ชิดสองต่อสอง สังคมจะไม่มองว่าทำไมผู้ชายไปทำอย่างนั้นแต่จะบอกว่าทำไมผู้หญิงไปเปิดโอกาส ทำไมผู้หญิงถึงยอม

นอกจากนี้จะขอเสริมตัวอย่างความรู้สึกนึกคิดของเพศชายที่ได้อ่านมาจาก Internet ว่าเขารู้สึกกันอย่างไร

1. บอมย์ วัย 14 ปี “รู้สึกตอนอายุ 12-13 ปี เริ่มมองผู้หญิงสวย อยากมีแฟน ชอบทำตัวเป็นจุดเด่น ก็พยายามจีบผู้หญิงแข่งกับเพื่อนว่าได้กี่คน ทั้ง ๆ ที่ก็ได้แค่ชอบทุกคน”
2. ปุ๊ วัย 14 ปี “บางเรื่องก็คุยกันได้เฉพาะผู้ชาย ผู้หญิงไม่ควรรู้เลย เพราะเขาอาจเห็นเราเป็นคนทะเล้น เวลาผู้หญิงมากอดคอก็รู้สึกว่าจะไรจะเหี้ย พุดไม่ถูกเหมือนกัน แต่มั่นใจอยู่ในใจ”
3. ตะ วัย 15 ปี เริ่มมีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่ชั้น ม.1 เล่าว่า “พ่อแม่ก็รู้ แต่ก็ได้ห้ามแค่บอกว่าอย่าทำลูกสาวใครท้อง อย่าติดเอดส์ แล้วก็เรียนหนังสือให้จบ แค่นั้น”
4. “ถ้าถามเด็กผู้ชายว่าผู้หญิงผู้ชายไปดูหนังด้วยกัน จับมือกัน ผู้ชายคิดอะไร คำตอบก็คือเรื่องบนเตียง ซึ่งไม่รู้ว่าจะรักหรือเปล่า ส่วนใหญ่ผู้ชายจะไม่ระวังและมีความพร้อมอยู่ตลอดเวลา ความพร้อมก็คือโอกาสได้เที่ยวเรด ได้ไปต่อกัน มีที่ที่เหมาะสม
5. “ถามเด็กผู้ชายว่าแฟนคนปัจจุบันคือคนที่เขาจะแต่งงานด้วยไหม เด็กผู้ชายส่วนใหญ่ตอบทันทีว่าไม่ใช่ เดี่ยวก็เปลี่ยน”
6. “สำหรับผู้ชาย เช็กซ์ก็คือเช็กซ์ ระบายความต้องการทางเพศเสร็จก็จบไปเหมือนกัน อาหารมือหนึ่ง”

จากตัวอย่างทั้งหมดแสดงให้เห็นว่าผู้ชายกับผู้หญิงมีความคิดความรู้สึกที่แตกต่างกัน คือ ผู้ชายคิดแต่จะล่วงเกินผู้หญิง ดังนั้นเราซึ่งเป็นผู้หญิงต้องระวังตัวระวังใจของตัวเอง หากคิดว่าไม่ต้องการเสียสาวก่อนวัยอันควร และคิดว่าเรายังไม่สามารถรับผิดชอบตัวเองได้ ทางเลือกที่ดีก็คือพยายามหลีกเลี่ยงการอยู่ด้วยกันสองต่อสองกับคนที่เรารักในที่ลับตาคน อย่าคิดว่าฉันเนียนใจแข็งคงเอาตัวรอดได้ เพราะความรักกับความใคร่มักเกิดขึ้นพร้อมๆ กันเสมอ

เมื่อพูดถึงความรักก็มีหลายประเภทแล้วแต่เจ้าของทฤษฎี แล้วความรักสำหรับตัว นักเรียนคิดว่าเป็นอะไร ?

ความรักแบ่งง่ายๆ เป็น 4 เกรด มีอะไรบ้าง : รักใคร่ใฝ่กามา รักหวังวิวาห์มาคู่กัน รักแบ่งปันความสุข รักยอมทุกข์เพื่อสุขเธอ เกรด 1 ถือว่าตก เกรด 2 ถือว่าผ่าน เกรด 3 แปลว่าดี เกรด 4 นี่ถึงเลิศ

เกรด 1 รักใคร่ ใฝ่กามา : มีกามารมณ์เป็นตัวนำ เห็นปุ๊บรักปั๊บ เกิดง่ายจบง่าย ไม่ยั่งยืน ไม่ผูกพัน ประเภทกะพินแล้วทิ้ง

เกรด 2 รักหวังวิวาห์มาคู่กัน : เป็นความรักที่พัฒนาความสัมพันธ์เป็นความผูกพัน เป็นความรู้สึกที่นำไปสู่การใช้ชีวิตร่วมกันระหว่างคนสองคน รู้สึกรับผิดชอบ มีความจริงใจ ต้องการใช้ชีวิตคู่ร่วมกัน ภาษาชาวบ้านเรียก “รักจริงหวังแต่ง”

เกรด 3 รักแบ่งปันความสุข : เป็นความรักแบบปรารถนาดี ไม่มีเรื่องเช็กช้เข้ามาเกี่ยวข้อง องค์ประกอบของความรักเกรดนี้คือ

อะไรก็ตามที่ทำแล้วอีกฝ่ายหนึ่งมีความสุข : เราจะทำสิ่งนั้นซ้ำเสมอ

อะไรก็ตามที่ทำแล้วอีกฝ่ายหนึ่งมีความทุกข์ : เราจะหลีกเลี่ยง

หากอีกฝ่ายทำให้เราทุกข์ เสียใจ เจ็บปวด : เราจะให้อภัย

เกรด 4 รักยอมทุกข์เพื่อสุขเธอ : เป็นรักอย่างอุทิศรักด้วยความเสียสละเพื่อให้คนที่รักสมหวัง และมีความสุขโดยไม่หวังสิ่งใดตอบแทน แม้บางครั้งเราอาจต้องยอมทุกข์ใจหรือเจ็บปวดก็เพื่อคนที่เรารัก ตัวอย่างของความรักในระดับนี้คือ ความรักของพ่อแม่ที่มีต่อลูก

ถ้ามีหนุ่มคนไหนมาบอกรักเรา ลองพิจารณาว่าเขารักเราเกรดไหน ถ้าเขาให้เกียรติเรา เอาใจใส่ความรู้สึกของเรา ห่วงใยยามเราเป็นทุกข์ ซื่อสัตย์ต่อความจริงใจที่เรามีให้เขาอย่างนี้ประมาณได้ว่าเป็นความรักเกรด 2 ขึ้นไป ใช้เวลาในการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ปรับตัวสำหรับความแตกต่าง ตัดสินใจแต่งงานเมื่อพร้อม ชีวิตก็จะ Happy ending อย่างที่หลายคนเข้าใจ

ชุดฝึกที่ 3

เรื่อง คุณค่าความเป็นหญิง

- ความสำคัญ** เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “คุณค่าความเป็นหญิง” หลังจากดูวิดีโอ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับตัวนักเรียนได้
- วิธีการ**
1. ให้นักเรียนดูวิดีโอ เรื่อง “วัยรุ่นน่ารัก” จากวิดีโอ ของกรมสุขภาพจิต ผู้วิจัย สุ่มถามนักเรียนประมาณ 10 คนละ 1-2 ข้อ หลังจากดูวิดีโอ เป็นข้อคิดเกี่ยวกับ “คุณค่าความเป็นหญิง”
 2. ผู้วิจัยอธิบายเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ตามใบความรู้ที่ 1
 3. ผู้วิจัยสรุปถึงประโยชน์ของการรักษานวลสงวนตัว พร้อมทั้งสุภาพชนสอนหญิง
- เวลาทั้งหมด** 60 นาที

ใบความรู้

ประเภทของความรัก

1. ความรักที่ไม่อิงอารมณ์ใคร่ (Unromantic love) ธรรมชาติของความรักนี้จะมั่นคง ยืนยาว และเป็นความรักที่ต่างจากรักของคู่รักหรือสามีภรรยา
 - ความรักระหว่างพ่อแม่ลูก อยู่บนรากฐานของความผูกพันทางใจ และสายเลือด
 - ความรักระหว่างพี่น้อง เป็นความรักที่เกิดจากความผูกพันกระชับ ความสนิทสนม
 - ความรักระหว่างเพื่อน ในวัยรุ่นความรักนี้ดูจะเป็นความรักที่ยิ่งใหญ่ เพราะต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน
2. ความรักฉันทู้รัก หรือรักด้วยใจพิศواسปรารถนา (Romantic love) เป็นความรักที่ผสมผสานระหว่างอารมณ์รักใคร่ และดึงดูดด้านสรีระ ทำให้คนรู้สึกอ่อนไหว เปราะบาง สับสน ความตื่นเต้นบางครั้งก็เจ็บปวดรวดร้าว
 - ความรัก vs ความหลงใหล เป็นความรู้สึกที่ชื่นชอบ สนใจ และดึงดูดใจอย่างรุนแรง เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และเต็มไปด้วยความเร้าร้อนกระวนกระวาย ทำให้คนขาดเหตุผลและ “ตาบอด”
 - ความรัก vs ความริษยาหึงหวง เป็นความรักที่แฝงด้วยความรู้สึกเป็นเจ้าของ มุ่งหวัง และเรียกร้องความรักความสัตย์ซื่อจากอีกฝ่ายตลอดเวลา

ใบความรู้ คติรักของวัยรุ่น

1. สักวันหนึ่งฉันจะได้พบคนที่ถูกใจที่สมบูรณ์แบบ เป็นความใฝ่ฝันว่าสักวันหนึ่งจะต้องได้พบคู่รักที่ดีพร้อม ความรู้สึกนี้อยู่บนรากฐานของ Romantic love
2. รักแท้เกิดขึ้นเพียงครั้งเดียวในชีวิต อยู่บนความเชื่อที่ว่ารักแท้มิใช่ความหลงใหล ไม่สามารถแยกแยะความแตกต่างระหว่างรักแท้กับอารมณ์อื่นๆ ออกจากกันได้นอกจากจะผ่านประสบการณ์ความรักมายาวนาน
3. ความรักไม่เคยเปลี่ยนแปลง คำพูดที่พบเสมอๆ ของคนที่ถือคติแบบนี้คือ "สิ่งที่ดีที่สุดสำหรับความสัมพันธ์ระหว่างเรา คือ เรารักกันและกัน"
4. สิ่งภายนอกกำหนดความรัก จะไม่เชื่อว่าความรักเกิดจากสิ่งที่ฝังอยู่ในความรู้สึกของเราเอง แต่มาจากพฤติกรรม บุคลิกภาพและประสบการณ์ของเขา
5. ความรักขจัดได้ทุกปัญหา ส่วนใหญ่มักจะเกิดจากความผิดหวังว่าวุ่นใจ เมื่ออีกฝ่ายไม่ได้ยื่นมือเข้ามาช่วยแก้ปัญหาตามที่คาดหวังไว้ ความรักจะช่วยแก้ปัญหาได้ก็ต่อเมื่อต่างฝ่ายต่างก็ได้คำนึงถึงจิตใจและความต้องการของอีกฝ่ายหนึ่ง
6. ความรักที่ดีที่สุด คือ ความรักที่ปราศจากความเห็นแก่ตัว

ใบความรู้ รักในแง่คิดของมาสโลว์

นักจิตวิทยาชื่อ อับราฮัม มาสโลว์ (Abraham Maslow) ได้พูดถึงเรื่องความรักไว้ว่า

- คนเราต้องการความรักที่มั่นคง แต่คนที่เปลี่ยนไปรักคนใหม่อยู่เรื่อยๆ หรือตกหลุมรักบ่อยๆ เพราะต้องการรักษาความรู้สึกตื่นเต้นเร้าใจให้คงอยู่
- ความรักมักจบลงเพราะความโกรธและความเบื่อบั่นทอนเนื่องจากเมื่อเกิดความรู้สึกดังกล่าวจะทำให้คนลืมคิดถึงใจเขาและเลิกพยายามที่จะยอมรับอีกฝ่ายหนึ่ง
- องค์ประกอบของความรักจะต้องมีมิตรภาพ มีการแบ่งปันให้ความนับถือต่อกัน การยอมรับกันและมีความยืดหยุ่น
- ความรักที่มีคุณภาพต้องให้ความสำคัญกับความคิด และความรู้สึกของอีกฝ่ายหนึ่ง โดยเฉพาะเมื่อต้องการการตัดสินใจ ควรระมัดระวังอย่างมาก เพราะอาจเกิดผลกระทบต่อสัมพันธภาพระหว่างกันได้ และสิ่งที่ควรระวังคือ อย่าตัดสินใจแบบเผด็จการ เนื่องจากจะทำให้อีกฝ่ายรู้สึกถูกกดขี่และคับข้องใจ

ชุดฝึกที่ 3

เรื่อง คุณค่าความเป็นหญิงวิธีการ

วิธีที่ 1

ให้นักเรียนดูวิดีโอเรื่อง “วัยรุ่นนุ่รัก” จากเทปวีดีโอ กรมสุขภาพจิต ผู้วิจัยได้ถามข้อคิดเห็นเกี่ยวกับ “คุณค่าความเป็นหญิง” อย่างไรบ้าง โดยสุ่มนักเรียนประมาณ 10 คน คนละ 1-2 ข้อ (หลังจากดูวิดีโอ)

เวลา

20 นาที

จุดประสงค์

เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ กับ “คุณค่าความเป็นหญิง” หลังจากดูวิดีโอ และนำไปใช้กับนักเรียนอย่างไรบ้าง

วิธีที่ 2

ผู้วิจัยอธิบายเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ และนักเรียนได้เห็นคุณค่าของตัวเองมากขึ้น โดยมีเนื้อหาดังนี้

เวลา

20 นาที

ใบความรู้

1. ความรักระหว่างชายหญิง

- ผู้ชาย - คิดเข้าข้างตัวเอง หากเปิดโอกาสให้เขาจับมือถือแขน และจับไปถึงไหนๆ ก็เป็นเรื่องยากที่จะบอกให้เขาหยุด เมื่ออารมณ์เขาเตลิดจนยังไม่อยู่ “ผู้ชายไม่ได้คิด ไม่ได้รู้จัก และไม่ได้ต้องการเช่นเดียวกับผู้หญิง”
- ผู้ชายเข้าใจว่าผู้หญิงอยากมีเพศสัมพันธ์ด้วย
- ผู้หญิง - ผู้หญิงต้องการเพียงอยู่ใกล้ๆ คนรัก แค่มองตาหรือจับมือกันก็อบอุ่น และสุขใจพอแล้ว

2. ความรัก ความใคร่ ตามใจตัวเองก่อน

- ท่านพร้อมที่จะรับผลที่จะตามมาจากการมีเพศสัมพันธ์หรือไม่ เช่น การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์
- ท่านแน่ใจได้อย่างไรว่า ผู้ที่ท่านจะมีเพศสัมพันธ์ด้วยมีโรคติดต่อร้ายแรงอยู่ในตัวหรือไม่ เช่น โรคซิฟิลิส หนองใน ตับอักเสบบี โรคเอดส์

“ท่านเป็นหญิงหรือชายโปรดคำนึงถึงความถูกต้องตามทำนองคลองธรรม ความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน และการระแวดระวังเพื่อความปลอดภัยของตัวเอง

3. ความคิดเรื่อง “พรหมจรรย์” ในทัศนคติของผู้ชาย เพื่อให้ผู้หญิงเห็นว่า “พรหมจรรย์” มีความสำคัญอย่างไรบ้าง

วิธีที่ 3

ผู้วิจัยสรุปถึงประโยชน์ ของการรักษานวลสงวนตัว พร้อมทั้งสุภาษิต
สอนหญิงให้ผู้หญิงรู้จักรักษานวลสงวนตัว

เวลา

10 นาที

ชุดฝึกที่ 4

ผลเสียของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร

<u>ความสำคัญ</u>	1. เพื่อให้ทราบถึงผลเสียของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร 2. เพื่อส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรม “รักนวลสงวนตัว”
<u>วิธีการ</u>	1. ยกตัวอย่างสถานการณ์ 2. นักเรียนอภิปรายร่วมกัน 3. บรรยาย 4. แบ่งกลุ่มนักเรียนนำเสนอเกี่ยวกับผลทางบวกและผลทางลบของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร

ผลเสียของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร

ยกตัวอย่าง (แผ่นใส) 1. “เสียความบริสุทธิ์ตอนอายุ 14 ปี กับพี่ชาย เพราะรักก็เลยยอม พอท้องได้ 2 เดือน เขาก็ออกเงินให้ไปทำแท้ง ที่แรกก็กลัวๆ กล้าๆ คิดจะเอาไว้เหมือนกัน แต่อายุยังไม่ถึง 20 ปี เลยกลัวลำบาก ก็เลยตัดสินใจทำ”

2. “ครั้งแรกที่รู้ว่าท้องก็พยายามกินยาสดริเพราะคิดว่าจะช่วยขับเลือด แต่ก็ไม่ได้ผล พอพี่สาวรู้เลยพาไปทำแท้ง คนไปเยอะมาก นั่งรอกันเป็นร้อย เขาทำให้สดๆ เลยแค่ 3 นาที เจ็บที่สุดในชีวิต และคิดว่าชีวิตนี้คงไม่กล้าท้องอีกแล้ว”

3. “แม้ว่าจะไม่ได้ท้อง ผู้หญิงที่มีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานในสายตาของสังคมก็ถือว่าเป็นคนไม่ดี บวกกับความเชื่อที่ว่าผู้ชายสามารถดูออกจะทำให้ผู้หญิงเหล่านั้นขาดความมั่นใจในการสร้างความสัมพันธ์แบบมั่นคง”

จากตัวอย่างที่นำมาให้นักเรียนรู้สึกอย่างไร ?

หากมีเพศสัมพันธ์โดยยังไม่พร้อม....จะเกิดอะไรขึ้น ?

ความพร้อมเป็นเรื่องที่ไม่มีใครบอกได้ แต่เป็นเรื่องที่บอกตัวเองได้ สิ่งที่เราต้องคิดคือ “เราอยากให้มีหรือจะยอมให้อะไรเกิดขึ้นกับชีวิตบ้าง” วัยรุ่นหลายคนมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ได้ตัดสินใจ เนื่องจากอยู่ในสถานการณ์ที่ถูกปลูกเร้าอารมณ์ทางเพศ และไม่รู้ว่าจะเกิดอะไรขึ้นกับตัวเอง เพราะฉะนั้นการตัดสินใจมีเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องสำคัญที่พวกเราทุกคนจำเป็นต้องเรียนรู้ เราไม่ควรตัดสินใจจากเพื่อนหรือคนส่วนใหญ่เพราะแต่ละคนก็มีเหตุผลแตกต่างกันออกไป

ขอให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม และแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดว่าผลของการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่พร้อม และไม่ได้ป้องกันมีอะไรบ้าง ทั้งผลทางบวกและผลทางลบ

ผลทางบวก

- มีความสุข สนุก มั่นใจ ได้ปลดปล่อย รู้สึกโล่ง ซึ่งไม่คัน เป็นต้นเหตุแห่งทุกข์ภายหลัง

ผลทางลบ

- กังวล ไม่สบายใจ กลัวคนอื่นรู้
- พ่อแม่ผิดหวัง เสียใจ
- ตั้งครรภ์โดยไม่พึงประสงค์
- คนรอบข้างแสดงท่าทีรังเกียจ
- ต้องรับภาระเพิ่มทั้งที่ตัวเองยังไม่พร้อม
- เสียอนาคต ต้องออกจากโรงเรียน
- เสียโอกาสดีๆ ที่จะได้รับในอนาคต
- โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอ็ดส์
- ผลกระทบทางสังคมมีต่อผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย

ชุดฝึกที่ 5

เรื่อง 1. ผลเสียจากการทำแท้ง 2. วิธีป้องกันก่อนตัดสินใจทำแท้ง

- จุดประสงค์**
1. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับ กระบวนการตัดสินใจทำแท้ง และผลกระทบที่ได้รับ
 2. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจผลเสียของการทำแท้ง
- วิธีการ**
1. อธิบายเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจทำแท้ง 4 ข้อ คือ
 - ใบความรู้เรื่อง - ความกังวลใจว่าจะตั้งครรภ์
 - การกำหนดวิธีการ
 - การหาเหตุผลเพื่อการทำแท้ง
 - การลงมือทำแท้ง
 2. การจัดทำกิจกรรมกลุ่มโดยแบ่งกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มจับฉลากเลือกใบความรู้ 4 หัวข้อ นำมาวิเคราะห์ร่วมกัน แล้วนำเสนออภิปรายหน้าชั้น
 3. ผู้วิจัยอธิบายผลเสียของการทำแท้ง (ตามใบความรู้ที่ 5) และนำเสนอวิธีป้องกันก่อนตัดสินใจทำแท้ง (ตามใบความรู้ที่ 5)
- เวลาทั้งหมด** 60 นาที

ใบความรู้ที่ 1

ความกังวลใจว่าจะตั้งครรภ์

1. การรับรู้ถึงภาวะการตั้งครรภ์ เช่น การขาดประจำเดือน อาการแสดง และการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย การรับรู้ โดยบังเอิญ
2. ความรู้สึกของผู้หญิงเมื่อรู้ว่าตั้งครรภ์
3. การกำหนดความหมายของการตั้งครรภ์เป็น 3 ลักษณะ คือ การตั้งครรภ์เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นกับหญิงที่มีสถานภาพแต่งงานแล้ว , การตั้งครรภ์ที่มีฝ่ายชายรับรองความเป็นพ่อของบุตรในครรภ์ , การตั้งครรภ์เป็นการรับผิดชอบที่ผู้หญิงต้องเลี้ยงดูบุตรที่เกิดมาให้เจริญเติบโตต่อไป

ความกังวลใจว่าจะตั้งครรภ์ คือ หญิงที่ไม่ได้ตั้งใจหรือไม่ได้วางแผนที่จะตั้งครรภ์จะมีเป็นลำดับแรกทันที ภายหลังที่ตระหนักว่ามีความผิดปกติเกิดขึ้นกับร่างกายของตนเอง

ใบความรู้ 2

การกำหนดวิธี

ผู้หญิงมีวิธีคิดในการกำหนดการเลือกอยู่บนพื้นฐาน สภาพความเป็นจริงของชีวิตตนเองเป็นสำคัญ ตัวอย่างสถานการณ์ คือ

1. การคาดหมาย ผลกระทบที่จะได้รับหากเก็บครรภ์เอาไว้ เช่น ความอับอายที่สังคมมองว่าเป็นคนไม่ดี
2. ประสบการณ์ส่วนตัวของผู้หญิง เช่น การเคยผ่านประสบการณ์ทำแท้งมาแล้ว
3. เหตุการณ์ในชีวิตเปลี่ยนแปลงไปภายหลังตั้งครรภ์ เช่น ฝ่ายชายหลบหนี หายหน้าไป
4. การเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสาร

ใบความรู้ 3

การหาเหตุผลต่อรองพร้อมตัวอย่างสถานการณ์

1. กรณีตัดสินใจเลือกการทำแท้ง สิ่งสำคัญอันดับแรก คือ ควรทราบว่า ผู้หญิงมีความเชื่อหรือติดต่อการทำแท้งอย่างไร และให้ความหมายการทำแท้ง
 - 1.1 ความคิดของผู้หญิงต่อการทำแท้ง
 - เป็นการกระทำผิดบาป
 - เป็นเรื่องการสูญเสีย
 - เป็นอันตรายต่อชีวิตและสุขภาพ
 - 1.2 วิธีการหาเหตุผลต่อรองในการทำแท้ง
 - หลีกเลี่ยงการทำแท้งโดยตรง
 - ให้ความหมายการทำแท้งใหม่
 - การยอมรับโดยหาเหตุผลหักล้างหรือเปรียบเทียบ
2. การหาเหตุผลต่อรองกรณี เลือกการตั้งครรภ์ต่อไป
 - 2.1 มีฐานะยากจน รายได้น้อย
 - 2.2 วิธีหาเหตุผลต่อรองในการเลือกการตั้งครรภ์
 - การหลบหนีไปอยู่ที่อื่นชั่วคราว
 - การอยู่ร่วมกับคนที่มีปัญหาเหมือนกัน
 - การคลอดแล้วยกลูกให้ผู้อื่น
 - การคาดหวังว่าฝ่ายชายจะกลับมายอมรับบุตร

ใบความรู้ 4

การลงมือทำแท้ง และตัวอย่างสถานการณ์

1. กรณีการลงมือทำแท้ง แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ
 - ความคิด ความรู้สึกก่อนการทำแท้ง เช่น การทำแท้งเป็นความลับ
 - ความคิดความรู้สึกขณะทำแท้ง เช่น รู้สึกเจ็บปวดได้รับการรักษา
 - ความคิดความรู้สึกภายหลังการทำแท้ง
2. กรณีเลือกการตั้งครรภ์ต่อไป
 - ความคิดความรู้สึกขณะตั้งครรภ์ เช่น วางแผนเกี่ยวกับลูกและตนเอง
 - ความคิดความรู้สึกภายหลังคลอด เช่น ต้องการยกลูกให้คนอื่น

ใบความรู้ 5

ผลเสียของการทำแท้ง และวิธีป้องกันก่อนตัดสินใจทำแท้ง

ผลเสีย

1. การกระทำผิดอาชญากรรมตามประมวลกฎหมายอาญา
2. ภาวะแทรกซ้อนจากการทำแท้ง เช่น การตกเลือด , มดลูกทะลุ , การอักเสบติดเชื้อ , รกค้าง , บาดทะยัก

วิธีป้องกันก่อนตัดสินใจทำแท้ง

1. เมื่อเกิดเหตุการณ์เช่นนี้ขึ้น เมื่อเกิดพลาดพลั้งไปแล้ว ขอให้ตั้งใจให้ดี อย่าด่วนทำร้ายตัวเอง หรือเด็กในท้องก่อนอื่นต้องคุยกับคู่ของเราว่า เขาคิดจะทำอะไรต่อการตั้งครรภ์ , การเลี้ยงลูก และอนาคตด้านการเรียน
2. อย่าพยายามแก้ปัญหาด้วยตัวเอง เพราะเรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่ เราจำเป็นต้องปรึกษาผู้ที่มีประสบการณ์ที่เราารู้สึกได้ว่า ไว้วางใจได้ อาจเป็นพ่อแม่ ญาติพี่น้อง หรือครู เพื่อขอคำปรึกษา และหาทางออกที่เหมาะสมร่วมกัน
3. หากคิดว่าปรึกษาคนใกล้ตัวไม่ได้ เพราะกลัวเขาอาจรับไม่ได้ สามารถปรึกษาได้กับสถาบันพัฒนาประชากร หรือสมาคมวางแผนครอบครัว ซึ่งมีศูนย์บริการรับปรึกษาปัญหาการตั้งครรภ์อยู่ในชุมชนทั่วไปที่อยู่ใกล้บ้าน เพื่อพูดคุยและหาทางออกที่เหมาะสมสำหรับตัวเองต่อไป

ชุดฝึกที่ 6

เรื่อง โรคที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์

- จุดประสงค์**
1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์
 2. เพื่อให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น , นำเหตุการณ์ที่ได้นำมาเสนอให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดโรค
- วิธีการ**
1. ผู้วิจัยอธิบายเกี่ยวกับความหมายของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ , ประเภทของโรคติดต่อ , อาการแสดง , การรักษา

- โรคซิฟิลิส	ใบความรู้ที่ 1
- โรคหนองใน	ใบความรู้ที่ 2
- เริม	ใบความรู้ที่ 3
- โรคเอดส์	ใบความรู้ที่ 4
 2. แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม แต่ละกลุ่มจะได้ใบงานคนละ 1 ใบ นำมาวิเคราะห์ นำมาเสนอ โดยส่งตัวแทนออกมาอภิปรายหน้าชั้น
 3. ผู้วิจัยสรุป พร้อมบอกวิธีป้องกันโรค + ภาพ
- เวลา** 60 นาที

เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับเพศศึกษา

โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เป็นโรคติดต่อทางเพศชนิดหนึ่ง ซึ่งถึงแม้ว่าโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์นี้จะไม่รุนแรงถึงขนาดทำให้ผู้ป่วยถึงกับเสียชีวิต แต่ก็สร้างความรำคาญ และความทุกข์ทรมานให้กับผู้ป่วยเป็นโรคนี้อย่างมาก ดังนั้นเพื่อเป็นการป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์แล้ว คุณควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์นี้บ้าง ตลอดจนจะได้ทราบถึงลักษณะอาการแรกเริ่มต่างๆ ของโรคติดต่อทางเพศนี้ เพื่อที่จะได้เป็นประโยชน์ในการสังเกตอาการของตนเอง และหากพบอาการแรกเริ่มแล้ว จะได้รับการรักษาให้ทัน่วงทีก่อนที่จะลุกลามเพิ่มขึ้น ซึ่งโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์นี้ประกอบด้วย

ใบความรู้ 1

1. โรคซิฟิลิส (Syphilis)

โรคซิฟิลิส เป็นกามโรคชนิดหนึ่งที่มีอันตรายและร้ายแรงมากที่สุดในกลุ่มของกามโรคทั้งหมด สืบเนื่องมาจากว่าโรคซิฟิลิสเป็นโรคที่มีอาการเรื้อรังมีระยะติดต่อยาวนานมากถึง 2 ปี และโรคซิฟิลิสนี้ยังก่อให้เกิดความพิการหรืออัมพาตแก่อวัยวะที่สำคัญๆ ของร่างกาย ตลอดจนผู้ที่เป็โรคนี้ยังสามารถถ่ายทอดโรคสู่ทารกในครรภ์ได้ด้วย

อาการแสดงของโรคซิฟิลิส

ซิฟิลิสระยะที่ 1

ภายหลังจากได้รับเชื้อมาประมาณ 10-90 วัน (เฉลี่ย 21 วัน) จะมีแผลเกิดขึ้นตามร่างกาย อาจเป็นแผลเดียวหรือหลายแผลก็ได้ ซึ่งแผลของซิฟิลิสในระยะแรกนี้สามารถเกิดขึ้นที่ส่วนไหนของร่างกายก็ได้ แต่ที่พบได้บ่อยมากที่สุดคือบริเวณทวารหนักภายในรูทวารที่ริมฝีปาก ลิ้น ต่อมทอนซิล หนังกา ห้วน และนิ้วมือ โดยแรกเริ่มของการเป็นแผลนั้นจะเริ่มเป็นตุ่มสีแดงคล้ายขนาดเท่าเม็ดถั่วต่อไปตุ่มจะแตกออกเป็นแผลมีรอบขอบจะแข็งเรียบ บางคนเรียกแผลริมแข็ง ลักษณะแผลดูสะอาด ฐานเรียบ ขอบนูนขึ้นแข็งแตกต่างจากแผลอื่นๆ ผู้ที่เป็นแผลนี้จะไม่รู้สึกเจ็บ และในระยะที่เป็นแผลนี้เราอาจคลำพบต่อมน้ำเหลืองที่บริเวณใกล้เคียงกับแผลได้ ซึ่งต่อมน้ำเหลืองนี้จะมีลักษณะโต แข็ง เคลื่อนที่ได้ไม่มีหนอง ไม่มีอาการปวด ไม่มีการเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้บริเวณผิวหนัง ต่อมน้ำเหลืองโตนี้อาจมีข้างเดียวหรือ 2 ข้างก็ได้ แต่ในกรณีหากเป็นแผลที่ต้นคอเราอาจคลำไม่พบต่อมน้ำเหลืองก็ได้ ซึ่งระยะของแผลที่เกิดขึ้นในช่วงแรกนี้แผลจะค่อย ๆ หายไปเองทีละน้อยโดยไม่ต้องรักษาแผลจะหายได้เองภายในเวลา 3-6 สัปดาห์ แต่มีได้หมายความว่าโรคจะหายไปด้วย ตรงกันข้ามถ้าหากยังไม่ได้รับการรักษาให้ถูกวิธี โรคจะลุกลามต่อไปเข้าสู่ระยะที่ 2

ซิฟิลิสระยะที่ 2

หลังจากซิฟิลิสระยะที่ 1 หรือหลังจากเป็นแผลริมแข็งแล้วประมาณ 6-8 สัปดาห์อาจยืดเวลาไปถึง 1 ปี หรือมากกว่านี้ก็ได้ ผู้ที่ได้รับเชื้อซิฟิลิสอยู่ในระยะที่ 2 นี้จะมีอาการเกี่ยวกับผิวหนังอาการที่แสดงที่ผิวหนังคือ มีเม็ดตุ่มหรือเป็นผื่นเกิดขึ้นทั่วไปตามร่างกาย ไม่คัน บางรายอาจไม่ปรากฏอาการเด่นชัดหรือเป็นเพียงช่วงระยะเวลาสั้นๆ แล้วก็หายไป บางคนเป็นแผลตุ่มเล็กๆ ขึ้นโดยไม่รู้สึกอะไร บริเวณผื่นที่พบบ่อยคือบริเวณหน้าอก ฝ่ามือและฝ่าเท้า อาการนอกจากผื่นแล้วมักจะมีอาการปวดหัว อ่อนเพลีย เบื่ออาหาร น้ำหนักลดลง มีไข้เจ็บคอ ปวดในกระดูก ปวดข้อและกล้ามเนื้อ ต่อมน้ำเหลืองโต บางราย

อาจมีอาการผมร่วงเป็นหย่อมๆ ตรวจพบเลือดบวกผื่นตามตัวเรียกว่า “ออกดอก”

อาการและอาการแสดงออกของโรคซิฟิลิสที่ปรากฏอยู่ในระยะที่ 1 และระยะที่ 2 นี้อาจค่อยๆ หายไปได้เอง แต่มีได้หมายความว่าโรคซิฟิลิสจะหายไป ด้วย ตรงกันข้ามถ้าโรคยังไม่ได้รับการรักษาที่ถูกต้องโรคจะลุกลามต่อไปในระยะรุนแรงขึ้นอีก

การรักษาโรคซิฟิลิส

หากบุคคลใดตรวจพบว่าตนเองมีอาการเข้าข่ายสงสัยว่าตนป่วยเป็นโรคซิฟิลิสแล้ว ควรไปพบหมอเพื่อการตรวจรักษา โดยในระยะแรกของการรักษานั้นหมออาจจะฉีดยาจำพวกเพนนิซิลินให้ ซึ่งการไปรับการตรวจรักษาที่ท่านควรพาผู้ที่ท่านเคยมีเพศสัมพันธ์ไปตรวจรักษาด้วย เพื่อที่จะได้เป็นการป้องกันมิให้ท่านต้องหวนกลับมาติดเชื้อใหม่

ใบความรู้ 2

2. โรคหนองใน (Gonorrhea)

โรคหนองในเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่สำคัญโรคหนึ่ง ซึ่งผู้ป่วยเป็นโรคนี้ในปัจจุบันมีจำนวนมากเพิ่มขึ้น โดยผู้ที่ติดเชื้อโกโนเรียนี้หากเป็นหญิงที่กำลังตั้งครรภ์ก็จะทำให้ลูกที่เกิดมานั้นมีอาการตาอักเสบหรือตาบอดได้

อาการแสดงของโรคหนองใน

อาการแสดงของโรคนี้จะแตกต่างกันระหว่างเป็นเพศชายและเพศหญิง

การติดเชื้อโกโนเรียในเพศชาย

โดยทั่วไปการติดเชื้อจะมีเพียงที่ช่องทวารหนัก ซึ่งมีเพียง 5% ที่ติดเชื้อที่คอหอย แต่ในผู้ที่ชอบบรักร่วมเพศจะพบการติดเชื้อได้ทั้งช่องทวารหนัก และที่คอหอยระยะฟักตัวของโรคในผู้ชายใช้ ระยะ 2-7 วัน แม้ว่าบางรายอาจมีระยะเวลานานกว่านี้ หรือในบางรายอาจไม่แสดงอาการเลย และในบางรายอาจมีหนองไหลออกมาจากช่องทวารหนัก มีอาการแสบเกิดอาการอักเสบ จะอยู่ได้โดยเฉลี่ย 8 สัปดาห์ และทำให้อัณฑะอักเสบเกิดฝีอักเสบที่ต่อมไทรอยด์

การติดเชื้อโกโนเรียในเพศหญิง

บริเวณที่ติดเชื้อที่พบบ่อยที่สุดคือ บริเวณคอมดลูก ท่อปัสสาวะ ช่องทวารหนัก และคอ ภายหลังจากการติดเชื้อที่คอมดลูก จะมีอาการอักเสบแดงมีหนองไหลออกมา จะมีการแพร่กระจายเชื้อจากคอมดลูกไปยังเยื่อบุภายในมดลูกทำให้มีอาการอักเสบ บางครั้งอาจเป็นสาเหตุประจำเดือนไหลออกมาผิดปกติ มีอาการปวดท้องน้อยและกดเจ็บ

ใบความรู้ 3

3. เริม (Herpes)

เริมจัดว่าเป็นโรคติดต่อโดยการสัมผัสหรือทางเพศสัมพันธ์โรคหนึ่ง และถึงแม้ว่าโรคนี้จะไม่มีอาการรุนแรงมากนัก แต่ก็ก่อให้เกิดความทรมานกับผู้ที่ เป็นโรคนี้นี้มาก ตลอดทั้งถ้าหญิงที่ตั้งครรภ์ป่วยเป็นโรคนี้แล้ว เด็กในครรภ์ที่เกิดมาก็จะได้รับผลกระทบจากโรคนี้ด้วย

อาการของโรคเริม

หลังจากได้รับเชื้อประมาณ 2-12 วัน เฉลี่ย 6 วัน จะเกิดเป็นตุ่มใสๆ ตามร่างกาย จะมีอาการเจ็บปวดมาก บางครั้งรู้สึกปวดแสบปวดร้อนต่อมาตุ่มนี้ จะแตกเป็นแผลตื้นๆ อยู่ 7-10 วันก็จะหายไปเอง โรคเริมนี้สามารถเกิดขึ้นหรือ เป็นซ้ำได้อีก มีไข้สูง ภาวะเครียด ขณะกำลังมีประจำเดือน ร่างกายอ่อนเพลีย พักผ่อนไม่เพียงพอ มีความผิดปกติของระบบย่อยอาหาร เป็นต้น โดยเราจะ แบ่งการติดโรคนี้เป็น 2 ระยะ คือ

1. ระยะแรกในการติดเชื้อ (Primary infection) คือ ได้รับเชื้อครั้งแรก โดยที่ยังไม่มีภูมิคุ้มกันต้านต่อโรคนั้น เช่น แคมเล็กที่ช่องคลอด หรือปากมดลูก ขนาดของตุ่มจะใหญ่กว่า มีต่อมน้ำเหลืองที่ขาหนีบมีอาการไข้สูง อ่อนเพลีย ปวดกล้ามเนื้อ โดยระยะนี้ถ้าเจาะเลือดหาภูมิคุ้มกันต้านโรคห่ากัน 2 สัปดาห์ จะพบว่ามีการสูงขึ้นของภูมิคุ้มกันต้านโรคมกกว่า 4 เท่า

2. ในระยะการติดเชื้อซ้ำ (Recurrent infection) คือ ผู้ที่ได้รับเชื้อหลังจากมีภูมิคุ้มกันต้านโรคแล้ว ตุ่มใสๆ ที่เป็นมักมีจำนวนน้อยกว่า (1-3) ตำแหน่ง คล้ายๆ กับการติดเชื้อครั้งแรก และถ้าเจาะภูมิคุ้มกันต้านโรคจะไม่พบว่ามี การสูงขึ้นของภูมิคุ้มกันต้านโรคได้อย่างชัดเจนเหมือนในระยะการติดเชื้อครั้งแรก

การรักษาโรคเริม

โรคเริมนี้ไม่มีการรักษาเฉพาะเจาะจง เนื่องจากโรคนี้สามารถหายได้เอง ซึ่งการรักษาสุขภาพร่างกายจะช่วยในการป้องกัน และรักษาโรคนี้ได้

ใบความรู้ 4

4. โรคเอดส์ (AIDS)

โรคเอดส์หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าโรคภูมิคุ้มกันบกพร่อง ซึ่งผู้หญิงที่กำลังตั้งครรภ์หากป่วยเป็นโรคนี้ จะสามารถถ่ายทอดโรคไปสู่ทารกในครรภ์ที่คลอดออกมาได้

อาการของโรคเอดส์

1. ไม่มีอาการใดๆ เลย แต่ตรวจพบเชื้อไวรัสในร่างกายบุคคลกลุ่มนี้ จัดเป็นพวกวาหะนำโรค สามารถแพร่เชื้อโรคให้แก่ผู้อื่นได้

2. กลุ่มอาการซึ่งเรียกว่า AIDS-related Complex ได้แก่ ผู้มีอาการบางอย่างซึ่งมักพบในกลุ่มที่เสี่ยงต่อการเป็นโรคเอดส์และบางรายบุคคลเป็นโรคเอดส์ได้ในเวลาต่อมา

กลุ่มอาการที่สงสัยว่าจะเป็นโรคเอดส์ได้ในเวลาต่อมา

1. มีไข้เกิน 100 องศาฟาเรนไฮต์ เป็นระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 3 เดือน
2. น้ำหนักลดมากกว่า 4-5 กิโลกรัม หรือมากกว่า 10% ของน้ำหนักตัวภายในระยะเวลา 2 เดือน
3. ต่อม้ำเหลืองโตตามตัวหลายแห่งในเวลาไม่ต่ำกว่า 3 เดือน
4. อูจจาระร่วงอย่างเรื้อรังนานเกิน 1 เดือน
5. เปื่อยอาหาร
6. อ่อนเพลีย
7. เหงื่อออกในเวลากลางวัน
8. เป็นแผลโรคเริ่มอย่างลุกลามนานเกิน 1 เดือน
9. มีอาการแขนขาข้างใดข้างหนึ่งไม่มีแรง แขนขาทำงานไม่ประสานกัน หรือชัก
10. เป็นฝ้าขาวในปากเกิน 1 สัปดาห์

พบว่า 20 % ของผู้ที่มีอาการดังกล่าวมานี้ จะมีอาการลุกลามไปจนป่วยเป็นโรคเอดส์ได้

การรักษาโรคเอดส์

ในปัจจุบันนี้ถึงแม้จะมีการพยายามทดลองคิดค้นตัวยาเพื่อที่จะนำมาใช้เป็นตัวยารักษาโรคเอดส์กันอย่างแพร่หลายก็ตาม แต่ก็ยังไม่พบว่ามียาใดที่สามารถที่จะช่วยรักษาโรคเอดส์ให้หายได้ เพียงแต่บุคคลใดหากป่วยเป็นโรคเอดส์แล้วควรหมั่นดูแลสุขภาพร่างกายของตนเองให้แข็งแรงอยู่เสมอ

การหลีกเลี่ยงโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

1. หลีกเลี่ยงอย่ามีเพศสัมพันธ์กับผู้ป่วยเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์
2. ใช้ถุงยางอนามัยขณะมีเพศสัมพันธ์
3. ลดการสำส่อนทางเพศ หรือการเที่ยวหญิงบริการ
4. ไม่เปลี่ยนคู่นอนบ่อย หรือมีเพศสัมพันธ์เพียงคนเดียว

ชุดที่ 7

เรื่อง การป้องกันและการแก้ปัญหาการเสียตัว

- จุดประสงค์**
1. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจวิธีป้องกันการเสียตัว และรู้จักการแก้ปัญหาการเสียตัว
 2. กระตุ้นให้เกิดความหวังในความสามารถของตนต่อการหาทางออกเมื่อถูกชักชวนให้มีพฤติกรรมเสี่ยงที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์โดยการขาดการป้องกัน

- วิธีการ**
1. ผู้วิจัยบอกวิธีการป้องกันการเสียตัว และการแก้ปัญหาการเสียตัวตามใบความรู้ที่ 1
 2. แผนการจัดกิจกรรม “ไม่เสี่ยง ด้วยการรู้จักปฏิเสธ”
 3. ผู้วิจัยสรุปแผนกิจกรรม และบอกวิธีป้องกัน

- กิจกรรม**
1. ผู้วิจัยเข้าสู่กิจกรรมโดยเล่าเรื่องจากในสถานการณ์สมมติเรื่อง “ชัยชนะของสาวน้อย” (5 นาที)
 2. ผู้วิจัยให้นักเรียนจับคู่วิเคราะห์จากเรื่องที่เล่าในประเด็นดังนี้ (10 นาที)
 - นักเรียนมีความรู้สึกเช่นไรกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
 - ถ้านักเรียนอยู่ในเหตุการณ์ นักเรียนจะอย่างไร เพื่อไม่ให้เกิดเหตุการณ์เหมือนกับเรื่องที่เล่า

เวลา 60 นาที

ใบความรู้

วิธีป้องกันการเสียชีวิต มีดังนี้ คือ

1. อย่าเปิดโอกาส จากการสัมภาษณ์วัยรุ่นจำนวนมาก พบว่า “การมีเซ็กส์ครั้งแรกไม่ได้เกิดขึ้นโดยตามตั้งใจ หรือมีการเตรียมความพร้อม ส่วนใหญ่เกิดขึ้นเพราะบรรยากาศพาไป อยู่กันสองต่อสอง หรือสถานที่ลับหูลับตา”
 - ขอเปลี่ยนสถานที่เป็นที่ที่ผู้คนชุกชุม เวลาคำมีดก็หลีกเลี่ยง
 - รู้จักควบคุมอารมณ์ ความต้องการของตัวเอง หรือยับยั้งชั่งใจ
2. อย่าเปิดเผยรูปร่างสัดส่วน
 - ไม่ควรใส่เสื้อผ้าน้อยชิ้น หรือรัดรูป
3. อย่าเปิดไฟเขียว
 - รู้จักปฏิเสธ หักพุดคำว่า “ไม่” , “อย่า” , “หยุด”
4. เจอกันครึ่งทาง
 - สร้างความพร้อมด้วยกันทั้ง 2 ฝ่าย
5. รู้จักป้องกัน
 - การใช้ถุงยางอนามัย

ใบความรู้

การแก้ปัญหาเมื่อเสียตัวไปแล้ว

1. พุดกับคนรักก่อน จากนั้นถึงตัดสินใจไปปรึกษาพ่อแม่ของแต่ละฝ่ายร่วมแก้ไขปัญหา
2. หากผู้ชายไม่รับผิดชอบ คุณยังมีคนที่รักและห่วงใยคุณมากที่สุดคือ พ่อแม่
3. หากญาติผู้ใหญ่ที่คุณรัก และรู้ว่าท่านจะรับฟัง หวังดี และเป็นที่ยึดได้ หรือลองใช้บริการปรึกษาทางโทรศัพท์ 24 ชั่วโมง ของหน่วยงานกรมสุขภาพจิต เบอร์ 0-2526-3342

วิธีป้องกันการเสียตัว

วิธีป้องกันการเสียตัว หมายถึง วิธีป้องกันไม่ให้พลาดพลั้ง เสียรู้ หรือโดยการถูกขู่ บังคับข่มขืน ให้มีการร่วมเพศกับบุคคลอื่นซึ่งไม่ใช่สามีของตน

วิธีป้องกันการนุดคร่าอาจารย์

1. อย่าเดินที่เปลี่ยว และถ้าจำเป็นต้องเดินก็ควรจะไปกันเป็นกลุ่มใหญ่ๆ
2. อย่าออกนอกบ้านในยามค่ำคืนโดยลำพัง
3. การแต่งกายจะต้องระวังอย่างแต่งตัวยั่วยุแกมมามรณ์ หรืออยู่ในบ้านของตนมากกว่า เพราะจะได้ไม่สร้างความเครียดทางเพศให้กับผู้อื่นทำให้เกิดอาชญากรรมทางเพศสูงขึ้น
4. เมื่อมีความไม่สบายใจ หรือภายหลังการทะเลาะกับคนรัก ไม่ควรออกจากบ้านเด็ดขาด จะถูกชักจูงไปในทางที่เสื่อมเสียได้โดยง่าย
5. จะต้องไม่เปิดโอกาสให้ผู้ชายมาส่งบ้านในยามค่ำคืน การป้องกันที่ดีที่สุดคือไม่จำเป็นแล้วอย่ากลับบ้านมือ เมื่อรู้ว่าทางกลับบ้านของตนเป็นที่เปลี่ยวและอยู่ไกล
6. หลีกเลี่ยงการคบเพื่อน หรือออกเที่ยวกับบุคคลที่ไม่รู้จักห้วนนอนปลายเท้า
7. จะต้องไม่เชื่อคารม หรือถ้อยคำของบุคคลแปลกหน้าหรือไม่คุ้นเคยอย่างสนิทใจ
8. อย่าเดินทางผ่านที่มีมือ ตรอกรขอย ที่ไม่น่าไว้วางใจ
9. การขึ้นรถเมล์ แท็กซี่จะต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ โดยเฉพาะแท็กซี่ควรจะนั่งข้างหลังและเปิดกระจกให้อากาศระบายได้สะดวกเพื่อป้องกันการปล่อยแก๊สพิษ
10. จะต้องไม่ไปมั่วสุมในแหล่งเริงรมณ์ต่างๆ
11. อย่าอยู่ในสวนสาธารณะในที่เปลี่ยวตามลำพัง
12. การขึ้นรถคนเดียวในเวลาค่ำคืน หญิงสาวจะต้องระมัดระวังเป็นพิเศษตรวจตราว่า ล้อคอลอนประตูทุกบานหรือยัง กระงกหมุนขึ้นทุกบาน
13. อย่าไปเที่ยวบ้านผู้ชาย หรืออยู่กับผู้ชายตามลำพังในสถานที่ลับตาคน
14. การดัดเสื่อทำผม ทำเล็บ ควรเลือกร้านที่ไว้วางใจได้
15. ทางด้านสื่อมวลชนควรจะช่วยกันเปิดเผยพฤติกรรม และนำเล่ห์เหลี่ยมต่างๆ ที่จะทำให้หญิงสาวเสียตัวมาเปิดเผย
16. ตำรวจจะต้องให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีแก่เจ้าทุกข์และสังคมในการปราบปราม ป้องกันผู้ประพฤติดังกล่าว
17. สตรีต้องหลีกเลี่ยงการเล่นการพนันหรือเสพของมีนเมา รวมทั้งยาเสพติดให้โทษทั้งหลาย

ใบความรู้ 2

วิธีป้องกันการเสียตัวให้กับคนรักก่อนการแต่งงาน

1. อย่าอยู่กับคนรักสองต่อสองในที่ลับตาคน หรือสถานที่อำนวยความสะดวกในการประกอบภารกิจ
2. อย่าเดินทางไปไหนมาไหนหับคนรักโดยไม่มีญาติพี่น้องของตนร่วมเดินทางไปด้วย เพราะทั้งคู่อาจจะเคลิบเคลิ้มกับความรักตกลงยินยอมได้เสียกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสมัยที่มีโรงแรม่านรูด
3. อย่าเข้าห้องกับคนรักโดยเด็ดขาด และอย่าเข้าบ้านของคนรักในกรณีที่ไม่มีความยินยอมของคนรักอยู่ด้วย
4. อย่าเปิดโอกาสให้มีการเล้าโลม เพราะนั่นเป็นขั้นแรกที่จะนำไปสู่การได้เสียกันในที่สุด

ใบสถานการณ์ เรื่อง ชัยชนะของสาวน้อย

ใบความรู้นี้ เป็นเรื่องของนักศึกษาหญิง 4 คนกับชายคนรัก โดยไม่ได้บอกว่า เรื่องราวของสาวน้อยทั้ง 4 จะจบลงอย่างไร แต่ขอให้ผู้อ่านเปรียบเทียบพฤติกรรมของสาวน้อยคนใดตรงกับอุดมการณ์ของตนมากที่สุด แล้วนำเรื่องราวที่ได้รับรู้ไปเป็นหัวข้อในการอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกลุ่มเพื่อน เพื่อหาข้อสรุปและข้อคิดเห็นต่างๆ ตามที่เห็นสมควร

เนื้อเรื่อง

แดง น้อย เล็ก และนิด เป็นสาวน้อยนักกีฬา กำลังฝึกซ้อมการวิ่งภายใต้การควบคุมของโค้ช เพื่อเป็นตัวแทนที่จะลงแข่งขันวิ่งระยะสั้นในงานประเพณีการแข่งขันกีฬาของวิทยาลัย เมื่อเสร็จจากการซ้อม สาวน้อยทั้งสี่ต่างก็แยกย้ายกันไปใช้เวลาพักผ่อนกับชายคนรักของตน

คู่ที่ 1 : แดงและชัย

ชัยหนุ่มมอเดอร์ไซค์ ได้พาแดงนักศึกษาสาวซึ่งไปไกลถึงกระท่อมริมทะเล ชัยเดินร่าเริงมาก แดงสนุกกับเขาเพลินไปหน่อย รู้สึกตัวอีกทีก็พบว่าเธอนอนชดอยู่กับเขาบนเตียงเสียแล้ว ชัยจ้องมองแดง จูบแดง แล้วคืนนั้นทั้งสองก็เป็นของกันและกัน โดยที่มิได้ใช้การป้องกันหรือคุมกำเนิดใดๆ

คู่ที่ 2 : น้อยและศักดิ์

วันนี้หน่อยมีนัดดูภาพยนตร์กับศักดิ์ แม้ว่าศักดิ์จะดูเป็นเด็ก และเป็นคนที่พึ่งไม่ค่อยได้ แต่ศักดิ์ก็ใจดี และให้อยู่กับหน่อยเสมอเวลาที่น้อยมาช้ากว่าเวลานัด ภาพยนตร์ที่ทั้งสองดูด้วยกันนั้นโรแมนติกมาก จนน้อยรู้สึกเคลิบเคลิ้มไปกับบทรักของพระเอกและนางเอก เมื่อภาพยนตร์จบลง น้อยได้ตามไปเที่ยวที่ๆ พักของศักดิ์ พอเข้าไปในห้อง ศักดิ์ก็ถอดเสื้อผ้าแล้วรุกเร้าเอากับน้อยทันที น้อยเองก็ต้องการมีเพศสัมพันธ์กับศักดิ์ เพราะอารมณ์ถูกปลุกเร้าจากการดูภาพยนตร์มาก่อนแล้ว แต่พอน้อยเอาถุงยางอนามัยออกมาเพื่อใช้ในการร่วมรักกัน ศักดิ์กลับบอกว่าไม่ต้องใช้แล้วฉีกถุงยางอนามัยทิ้ง ทำให้น้อยโกรธมากที่ศักดิ์ไม่มีความรับผิดชอบ และไม่แคร์ว่าจะเกิดปัญหาอะไรขึ้นกับน้อยในภายหลัง น้อยจึงวิ่งหนีออกไปจากห้อง

คู่ที่ 3 : เล็กและเอก

เอกเป็นชายคนรักที่พ่อแม่ของเล็กยอมรับแล้ว ทั้งสองไปงานปาร์ตี้ที่บ้านเพื่อนสนุกกันแบบสุดๆ เลย ขากลับเอกมาส่งเล็กที่บ้าน แล้วตามเล็กขึ้นมานอนห้องเพื่อรับสมุดงานคืนจาก

เล็ก แต่แล้วอารมณ์ของเล็กก็อ่อนไหวไปกับسابตามของเอก ชายที่เล็กแสนรักจนยินยอมร่วมรักด้วย เล็กบอกเอกว่าเล็กกินยาคุมกำเนิดอยู่เป็นประจำ ส่วนเอกบอกว่าเขาจะใช้ถุงยางอนามัยร่วมด้วยเพื่อป้องกันโรคเอดส์ และโรคทางเพศอื่นๆ

คู่ที่ 4 : นิดและณรงค์

คืนนี้นิดกับเพื่อนๆ ไปเที่ยวดิสนีย์แลนด์ที่กำลังฮิตสุดยอด ทุกอย่างวิเศษสุด ทั้งเพลงทั้งแสงสี ขากลับณรงค์รับอาสาส่งนิด ระหว่างทางณรงค์เริ่มโอบกอดนิด นิดขยับขึ้น แต่ณรงค์ก็ยังดีใจไม่หยุด ลวนลามนิดมากขึ้น นิดจึงใช้ยูโดท่าเก้งจับณรงค์ลึงไปกับพื้น ทั้งที่นิดก็ชอบณรงค์อยู่เหมือนกัน แต่จะยอมให้ณรงค์ลวนลามมากไปกว่านี้ไม่ได้ เพราะตั้งใจว่าจะไม่ยอมมีเพศสัมพันธ์กับเขาก่อนเวลาอันสมควร นิดจึงจูบหน้าผากณรงค์เบาๆ ไปที่หนึ่งเพื่อเป็นการปลอบใจ

ต่อมาเมื่อถึงวันแข่งขันกีฬาประเพณี แดงรู้สึกไม่สบาย มีอาการคล้ายคนแพ้ท้องไม่สามารถลงแข่งขันได้ ส่วนสาวน้อยอีกสามคนสามารถลงวิ่งแข่งขัน และได้รับชัยชนะไปในที่สุด

ใบงาน 1

หลังจากฟังสถานการณ์ที่ครูเล่าให้ฟัง ให้แต่ละกลุ่ม
วิเคราะห์และอภิปราย ส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียน

1. ตัวละครที่ดำเนินชีวิตผิดพลาด มีสาเหตุมาจาก
อะไร และได้รับผลเสียอย่างไร
2. ตัวละครที่ประสบความสำเร็จในเรื่อง มีพฤติกรรม
น่าชื่นชมอย่างไร

ใบความรู้ “หลักการปฏิเสธ”

คำอธิบาย ขั้นตอนการปฏิเสธโดยเจรจาต่อรอง เพื่อรักษาน้ำใจหรือจุดยืนของตนเอง โดยไม่ต้องทำตามในสิ่งที่ไม่อยากทำ 4 ขั้นตอน คือ

1. บอกความรู้สึกของตนเองที่มีต่อเรื่องนั้นๆ
2. เสนอทางเลือก และบอกความประสงค์ที่เราตัดสินใจเลือก
3. ถามย้ำว่าเขาเห็นด้วยกับข้อเสนอของเราหรือไม่
4. ขอบขอบคุณเมื่อตกลงได้ และลาจากไป

คำพูดที่เหมาะสมแต่ละขั้นตอน มีดังต่อไปนี้

คำพูดที่ใช้แสดงความรู้สึก

- ฉันคิดว่า (ตัวอย่าง : ฉันคิดว่าฉันไม่ไปดีกว่า)
- ฉันรู้สึกว่ (ตัวอย่าง : ฉันรู้สึกว่เรากำลังทำในสิ่งที่ไม่สมควรนะเพื่อน)
- ฉันไม่สบายใจที่ (ตัวอย่าง : ฉันไม่สบายใจที่กลับบ้านผิดเวลา กลัวทางบ้านเป็นห่วง)
- ฉันไม่อยากให้เกิด (ตัวอย่าง : ฉันไม่อยากมีเพศสัมพันธ์เลยนะ)

คำเสนอทางเลือก

- ฉันอยากจะ (ตัวอย่าง : ฉันอยากกลับบ้าน)
- อย่างนี้ดีกว่า (ตัวอย่าง : ฉันว่าไปอ่านหนังสือดีกว่า)
- ยังไงดีไหม (ตัวอย่าง : เอาอย่างนี้ไหม ฉันว่าไปดูกีฬากันดีกว่า)
- อย่าให้ฉันต้อง (ตัวอย่าง : อย่าให้ฉันต้องลำบากในเลย)

คำถามย้ำข้อเสนอ

- ดีไหม (ตัวอย่าง : ฉันว่าไปเล่นกีฬาก็ดีไหม)
- พอรับได้ (ตัวอย่าง : พอรับได้ใช่ไหม ถ้าฉันไม่ไป)
- คุณคิดว่ยังงั (ตัวอย่าง : ฉันว่าไปหาซื้อหนังสือดีกว่า เธอคิดว่ยังงั)
- คงไม่เป็นไรมากนะ (ตัวอย่าง : ฉันไม่ไปคงไม่เป็นไรนะ)

คำขอบคุณเพื่อสรุปเรื่องและอำลา

- ขอบคุณที่เข้าใจ
- เอาตามนี้นะ ขอบคุณจริงๆ
- ฉันสบายใจขึ้นมากเลยที่คุณเข้าใจ
- ดีใจที่เราคิดตรงกัน

ใบงาน 2

คำแนะนำ

ให้นักเรียนจับคู่คิดสถานการณ์ที่ต้องการปฏิเสธ เพื่อฝึกปฏิเสธ โดยเขียนบทสนทนาทุกขั้นตอนส่งครู

ชุดฝึกที่ 8

เรื่อง “ความรู้เกี่ยวกับการคุมกำเนิด”

- ความสำคัญ**
1. เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการคุมกำเนิดและวิธีเลือกการคุมกำเนิดที่เหมาะสม
- วิธีการ**
1. นักเรียนช่วยกันสรุปผลเสียของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์
 2. บรรยายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ (ผลเสีย)
 3. อภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับวิธีการคุมกำเนิดแบบต่างๆ

ความรู้เกี่ยวกับการคุมกำเนิด

จากการที่เราเคยเรียนด้วยกันหลายครั้งแล้วว่าการตั้งครรภ์โดยไม่พึงประสงค์ หรือก่อนวัยอันควร จะมีผลเสียอะไรบ้าง มีใครช่วยสรุปให้เพื่อนๆ ฟังบ้าง : นักเรียน ช่วยกันสรุป

นอกจากนั้นครูจะขอเพิ่มเติมว่าการที่เราตั้งครรภ์ในขณะที่ตัวเรายังไม่พร้อม ยังเป็นวัยรุ่นอยู่นั้นจะทำให้ตัวเรามีปัญหามาก เพราะร่างกายของเรายังเจริญเติบโตไม่เต็มที่ ส่วนจิตใจก็ยังไม่พร้อมเหมือนกับผู้ใหญ่ ทำให้เกิดปัญหาระหว่างการตั้งครรภ์และการคลอด ระหว่างตั้งครรภ์มักเกิดปัญหาภาวะความดันโลหิตสูง หรือครรภ์เป็นพิษ (Toxemia) ซึ่งจะรุนแรงกว่าที่เกิดในวัยผู้ใหญ่

สำหรับการคลอดโดยวิธีธรรมชาติก็จะปัญหาภาวะคลอดยาก เพราะหัวเด็กส่วนใหญ่โตกว่าช่องเชิงกรานที่ยังไม่ขยายตัวดีพอ และตัววัยรุ่นเองก็มักจะไม่ให้ความร่วมมือขณะคลอดเนื่องจากความกลัว

จากสถิติพบว่าวัยรุ่นมีอัตราตั้งครรภ์มากถึง 1 ใน 5 ภายหลังการมีเพศสัมพันธ์ได้เพียงเดือนเดียว และครึ่งหนึ่งใน 6 เดือนแรกของการมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งการตั้งครรภ์ทั้งหมดล้วนแล้วแต่เป็นการตั้งครรภ์ที่ไม่ได้ตั้งใจทั้งสิ้น

ยิ่งไปกว่านั้นการวินิจฉัยว่ามีการตั้งครรภ์ยังทำได้ช้าอีกด้วย เพราะวัยรุ่นไม่กล้าที่จะบอกกับผู้ปกครอง หรือไม่รู้ตัวเองด้วยซ้ำว่าตั้งครรภ์ โดยเฉพาะในช่วง 2-3 เดือน แรก

เมื่อเป็นอย่างนี้แล้วนักเรียนคิดว่าจะมีวิธีแก้ปัญหายังไง ได้บ้าง ?

วิธีที่ดีที่สุดและปลอดภัยมากที่สุดก็คือ การหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ วิธีรองลงมา ก็คือ การคุมกำเนิด

มีใครพอจะบอกได้ว่าวิธีคุมกำเนิดมีอะไรบ้าง มีข้อดี ข้อเสีย ข้อบ่งใช้อย่างไร ?

จริงๆ แล้ว การคุมกำเนิดที่เหมาะสมมากที่สุดสำหรับวัยรุ่น คือ การใช้ถุงยางอนามัย เพราะหาง่าย และปลอดภัย โดยเฉพาะป้องกันโรคเอดส์ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อื่นๆ ได้อีกด้วย

ส่วนการกินยาเม็ดคุมกำเนิด จะทำให้ผู้หญิงหยุดสูง ซึ่งเป็นผลมาจากฮอร์โมนเอสโตรเจน เพราะฉะนั้นวัยรุ่นจึงควรหลีกเลี่ยงการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด ยกเว้นคนที่มีความสูงเพียงพอแล้ว

การกินยาคุมชั่วคราวหลังมีเพศสัมพันธ์ให้ผลเสียมากกว่าผลดี โดยเฉพาะทำให้ท้องนำไข่เคลื่อนไหวช้า อันเป็นผลให้เกิดท้องนอกมดลูกตามมาได้ง่าย ข้อบ่งชี้ในการใช้ยาคุมชนิดนี้มีเพียงอย่างเดียวคือถูกข่มขืนภายใน 3 วัน

การใส่ห่วงอนามัยถือว่าไม่ปลอดภัยสำหรับวัยรุ่น เพราะวัยรุ่นมักติดเชื้อโรคทางเพศสัมพันธ์บ่อยๆ ซึ่งเชื้อโรคเหล่านี้แทนที่จะจำกัดอยู่เฉพาะที่ กลับลุกลามเข้าไปในอุ้งเชิงกรานได้ง่ายทางสายห่วง ข้อบ่งชี้ที่ควรให้คือ ถูกข่มขืนเกิน 3 วัน แต่ไม่เกิน 7 วัน

การใช้ผ้ากรอส หรือแทมปอนผสมกับยาฆ่าเชื้อสฤจิ สอดเข้าไปในช่องคลอดและทิ้งไว้นานๆ หลายชั่วโมง หลังมีเพศสัมพันธ์ อาจทำให้ผู้หญิงคนนั้นเสียชีวิตได้จากพิษของเชื้อโรค *Staphylococcus* (Texit Shock Syndrom)

การฉีดยาคุมกำเนิด มักทำให้มีเลือดออกจากช่องคลอดผิดปกติ และเมื่อใช้ไปนานๆ เกินกว่า 3 ปี มีโอกาสเกิดเยื่อบุโพรงมดลูกบาง และภาวะมีลูกยากได้

การฝังยาคุมก็ไม่เหมาะกับวัยรุ่น เพราะออกฤทธิ์นานถึง 5 ปี และอาจมีเลือดออกผิดปกติทางช่องคลอดได้บ่อย

สรุปแล้วก็คือการคุมกำเนิดในวัยรุ่นควรควบคุมตัว ควบคุมใจไม่ให้เกิดการมีเพศสัมพันธ์เป็นวิธีที่ดีที่สุด

ใบความรู้ การคุมกำเนิด

คือ การป้องกันการปฏิสนธิ เป็นวิธีการที่ช่วยป้องกันการตั้งครรภ์ ซึ่งจะมีทั้งการคุมกำเนิดแบบชั่วคราวและการคุมกำเนิดแบบถาวร

การคุมกำเนิดแบบชั่วคราว เป็นวิธีการที่มีผลเฉพาะขณะที่ใช้ เมื่อเลิกใช้แล้วก็จะกลับตั้งครรภ์ได้ตามปกติ ได้แก่

สำหรับฝ่ายหญิง :	ยาคุมกำเนิด	: ต้องเริ่มทานยาวันแรกของการมีประจำเดือนและทานติดต่อกันทุกวัน หากลืมทานติดต่อกันเกิน 2 วัน ยาจะคุมกำเนิดไม่ได้ผล
ห่วงคุมกำเนิด	: ส่วนใหญ่เป็นบริการที่ให้กับหญิงที่แต่งงานแล้ว	
ยาฉีดคุมกำเนิด	: ใช้ในหญิงที่มีลูกแล้ว 1 คน และต้องการเว้นระยะการมีลูก	
ยาฝังคุมกำเนิด	: ใช้ในหญิงที่มีลูกแล้วและต้องการเว้นระยะการมีลูก 5 ปีขึ้นไป	
ถุงยางอนามัยสำหรับผู้หญิง	: ไม่ค่อยนิยมใช้ เนื่องจากไม่สะดวกและหาซื้อได้ยากกว่าถุงยางอนามัยสำหรับผู้ชาย	
สำหรับฝ่ายหญิง :	ถุงยางอนามัย	: สามารถป้องกันการตั้งครรภ์ และช่วยป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์รวมถึงโรคเอดส์ได้อีกด้วย

วิธีการคุมกำเนิดแบบชั่วคราว ที่ใช้กับฝ่ายหญิงนั้น มีให้เลือกใช้หลายวิธี โดยสามารถรับบริการได้ที่สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ หรือคลินิกเอกชน การคุมกำเนิดด้วยวิธีการดังกล่าวช่วยป้องกันการตั้งครรภ์ได้ แต่ไม่สามารถป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ได้

การคุมกำเนิดแบบถาวร เป็นการป้องกันการปฏิสนธิ หรือการตั้งครรภ์แบบถาวรตลอดไป เมื่อไม่ต้องการมีลูกแล้ว ได้แก่ การทำหมัน ซึ่งสามารถทำได้ทั้งหมันชายและหมันหญิง

นอกจากวิธีการคุมกำเนิดที่กล่าวมาข้างต้นแล้วยังมีวิธีการคุมกำเนิดที่พูดถึงและได้ยินกันบ่อยในกลุ่มวัยรุ่น คือ ยาคุมฉุกเฉิน และการใช้ถุงยางอนามัย

ใบความรู้ ยาคุมฉุกเฉิน

ยาคุมฉุกเฉิน หรือ Emergency Contraceptive Pills เป็นยาประเภทหนึ่งที่ผู้หญิงสามารถใช้เป็นทางเลือกในการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ หลังจากมีการร่วมเพศที่ไม่ได้ป้องกันเกิดขึ้น หรือป้องกันแล้วพลาด รวมถึงในกรณีถูกข่มขืน แต่ไม่ควรใช้เพื่อการวางแผนครอบครัว และไม่เหมาะสมอย่างยิ่งหากจะนำมาใช้แทนวิธีคุมกำเนิดแบบปกติ เพราะประสิทธิภาพต่ำกว่าการคุมกำเนิดแบบปกติมาก

ยาคุมฉุกเฉินที่ขึ้นทะเบียนยาและจำหน่ายในบ้านเราขณะนี้มียี่ห้อ 2 ยี่ห้อ คือ Postinor และ Madonna เป็นยากุมกำเนิดประเภทฮอร์โมนเดี่ยว คือ มีฮอร์โมนโปรเจสเตอโรนอย่างเดียว ซึ่งจะทำให้เกิดผลข้างเคียง อาทิ คลื่นไส้ อาเจียน มีเลือดออก ปวดท้อง จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคล

การใช้ยาคุมฉุกเฉิน มีข้อบ่งชี้ทางวิชาการในการใช้ว่าต้องกิน 2 ครั้ง โดยครั้งแรกให้กินภายใน 72 ชั่วโมง หลังการมีเพศสัมพันธ์ และครั้งที่สองให้กินหลังครั้งแรก 12 ชั่วโมง (ข้อมูลในฉลากระบุว่าต้องกินหนึ่งเม็ดภายในหนึ่งชั่วโมงหลังร่วมเพศ) สามารถป้องกันการตั้งครรภ์ได้ 75% ทั้งนี้ต้องอยู่บนพื้นฐานของการกินยาให้ถูกต้อง

ผลข้างเคียงที่พบบ่อยๆ เมื่อรับประทานยาคุมฉุกเฉิน คือ จะมีอาการคลื่นไส้ อาเจียน ปวดท้อง มีเลือดออกทางช่องคลอด แต่ไม่ทำให้เกิดอันตรายต่อชีวิต หรือผลเสียร้ายแรงต่อสุขภาพ

ใบความรู้ ถุงยางอนามัย

เป็นวิธีการคุมกำเนิดแบบชั่วคราวอีกวิธีหนึ่งที่ใช้ได้ทั้งหญิงและชาย แต่เป็นที่นิยมในกลุ่มผู้ชายมากกว่าผู้หญิง เนื่องจากหาซื้อได้ง่าย ราคาถูก มีหลายสีหลายกลิ่น ใช้ได้สะดวกกว่าถุงยางอนามัยของผู้หญิง สามารถป้องกันการตั้งครรภ์ และยังช่วยป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์รวมถึงโรคเอดส์ได้อีกด้วย

การเลือกใช้ถุงยางอนามัย ควรคำนึงถึงอะไรบ้าง ?

1. ก่อนซื้อต้องสังเกต “วัน เดือน ปีที่หมดอายุ” ของถุงยางอนามัยที่พิมพ์ไว้บนกล่องหรือซองบรรจุ หากเป็น “วัน เดือน ปีที่ผลิต” ให้คิดอายุการใช้งานโดยบวกเพิ่มไปไม่เกิน 3 ปี
2. ตรวจสอบดูซองที่บรรจุหีบห่อต้องไม่ชำรุดหรือฉีกขาด
3. เลือกใช้ขนาดที่เหมาะสม ถ้าขนาดเล็กไปจะฉีกขาดง่าย หรือถ้าใหญ่ไปก็จะหลุดง่าย
4. ถุงยางใช้แล้วต้องทิ้งเลย ห้ามใช้ซ้ำ

ชุดที่ 9

เรื่อง ตัวแบบของผู้ประสบความสำเร็จในความรักและในชีวิต

<u>จุดประสงค์</u>	1. เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจหรือรู้จักตัวเองมากขึ้น ทำอย่างไรถึงเรียกว่า “รักให้เป็น” , “อดเปรี้ยวไว้กินหวาน” ลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ 2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ , สอนให้รักการอ่านหนังสือมากขึ้น
<u>วิธีการ</u>	1. ให้นักเรียนดูวิดีโอเรื่อง “ความรักของวัยรุ่น” จากกรมสุขภาพจิต และหลังจากดูวิดีโอ นักเรียนร่วมกันอภิปราย สรุปเรื่องที่ได้รับจากวิดีโอร่วมกับผู้วิจัย 2. ผู้วิจัยแนะนำหนังสือที่มีประโยชน์ พร้อมอธิบายเนื้อหาที่จะนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ 3. ผู้วิจัยนำเสนอรูปภาพ “ดาราวัยรุ่นที่ประสบความสำเร็จในเรื่องการเรียน พร้อมทั้งข้อคิดเห็นเกี่ยวข้องกับดาราวัยรุ่นในการรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
<u>เวลา</u>	60 นาที

ใบความรู้ 1

ความรักกับความรับผิดชอบเป็นของคู่กัน

“รัก คือ ความอดทน และความกรุณา รักมิใช่การริษยาหรือการอวดดี หรือการหยิ่งยโส รักมิใช่กิริยาทราบหรือความเห็นแก่ตัว หรือความฉุนเฉียว รักจะไม่บันทึกความผิดไว้ รักมิใช่การมีความสุขกับสิ่งเลวร้าย แต่จะเป็นสุขกับความจริง รักไม่เคยสิ้นสุด ความศรัทธา ความหวังและความอดทนของมันจะไม่มีวันสูญสลาย รักคือนิรันดร์ ด้วยมีความศรัทธา ความหวัง และความรักทั้งสามสิ่งนี้มีความสำคัญ แต่ที่สำคัญที่สุดในจำนวนทั้งหมดก็คือ ความรัก

ความรัก คือ ประสบการณ์ ที่เปี่ยมด้วยชีวิตชีวา และมหัศจรรย์
ความรัก คือ หนังสือเล่มเล็กๆ ที่กล่าวถึงประสบการณ์ครั้งสำคัญที่สุดในชีวิตของมนุษย์

ความรักเปรียบได้กับกระเจกเงา เพราะเมื่อคุณรักใครสักคน คุณก็จะกลายเป็นกระเจกเงาของเขาไป เช่นเดียวกับที่เขาจะกลายมาเป็นกระเจกเงาของคุณ

ใบความรู้ 2

การเป็นคนที่มีความรักนั้น ต้องอาศัยตัวตนซึ่งมีความเฉลียวฉลาดและการผ่อนปรนแบบเด็กๆ ความอ่อนไหวอย่างศิลปิน ความเข้าใจอย่างปราชญ์ การยอมรับอย่างนักบุญ ความอดทนอย่างผู้อุทิศตัว และความรู้อย่างผู้คงแก่เรียนอย่างต่อเนื่อง คุณสมบัติดังกล่าวข้างต้นจะกองรวมในตัวเขา ผู้ซึ่งเลือกความรักที่จะทำสิ่งเหล่านี้ จนมันกลายมาเป็นส่วนหนึ่งของความสามารถของเขาไปแล้วและจะรับรู้ โดยผ่านทางความรัก จากนั้นมันก็จะกลายมาเป็นเรื่องของความรักตามแบบที่คุณจะรัก

ความรักมักจะเป็นการแบ่งปันที่ไม่เคยหยุดนิ่ง ถ้าคนเรามีความรักมอบให้คนอื่น เราอาจจะแบ่งความรักให้กับทุกคนในโลกแล้ว เรายังมีความรักในปริมาณเดิมที่จะเริ่มต้นมอบให้คนอื่น ๆ อีกครั้ง เราจึงไม่เคยสูญเสียอะไรไปจากการแบ่งปัน ด้วยเหตุที่ว่าไม่มีอะไรในโลกนี้เป็นของเราแต่ผู้เดียว และความรักก็มีความหมายเมื่อมันได้ถูกแบ่งปันให้กับผู้อื่น

จากหนังสือ “จิตวิทยาของความรัก”

โดย ลีโอ เอฟ. บัสกาเกลียน

(สมลักษณ์ สว่างโรจน์ แปล)

ใบความรู้

จิตวิทยาความรัก โดย ลิโอ เอฟ. บัสกาเกลียน

- ความรักเป็นปรากฏการณ์การเรียนรู้อย่างหนึ่ง

“มันก็เหมือนกับการทำแผนที่ ซึ่งเป็นสถิติและอาศัยการเรียนรู้เกี่ยวกับทัศนคติและความรู้สึกตัวที่เกิดขึ้นในภายหลัง แผนที่ของเด็กจะถูกกำหนดโดยวิธีที่สัญลักษณ์มีความคล้ายคลึงกับข้อเท็จจริงมากแค่ไหน และวิธีที่มันถูกซึมซับ ถูกวิเคราะห์ และกระตุ้น โดยผ่านทางประสบการณ์ที่ผ่านมา ภาษาที่สำคัญต่อการสร้างพฤติกรรม ความสัมพันธ์ การกระทำ ทัศนคติ การหยั่งรู้ ความรับผิดชอบ ความน่าเชื่อถือ การเอาใจใส่ ความสุข และการตอบสนอง คือ “ภาษาของความรัก”

- มนุษย์ต้องการที่จะรัก และมีคนมารัก
- คำถามที่ว่าด้วยคำจำกัดความ “ความรักคือปัจจุบัน”
- ก่อนจะรักคนอื่นจงรักตัวเองเสียก่อน
- ความรักกับความรับผิดชอบเป็นของคู่กัน + สถานการณ์

จำลองให้นักเรียนเลือกเหตุการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง แล้วสรุปผล

ใบความรู้

ความรักหลายมิติ โดยศันสนีย์ ศีตะปัญญ์ เมอลเลอร์

- สารภาพรักจากใจ
- ทั้งหมดที่ให้ได้ในคำว่า...รัก
- รักนี้ไม่มีขาย
- คนไทยมองความรักอย่างไร นำความรักแบบไทย กับต่างประเทศ มาเปรียบเทียบกับกัน มุมมองแตกต่างกัน นำโคลงกลอนมาอธิบายให้เห็นชัดเจน สิ่งใดที่เรียกว่า “ความรักเหมือนโคถึก” หรือ “Love is like a pineapple”
- ความรักแท้คืออะไร ก่อนที่จะตัดสินใจแต่งงานจริง “รักจริงหวังแต่ง”

“เรื่องที่น่าสนใจของผู้เขียน เขียนจากประสบการณ์ชีวิตของผู้เขียนเอง”

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ – ชื่อสกุล	จิราภรณ์ ตามประวัติ
วันเดือนปีเกิด	4 พฤษภาคม พ.ศ. 2512
สถานที่เกิด	ตำบลผักปัง อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	เลขที่ 70/5 หมู่ที่ 5 ตำบลปึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	พยาบาลเทคนิค ระดับ 5
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ตึกพิเศษรวมศัลยกรรม โรงพยาบาลราชวิถี สังกัดกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2538	ปริญญาตรีศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ จาก มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2532	ประกาศนียบัตรพยาบาลและผดุงครรภ์ระดับต้น จาก วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ศรีธัญญา